

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล Santapol College Academic Journal

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565 Volume 8 No.2 July - December 2022 วิทยาลัยสันตพล อุดรธานี
ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท
www.scaj.stu.ac.th

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Humanities & Social Sciences

ISSN 2586-9868 (Online)

คุณภาพ คู่คุณธรรม นำสังคม

(SCAJ)

วารสารผ่านการรับรองคุณภาพรอบที่ 4 พ.ศ.2563 - 2567
จัดอยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI 2

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

Santapol College Academic Journal (SCAJ)

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล ได้ผ่านการรับรองคุณภาพรอบที่ 4 พ.ศ. 2563 – 2567 จัดอยู่ในฐานข้อมูล ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI 2 กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้จัดทำเป็น 2 รูปแบบ ทั้งรูปแบบตีพิมพ์ (Print) หมายเลข ISSN 2408-1728 (Print) และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Online) ISSN 2586-9868 (Online) ที่พิมพ์เผยแพร่ บทความวิจัย (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Article) มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าว ในกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี การตลาด การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีดิจิทัล นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐศาสนประศาสนศาสตร์ สหวิทยาการจัดการ การจัดการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เทคโนโลยีมีเดีย และแอนิเมชัน นิเทศศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นสื่อกลาง แหล่งรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดแนวคิด เทคนิค วิธีการนำไปพัฒนาทางวิชาการ ตลอดจน เป็นเวทีนำเสนอเผยแพร่ผลงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปทุกหน่วยงาน โดยมีกำหนดออกราย 6 เดือน หรือ 2 ฉบับต่อปี

กำหนดการออกเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

ผู้จัดพิมพ์

วิทยาลัยสันตพล

299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000

โทรศัพท์ 042-323-464 Email : sturd@stu.ac.th

สามารถดาวน์โหลดเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ และส่งบทความได้ทาง

<http://www.scaj.stu.ac.th> หรือ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/scaj/>

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ภาคอีสานการพิมพ์ (999)

10/5-6 ถนนโพศรี ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000

โทร. 042-246611, 042-246622 Fax. 042-248162 Email : parkesan@yahoo.com

บทความทุกเรื่องต้องผ่านการประเมินพิจารณาเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิตรงตามสาขาที่เกี่ยวข้องกับบทความอย่างน้อย บทความละ 2 - 3 ท่าน โดยเป็นการประเมินแบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อกันและกัน (Double-blind Review) ความคิดเห็นในวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของผู้จัดทำ จึงมิใช่ความรับผิดชอบของวิทยาลัยสันตพล และไฟล์บทความดิจิทัลเป็นลิขสิทธิ์ของวารสารมิใช่ของผู้เขียน บทความในวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลสงวนสิทธิ์ตามกฎหมายไทย การจะนำไปเผยแพร่ต้องมีการอ้างอิงหรือได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลเท่านั้น

ที่ปรึกษา

อาจารย์ธงชัย	ลาวรรณ
อาจารย์กรรณิการ์	(ฤกษ์นิมิตร) นันทโพธิเดช
อาจารย์จักริน	นันทโพธิเดช

ผู้ตรวจสอบทางวิชาการ (Peer Review)

รองศาสตราจารย์ ศิริศักดิ์	ศุภมนตรี	ดร.จรวัยพร	ธณินทร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราณี	พรรณวิเชียร	อาจารย์สวัสดิ์	พรหมมินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกรียงศักดิ์	โชติจรุงเกียรติ		

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Readers) ประจำปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2565)

รองศาสตราจารย์ ดร.กล้าหาญ	ณ น่าน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.เจริญ	จันทวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา	เกรียงกรกฎ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ	โชคเหมาะ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
รองศาสตราจารย์ ดร.วชิระ	อินทร์อุดม	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์	จุลสุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา	จรรยาธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์ ดร.อัชกรณ	วงศ์ปรีดี	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.เขมณัฐ	ภูทองไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พัฒน์	สายทอง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.วไลพร	เมฆไตรรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ	ฤทธิม์ บัวชุม	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์	ฉิ่งชะ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุสุมา	คำพิทักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา	แสนสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐปคัลภ์	กิตติสุนทรพิศาล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ	บุญจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ	ลักษณะียนนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิตัน	สุริยธนาภาส	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชต	สวนสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ณัฐนันท์	ทองทรัพย์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.สุมาลี	รามัญ	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ปัทมนันต์	อนุรักษ์กานนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พรพิมล	ฮาตระกูล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ว่าที่เรืออากาศตรี	ดร.บัญชา	สำรวรรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
	ดร.เรณูมาศ	จันทร์ศิริรัตน์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
	ดร.อัสนีย์	ณ น่าน	มหาวิทยาลัยเนชั่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ว่าที่ร้อยเอก	ดร.เจริญชัย พรไพโรจน์	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.สถิตย์	กุลสอน	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.ยืนยง	ไทยใจดี	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	เกรียงศักดิ์	โชติจรัสเกียรติ	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	จิระศักดิ์	ดิษฐพลพันธ์	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รติพร	มีชัย	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	สำเริง	นนศิริ	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ประหยัด	ฤชากุล	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.พูนสิน	ประคำมินทร์	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.มีศักดิ์	แสงศิลา	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ยุทธสิทธิ์	จันทร์คูเมือง	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.วรพล	คลองเชิงศรี	วิทยาลัยสันตพล

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์	ดร.วิทร	วิภาหัตน์	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.จันทนา	แสนสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.อมรา	ศิริศรีวัฒน์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.ปรีชา	เกรียงกรกฎ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
	ดร.รัฐชัย	ศิลาเจริญ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	นายชัยยุทธ	ศรีจำนง	รองประธานศาลฎีกา

บรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สทิษฐ์ กุลสอน

รองบรรณาธิการ อาจารย์สจ๊ว รุจิฉาย

ผู้พิสูจน์อักษรไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำเริง นนศิริ

ผู้พิสูจน์อักษรอังกฤษ ดร.ประหยัด ฤชากุล

ฝ่ายออกแบบและเทคนิคสื่อออนไลน์

อาจารย์อดุลย์	ทองแกม
อาจารย์ไพบจน์	ดวงจันทร์
อาจารย์วีรภัทร	จันทร์จรูญภัทร

ฝ่ายจัดการ

อาจารย์ภัทรจิตรา	เพียรชนะ
อาจารย์กวิณภาพ	ศรีพัฒนานุศาสตร์

บทความวิจัย

หน้า

1. การศึกษาสัมพันธ์ภาพผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการสร้างภาพยนตร์โฆษณา
จังหวัดอุดรธานี
(THE RELATIONSHIP OF HAND WOVEN CLOTH PRODUCT AND UDONTANI LOCAL CULTURE
BUILDING COMMERCIAL ADVERTISEMENT MOVIES)..... 1
ไวพจน์ ดวงจันทร์ และ จุฑามาส ทรายแก้ว
WAIPOT DUONGJUN and JUTHAMAS SAIKAW
2. อิทธิพลของคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปใน
ประเทศไทย
(THE INFLUENCE OF AUDIT COMMITTEE CHARACTERISTICS ON MODIFIED AUDIT OPINION IN
THAILAND)..... 14
วันสิริ ประเสริฐทรัพย์
VANSIRI PRASOETTHAP
3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจภายใต้ภาวะการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่มีผลกระทบต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี
SET WELL-BEING INDEX (SETWB)
(ECONOMIC FACTORS UNDER EPIDEMIC SITUATION COVID-19 AFFECTING SECURITIES ON THE
SET WELL-BEING INDEX (SETWB))..... 25
ดำรงศักดิ์ ท้าวอินทร์ดี, ศิริขวัญ เจริญวิริยะกุล และ เอกภัทร ลักษณะคำ
DAMRONGSAK TAWINTA, SIRIKWAN JAROENWIRIYAKUL and AEKKAPAT LAKSANACOM
4. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านในพื้นที่ควบคุมสูงสุด
และเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อจังหวัดชลบุรี
(THE DEVELOPMENT OF PARTICIPATORY ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL IN READING
ABILITY IN THE AREAS OF MAXIMUM AND STRICT CONTROL OF THE CORONAVIRUS DISEASE
2019 EPIDEMICSITUATION(COVID-19) OF PRIMARY SCHOOL GRADE 1 STUDENTS AT
CHUMCHON WAT NONGKOR SCHOOL CHONBURI)..... 35
จามรฤทธิ์ วรรณเกษม
JAMORNIRIT VIRATKASEM
5. แนวทางในการพัฒนาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติ
(GUIDELINES FOR DEVELOPING THE USE OF ELECTRONIC MONITORING DEVICES TO CONTROL
PROBATIONERS)..... 48
ปัญญา ขารัญจำ และ เขมณัฐ ภูทองไชย
PANYA CHARANCHA and KHEMMANAT POOKONGCHAI

6. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
(THE RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATORS MANAGEMENT BASED ONGOOD OVERNANCE AND
SCHOOL EFFECTIVENESSUNDER NONG KHAI SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)..... 54
อภิชาติ คำสวัสดิ์ และ มีศักดิ์ แสงศิลา
APICHAT KHAMSAWAT and MESAK SAENGSILO

7. การพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี
(PETITION EFFICIENCYDEVELOPMENT OF DAMRONGTHAMIN NONG SAENG DISTRICT, UDON
THANI ROVINCE)..... 66
วราภรณ์ จันทร์พินิจ และ เขมณัฐ ภูทองไชย
YARAPORN JANPINID and KHEMMANAT POOKONGCHAI

8. การบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1
(CLASSROOM MANAGEMENT FOR SUPPORTING LEARNING SKILL IN THE 21ST CENTURY IN
SMALL SIZE SCHOOLS UNDER PATHUM THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
1)..... 75
กมลวรรณ สุอารี, รุจิร ภูสาระ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ
KAMONWAN SUAREE, RUJI PUSARA and PAVIDA THARASRISUTTI

9. การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
(PERSONNEL MANAGEMENT OF ADMINISTRATORS PERCEIVED BY TEACHERS IN CHONBURI 1
COOPERATIVE SCHOOL AREA, SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHONBURI
RAYONG)..... 85
จุฑารัตน์ พรหมปัญโญ, รุจิร ภูสาระ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ
JUTHARUT PROMPUNYO, RUJI PUSARA and PAVIDA THARASRISUTTI

10. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่าย
โรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร
(THE TEACHERSOPINIONS TOWARD THE ADMINISTRATOR INFORMATION TECHNOLOGY
MANAGEMENT OF SCHOOL NETWORK 72, BANG KHUNTHIAN DISTRICT OFFICE UNDER KRUNG
THEP MAHA NAKHON)..... 96
ศศิประภา หุ่นสะดี, รุจิร ภูสาระ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ
SASIPRAPA HUNSADEE, RUJI PUSARA and PAVIDA THARASRISUTTI

บทความวิจัย

หน้า

11. สภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ
สังกัดกรุงเทพมหานคร
(PERFORMANCE ACCORDION ON STANDARDS FOR THE TEACHING PROFESSION OF TEACHING IN
PRAWET DISTRICT OFFICE UNDER BANGKOK METROPOLIS)..... 106
พรrawnภา วงศ์อ้าย, รุจิรุ ฐาระ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ
PHRAWNAPA WONGAI, RUJI PUSARA and PAVIDA THARASRISUTTI

12. ผลกระทบของคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง
ต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออก
ของประเทศไทย
(THE EFFECTS OF ENTREPRENEURIAL ORIENTATION AND CHARACTERISTICS OF HIGH
PERFORMANCE ORGANIZATION ON GROWTH OF SMES WITHIN AGRICULTURAL SECTOR IN THE
EASTERN REGION OF THAILAND)..... 116
ตฤณ แพะเขียว และ กิตติยา ทัศนะบรรจง
TRIN PHAEKHIAO and KITIYA THASSANABANJONG

13. ความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของพนักงานบริษัทผลิต
ชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง
(JOB SATISFACTION AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT AFFECTING THE ORGANIZATIONAL
CITIZENSHIP BEHAVIOR OF EMPLOYEES IN AUTOMOTIVE PARTS COMPANIESIN EASTERN SEABOARD
INDUSTRIAL RAYONG PROVINCE)..... 126
อาภาพัชร แซ่ตัน และ กิตติยา ทัศนะบรรจง
ARPHAPHAT SAE-TAN and KITIYA THASSANABANJONG

14. การบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติภายใต้
ยุคโควิด-19
(SPORTS ADMINISTRATION TOWARD THE EXCELLENCE IN THE INTERNATIONAL BODYBUILDING
AND FITNESS CONTEST IN THE CONTEXT OF COVID-19 ERA)..... 137
ภูมวรินทร์ ชุนหวงษ์วริต
PHUMVARIN CHUNHAWONGVARIT

15. ผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูมรายวิชาหลักการเขียน
โปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่
(EFFECT OF ACTIVITIES TO PROMOTE LEARNING ACHIEVEMENT VIA GOOGLE CLASSROOM IN
COURSE OF PRINCIPLE FOR MOBILE PROGRAMMING)..... 147
นุชรรัตน์ นุชประยูร และ กัมปนาท คูศิริรัตน์
NUCHSHARAT NUCHPRAYOON and KAMPANAT KUSIRIRAT

บทความวิจัย

หน้า

16. ความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยาน
(CRIMIAL LIABILITY IN AIRCRAFT ACCIDENTS)..... 155
จุฑามาศ นันทโพธิเดช และ วีระเดช มโนลีหกุล
JUTHAMAS NUNTPOTIDECH and TEERADACH MANOLEHAKUL
17. PRAGMATIC STRATEGIES USED BY THAI UNDERGRADUATE STUDENTS IN AN ELF PERSPECTIVE:
A CASE STUDY OF ENGLISH MAJOR STUDENTS..... 165
KHUANCHAI THANASIPHANITCHAI, PATCHARIDA PINASA, PATTARAPORN SUWANNAMAJO,
KANYAPHAT PHANTHACHAI, JIRACHAYA CHAISANGRACH, ARISSARA SARAPO, SUTTHIPONG
PRASERTKAEW and RAENUMART CHANTARASIRIRAT
18. ACQUIRED KNOWLEDGE OF THE MOST COMMONLY FOUND BUSINESS ENGLISH ABBREVIATIONS
USED IN A WORKPLACE: A CASE STUDY OF THE 4th YEAR THAI UNDERGRADUATES MAJORING
IN ENGLISH..... 174
KEWALIN SUKHAMPA , RAPATSORN SOTHONSAK, HATHAICHANOK CHOMPOOPONG,
TAKSIYA JORNBUROM, JINJUTHA KUNADILOK, HATAI CHAI-NGAM, TANG-ON SRIRAK
and THAWEPONG SUEBVATANA

บทความวิชาการ

หน้า

19. การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยชุมชน
(MANAGEMENT OF WATER FOR AGRICULTURE BY THE COMMUNITY)..... 182
พันธุ์ทิพย์ นवानุช, บุศรินทร์ ไหมรุ่งโรจน์, พัชรนันท์ สิริโชคตามณี และ พงศพล มหาวัจน์
PUNTHIP NAVANUCH, BUSSARIN MAIRUNGROJ, PATTANUN SIRICHOKRATAMANEE
and PONGSAPON MAHAWAT
20. ปัญหาการค้ายาเสพติดภัยคุกคามรูปแบบใหม่
(THE PROBLEM OF DRUG TRAFFICKING NEW THREAT)..... 191
กัญญิกา ตัญคำภีร์, เกศินี สิริสิทธิ์, ปาณิษตรา บุญส่ง และ รุ่งอรุณ หน่อคำ
KANNIKA TUUKUMPEE, KASINEE SIRISIT, PANITTA BOONSONG and RUNGAROON NNORCOM
21. การถ่ายทอดสังคมในการทำงานสู่การเป็นนวัตกรรม
(WORK SOCIALIZATION TOWARD INNOVATOR)..... 201
นิตยา สุภาพรณ์
NITTAYA SUPAPHON
22. SME CREDIT FINANCING IN COMMERCIAL BANKS TALKING CHINA MERCHANTS BANK AS AN
EXAMPLE..... 212
LE LI and SOMRERK KANWIVAT
- คำแนะนำในการเตรียมและการส่งต้นฉบับบทความ..... 222

การศึกษาสัมพันธภาพผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการสร้างภาพยนตร์โฆษณา จังหวัดอุดรธานี

THE RELATIONSHIP OF HARD WOVEN CLOTH PRODUCT AND UDONTANI LOCAL CULTURE BUILDING COMMERCIAL ADVERTISEMENT MOVIES

ไวพจน์ ดวงจันทร์^{1*} และ จุฑามาส ทรายแก้ว²

WAI POT DUONGJUN^{1*} and JUTHAMAS SAIKAW²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี 2) เพื่อศึกษาสัมพันธภาพระหว่างผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี 3) เพื่อสร้างภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ จำนวน 85 คน และผู้นำชุมชน 7 ชุมชน จำนวน 35 คน การศึกษาแบ่งเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาเอกลักษณ์ของชุมชน โดยสำรวจความต้องการในเขตพื้นที่กลุ่มประชากร คือ กลุ่มผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการกับศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ STUCDIT จังหวัดอุดรธานี โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล In-depth interview ระยะที่ 2 ศึกษาสัมพันธภาพผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี และวัฒนธรรมท้องถิ่นท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะจง Focus Group Interview จากกลุ่มตัวอย่าง ระยะที่ 3 สร้างภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี โดยการนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาวิเคราะห์แล้วสร้างเรื่องราวโดยถ่ายทอดผ่านสื่อภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี ระยะที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจในภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณ โดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$, SD และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. เอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือจังหวัดอุดรธานี พบว่า มีเส้นใย 2 ประเภท คือ ไหมและฝ้าย ใช้เทคนิคการทอ 2 ลักษณะ คือ มัดหมี่และขัด ซึ่งย้อมด้วยสีธรรมชาติและสีเคมี ทอด้วยกี่โบราณและกี่กระตุก การนำธรรมชาติที่มีในชุมชนมาใช้เป็นแนวคิดในการออกแบบลวดลาย พิธีกรรม ความเชื่อ สะท้อนผ่านลวดลายพญานาค และวิถีชีวิตความเป็นไทยพวนนำมาถ่ายทอดผ่านผ้าทอมือ
2. สัมพันธภาพระหว่างผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี การทอผ้าถือเป็นชีวิตของหญิงชาวอีสานที่ทอไว้ใช้ในครัวเรือนมาแต่อดีต โดยถือว่าเป็นงานจำเป็นของผู้หญิงอีสานที่ต้องเรียนรู้และปฏิบัติให้ชำนาญ และเป็นเครื่องบ่งบอกว่าผู้หญิงคนนั้นมีความเหมาะสม มีคุณสมบัติความพร้อมที่จะสามารถออกรับงานได้ การทอผ้าจึงสะท้อนสัมพันธภาพระหว่างชาวอีสานกับธรรมชาติที่พึ่งพาอาศัยธรรมชาติ ในการคิดค้นผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือในการผลิตเครื่องนุ่งห่ม
3. การสร้างภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ มีการรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้ในการผลิตภาพยนตร์โฆษณา Preproduction การโฆษณาที่จำดำเนินการเกี่ยวกับผ้าทอ การผลิตสื่อ Production ข้อมูลที่ได้มาผลิตเป็นภาพยนตร์โฆษณา โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1 การนำข้อมูลมาเขียนบทภาพยนตร์ 2 สร้าง Story board (บทภาพ) 3 สร้างเป็น Animatic (บทภาพเคลื่อนไหว)

¹⁻² อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยสันตพล, Lecturer, Faculty of Science and Technology, Santapol College.

* Corresponding Author, Email: waipot@stu.ac.th

Received: Oct 27, 2021, Revised: Feb 04, 2022, Accepted: May 14, 2022

Post Production ดำเนินการโดย 1 ถ่ายทำภาพยนตร์ 2 นำไฟล์ต้นฉบับที่ได้มาตัดต่อ (Video Editing) 3 นำภาพยนตร์โฆษณาที่ได้มาให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความพึงพอใจ

4. ความพึงพอใจของชุมชนต่อภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้ประเมินมีความพึงพอใจด้านเนื้อหาในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X} = 4.16$) ด้านเนื้อหาความเหมาะสมและน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.55$) ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจต่ำที่สุด คือ ความถูกต้องของเนื้อหา ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนความพึงพอใจด้านการออกแบบภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือมีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X} = 4.07$) ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจต่ำที่สุดคือ ความเหมาะสมของสื่อ ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : ผ้าทอมือ ; วัฒนธรรมท้องถิ่น ; ภาพยนตร์โฆษณา

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the identity of hand woven cloth product in Udonthani 2) investigate the relationship of hand woven cloth product and Udonthani local culture 3) build the commercial advertisement movies and 4) study the satisfaction towards the commercial advertisement movies 4) This research was carried out with 7 operator groups, totally 85 samples: 15 samples of Phu Thai Mad-mee weaving, 10 samples of Ban-nonsawan, 5 samples of Thu -mon-thro weaving, 15 samples of Ban nong-songhongtai, 12 samples of kid silk cloth weaving, 20 samples of Ban samthro and 10 samples of Ban-phue Thai puan weaving. The procedure of this research consisted of four periods Period 1 to investigate the identity of community by Focus Group interview. Period 2 to study the relationship of hand woven cloth product and Udonthani local culture. The instrument used was an In-depth interview Period 3 to build the commercial advertisement movies, there were pre-production and post-production. Period 4 to study the satisfaction towards the commercial advertisement movies by research samples, the instrument used was a satisfaction scale. The statistics used for analyzing the data were mean, standard deviation and content analysis.

The findings of this research found as follows:

1. The identity of hand woven cloth product in Udonthani revealed that there were two fibers: silk fiber and cotton fiber which were weaved in two types: Mad-mee and Pha-kid. They were dyed with natural color and chemical color and weaved by ancient loom and finger weaving. And the pattern and ancient design of community ceremony were decorated in art and belief. This implied that the weavers reflected their belief designing pattern serpent and their Thai-puan way of life through hand woven cloth.

2. The relationship of hand woven cloth product and Udonthani local culture demonstrated that weaving became Esan woman life in the past. The weaving is her basic job which has to learn. Besides, it indicated that Esan woman is full of property lady or legal age. Thus, weaving reflected the relationship and between Esan people and the nature. It means that Esan people depended on the nature to invent hand woven cloth.

3. Building the commercial advertisement movies found that there were to collect data for producing the commercial advertisement movies which were three steps as pre-production: 1) Writing the movie script, 2) the source file was built to be a story board, 3) the story board was made by animatic and Post-production had

three steps: 1) shooting filming 2) video editing as a commercial advertisement movies and 3) the satisfaction survey of the commercial advertisement movies was examined by 158 research samples.

4. The satisfaction of community to wards the commercial advertisement movies showed that the content satisfaction was in 'much' level in overall ($\bar{X} = 4.16$). And the appropriate and interesting content was ($\bar{X} = 4.55$). However the satisfaction of content validity is in 'least' level ($\bar{X} = 4.00$). The advertising design was in 'much' level in overall ($\bar{X} = 4.07$). However, the appropriate media was in 'least' level ($\bar{X} = 4.05$).

Keywords: Hand Woven Cloth ; Local Culture ; Advertising Film

บทนำ

ในปัจจุบันสื่อมัลติมีเดียเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตและมีอิทธิพลในการส่งเสริมการขายสินค้า การพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี มีการนำเทคโนโลยี และสื่อมีเดียต่างๆ เข้ามาประยุกต์กับงานปัจจุบันสมาร์ตโฟนเป็นปัจจัยที่สำคัญของการใช้ชีวิต (ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ. 2558)

ส่วนภาพยนตร์โฆษณาเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดเรื่องราวและการโฆษณาสินค้า ซึ่งกลายเป็นส่วนหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ภาพยนตร์โฆษณามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ นอกจากนี้ ดวงใจ ชุมนมมณี (2552) ได้กล่าวไว้ว่า การถ่ายทอดบุคลิกภาพของผลิตภัณฑ์ในภาพยนตร์โฆษณาคือการผสมผสานกันระหว่างเอกลักษณ์ ภาพลักษณ์ และกลุ่มเป้าหมายของผลิตภัณฑ์ ซึ่งยังต้องวิเคราะห์ถึงบริบททางสังคมมาเป็นส่วนประกอบเพื่อการวิเคราะห์หารูปแบบการถ่ายทอดเรื่องราวให้มีความน่าสนใจ ส่วนความสามารถของผู้กำกับภาพยนตร์โฆษณาที่แตกต่างกันนั้น จะส่งผลต่อการถ่ายทอดบุคลิกภาพของผลิตภัณฑ์ในภาพยนตร์โฆษณานั้นด้วย อันเป็นผลมาจากลักษณะเฉพาะตัวของผู้กำกับแต่ละคนที่มีทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมซึ่งจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อรูปแบบการคิด กระบวนการการถ่ายทอดบุคลิกภาพของผลิตภัณฑ์ในการสร้างภาพยนตร์โฆษณา และการแฝงเนื้อหาของการโฆษณาสินค้าในภาพยนตร์จะเป็นการสร้างการจดจำให้กับผู้ชม สินค้าที่ใช้ในการโฆษณาแฝงมีความน่าเชื่อถือ ดังเช่นในกรณีที่ผู้ชมใช้โทรศัพท์มือถือยี่ห้อซัมซุง ซึ่งเป็นแบรนด์ที่มีคุณภาพอยู่แล้ว เมื่อละครได้นำไปสอดแทรกในละคร จึงสร้างความดึงดูดใจ เกิดความน่าเชื่อถือในการบริโภคได้อย่างมั่นใจมากยิ่งขึ้น (บดีรินทร์ เตชานุรณานนท์. 2561 : 78) อาจกล่าวได้ว่า

ผู้ประกอบการออกแบบผลิตภัณฑ์และตลาดสายสวยงาม เพื่อใช้ในการโฆษณาจนเกิดแรงจูงใจในการบริโภค สะท้อนการสร้างสรรคงานผ่านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

จังหวัดอุดรธานี มีความโดดเด่นในเรื่องของสิ่งทอ ดังที่ปรากฏในคำขวัญประจำจังหวัดที่ว่า “กรมหลวงประจักษ์สร้างเมือง ลือเลื่องแหล่งธรรมะ อารยธรรมห้าพันปี ธานีผ้าหมี่ขิด ธรรมชาติเนรมิตทะเลบัวแดง” (วัฒนธรรมจังหวัด. 2535) มีผลิตภัณฑ์หลายอย่างที่ทางวิทยาลัยสันตพล ได้มีบทบาทในการช่วยเหลือสนับสนุนให้คำปรึกษากับชุมชน และให้บุคลากรในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมอย่างต่อเนื่อง เป็นการให้ความรู้ในการพัฒนาระดับสินค้าให้มีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ยังมีผลิตภัณฑ์อีกมากโดยเฉพาะผ้าทอที่ยังคงต้องการคำปรึกษานี้ ภายใต้การดูแลโครงการโดยศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศ ด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอวิทยาลัยสันตพล (STU Center for development of Industry Textile excellence: STU.CDIT)

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น พบว่า ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือของจังหวัดอุดรธานี เป็นภูมิปัญญาที่ยึดถือประกอบเป็นอาชีพมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีชาวบ้านและชุมชนที่ยึดอาชีพการทอผ้าเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม ประกอบด้วย การทอผ้ามัดหมี่ คือ ผ้าที่มีการสร้างลวดลายด้วยวิธีการมัดเชือกที่เส้นด้ายแล้วนำไปย้อมสี และผ้าขิด เป็นผ้าที่มีการทอแบบ "เก็บขิด" หรือ"เก็บดอก" ลวดลายของขิดแต่ละลายจะมีรูปแบบที่สวยงาม มีความมันวาว นูนลอยออกมาบนผืนผ้า ทั้งนี้แต่ละชุมชนมีการทอผ้าไหม และผ้าฝ้าย ด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอโดยมีหน้าร้าน และจำหน่ายผ่านระบบออนไลน์โดยใช้โทรศัพท์มือถือถ่ายซึ่งยังไม่มี ความดึงดูดและน่าสนใจเนื่องจากแต่ละชุมชนไม่มีการถ่ายทอดเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ให้กลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้เข้าใจถึงที่มาของ

ผลิตภัณฑ์ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการสร้างแรงบันดาลใจ (ทรงศิริ สาประเสริฐ : 2542) ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าสื่อภาพยนตร์โฆษณา เป็นสื่อที่ถ่ายทอดเรื่องราวผลิตภัณฑ์และความเป็นอัตลักษณ์ได้ จึงเห็นความสำคัญของสื่อประเภทภาพยนตร์โฆษณาในการ ถ่ายทอดเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ในมุมมองที่สอดคล้องและ มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการขาย ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและ วัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อสร้างภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขาย ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อภาพยนตร์โฆษณา ส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ กลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ วิทยาลัยสันตพล จำนวน 250 คน

กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ได้แก่ กลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้ประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ 7 กลุ่ม และกลุ่มผู้นำชุมชน 7 ชุมชน โดยเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจความต้องการกับศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ โครงการข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานีจากกลุ่มตัวอย่าง 7 กลุ่มผู้ประกอบการ
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและ วัฒนธรรมท้องถิ่น จากกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน 7 ชุมชน
3. แบบสอบถามความต้องการของผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าผ้าทอมือ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อภาพยนตร์โฆษณา ส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ตามแหล่งที่มาของข้อมูล ได้แก่

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ คือ กลุ่มคณะกรรมการตามโครงสร้าง ผู้ประกอบการชุมชน ได้แก่ กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ภูไทบ้านหนองหญ้าไซ กลุ่มทอผ้าบ้านโนนสวรรค์ กลุ่ม ธ.มณโฑ กลุ่มทอผ้าบ้านหนองสองห้องใต้ กลุ่มทอผ้าไหมขิดบ้านศรีชมชื่น กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านสามทอ และกลุ่มทอผ้าไทยพวนบ้านผือ จำนวน 85 คน และกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 35 คน
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากเอกสารรายงานของส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์ผ้าทอมือจังหวัดอุดรธานี ความหมายประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสร้างภาพยนตร์โฆษณารูปแบบต่างๆ จากสื่อต่าง ๆ

ระยะที่ 1 ศึกษาเอกลักษณ์ของชุมชน ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการกับศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ (STUCDIT) จังหวัดอุดรธานี เพื่อหาข้อ ประเด็นปัญหา โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล

ระยะที่ 2 ศึกษาสัมพันธ์ภาพผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี และวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานีจากกลุ่มตัวอย่าง 7 กลุ่มผู้ประกอบการ โดยการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview)
2. รวบรวมเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ และวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview) ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้
 - 1) ติดต่อประสานงานเพื่อสอบถามเบื้องต้น
 - 2) จัดทำหนังสือขออนุญาตลงพื้นที่เก็บข้อมูล
 - 3) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการจดบันทึก เครื่อง บันทึกรูปภาพและเครื่องบันทึกเสียง
 - 4) หลังจากการสัมภาษณ์ถอดข้อความให้เป็นภาษาที่ ถูกต้องตามแบบแผน แล้วตรวจสอบข้อมูลที่เพื่อความถูกต้องและ สมบูรณ์ของเนื้อหาและประเด็นคำถามตามวัตถุประสงค์
3. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภคและ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ้าทอมือด้วยแบบสอบถาม

ระยะที่ 3 สร้างภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี

ระยะที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจในภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี การประเมินความพึงพอใจประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ วิทยาลัยสันตพล ตามโครงสร้างผู้ประกอบการชุมชน จำนวน 85 คน
2. ผู้นำชุมชน 7 ชุมชน จำนวน 35 คน
3. ผู้บริโภคทั่วไปที่มีความสนใจผ้าทอมือ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 100 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มประชากร เพื่อการศึกษาเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือจังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (กลุ่มผู้ประกอบการ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	32	37.65
หญิง	53	62.35
รวม	85	100.00
อายุ		
22 - 30 ปี	10	11.76
31 - 40 ปี	12	14.12
41 ปีขึ้นไป	63	74.20
รวม	85	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 53 คน ร้อยละ 62.35 และเพศชาย จำนวน 32 คน ร้อยละ 37.65 อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 63 คน ร้อยละ 74.20 อายุ 31-40 ปี จำนวน 12 คน ร้อยละ 14.12 และอายุ 22-30 ปี จำนวน 10 คน ร้อยละ 11.76

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (กลุ่มผู้นำชุมชน)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	23	65.71
หญิง	12	34.29
รวม	35	100.00
อายุ		
31 - 40 ปี	8	22.86
41 ปีขึ้นไป	27	77.14
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 65.71 และเป็นเพศหญิง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 อายุระหว่าง อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14 รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 22.86

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้านเอกลักษณ์ของชุมชนและผู้ประกอบการทั้ง 7 กลุ่ม พบว่า บ้านหนองหญ้าไซ มีต้นโพธิ์ใหญ่ประจำชุมชน และเป็นเมืองของวังของพญาจะแซ่ บ้านโนนสวรรค์ ท่าลี่ มีสะพานหินธรรมชาติ ในวนอุทยานภูเขาสวนกวาง กลุ่ม ธ.มณโฑ เป็นชุมชนใหม่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีมีชีวิตความเป็นอยู่ที่หลากหลาย บ้านหนองสองห้องใต้ มีความเชื่อเรื่องพญานาค บ้านศรีชมชื่น วิถีชุมชนที่ดำเนินชีวิตบนพื้นที่ธรรมะ มีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา บ้านท่าสี่ เป็นท้องถิ่นเกษตรกรรม และไทพวนเป็นดินแดนแห่งอารยธรรมประวัติศาสตร์พระพุทธบาทบัวบก บัวบาน หอนางอุษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้านรายละเอียดของผลิตภัณฑ์พบว่า มีการใช้เส้นใย 2 ประเภท คือ ไหมและฝ้าย ใช้เทคนิคการทอ 2 ลักษณะ คือ มัดหมี่และขิด ซึ่งย้อมด้วยสีธรรมชาติและสีเคมีทอดด้วยก๊อปปี้แบบโบราณและก๊อปปี้แบบกระดุก มีการออกแบบลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่ม โดยสื่อถึงชุมชนและความเป็นจังหวัดอุดรธานี เช่น ลายไหบ้านเชียง พญานาคลายโบราณ เป็นแนวคิดซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์หลัก ประกอบด้วย ผ้าชิ้นฝ้ายมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีธรรมชาติ ผ้าไหมหมี่ขิด ผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าฝ้ายมัดหมี่ ผ้าไหมขิด ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ และผ้าเช้ามัย้อมสีธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์รอง ประกอบด้วย เสื้อผ้าแปรรูปจากผ้าฝ้าย

มัดหมี่ กระเป๋าด้ายมัดหมี่ ผ้าพื้นย้อมสีธรรมชาติ ผ้าพันคอ เสื้อผ้าสตรีแปรรูปจากผ้าไหม และรองเท้านาฬิกา

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้านจุดเด่นวัฒนธรรมในท้องถิ่น พบว่า จุดเด่นแต่ละอำเภอมีกิจกรรมต่างกัน บ้านหนองหญ้าไซมีงานบุญเดือนสี่หรือว่าบุญเขาสวน งานบุญบั้งไฟก้อ (บั้งไฟ 10 ล้าน) บ้านโนนสวรรค์ มีทอสมในในชีวิตประจำวัน จำหน่ายในชุมชน และนอกชุมชน กลุ่มทอผ้า วัฒนโฑ อำเภอมือง งานบวงสรวง อนุสาวรีย์ บ้านหนองสองห้องใต้ การบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การบวงสรวงพญานาค บ้านศรีชมชื่น บุญตักบาตรเทโวโรหณะ การรวมของชุมชนในการทำพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา บ้านสามท่าสี่ บุญบั้งไฟ เป็นประเพณีที่ทำทุกปี และกลุ่มทอผ้าไทยพวน บ้านผือ พาสาดเพ็ง หรือปราสาทผึ้ง การจัดประเพณีขึ้นภูพระบาท ด้านอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อการสร้างสรรค์ผ้าทอ พบว่า มีการนำลวดลายไปโพธิ์มาใช้ในการออกแบบลวดลาย ลักษณะผ้าที่สวมใส่ในชีวิตประจำวันการสวมใส่ผ้าไทยเข้าวัด และใช้ในพิธีกรรมเป็นหลัก โดยนำลักษณะของสะพานหินที่เป็นเอกลักษณ์มาเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผ้าทอการไหว้ ความเชื่อ และรูปแบบของการสวมใส่ผ้าไหมในพิธีกรรมสำคัญของจังหวัดอุดรธานี และสีเส้นที่สื่อถึงความเป็นท้องถิ่นการนำภาพลักษณ์และสีเส้นที่สื่อถึงความเป็นท้องถิ่นมาใช้ในการออกแบบและลวดลายพญานาคการนำลวดลายและรูปแบบที่เป็นแบบโบราณที่ใช้ในพิธีกรรมการนำธรรมชาติที่มีในชุมชนมาใช้ในการออกแบบศิลปะความเชื่อ วิถีชีวิตความเป็นไทยพวนนำมาถ่ายทอดผ่านผ้าทอของกลุ่ม และความเป็นดินแดน แห่งอุทยานประวัติศาสตร์พระพุทธรูปบัวบก การเกิดรวมตัวในชุมชนเพื่อทำกิจกรรมที่สืบทอดเป็นประเพณีของท้องถิ่น การนำรูปแบบและประยุกต์เทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยด้วย เกิดการอนุรักษ์ป่าของคนในชุมชน การทอผ้าด้วยศรัทธาและความเชื่อในการทำพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา และมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้บุคคลภายนอกรับรู้ ด้วยภาพนิ่ง ลงบนเพจท้องถิ่น ภาพนิ่งลงบนโซเชียล และเพจจังหวัด

ด้านบทบาทผ้าทอมือมีในชุมชน พบว่า สวมใส่ในชีวิตประจำวันและจำหน่ายในชุมชน นอกชุมชน ทอเพื่ออนุรักษ์และทอจำหน่ายในชุมชนและต่างภูมิภาค กลุ่มลูกค้าเป้าหมายพบว่า สุภาพสตรี อายุระหว่าง 29-60 ปี สุภาพบุรุษ และบุคคลทั่วไป ทุกเพศทุกวัย

ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าผ้าทอมือ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือย้อมสีที่เลือกซื้อ

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือย้อมสี	จำนวน (คน) ร้อยละ	ร้อยละ
ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติ	125	80.00
ผ้าไหมย้อมสีเคมี	25	20.00
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริโภคผู้ตอบแบบสอบถามในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือย้อมสีเคมี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ

จำนวนและร้อยละชนิดการทอผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือที่เลือกซื้อ ประกอบด้วย ผ้าทอมือที่ทอแบบธรรมดา จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 56 และผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือแบบยกดอก จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 44 ตามลำดับ

สถานที่ที่เลือกซื้อ ผู้บริโภคผู้ตอบแบบสอบถามสถานที่ที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือที่ทอผู้ผลิต/แหล่งผลิตจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และงานแสดงสินค้าของจังหวัด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละสาเหตุที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ

สาเหตุที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์	จำนวน (คน) ร้อยละ	ร้อยละ
1. มีผู้แนะนำ	30	20.00
2. ราคาถูก	5	3.33
3.ต้องการอุดหนุนผลิตภัณฑ์ OTOP	40	26.67
4. เป็นของฝากในโอกาสต่าง ๆ	15	10.00
5. เห็นจากโฆษณา	35	23.33
6. ชื่อเสียงของแหล่งผลิต	20	16.67
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4 ผู้บริโภคผู้ตอบแบบสอบถามสาเหตุที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกซื้อเนื่องจากต้องการอุดหนุนผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมา คือ เห็นจากโฆษณา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 รองลงมาคือ มีผู้แนะนำ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละข้อพิจารณาการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ

ข้อพิจารณาการตัดสินใจซื้อ	จำนวน (คน) ร้อยละ	ร้อยละ
1. คุณภาพการทอซื้อผ้า	73	48.67
2. ลวดลายผ้า	23	15.33
3. สีเส้นของผ้า	9	6.00
4. ราคา	45	30.00
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 5 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริโภคผู้ตอบแบบสอบถามข้อพิจารณาการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พิจารณาจากภาพของผ้าจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 48.67 รองลงมา คือ ราคาจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือ ลวดลายผ้าจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.33 และข้อพิจารณาที่มีความคิดเห็นต่ำสุดคือ สีเส้นของผ้า จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ตามลำดับ

ประเภทของผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือที่เลือกซื้อ ผลการวิจัยพบว่า แบบผ้าผืน จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 72.67 รองลงมา คือ ผ้าคลุมไหล่ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.33 และความคิดเห็นต่ำสุด คือ ผ้าพันคอ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอที่ซื้อ เสื้อผ้า จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 61.33 รองลงมา คือ กระเป๋าถือ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 รองลงมาคือ กระเป๋าใส่เหรียญจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.67 และความคิดเห็นต่ำสุดคือ กล่องกระดาษ จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์สัมพันธภาพผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

ด้านเอกลักษณ์ผ้าทอมือมีสัมพันธภาพต่อกลุ่มทอผ้า

จากการศึกษาวัฒนธรรมการทอผ้าผูกพันกับชาวอีสานมาอย่างยาวนาน ประวัติศาสตร์และโบราณคดีทำให้ทราบว่า มีการทอผ้าใช้ในภาคอีสานตั้งแต่ช่วงต้นของยุคโลหะหรือประมาณ 6,000 ปีมาแล้ว เป็นสัญลักษณ์ของแต่ละชุมชนที่แสดงถึงเชื้อชาติเผ่าพันธุ์และความแตกต่างทางวัฒนธรรม จากการบอกเล่าของชาวบ้านว่า “ผ้าทอเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของชุมชน ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งการทอผ้าเริ่มจากการสานจากหญ้าอ่อน และพัฒนามาเป็นเส้นด้ายเพื่อทำวัสดุใช้สอย” (สัมภาษณ์นางใบ

กลิ่นธเกตุ เมื่อวันที่ 15 เดือนตุลาคม พ.ศ 2563 ผู้สัมภาษณ์ นางสาวจุฑามาส ทรายแก้ว) การทอผ้าถือเป็นชีวิตของหญิงชาวอีสานที่ทอไว้ใช้ในครัวเรือนมาแต่อดีต โดยถือว่าเป็นงานจำเป็นของผู้หญิงอีสานที่ต้องเรียนรู้และปฏิบัติให้ชำนาญ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มในชีวิตประจำวันและพิธีการทางศาสนา และเป็นเครื่องบ่งบอกว่าผู้หญิงคนนั้นมีความเหมาะสมพร้อมที่จะออกเรือนได้สอดคล้องกับนางนางบุญชู แสนสุข เล่าว่า “ในอดีตเด็กผู้หญิงทุกคนจะต้องฝึกหัดทอผ้า เย็บปัก ถักร้อย เพื่อใช้นุ่งห่มส่วนเด็กผู้ชายจะเรียนรู้เกี่ยวกับการจับปลาตกสัตว์” (สัมภาษณ์นางบุญชู แสนสุข เมื่อวันที่ 15 เดือนตุลาคม พ.ศ 2563 ผู้สัมภาษณ์ นางสาวจุฑามาส ทรายแก้ว) อาจกล่าวได้ว่าการทอผ้าจึงสะท้อนสัมพันธ์ภาพระหว่างชาวอีสานกับธรรมชาติที่พึ่งพาอาศัยธรรมชาติในการคิดค้นผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือในการผลิตเครื่องนุ่งห่ม

ด้านรายละเอียดของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท

จากการศึกษารายละเอียดของการทอผ้า พบว่า แบ่งประเภทไปตามลักษณะการซื้อของลูกค้า เป้าหมายเพื่อสนองตอบความต้องการของผู้บริโภค นางใบ กลิ่นธเกตุ เล่าว่า “ผ้ามัดหมี่ภูไทบ้านหนองหญ้าไซ ผลิตภัณฑ์หลัก ได้แก่ ผ้าชิ้นมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ที่นิยมทำรองลงมา ได้แก่ เสื้อผ้าแปรรูป และกระเป๋าจะต้องผลิตขึ้นมาตามความต้องการของลูกค้าในชุมชน” (สัมภาษณ์นางใบ กลิ่นธเกตุ เมื่อวันที่ 15 เดือนตุลาคม พ.ศ 2563 ผู้สัมภาษณ์ นางสาวจุฑามาส ทรายแก้ว) นอกจากนั้นยังเป็นการประยุกต์และผสมผสานกับผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่างคำกล่าวของนางลानी โสตาพรหม ว่า “การคัดสรรผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือก็เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาให้มีคุณภาพให้ เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไปจนสามารถใช้เป็นแหล่งสร้างรายได้และความเข้มแข็งให้กับชุมชน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต” (สัมภาษณ์นางลानी โสตาพรหม เมื่อวันที่ 19 เดือนธันวาคม พ.ศ 2563 ผู้สัมภาษณ์ นายไวพจน์ ดวงจันทร์)

กล่าวได้ว่า รายละเอียดของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทขึ้นอยู่กับอิทธิพลความเชื่อที่สะท้อนวิถีชีวิตของชาวอีสานหลายสิ่งหลายอย่างบอกเล่าเรื่องราวความเป็นท้องถิ่นให้ประจักษ์แก่สายตาของชาวโลกมานาน หนึ่งในนั้นคือ ผ้าทอมือที่มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทยอยู่ในตัวอย่างเต็มเปี่ยม ทุกเส้นที่ถักทอเป็นหนึ่งผืนผ้านอกจากจะมีความวิจิตร งดงาม ปรากฏให้เห็นแล้วยังแฝงไว้ด้วยวิถี ประเพณี แห่งวัฒนธรรมของชาวไทยโบราณที่สืบสานกันต่อมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน การทอผ้าไหมโดยใช้ เทคนิคการ

ทอผ้าแบบมัดหมี่เพื่อให้เกิดลวดลายมีอยู่ทุกภูมิภาคของไทย โดยเฉพาะภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เราพบว่ามีการทอผ้ามัดหมี่ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ของกลุ่มชนเนื่องจากมีพื้นที่ ที่มีการ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมการทอผ้าซึ่งกันและกันหลายกลุ่มชน เช่น ญไท ลาว (ไทยอีสาน) ส่วย เขมร เป็นต้น และวัฒนธรรมการทอผ้าจากบริเวณนี้ได้ส่งอิทธิพลไป ยังพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศอีกด้วย

วิเคราะห์ด้านจุดเด่นของวัฒนธรรมในท้องถิ่น พบว่า วิเคราะห์สัมพันธภาพผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี กล่าวได้ว่า ผ้าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมซึ่งได้ สะท้อนให้เห็นถึง เอกลักษณ์วิถีชีวิต ความรัก ความผูกพัน ระหว่างคนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเชื่อโดยได้ ถ่ายทอดจินตนาการลงบนผืนผ้าอันงดงามที่มีลวดลายการถักทอ ด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะ โดดเด่นเฉพาะกลุ่ม โดยได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษที่ส่งสมและสืบทอดต่อกันมา จึงนับ ได้ว่าเป็น มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมและมีคุณค่าที่น่าภาคภูมิใจยิ่ง ลวดลายผ้าไหมล้วนมีที่มาและมีชื่อเรียกเฉพาะตัว จนกลายเป็น เอกลักษณ์ของลายนั้น ๆ ที่มา ของลายผ้าไหมส่วนใหญ่ได้รับ อิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้สร้างสรรค์งานใหม่จากการบอกเล่าของ นายไผ่พจน์ ดวงจันทร์ เล่าว่า “ลวดลายผ้าไหม ล้วนมีที่มาและมีชื่อเรียกเฉพาะตัว จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของ ลายนั้นๆ ที่มาของลายได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งเกิดจากอิทธิพลความเชื่อทางศาสนาและ สิ่งประดิษฐ์ โดยการนำเอาลักษณะส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในวัด มาประดิษฐ์เป็นลวดลายผ้าไหม เช่น ลายปราสาท ลายต้นสน ลายขอห้าวใหญ่ ลายขอ เครือ หรืออิทธิพลจากสัตว์ โดย ประดิษฐ์ลวดลายที่เกี่ยวกับสัตว์ เช่น ลายม้าน้ำ ลายผีเสื้อ ลาย นกยูง ลายช้าง” (สัมภาษณ์นายไผ่พจน์ ดวงจันทร์ เมื่อวันที่ 25 เดือนธันวาคม พ.ศ.2563 ผู้สัมภาษณ์ นางสาวจุฑามาส ทรายแก้ว) นอกจากนี้นางพรพิตร พิมพิศาล ยังเล่าว่า“จากการ สืบทอดตามบรรพบุรุษเปลี่ยนมาเป็นการเรียนการสอนโดยจัดให้ มีศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมพื้นบ้านจากลวดลายที่ไม่มีแบบแผน กลายเป็นลวดลายที่มีชื่อเรียกและมีแบบแผน มากยิ่งขึ้น ประโยชน์ใช้สอยถูกประยุกต์เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย โดยปรับจาก ผ้าชิ้นมาเป็นชุดทำงานใน โอกาสต่างๆ และใช้ประโยชน์อื่นได้อีก มากมาย”(สัมภาษณ์นางพรพิตร พิมพิศาล เมื่อวันที่ 25 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2563 ผู้สัมภาษณ์ นางสาวจุฑามาส ทรายแก้ว) กล่าวได้ว่าจุดเด่นของวัฒนธรรมการทอผ้าถือเป็นมรดกทาง

วัฒนธรรมที่สะท้อนความคิด ความเชื่อ ความรัก ความผูกพัน ระหว่างชุมชนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจนทำให้เกิด เทคนิคการทอและลวดลายบนผืนผ้าไหมแบบต่าง ๆ มากมาย หลายแบบตั้งแต่เป็นผืนผ้าธรรมดา ผ้าลายทาง ผ้ายกดอก ผ้าซิด ผ้ามัดหมี่ ล้วนใช้เทคนิคในการทอที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่

ด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่นมีอิทธิพลต่อการทอผ้า

ชาวอีสานนับถือพุทธศาสนานิยมเข้าวัดทำบุญ และมีความเชื่อ เกี่ยวกับพญานาค หอปราสาท ธรรมาสน์ ต้นสน หมากผักแว่น เป็นต้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อชาวบ้านลุ่มน้ำโขง ดังจะเห็นได้จากความ นิยมนำมาถักทอให้เกิดลวดลายบนผืนผ้าจากการศึกษาวัฒนธรรม ในท้องถิ่นที่มีอิทธิพลต่อการทอผ้า พบว่า ผ้าเป็นปัจจัยพื้นฐานใน การดำรงชีวิตของชาวบ้าน สืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง ตามระบบเครือญาติ ความรู้เรื่องการทอผ้า หรือแม้แต่การผู้ ลวดลายต่าง ๆ ล้วนสืบทอดกัน มาตั้งแต่ บรรพบุรุษ จากการสืบทอดตามบรรพบุรุษเปลี่ยนมาเป็นการเรียนการสอนจากลวดลาย ที่ไม่มีแบบแผนกลายเป็นลวดลายที่มีชื่อเรียกและมีแบบแผน ประยุกต์เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยจากการสอบถามพบว่า “ผ้าไหม หมี่ซิด ผ้าไหมซิดทอมือ เอกลักษณ์ลักษณะที่โดดเด่นของ ผ้าทอ ตรา ธ.มณโฑ คือการออกแบบลวดลายที่ นำเอาลักษณะ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของจังหวัดอุดรธานี เช่น ลายไผ่บ้าน เชียง พญานาค ลายโบราณ มาเป็นแนวคิดใน การออกแบบ ลวดลายลาย และปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อใช้เป็นเส้นใยไหม สำหรับทอ การผสมผสานเส้นใยระหว่างไหมและเส้นใยโลหะ ทองคำผสมผสานเพื่อให้เกิดเอกลักษณ์” นอกจากนั้นชาวไท พวน อำเภอบ้านผือเล่าว่า “ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ผ้าขะม้า มงคล 9 สี ตรา พวนกะเลอ การนำสีธรรมชาติ 9 อย่างมาสร้าง เอกลักษณ์ให้กับผ้าแต่ละผืน (สัมภาษณ์นายไผ่พจน์ ดวงจันทร์ เมื่อวันที่ 25 เดือนธันวาคม พ.ศ.2563 ผู้สัมภาษณ์ นางสาวจุฑามาส ทรายแก้ว) อีกข้อความที่สับสนวัฒนธรรม ท้องถิ่นที่มีผลต่อการทอผ้าคือผ้าฝ้ายทอมือก็กระตุก เอกลักษณ์ ของกลุ่มคือ การใช้เส้นใยฝ้ายขึ้นทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืนในการทอ ผ้า และการย้อมสีธรรมชาติเช่น สีคำหมากคำพลู ซึ่งสะท้อนให้ เห็นถึงความเป็นท้องถิ่น (สัมภาษณ์นางบุญชู แสนสุด เมื่อวันที่ 10 เดือนมกราคม พ.ศ.2564 ผู้สัมภาษณ์ นางสาวจุฑามาส ทรายแก้ว) อาจกล่าวได้ว่าลวดลายที่ปรากฏบนผืนผ้าได้รับ อิทธิพลมาจากพุทธศาสนาสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชาวอีสานที่ ผูกพันกับความเชื่อ ธรรมชาติได้แก่สัตว์ พืช น้ำ ปรากฏบนผืนผ้า อันงดงามตามความเชื่อของกลุ่มชน

ด้านเป้าหมายของกลุ่มลูกค้า พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการ ทอผ้ามัดหมี่ภูไทบ้านหนองหญ้าไซ กลุ่มเป้าหมายลูกค้าได้แก่ สตรีวัยทำงาน มีอายุระหว่าง 35 – 60 ปี กลุ่มทอผ้าบ้านโนนสวรรค์ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้แก่บุคคลทั่วไป ทุกเพศทุกวัย กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้แก่สุภาพสตรี เจ้าของกิจการ อายุระหว่าง 29-50 ปี กลุ่มทอผ้าบ้านหนองสองห้องได้แก่สตรีและบุรุษ อายุระหว่าง 35-60 ปี กลุ่มทอผ้าไหมจิตบ้านศรีชมชื่น ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้แก่สตรี อายุระหว่าง 35-60 ปี กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านสามทอ ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้แก่บุคคลทั่วไป ทุกเพศทุกวัย ส่วนกลุ่มทอผ้าไทยพวนบ้านผือลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้แก่ สตรีและบุรุษ อายุระหว่าง 35-60 ปี กล่าวได้ว่าลูกค้าที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของแต่ละกลุ่มทอผ้ามีความนิยมแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับอายุ เพศและวัยทำงานด้วยนอกจากนั้นความนิยมในผืนผ้าและลวดลายรวมทั้งความชอบส่วนตัวผสมผสานกับความเชื่อและวัฒนธรรมประเพณีมีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าผ้าทอมือของชาวอีสานเช่นกัน

ผลการวิเคราะห์การสร้างภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าผ้าทอมือ

Preproductionการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือจากกลุ่มผู้ประกอบการทั้ง 7 กลุ่มเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการโฆษณาที่จำดำเนินการเกี่ยวกับผ้าทอ ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตสื่อ

Production นำข้อมูลที่ได้มาผลิตเป็นภาพยนตร์โฆษณา โดยมีขั้นตอนดังนี้ การนำข้อมูลมาเขียนบทภาพยนตร์ สร้าง Story board (บทภาพ) และสร้างเป็น Animatic (บทภาพเคลื่อนไหว)

Post Production การถ่ายทำภาพยนตร์ นำไฟล์ที่ได้มาตัดต่อ (Video Editing) และนำภาพยนตร์โฆษณาที่ได้ มาให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความพึงพอใจ

ความพึงพอใจของชุมชนต่อภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ

ตารางที่ 6 แสดงความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ

ด้านเนื้อหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	4.00	0.33	6
2. เนื้อหาความเหมาะสมและน่าสนใจ	4.13	0.61	3
3. มีความชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.55	0.35	1
4. เนื้อหามีความต่อเนื่องในการนำเสนอ	4.07	0.71	4
5. เนื้อหาให้ความเข้าใจได้ง่าย	4.04	0.65	5
6. เนื้อหาด้านเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.16	0.67	2
รวม	4.16	0.55	

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าผลประเมินความพึงพอใจต่อภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี ด้านเนื้อหา พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความพึงพอใจมากที่สุดคือ มีความชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมาคือ เนื้อหาด้านเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.16$) และด้าน เนื้อหาความเหมาะสมและน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.13$) ส่วนความพึงพอใจต่ำที่สุดคือ ความถูกต้องของเนื้อหา ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี (ด้านการออกแบบภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ)

ตารางที่ 7 แสดงความพึงพอใจต่อภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี (ด้านการออกแบบภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ)

ด้านการออกแบบภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความสวยงามในการออกแบบ	4.06	0.76	3
2. การถ่ายทอดความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชน	4.09	0.95	1
3. ความเหมาะสมของสื่อ	4.05	1.05	4
4. ความเหมาะสมของภาพประกอบ	4.08	0.76	2
5. การสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.06	0.80	3
รวม	4.07	0.73	

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าผลประเมินความพึงพอใจต่อภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี ด้านการออกแบบภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือพบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X} = 4.07$) พบว่าความพึงพอใจมากที่สุดคือการถ่ายทอดความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชน ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมาคือ ความเหมาะสมของภาพประกอบ ($\bar{X} = 4.08$) และความสวยงามในการและการสื่อความหมายได้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.06$) ความพึงพอใจต่ำที่สุดคือ ความเหมาะสมของสื่อ ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสัมพันธภาพระหว่างผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อสร้างภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือจังหวัดอุดรธานี กลุ่มประชากรที่เข้าร่วมโครงการกับศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (กลุ่มผู้ประกอบการ) ผู้ประกอบการทั้ง 7 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ภูไทบ้านหนองหญ้าไซ กลุ่มทอผ้าบ้านโนนสวรรค์ กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ กลุ่มทอผ้าบ้านหนองสองห้องใต้ กลุ่มทอผ้าไหมขิดบ้านศรีชมชื่น กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านสามทอ กลุ่มทอผ้าไทยพวนบ้านผือ และกลุ่มผู้นำชุมชน

พบว่า มีเส้นใยไหมและเส้นใยฝ้าย ใช้เทคนิคการทอมัดหมี่และขิดย้อมด้วยสีธรรมชาติและสีเคมี ทอด้วยกี่โบราณและกี่กระตุก มีการออกแบบลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่ม โดยสื่อถึงชุมชนและความเป็นจังหวัดอุดรธานี เช่น ลายไผ่บ้านเชียง พญานาค ลายโบราณซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์หลักประกอบด้วย ผ้ามัดหมี่ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าหมี่ขิด ผ้าขิด ผ้าชะม้ ผลิตภัณฑ์รอง ประกอบด้วย เสื้อผ้าแปรรูป กระเป๋า ผ้าพื้น ผ้าพันคอ และรองเท้าผ้าไหม จุดเด่นวัฒนธรรมในท้องถิ่นมีลักษณะที่แตกต่างกันมีต่อการสร้างสรรค์ผ้าทอกลุ่มผู้ประกอบการ พบว่า การนำลวดลายไปโพรมมาใช้ในการออกแบบลวดลาย ลักษณะผ้าที่สวมใส่ในชีวิตประจำวัน และใช้ในพิธีกรรมเป็นหลัก มีงานบุญ งานบวงสรวงอนุสาวรีย์ บุญตักบาตรการรวมของชุมชนในการทำพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา การจัดประเพณีขึ้นภูพระบาท สีสนที่สื่อถึงความเป็นท้องถิ่นการนำลักษณะและสีสรรค์ที่สะท้อนถึงความเป็นท้องถิ่นในการออกแบบและลวดลายพญานาคการนำลวดลายและรูปแบบที่เป็นแบบโบราณ ความเชื่อ วิถีชีวิตความเป็นไทยพวนนำมาถ่ายทอดผ่านผ้าทอของกลุ่ม ลูกค้า อายุระหว่าง 29-60 ปี สุภาพบุรุษและบุคคลทั่วไป ทุกเพศทุกวัยพบทอผ้าทอมือมีในชุมชนใช้สวมใส่ในชีวิตประจำวันและจำหน่ายในชุมชน นอกชุมชน ทอเพื่ออนุรักษ์ และทอจำหน่ายในชุมชนและต่างภูมิภาค มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้บุคคลภายนอกรับรู้ คือ ภาพนิ่ง ลงบนเพจท้องถิ่น ภาพนิ่งลงบนโซเชียล และเพจจังหวัด ผู้บริโภคส่วนใหญ่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติ ร้อยละ 80 ผ้าทอมือที่ทอแบบธรรมดา ร้อยละ 56 และผ้าทอมือแบบยกดอก ร้อยละ 44 เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือที่ทอผู้ผลิต/แหล่งผลิต ร้อยละ 80 เลือกซื้อเนื่องจากต้องการอุดหนุนผลิตภัณฑ์ OTOP ร้อยละ 26.67 เห็นจากโฆษณา ร้อยละ 23.33 มีคำแนะนำ ร้อยละ 20.00 พิจารณาจากภาพของผ้า ร้อยละ 48.67 พิจารณาจากราคา ร้อยละ 30.00 และจากลวดลายผ้าร้อยละ 20.00 เลือกซื้อผ้าทอมือแบบผ้าพื้น ร้อยละ 72.67 ผ้าคลุมไหล่ ร้อยละ 21.33 และ ผ้าพันคอ ร้อยละ 6 ประเภทของผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้า เสื้อผ้า ร้อยละ 61.33 กระเป๋าถือ ร้อยละ 23.33 กระเป๋าใส่เหรียญ ร้อยละ 4.67 และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ร้อยละ 3.33

2. ความสัมพันธ์ภาพผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือจังหวัดอุดรธานี เอกลักษณ์ผ้าทอมือมีสัมพันธ์ภาพต่อกลุ่มทอผ้า มีการทอผ้าใช้ในภาคอีสานตั้งแต่ช่วงต้นของยุคโลหะหรือประมาณ 6,000 ปีมาแล้ว ผ้าทอกลายเป็นสื่อสัญลักษณ์ของแต่ละชุมชนที่แสดงถึง

เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์และความแตกต่างทางวัฒนธรรม จากการบอกเล่าของชาวบ้าน การทอผ้าถือเป็นชีวิตของหญิงชาวอีสานที่ทอไว้ใช้ในครัวเรือนมาแต่อดีต โดยถือว่าเป็นงานจำเป็นของผู้หญิงอีสานที่ต้องเรียนรู้และปฏิบัติให้ชำนาญ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มในชีวิตประจำวันและใช้ในพิธีการทางศาสนาเป็นเครื่องบ่งบอกว่าผู้หญิงคนนั้นมีความเหมาะสม มีคุณสมบัติความพร้อมที่จะสามารถออกรับจ้างได้ การทอผ้าจึงสะท้อนสัมพันธ์ภาพระหว่างชาวอีสานกับธรรมชาติที่พึ่งพาอาศัยธรรมชาติในการคิดค้นผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือในการผลิตเครื่องนุ่งห่ม ในด้านของผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ จะแบ่งประเภทไปตามลักษณะการซื้อของลูกค้า การคัดสรรผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือก็เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาให้มีคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไป จนสามารถใช้เป็นแหล่งสร้างรายได้และความเข้มแข็งให้กับชุมชน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต และอิทธิพลความเชื่อที่สะท้อนวิถีชีวิตของชาวอีสานหลายสิ่งหลายอย่างบอกเล่าเรื่องราวความเป็นท้องถิ่นให้ประจักษ์แก่สายตาของชาวโลกมานาน หนึ่งในนั้นคือ ผ้าทอมือที่มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทยด้วยวิถีประเพณี แห่งวัฒนธรรมของชาวไทยโบราณที่สืบสานกันต่อมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน การทอผ้าไหมโดยใช้เทคนิคการทอผ้าแบบมัดหมี่เพื่อให้เกิดลวดลายมีอยู่ทุกภูมิภาคของไทย โดยเฉพาะภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เราพบว่ามีการทอผ้ามัดหมี่ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ของกลุ่มชนเนื่องจากมีพื้นที่ ที่มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมการทอผ้าซึ่งกันและกันหลายกลุ่มชน เช่น ภูไท ลาว (ไทยอีสาน) ส่วย เขมร เป็นต้น และวัฒนธรรมการทอผ้าจากบริเวณนี้ได้ส่งอิทธิพลไป ยังพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศอีกด้วย

จุดเด่นของวัฒนธรรมในท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี หากย้อนอดีตจนถึงปัจจุบัน กล่าวได้ว่า ผ้าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมซึ่งได้สะท้อนให้เห็นถึง เอกลักษณ์วิถีชีวิต ความรัก ความผูกพัน ระหว่างคนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเชื่อการถ่ายทอดจินตนาการลงบนผืนผ้าอันงดงามที่มีลวดลายกรรมวิธีต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะโดดเด่นเฉพาะกลุ่ม ถ่ายทอดจากบรรพบุรุษที่สั่งสมและสืบทอดต่อกันมา จึงนับได้ว่าเป็น มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมและมรดกค่าที่นาภาคภูมิไย้ง จากการบอกเล่าของกลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ เล่าว่า “ลวดลายผ้าไหมล้วนมีที่มาและมีชื่อเรียกเฉพาะตัว จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของลายนั้นๆ ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้สร้างสรรค์งาน

ความเชื่อทางศาสนาและสิ่งประติษฐ์ การนำเอาลักษณะส่วนประกอบต่าง ๆ ในวัดมาประติษฐ์เป็นลวดลายผ้าเช่น ลายปราสาท ลายต้นสน ลายขอท้าวใหญ่ ลายขอเครือ หรืออิทธิพลจากสัตว์ โดยประติษฐ์ลวดลายที่เกี่ยวกับสัตว์ เช่น ลายม้า ลายผีเสื้อ ลายนกยูง ลายช้าง วัฒนธรรมการทอผ้าในท้องถิ่นถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนความคิด ความเชื่อ ความรัก ความผูกพันระหว่างชุมชนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจนกลายศิลปะที่ทำให้เกิด เทคนิคการทอและลวดลายบนผืนผ้าตั้งแต่เป็นผ้าลายทางหรือลายตาราง ผ้ายกดอก ผ้าขิด ผ้ามัดหมี่ ส่วนมากชาวอีสานนับถือพุทธศาสนาจึงนิยมเข้าวัด และมีความเชื่อเกี่ยวกับพญานาค ลายหอปราสาท ลายธรรมมาสน์ ลายต้นสน ลายหมาก ลายผักแว่น เป็นต้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อชาวบ้านลุ่มน้ำโขง สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชาวอีสานที่ผูกพันกับความเชื่อ ธรรมชาติได้แก่สัตว์ พืช น้ำ ปราภณบนผืนผ้าอันงดงามตามความเชื่อของกลุ่มชน ด้านเป้าหมายของกลุ่มลูกค้าได้แก่ สตรีวัยทำงาน เจ้าของกิจการ บุคคลทั่วไป ทุกเพศทุกวัย มีอายุระหว่าง 29-60 ปี กล่าวได้ว่า ลูกค้าที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของแต่ละกลุ่มทอผ้ามีความนิยมแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับอายุ เพศและวัยทำงานด้วยนอกจากนั้นความนิยมในผืนผ้าและลวดลายรวมทั้งความชอบส่วนตัวผสมผสานกับความเชื่อและวัฒนธรรมประเพณี มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าผ้าทอมือของชาวอีสานเช่นกัน

3. การสร้างภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ Preproduction รวบรวมข้อมูลสำหรับการใช้ในการผลิตภาพยนตร์โฆษณา กลุ่มผู้ประกอบการทั้ง 7 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ภูไทบ้านหนองหญ้าไซ กลุ่มทอผ้าบ้านโนนสวรรค์ กลุ่มทอผ้า ธ.มณโฑ กลุ่มทอผ้าบ้านหนองสองห้องใต้ กลุ่มทอผ้าไหมขิด กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านสามทอ และกลุ่มทอผ้าไทยพวนบ้านผือ ข้อมูลเกี่ยวกับการโฆษณาที่จำดำเนินการเกี่ยวกับผ้าทอ และข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตสื่อ Production นำข้อมูลที่ได้มาผลิตเป็นภาพยนตร์โฆษณา โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1 การนำข้อมูลมาเขียนบท 2 สร้าง Story board 3 สร้างเป็น Animatic และ Post Production ดำเนินการโดย 1. ถ่ายทำภาพยนตร์ 2. นำฟุตเทจที่ได้มาตัดต่อ (Video Editing) 3. นำภาพยนตร์โฆษณาที่ได้ มาให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความพึงพอใจ

4. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของชุมชนต่อภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี ด้านเนื้อหา พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X} = 4.16$) มีความชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.55$)

ด้านเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.16$) และด้านเนื้อหาความเหมาะสมและน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.13$) ผลประเมินความพึงพอใจ ด้านการออกแบบภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือพบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X} = 4.07$) การถ่ายทอดความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชน ($\bar{X} = 4.09$) ความเหมาะสมของภาพประกอบ ($\bar{X} = 4.08$) และความสวยงามในการและการสื่อความหมายได้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.06$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อสร้างภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผ้าทอจากการศึกษาประกอบด้วยเส้นใย 2 ประเภท คือ เส้นใยไหมและเส้นใยฝ้าย ใช้เทคนิคการทอ 2 ลักษณะ คือ มัดหมี่และขัด ซึ่งย้อมสีธรรมชาติและสีเคมี ทอด้วยกี่แบบโบราณและแบบกระตุก ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มโดยสื่อถึงชุมชนเช่น ลายไหบ้านเชียง พญานาค ลายโบราณ สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพศรีสร้อยคำ (2536) คติความเชื่อเกี่ยวกับการทอและการใช้ผ้าไหมจากการศึกษาพบว่า คติความเชื่อเกี่ยวกับการทอและการใช้ผ้าไหมของชาวอำเภอมือเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย ผ้าไหมเมืองอุบลมีรูปแบบและลวดลายทางตั้งตามหน้าพิมพ์ ค้นด้วยลวดลายมัดหมี่ซึ่งเกิดจากความเชื่อและความคิดสร้างสรรค์ของช่างทอผ้า แต่ละลายที่ทอค้นระหว่างลวดลายดังนั้นได้รับแรงบันดาลใจจากสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับพุทธศาสนาและสิ่งแวดล้อมได้แก่ลายพืช ลายสัตว์และลายสิ่งของเครื่องใช้ ผ้าชิ้นของคนชั้นสูงทอด้วยไหมและสอดด้วยดินเงินดินทอง จึงเรียกว่า ชิ้นไหมเงินชิ้นไหมคำ ผ้าชิ้นของบ่าวไพร่และสามัญชนทอด้วยผ้าฝ้าย โดยใช้กึ่งพื้นบ้านผ้าไหมที่มีรูปแบบและลวดลายอันเป็นเอกลักษณ์ชนพื้นเมืองในพื้นที่เหล่านี้เป็นชาวไทย-ลาว และรักษาประเพณีการทอผ้าไหมไว้ได้จนถึงปัจจุบัน คติความเชื่อเกี่ยวกับการทอและการใช้ผ้าไหมของชาวอุบลเกิดจากอิทธิพลของความเชื่อในขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรม

2. การสร้างภาพยนตร์โฆษณาส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชน ผู้วิจัยสามารถสร้างภาพยนตร์โฆษณาเพื่อส่งเสริมการขายสินค้าผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีความยาว 1 นาที เป็นการนำเสนอผลิตภัณฑ์ของแต่ละท้องถิ่น ความพึงพอใจต่อภาพยนตร์โฆษณพบว่า เนื้อหา มีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวมเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมากที่สุดคือ มีความชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รองลงมาคือ เนื้อหาด้านเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น และเนื้อหาความเหมาะสมและน่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศวรรณ ธิมาคำ (2557) วิจัยเรื่อง การสร้างสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น : การทอผ้าฝ้ายยกดอกจังหวัดลำพูน การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างสื่อสารสนเทศประเภทอิเล็กทรอนิกส์ 2) สร้างสื่อสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ และ 3) ประเมินสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อสารสนเทศจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 5.00) คือ การแสดงผล iBooks สามารถแสดงผลได้รวดเร็ว การออกแบบมีความสวยงาม มีความหลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ผู้ใช้งานสามารถนำภาพยนตร์โฆษณาประกอบการจำหน่ายสินค้าเพื่อส่งเสริมการขายและปรับใช้ในผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้ดังนี้ ด้านส่งเสริมการขาย ผู้ประกอบการที่อยู่หมู่บ้านอื่นๆ ในเขตพื้นที่อำเภอเดียวกัน สามารถใช้สื่อภาพยนตร์โฆษณาเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายของตนเองได้
2. ด้านการประชาสัมพันธ์เนื่องด้วยในชุมชนมีผลิตภัณฑ์และอาชีพที่หลากหลาย ในการถ่ายทอดเรื่องราวที่เป็นเนื้อหาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นสามารถปรับใช้ในผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการขาย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของภาพยนตร์โฆษณาให้ตอบสนองกับการส่งเสริมการขายและประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ดวงใจ ชุมนมมณี, (2552). การศึกษาเรื่องกระบวนการการถ่ายทอดบุคลิกภาพของผลิตภัณฑ์ในการสร้างภาพยนตร์โฆษณาของผู้กำกับ : จากกลยุทธ์สู่แผ่นฟิล์ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [2] ทรงศิริ สาประเสริฐ. (2542). ลักษณะการถ่ายทอดความรู้ของภูมิปัญญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- [3] ทศวรรณ ธิมาดา, รัตนา ณ ลำพูน และทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. (2557). การจัดการความรู้ ภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนาเรื่อง การทอผ้ายกล่ำพูน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา, คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [4] บดินทร์ เดชาบุรณานนท์. (2561). ระบบสัญลักษณ์ และเทคนิคการนำเสนองานโฆษณาสินค้า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อ นิตยสาร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, 16(19), กรกฎาคม – ธันวาคม: 142 - 163.
- [5] ประไพศรี สร้อยคำ. (2536). ผ้าไหม : คติความเชื่อเกี่ยวกับการทอและการใช้ผ้าไหม. กรุงเทพมหานคร
- [6] ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ. (2558). ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบรายงานประจำปี 2552 TCDC Annual Report 2009.

อิทธิพลของคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ในประเทศไทย

THE INFLUENCE OF AUDIT COMMITTEE CHARACTERISTICS ON MODIFIED AUDIT OPINION IN THAILAND

วันสิริ ประเสริฐทรัพย์^{1*}
VANSIRI PRASOETTHAP^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ที่มีต่อการลดโอกาสของ
บริษัทในการได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิจาก
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2561 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 168 บริษัท
ประกอบด้วยอุตสาหกรรม ประเภทภาคสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 79 บริษัท และภาคบริการ จำนวน 89 บริษัท แบบเฉพาะเจาะจง
ที่มีข้อมูลครบถ้วน เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบและการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากแบบแสดง
รายการข้อมูลประจำปี (56-1) การวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวแปร ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน นำมาใช้ในการทดสอบ
สมมติฐาน โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยโลจิสติกส์ และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ได้แก่ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ขนาดของคณ
กรรมการตรวจสอบ จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ และความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการ
ตรวจสอบ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการลดโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ : คณะกรรมการตรวจสอบ ; การกำกับดูแลกิจการ ; การแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ; ประเภทรายงานของ
ผู้สอบบัญชี

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, Assistant Professor Dr.,
Accounting Department, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

* Corresponding Author. Email: vansiri.p@rmutp.ac.th

Received: Jan 3, 2022, Revised: May 30, 2022, Accepted: Jun 01, 2022

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the relationship between the audit committee and the reduction of the company's chances of receiving modified audit opinions. The sample of this qualitative research was the secondary data from the companies listed on the Stock Exchange of Thailand between the year 2015 to 2018. The purposive sampling method was used to collect the data of 168 companies with complete information. The sample consisted of 79 industrial product companies and 89 companies in service provider category. The data of the audit committee and the modified audit opinions were collected from the Annual Registration Statement (Form 56-1). The variable data were analyzed by using descriptive statistics and inferential statistics, then the logistic regression correlation analysis and logistic regression analysis were used to test the hypotheses.

The results revealed that there was no significant relationship between the audit committee characteristics, the independence of the audit committee, the audit committee size, numbers of meetings, and the expertise in accounting or finance of the audit committee on reducing the chance that the company would receive a modified audit opinion.

Keywords : Audit Committee ; Corporate Governance ; Modified Audit Opinion ; Types of Audit Reports

บทนำ

จากปัญหาสภาวะเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน มีปัญหาการทุจริตด้านการเงิน (Financial Fraud) อย่างต่อเนื่อง เช่น กรณีบริษัท Enron บริษัทพลังงานยักษ์ใหญ่ สหรัฐอเมริกา หรือบริษัท Satyam Computer ที่เป็นบริษัทยักษ์ใหญ่ ด้านการจัดการเทคโนโลยี ในประเทศอินเดีย หรือข่าวล่าสุดจาก คณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) บริษัทสื่อขนาดใหญ่ ตกแต่งบัญชีให้รายได้สูงกว่าความเป็นจริง ทำให้อาจเป็นเหตุให้สงสัยเกี่ยวกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหาร รวมถึงการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีที่ควรสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ถือหุ้น และมีส่วนได้เสีย เพราะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศไทย โดยเฉพาะภาคสินค้าอุตสาหกรรม สร้างมูลค่าเพิ่มหนึ่งในสามผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และภาคบริการ เป็นแหล่งจ้างงาน และแหล่งรายได้หลักของประเทศ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563) ดังนั้น การบริหารองค์กรให้สามารถอยู่รอด รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และความน่าเชื่อถือของธุรกิจโดยรวม การกำกับดูแลกิจการ จึงมีความสำคัญในการถ่วงดุลการบริหารงานฝ่ายบริหาร ในการจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อลดปัญหาตัวแทน

และข้อมูลไม่เท่ากัน การมีคณะกรรมการตรวจสอบเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการทำหน้าที่ตรวจสอบกระบวนการรายงานทางการเงิน กำกับดูแลประสิทธิภาพการควบคุมภายใน และการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี และพัฒนารายงานทางการเงินให้มีความคุณภาพ

คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) มีส่วนสำคัญในการตรวจสอบและกำกับดูแลคุณภาพรายงานทางการเงิน มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบในประเทศไทยเป็นข้อบังคับสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 ล่าสุด (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) กล่าวว่า คุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ ควรมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน 1 ใน 3 ต้องมีความรู้เกี่ยวกับบัญชีหรือการเงิน มีการประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชี และมีความเป็นอิสระ เพื่อสร้างความมั่นใจถึงคุณภาพทางการเงิน จากงานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการศึกษาคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบมีผลกระทบต่อคุณภาพของการรายงานทางการเงิน (เกรียงศักดิ์ บุญเลิศอุทัย, อนุรักษ ภัคดี และ ศิลพร ศรีจันเพชร, 2562, 102; Chariri and Januarti, 2017, 310)

การแสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีเป็นผลลัพธ์ การตรวจสอบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารต่อสาธารณะ ถึงความ

คาดหวังในการตรวจสอบความถูกต้องและการเข้าถึง ข้อเท็จจริงทางการเงิน เป็นตัวชี้วัดคุณภาพการรายงานทางการเงินทางอ้อมจากผู้สอบบัญชีที่เป็นบุคคลภายนอก มีงานวิจัยได้ใช้ความเห็นของผู้สอบบัญชีเป็นตัวแทนสำหรับคุณภาพของการรายงานทางการเงิน เช่นงานวิจัย ศรีณย์พร รักษาพงษ์ และชุตินา นาคประสิทธิ์ (2562, 30) ศึกษาความสัมพันธ์ความเห็นของผู้สอบบัญชีกับความล้มเหลวธุรกิจ และงานวิจัยต่างประเทศ การแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป แสดงถึงคุณภาพรายงานทางการเงินที่มีปัญหา (Alkilani, Hussin and Salim, 2019, 97; Munifah and Suryandari, 2019, 53)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ตามหลักการกำกับดูแลกิจการ ปี 2560 ได้แก่ การประชุม ความอิสระ ขนาด และความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการ กับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้สอบบัญชี ที่ผ่านมามีงานวิจัยในประเทศไทยค่อนข้างน้อย การศึกษาครั้งนี้เพื่อเติมช่องว่างเหล่านี้ โดยใช้ตัวอย่างที่เป็นปัจจุบันและมีการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ สามารถลดโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปได้หรือไม่ เพื่อนำผลการศึกษานี้เป็นข้อเสนอแนะให้ผู้กำหนดนโยบายมีข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ที่มีผลต่อการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปรวมถึงเสนอแนะแนวทางในการกำกับดูแลให้เกิดคุณภาพรายงานทางการเงินผ่านคณะกรรมการตรวจสอบ รวมถึงประสิทธิผลของคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของการกำกับดูแลกิจการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ 4 ประการ ได้แก่ ความเป็นอิสระ จำนวนการประชุม ขนาด และความเชี่ยวชาญทางการบัญชีหรือการเงิน ของคณะกรรมการตรวจสอบ ที่มีต่อการลดโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตามทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สามารถลดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interests) ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 คุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ มีส่วนสำคัญ ในการกำกับ ติดตาม ดูแลกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงิน ทำให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพ โปร่งใส โดยผู้วิจัยกำหนดเป็นตัวแปรอิสระ โดยคำนึงถึงคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีส่วนสำคัญต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน 4 ตัวแปร ได้แก่ ความเป็นอิสระ ขนาด จำนวนการประชุม และความเชี่ยวชาญทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ (ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร และอนุรักษ ภัคติ, 2562, 102; Alkilani et al., 2019, 95; Chariri and Januarti, 2017, 307)

การแสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชี เป็นการวัดผลคุณภาพรายงานทางการเงิน บ่งบอกถึงการประเมินของผู้สอบบัญชีต่อผลการการกำกับดูแลรายงานทางการเงินที่จัดทำโดยฝ่ายบริหารของคณะกรรมการตรวจสอบ การแสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชี ตามมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 700 จะแบ่งการแสดงความเห็นเป็น 2 ประเภท ได้แก่ รายงานแบบไม่มีเงื่อนไข ผู้สอบบัญชีได้มาซึ่งหลักฐานที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ หรือไม่มีการแสดงข้อสงสัยต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ และรายงานแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้สอบบัญชีไม่ได้มาซึ่งหลักฐานที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ และมีการแสดงข้อสงสัยต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ดังนั้นถ้าคณะกรรมการตรวจสอบไม่กำกับดูแลรายงานทางการเงินให้มีคุณภาพ ส่งผลให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปรการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป เช่นเดียวกับงานวิจัยต่างประเทศศึกษาบทบาทคณะกรรมการตรวจสอบที่มีผลต่อการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป (Alkilani et al., 2019, 95; Munifah and Suryandari, 2019, 57)

คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป

1. ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ
คณะกรรมการตรวจสอบที่มีอิสระ ไม่มีส่วนได้เสียใด ๆ กับบริษัท เมื่อเทียบกับจำนวนกรรมการบริษัททั้งหมด จะส่งผลต่อการกำกับและถ่วงดุลฝ่ายบริหาร ในการจัดทำรายงานทางการเงินให้มีโปร่งใส เชื่อถือได้ ลดปัญหาตัวแทนและข้อมูลไม่เท่ากัน เช่นเดียวกับงานวิจัย Alkilani et al. (2019, 95) พบว่าความเป็นอิสระคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีอิทธิพลต่อการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่ ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร

และอนุวัฒน์ ภักดี (2562, 112) พบว่าความอิสระของ คณะกรรมการตรวจสอบ ส่งผลกระทบเชิงลบต่อคุณภาพการ สอบบัญชี ผลการวิจัยที่ผ่านมามีน้อยและข้อสรุปไม่ชัดเจน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งข้อคำถามในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ดังนี้

H1: ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมี ความสัมพันธ์เชิงลบต่อโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดง ความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป

2. ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการ ตรวจสอบขนาดใหญ่จะมีการควบคุมที่ดีกว่าและมีศักยภาพใน การทำให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพดีขึ้นเพราะการมีส่วนร่วม มากขึ้น ในขณะที่งานวิจัย ศิลปพร ศรีจันทเพชร และอนุรักษ์ ภักดี (2562, 102) พบว่าขนาดคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลกระทบ เชิงลบต่อคุณภาพการสอบบัญชี และ Alkilani et al. (2019, 95) พบว่าไม่มีอิทธิพลต่อการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ผลวิจัยในอดีตยังมีน้อยและข้อสรุปไม่ชัดเจน ดังนั้น ผู้วิจัยตั้ง ข้อคำถามในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ดังนี้

H2: ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบความสัมพันธ์เชิง ลบต่อโอกาสที่บริษัทจะได้รับการแสดงความเห็นแบบที่ เปลี่ยนแปลงไป

3. จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ จำนวนการ ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบสะท้อนประสิทธิภาพการกำกับ ดูแลรายงานทางการเงินให้มีความโปร่งใส เช่น เกรียงไกร บุญเลิศ อุทัย และคณะ. (2562, 5) และ Chariri and Januarti (2017, 312) แสดงให้เห็นว่าจำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์อย่างมากกับคุณภาพของรายงานทางการเงินของ บริษัท ในขณะที่ Alkilani et al. (2019, 95) พบว่าการประชุม คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีอิทธิพลต่อการแสดงความเห็น เปลี่ยนแปลงไป ผลการวิจัยมีทั้งด้วยและเห็นแย้ง ดังนั้น ผู้วิจัยตั้ง ข้อคำถามในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ดังนี้

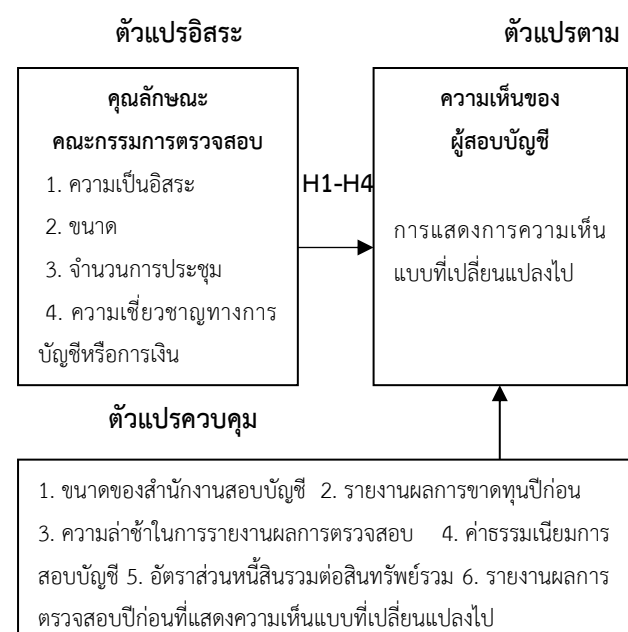
H3: จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมี ความสัมพันธ์เชิงลบต่อโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดง ความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป

4. ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือการบัญชีหรือการเงินของ คณะกรรมการตรวจสอบ จากแนวทางกำหนดให้บริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบไม่ น้อยกว่า 3 คน และอย่างน้อย 1 คน ต้องมี ความเชี่ยวชาญ ทางการเงินหรือการบัญชีหรือการเงิน จะช่วยกำกับดูแลการจัดทำรายงาน ทางการเงินของฝ่ายบริหารให้เกิดความถูกต้องและโปร่งใส

สอดคล้องงานวิจัย เกรียงไกร บุญเลิศอุทัย และคณะ. (2562, 5) พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีการเงิน ช่วยเพิ่ม ความทันเวลาของงบการเงิน อย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับ Alkilani et al. (2019, 10) พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มี ความเชี่ยวชาญด้านการบัญชีมีแนวโน้มที่จะได้รับการแสดง ความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไปจากการตรวจสอบลดลง เพื่อให้ได้ ข้อสรุปชัดเจน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งข้อคำถาม ในการทดสอบ สมมติฐานข้อที่ 4 ดังนี้

H4: ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือการบัญชีหรือการเงินมี ความสัมพันธ์เชิงลบต่อโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดง ความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป

ตัวแปรควบคุม เป็นตัวแปรอิสระที่ผู้วิจัยไม่ได้มุ่งศึกษา อาจจะมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนด 6 ตัว แปร จากการทบทวนวรรณกรรม ได้ดังนี้ 1. ขนาดของสำนัก งานสอบบัญชี (เกรียงไกร บุญเลิศอุทัยและคณะ, 2562) 2. การ รายงานผลขาดทุนปีก่อน (Alkilani et al., 2019) 3. ความล่าช้า ในการตรวจสอบ (Alkilani et al., 2019) 4. ค่าธรรมเนียมการ สอบบัญชี (Shakhatreh, Alsmadi, and Alkhataybeh., 2020) 5. อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ศิลปพร ศรีจันทเพชร, 2559) และ 6. รายงานผลการตรวจสอบปีก่อนที่แสดงความเห็น แบบที่เปลี่ยนแปลงไป (Alkilani et al., 2019) ดังภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เลือกตัวอย่างกลุ่มอุตสาหกรรมจากภาคสินค้าอุตสาหกรรมและภาคบริการ เพราะมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจ เป็นแหล่งจ้างงาน และรายได้หลักของประเทศไทย โดยตัวอย่างที่มีข้อมูลครบถ้วน ประกอบไปด้วยภาคสินค้าอุตสาหกรรม 79 บริษัท ภาคบริการ 89 บริษัท รวม 168 บริษัท ในช่วงระยะเวลาปี 2558-2561 ผู้วิจัยจึงเลือกช่วงเวลานี้ เพราะข้อมูลสามารถเข้าถึงเพียงพอที่จะบรรลุวัตถุประสงค์วิจัยนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) ของทุกบริษัทที่เป็นตัวอย่าง และนำคำนวณตามตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อค้นหาตัวทำนายการลดโอกาสการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป และสร้างสมการทำนายการลดโอกาสการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบมีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยดังนี้ $MAO = \beta_0 + \beta_1 ACIND + \beta_2 ACSIZE + \beta_3 ACMEET + \beta_4 ACEXPE + \beta_5 \log ARL + \beta_6 \log AF + \beta_7 BIG4 + \beta_8 LEV + \beta_9 Loss + \beta_{10} Previous AR + \varepsilon$ ตัวแปรที่วัดอธิบายไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่วัดในรูปแบบ

ตัวแปร		เกณฑ์การวัด
ตัวแปรตาม		
Modified Audit Opinion	MAO	การแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ตัวแปรหุ่น เท่ากับ 1 หากบริษัทได้รับการแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าเป็นอย่างอื่น คือ 0
ตัวแปรอิสระ		
AC independent	ACIND	สัดส่วนกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการบริษัททั้งหมด
AC size	ACSIZE	จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่วัดในรูปแบบ (ต่อ)

ตัวแปร		เกณฑ์การวัด
AC meeting	ACMEET	จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบต่อปี
Audit Committee Accounting or Financial Expertise	ACEXPE	ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ วัดโดยจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือบัญชีหารจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมด
ตัวแปรควบคุม		
Audit Report Lag	ARL	Logarithmic ความล่าช้าในการรายงานตรวจสอบ วัดจากจำนวนวันนับจากวันที่ในงบการเงิน จนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี
Audit Fees	AF	Logarithmic ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
Audit Firm Size	BIG4	ตัวแปรหุ่นที่เท่ากับ 1 หากขนาดสำนักงานสอบบัญชี คือ Big 4 ถ้าไม่ใช่ คือ 0
Leverage	LEV	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมของบริษัท i ในปี t
Loss	Loss	ตัวแปรหุ่นที่เท่ากับ 1 หากรายงานผลการขาดทุนในปีก่อน ถ้าไม่ใช่ เท่ากับ 0
Previous Audit Report	Previous AR	ตัวแปรหุ่น เท่ากับ 1 ถ้าบริษัทได้รับรายงานผลการตรวจสอบปีก่อนที่แสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าไม่ใช่ เท่ากับ 0

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ คณะกรรมการตรวจสอบ และการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ถูกรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) จำนวน 4 ปี ในช่วงระยะเวลาปี 2558-2561 (www.market.sec.or.th) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภาคสินค้าอุตสาหกรรมและภาคบริการ จำนวน 168 บริษัท ข้อมูลตัวอย่างทั้งหมด 672 ตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เพื่อวิเคราะห์ภาพรวมข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

โดยนำเสนอในรูปแบบ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และตัวแปรตาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบตัวแปรอิสระ และตัวแปรควบคุม ที่ต้องไม่มีความสัมพันธ์ โดยใช้ค่าสถิติ Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' Correlation Coefficient: r) เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสม ในการนำไปวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกส์ต่อไป

2.2 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และตัวแปรตาม เพื่อค้นหาตัวทำนายการลดโอกาสการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป (MAO) และสร้างสมการทำนายการลดโอกาสบริษัทในการได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป จากคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้งนี้ สัญลักษณ์ของค่าสหสัมพันธ์ที่ได้จากการทดสอบ อาจเป็นบวกหรือลบ จากผลการทดสอบ สามารถตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานงานวิจัยได้อย่างครบถ้วน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 แสดงผลข้อมูลทั่วไปของตัวแปรอิสระ คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ และตัวแปรตาม การแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง การแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปต่อการแสดงความเห็นทั้งหมด ในภาพรวม 4 ปี

ประเภทความเห็น	ความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป		แบบไม่มีเงื่อนไข		รวม 4 ปี (N=672)	
ประเภท	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อุตสาหกรรม						
สินค้า	59	8.78	257	38.24	316	47.02
อุตสาหกรรม (INDUS)						
บริการ (SERVICE)	85	12.65	271	40.33	356	52.98
รวม	144	21.43	506	75.30	672	100

จากตารางที่ 2 การแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ภาพรวม 4 ปี พบว่า ภาพรวมบริษัทส่วนใหญ่ได้รับความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข บริษัทได้รับความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป จำนวน 144 ตัวอย่าง (ร้อยละ 21.43) และแบบไม่มีเงื่อนไข 506 ตัวอย่าง (ร้อยละ 75.30) โดยภาคบริการ (SERVICE) ได้รับความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปสูงกว่าภาคสินค้าอุตสาหกรรม (INDUS) ภาคบริการ (SERVICE) มีจำนวน 85 ตัวอย่าง (ร้อยละ 12.65) ในขณะที่ภาคสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 59 ตัวอย่าง (ร้อยละ 8.78)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม 4 ปี

คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ	Mean	Sd.
ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือการบัญชีหรือการเงิน (ACEXPE)	.41	.256
ความเป็นอิสระ (ACIND) (สัดส่วนเฉลี่ย)	.40	.090
การประชุมต่อปี (ACMEET)	15.85	8.339
ขนาดกรรมการตรวจสอบ (ACSIZE)	3.12	.349

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือการบัญชีหรือการเงิน (Financial Experience of Audit Committee: ACEXPE) พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เป็นไปตามเกณฑ์เกินกว่าร้อยละ 33 มีอย่างน้อย 1 ใน 3 จากคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมด ความอิสระ (AC independent: ACIND) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบอิสระต่อคณะกรรมการบริษัทโดยเฉลี่ย เป็นไปตามเกณฑ์ เกินกว่า 33% มีอิสระเกิน 1 ใน 3 จากกรรมการบริษัททั้งหมด การประชุม (ACMEET) พบว่า จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบต่อปี เฉลี่ยเท่ากับ 15.85 ครั้งต่อปี เป็นไปตามเกณฑ์ไม่น้อยกว่า 4 ครั้งต่อปี และขนาดคณะกรรมการตรวจสอบ (AC size ACSIZE) พบว่า จำนวนสมาชิกคณะกรรมการตรวจสอบเฉลี่ยเท่ากับ 3 คน เป็นไปตามเกณฑ์ควรมีอย่างน้อย 3 คน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยโลจิสติกส์ ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ตัวแปรควบคุม และการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ตัวแปรควบคุม และการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป

ตัวแปร	MAO	ACIND	ACSIZE	ACMEET	ACEXPE	BIG4	LEV	Loss	Previous_AR	ARL	AF	Tolerance	VIF
MAO	1												
ACIND	0.36 (.345)	1										.985	1.016
ACSIZE	0.16 (.675)	-.088* (.022)	1									.868	1.152
ACMEET	.103* (.008)	-.053 (.168)	.330* (.000)	1								.850	1.176
ACEXPE	.069 (.076)	-.048 (.217)	-.105* (.007)	-.020 (.602)	1							.944	1.059
BIG4	-.046 (.238)	-.007 (.856)	-.057 (.137)	-.017 (.657)	.166* (.000)	1						.796	1.256
LEV	.217* (.000)	.037 (.338)	.032 (.400)	.100* (.009)	.101* (.009)	.045 (.246)	1					.933	1.072
Loss	-.021 (.578)	.003 (.937)	-.073 (.059)	-.060 (.121)	.010 (.801)	-.029 (.456)	-.008 (.846)	1				.983	1.017
Previous AR	.536* (.000)	.019 (.619)	.032 (.404)	.113* (.003)	.021 (.579)	-.062 (.111)	.196* (.000)	-.038 (.319)	1			.882	1.134
ARL	.108* (.005)	.006 (.871)	-.059 (.126)	-.093* (.016)	-.074 (.055)	-.255* (.000)	.050 (.195)	.087* (.025)	.094* (.015)	1		.913	1.096
AF	.191* (.000)	.076* (.048)	-.002 (.962)	.039 (.308)	.039 (.310)	.116* (.003)	.042 (.282)	-.077* (.046)	.167* (.000)	-.012 (.755)	1	.792	1.262

* p < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ ขนาดคณะกรรมการตรวจสอบ (ACSIZE) มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACIND) ($r = -.088$)

จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACMEET) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป (MAO) ($r = .103$) และขนาดคณะกรรมการตรวจสอบ (ACSIZE) ($r = .330$)

ความเชี่ยวชาญทางการเงิน (ACEXPE) มีความสัมพันธ์ทางลบกับขนาดคณะกรรมการตรวจสอบ (ACSIZE) ($r = -.105$)

ขนาดสำนักงานสอบบัญชี (BIG4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเชี่ยวชาญทางการเงิน (ACEXPE) ($r = .166$)

อัตราส่วนหนี้สินรวมหารด้วยสินทรัพย์รวม (LEV) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป (MAO) ($r = .217$) จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ

ตรวจสอบ (ACMEET) ($r = .100$) และความเชี่ยวชาญทางการเงิน (ACEXPE) ($r = .101$)

รายงานผลการตรวจสอบปีก่อนที่แสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป (Previous AR) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป (MAO) ($r = .536$) จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACMEET) ($r = .113$) และอัตราส่วนหนี้สินรวมหารด้วยสินทรัพย์รวม (LEV) ($r = .196$)

ความล่าช้าการรายงานผลการตรวจสอบ (ARL) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป (MAO) ($r = .108$) และรายงานผลขาดทุนปีก่อน (Loss) ($r = .076$)

ความล่าช้าการรายงานผลการตรวจสอบ (ARL) มีความสัมพันธ์ทางลบกับจำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACMEET) ($r = -.107$) และขนาดสำนักงานสอบบัญชี (BIG4) ($r = -.243$)

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AF) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป (MAO) ($r = .191$) จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACMEET)

($r = .138$) ขนาดสำนักงานสอบบัญชี (BIG4) ($r = .323$) อัตราส่วนหนี้สินรวมหารด้วยสินทรัพย์รวม Leverage (LEV) ($r = .157$) และรายงานผลการตรวจสอบปีก่อนที่แสดงความคิดเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป (Previous AR) ($r = .252$)

การตรวจสอบปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) พบว่า ค่า Tolerance มากกว่า 0.1 ทุกตัว และค่า VIF น้อยกว่า 10 ทุกตัวแปร สรุปได้ว่าไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ นำตัวแปรแต่ละตัวไปวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ต่อไปได้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ กับตัวแปรควบคุม และการแสดงความคิดเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ตัวแปรควบคุม และการแสดงความคิดเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ	ค่าสถิติ					
		N	B	S.E.	Wald	df	Exp (B)
MAO=1 (N=140) MAO=0 (N=532)	Constant	672	-19.060* (.000)	4.706	16.403	1	.000
	ACIND	672	.609 (.630)	1.265	.232	1	1.838
	ACSIZE	672	-.030 (.931)	.343	.007	1	.971
	ACMEET	672	.012 (.417)	.015	.659	1	1.012
	ACEXPE	672	.907 (.050)	.463	3.834	1	2.476
	LogARL	672	3.407 (.124)	2.217	2.362	1	30.171
	LogAF	672	1.616* (.000)	.396	16.618	1	5.031
	BIG4=0	292	-.503 (.056)	.263	3.666	1	.605
	BIG=1	380	-	-	-	-	-
	LEV	672	1.398* (.011)	.551	6.441	1	4.047
	Loss=0	370	.033 (.890)	.239	.019	1	1.034
	Loss=1	302	-	-	-	-	-
	Previous _AR=0	552	2.518* (.000)	.253	98.970	1	12.398
	Previous _AR=1	120	-	-	-	-	-
Pseudo R square=.256 Chi-Square=198.301***, df=10 , sig=.000							

* p<.05

จากตารางที่ 5 ความเหมาะสมตัวแบบมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig = .000) ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ณ ระดับ 0.05 ค่าสถิติดังกล่าวจะใช้ทดสอบสมมติฐานที่ว่าโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดงความคิดเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป (MAO = 1) ขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระ และตัวแปรควบคุมอย่างน้อย 1 ตัวแปร ผลการทดสอบพบว่ามีความนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรควบคุม ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV) ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AF) และรายงานผลการตรวจสอบปีก่อนที่แสดงความคิดเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป (Previous AR) ตัวแปรสามารถทำนายความสำเร็จได้ถูกต้อง ร้อยละ 25.6 (Pseudo $R^2 = .256$) อธิบายได้ด้วยตัวแบบในการทำนายโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดงความคิดเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ดังต่อไปนี้ $Z = -19.060 + 1.616 (\text{LogAF}) + 1.398(\text{LEV}) + 2.518 (\text{Previous AR})$

ผลจากสมการทำนายที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ผลจากการศึกษานี้พิสูจน์ได้ว่า คุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่สามารถทำนายโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดงความคิดเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป สรุปได้ว่าปฏิเสธสมมติฐานทุกข้อที่ว่าคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดงความคิดเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป นั่นคือ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACIND) จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ (ACMEET) จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (ACSIZE) และความเชี่ยวชาญทางบัญชีหรือการเงิน (ACEXPE) ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการลดโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดงความคิดเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป (MAO) อย่างมีนัยสำคัญ ตัวแปรควบคุม รายงานผลขาดทุนปีก่อน ความล่าช้ารายงานผลการตรวจสอบ และขนาดสำนักงานสอบบัญชี (BIG4) ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการลดโอกาสการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ผลวิจัยแตกต่างจากวิจัยในอดีต ในขณะที่ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AF) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV) และรายงานผลการตรวจสอบปีก่อนแสดงความคิดเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป (Previous AR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการลดโอกาสการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลง ยืนยันผลการวิจัยผ่านมา

อภิปรายผลการวิจัย

ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานที่ว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีสัดส่วนความอิสระมาก ลดโอกาสการที่บริษัทจะได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับ ผลวิจัย Alkilani et al. (2019, 104) พบว่าความอิสระคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีอิทธิพลต่อการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่ไม่สอดคล้องงานวิจัย ศิลปพร ศรีจันทพร และอนุวัฒน์ ภักดี (2562, 112) พบว่าความอิสระของคณะกรรมการ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี วัดตัวแปรจากขนาดของสำนักงานสอบบัญชี จึงอาจเป็นสาเหตุของผลวิจัยต่างกัน ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย สัดส่วนความอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นหลักฐานบรรลุตตามหลักการแสดงความมีอยู่จริงเท่านั้น อาจไม่เพียงพอในการลดโอกาสในการที่บริษัทในการได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นต้องคำนึงความมีประสิทธิภาพด้วย รวมถึงคำนึงถึงคุณสมบัติอื่น ไม่ว่าจะเป็นความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือการเงินด้วย และการประชุมที่มีการติดตามผลคุณภาพรายงานทางการเงิน

จำนวนการประชุม ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานที่ว่าคณะกรรมการตรวจสอบมีจำนวนการประชุมต่อปีมาก ทำให้มีการกำกับดูแลฝ่ายบริหารลดปัญหาความขัดแย้งผลประโยชน์ฝ่ายบริหาร ส่งผลคุณภาพรายงานทางการเงินที่ลดโอกาสการที่บริษัทจะได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ผลวิจัยสอดคล้อง Alkilani et al. (2019, 104) การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีอิทธิพลต่อการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่งานวิจัย ภูษณิศา ส่งเจริญ (2564, 169) ผลวิจัยพบว่าจำนวนครั้งการประชุมมาก ทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทเพิ่มขึ้น วัดจากอัตราผลตอบแทนจากการถือหุ้น การวัดตัวแปรคุณภาพรายงานทางการเงินต่างกันอาจเป็นสาเหตุผลวิจัยต่างกัน ผลลัพธ์งานวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการพิจารณาการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบจากจำนวนการประชุมต่อปีที่บ่อย แสดงถึงความใส่ใจในการปฏิบัติงาน แต่ถ้าวการประชุมไม่ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพเพื่อปรับปรุงให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพ ก็ไม่อาจจะลดโอกาสในการที่บริษัทในการได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปได้

ขนาดคณะกรรมการตรวจสอบ ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานที่ว่าขนาดคณะกรรมการตรวจสอบยิ่งใหญ่ ลดโอกาสของบริษัทที่ได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ผลวิจัยสอดคล้อง Alkilani et al. (2019, 104) พบว่าไม่มีอิทธิพลต่อการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่งานวิจัย ศิลปพร ศรีจันทพร และอนุวัฒน์ ภักดี (2562, 102) พบว่าขนาดคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี สาเหตุจากกลุ่มประชากรผู้วิจัย เน้นเฉพาะภาคสินค้าอุตสาหกรรมและภาคบริการเท่านั้น อาจมีผลต่อผลลัพธ์งานวิจัยแตกต่างกัน ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยคณะกรรมการตรวจสอบที่มีจำนวนมาก แต่ไม่มีความอิสระ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการกำกับดูแลรายงานทางการเงินให้มีคุณภาพ อาจนำมาซึ่งการอภิปรายและการตัดสินใจที่ไม่มีประสิทธิภาพ จึงไม่อาจลดโอกาสในการที่บริษัทจะได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป

ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือการบัญชีหรือการเงิน ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อการลดโอกาสของบริษัทที่ได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ผลการวิจัยไม่สนับสนุนงานวิจัย เกรียงไกร บุญเลิศอุทัย และคณะ (2562, 20) พบว่า คณะกรรมการตรวจสอบมีความรู้การบัญชีและการเงิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความทันเวลาการรับรู้ผลขาดทุน และงานวิจัย Alkilani et al. (2019, 104) พบว่า ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ ลดโอกาสของบริษัทที่ได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ผลการวิจัยเห็นแย้งอาจมาจากสาเหตุวัดตัวแปรคุณภาพรายงานทางการเงิน กลุ่มตัวอย่างและสภาพแวดล้อมของประเทศที่ต่างกัน ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยพบว่า จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือการเงิน ตามหลักการที่กำหนดอาจไม่เพียงพอ แต่ต้องให้ความสำคัญใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญติดตามประเด็นผลการตรวจสอบนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพรายงานทางการเงินที่ดียิ่งขึ้น

สำหรับตัวแปรควบคุม พบว่าค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม และรายงานผลการตรวจสอบปีก่อนมีการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับโอกาสที่บริษัทจะได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างมีนัยสำคัญ แสดงถึงว่า

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมยิ่งสูง และรายงานผลการตรวจสอบปีก่อนมีการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป จะแสดงถึงการมีปัญหาเกี่ยวกับการรายงานทางการเงิน มีโอกาสมากที่บริษัทจะได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ยืนยันผลงานวิจัยที่ผ่านมา Shakhathreh et al. (2020, 11) พบว่าค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี มีผลกระทบทางบวกต่อระดับคุณภาพการเปิดเผยรายงานทางการเงิน และสอดคล้องงานวิจัยศิลปะพร ศรีจันเพชร. (2559, 47) พบว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมจะมีความเสถียรคุณภาพกำไรต่ำ และ สนับสนุนผลวิจัย Alkilani et al. (2019, 104) พบว่ารายงานผลการตรวจสอบปีก่อนมีการแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการที่บริษัทได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปเพิ่มขึ้น

ผลการศึกษานี้พิสูจน์ได้ว่า คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ความอิสระ ขนาดคณะกรรมการตรวจสอบ จำนวนการประชุม และความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือการบัญชีหรือการตรวจสอบที่มีสูง ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการลดโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้มีตัวแปรควบคุมได้แก่ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น และรายงานผลการตรวจสอบปีก่อน มีการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อโอกาสของบริษัทในการได้รับการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ในฐานะผู้กำกับดูแลและส่งเสริมให้บริษัท จดทะเบียนมีการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลที่ดี ปี 2560 เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพ ทำให้

รายงานทางการเงินมีคุณภาพ ควรกำหนดแนวปฏิบัติที่ดีชัดเจนเป็นรูปธรรม และมีการประเมินการประยุกต์ใช้จริง เกี่ยวกับคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่เพียงให้ความสำคัญหลักการเชิงปริมาณจากสัดส่วน จำนวน ที่อาจไม่นำไปสู่การปฏิบัติจริง แต่ควรพิจารณาหลักการตัวชี้วัดเชิงคุณภาพด้วย

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการปี 2560 เกี่ยวกับคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่เพียงมีหลักฐานให้เป็นไปตามหลักการเท่านั้น แต่ต้องคำนึงความมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติได้จริง ในการกำกับดูแลติดตามกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1.ข้อจำกัดงานวิจัย ผลการวิจัยนี้ไม่สามารถอธิบายอุตสาหกรรมประเภทอื่น และความเห็นประเภทอื่นได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยอาจจะมองข้ามตัวแปรที่อาจจะมามีอิทธิพลต่อการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น จึงไม่สามารถกล่าวได้ว่าตัวแปรที่ศึกษาค้างนี้จะสามารถอ้างอิงได้ทั้งหมด

2. ข้อเสนอแนะของการศึกษาต่อในอนาคต การศึกษาค้างนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะตัวแปรบางตัวแปร ในอนาคตอาจจะทำการวิเคราะห์ปัจจัยอื่นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้ผลวิเคราะห์ครอบคลุมและชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรกำหนดตัวอย่างภาคอุตสาหกรรมอื่น เพื่อเป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์ หรืออาจจะขยายกลุ่มตัวอย่าง ระยะเวลาในการศึกษา และสำหรับการศึกษาในอนาคตควรศึกษาเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำงานวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] เกรียงไกร บุญเลิศอุทัย อนุวัฒน์ ภักดี และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2562). ผลกระทบของคะแนนการกำกับดูแลกิจการและคุณลักษณะคณะกรรมการบริษัทต่อความทันเวลาของงบการเงิน. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 42(162), 1-26.

- [2] ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560. สืบค้นจากแหล่งข้อมูลออนไลน์เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2562 จาก https://www.set.or.th/sustainable_dev/th/cg/principle_p1.html?printable=true
- [3] ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). 10 ปี อุตสาหกรรมไทย เรามาไกลแค่ไหน, FAQ Focused and Quick, 165, 1-12.
- [4] ภูษณิศาส์ ส่งเจริญ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบและผลการดำเนินงาน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 5(1), 162-172.
- [5] ศรัณย์พร รักชาพงษ์ และชุติมา นาคประสิทธิ์. (2562). การศึกษาเปรียบเทียบการกำกับดูแลกิจการระหว่างบริษัทที่มีความล้มเหลวทางธุรกิจ กรณีศึกษาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วารสารวิชาการบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 3(1), 21-48.
- [6] ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2559). คณะกรรมการตรวจสอบช่วยเพิ่มคุณภาพกำไรหรือไม่, วารสารวิชาชีพบัญชี, 12(33), 40-49.
- [7] ศิลปพร ศรีจันเพชร และอนุวัฒน์ รักดี. (2562). ศึกษาการกำกับดูแลกิจการ ลักษณะองค์กร และคุณภาพการสอบบัญชี: หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 8(1), 101-116.
- [8] สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2561). เอกสารเผยแพร่ของบริษัทที่ออกและเสนอขายหลักทรัพย์. สืบค้นจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2562 จาก <https://market.sec.or.th/public/idisc/th/FinancialReport/ALL>
- [9] Alkilani, S. Z., Hussin, W. N. W., Salim, B. (2019). The Influence of Audit Committee Characteristics on Modified Audit Opinion in Jordan. *Journal of Finance and Accounting*, 7(3), 95-106. Retrieved from <https://www.sciencepublishinggroup.com/journal/paperinfo?journalid=171&doi=10.11648/j.jfa.20190703.14>
- [10] Chariri, A., Januarti, I. (2017). Audit committee characteristics and integrated reporting: empirical study of companies listed on the Johannesburg stock exchange. *European research studies journal*. XX (4B), 264-318. Retrieved from <https://www.ersj.eu/dmdocuments/2017-xx-4-b-23.pdf>
- [11] Munifah, S. and Suryandari, D. (2019). The Influences of the board of commissioners, board of directors, audit committee, managerial ownership, and company size to WDP opinion. *Accounting analysis journal*, 8(1), 45-57. Retrieved from <https://journal.unnes.ac.id/sju/index.php/aaj/article/view/27238>
- [12] Shakhathreh, M. Z., Alsmadi, S. A. and Alkhataybeh, A. (2020). The effect of audit fees on disclosure quality in Jordan. *Accounting, corporate governance & business ethics. Cogent business & management. Taylor & Francis journals*, 7(1), 1-15. DOI: 10.1080/23311975.2020.1771076

ปัจจัยทางเศรษฐกิจภายใต้ภาวะการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่มีผลกระทบต่อหลักทรัพย์ ในกลุ่มดัชนี SET WELL-BEING INDEX (SETWB)

ECONOMIC FACTORS UNDER EPIDEMIC SITUATION COVID-19 AFFECTING SECURITIES ON THE SET WELL-BEING INDEX (SETWB)

ดำรงศักดิ์ ท้าวอินทร์ดี^{1*}, ศิริขวัญ เจริญวิริยะกุล² และ เอกภัทร ลักษณะคำ³

DAMRONGSAK TAWINTA^{1*}, SIRIKWAN JAROENWIRIYAKUL² and AEKKAPAT LAKSANACOM³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยจากสถานการณ์ Covid-19 ที่มีผลกระทบต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET WELL-BEING INDEX (SETWB) จำนวน 23 หลักทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series data) ตั้งแต่ 2 มกราคม 2563 ถึง 30 ธันวาคม 2564 รวมข้อมูลรายวัน ทั้งหมด 484 ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET WELL-BEING INDEX (SETWB) คือ ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์ (DJIA) ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (EXCH) อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (INT) ราคาน้ำมันดิบกล่งหน้าของสหรัฐอเมริกา (WTI) และ จำนวนผู้ติดเชื้อโควิด 19 ในประเทศไทย (COVID-19) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยที่เหลือ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) นั้น ไม่สามารถสรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์กับดัชนีราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET WELL-BEING INDEX (SETWB) นักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารการลงทุน

คำสำคัญ : SETWB ; ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ; พอร์ตการลงทุน ; ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

¹ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, Master of Economics (Business Economics), Kasetsart University at Sriracha Campus.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา, Assistant Professor, Faculty of Economics at Sriracha, Kasetsart University, Sriracha Campus.

³ อาจารย์ประจำ คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา, Lecturer, Faculty of Economics at Sriracha, Kasetsart University at Sriracha Campus.

* Corresponding author, Email: damrongsak.ta@ku.th

ABSTRACT

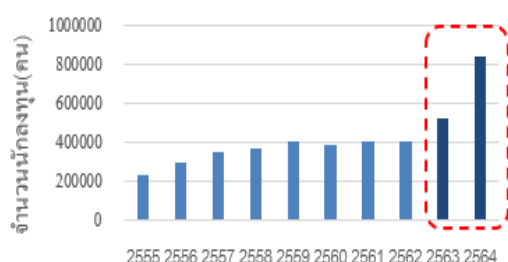
The objective of this study is to analyze economic and COVID-19 epidemic situations factors affecting securities in the SET WELL- BEING INDEX (SETWB) group of 23 securities. Using daily secondary data with Time Series approach from 2 January 2020 to December 30, 2021, totaling 484 data. The statistics which used to analyze data is Multiple Regression analysis with Ordinary Least Squares method.

The results of the research revealed that the factors affecting the price of securities in the SET WELL-BEING INDEX (SETWB) in the Stock Exchange of Thailand were the Stock Exchange of Thailand (SET), Dow Jones Industrial Index (DJIA), Consumer Price Index (CPI), the exchange rate of baht per US dollar (EXCH), policy interest rate (INT), US crude oil futures price (WTI) and the number of coronavirus cases in Thailand (COVID 19) were .05 the significance level. The remaining factors of Gross Domestic Product (GDP) cannot be concluded to have any correlation with price of securities in the SET WELL- BEING INDEX (SETWB). Investors and interested parties can use this study for increasing efficiency in investment management strategies.

Keywords: SETWB ; Economic Factors ; Investment portfolio ; Stock Exchange of Thailand

บทนำ

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุจากอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจากการฝากเงินกับสถาบันการเงินมีแนวโน้มต่ำลงเรื่อยๆ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้ประชาชนทั่วไปรวมถึงนักลงทุนรายใหม่ๆ ให้ความสนใจในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มากขึ้นเพื่อคาดหวังอัตราผลตอบแทนที่มากกว่าการฝากเงินกับสถาบันการเงินและเป็นเงินสำรองไว้ใช้ในยามฉุกเฉินได้อีกช่องทางหนึ่ง ดังภาพที่ 1 จำนวนนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เพิ่มมากขึ้นทุกปี ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี พ.ศ.2563-2564 ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด

ภาพที่ 1 จำนวนนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2555-2564

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564

โดยความสำคัญของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น ประกอบด้วย หลักทรัพย์จำนวนมากและจัดทำดัชนีราคาหลักทรัพย์ไว้หลากหลายดัชนีด้วยกัน ซึ่งแต่ละดัชนีจะสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของราคาหรือมูลค่าตลาดของหลักทรัพย์ในแง่มุมที่แตกต่างกัน นักลงทุนสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม ซึ่งจากตัวเลขนักลงทุนที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 หากศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว พบว่า แนวทางการลงทุนของนักลงทุนเปลี่ยนแปลงไป โดยจะลงทุนที่มุ่งเน้นกลุ่มอุตสาหกรรมหรือธุรกิจที่เน้นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตและเป็นธุรกิจที่ได้รับประโยชน์จากทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจที่ถดถอยลง ยิ่งไปกว่านั้นภายใต้ภาวะการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทั่วโลก ที่พบว่าท่ามกลางวิกฤต ผู้คนยังคงต้องการ ที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การสื่อสาร และ สาธารณูปโภคพื้นฐาน (ฉัตรชัย ทิศาดลิลิก และคณะ 2563) จึงทำให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จัดทำดัชนีการลงทุน โดยเฉพาะขึ้นมาเรียกว่า กลุ่มดัชนี SET WELL-BEING INDEX (SETWB) ที่สะท้อนการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยลักษณะหลักทรัพย์ในกลุ่มนี้มีลักษณะธุรกิจที่เน้นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น ธุรกิจเกษตรและอาหารที่มีสายการผลิตเชื่อมโยงไปถึงผู้ผลิตต้นน้ำอย่างเกษตรกร และ

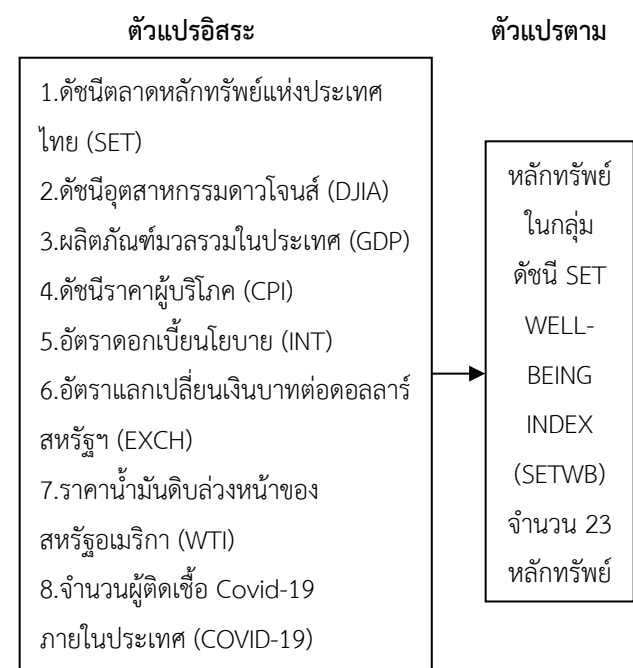
ส่งผ่านไปยังผู้บริโภคทั่วโลกโดยผ่านบริการของธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก ตลอดจนธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ ที่ครอบคลุมบริการขนส่งสินค้าและการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงธุรกิจการแพทย์ ที่สร้างเสริมสุขภาพโดยตรงและรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาด Covid-19 ได้ทันทั่วถึง โดยพบว่าจากสถานการณ์ Covid -19 กลับเป็นหลักทรัพย์ที่ได้รับประโยชน์จากภาวะเศรษฐกิจดังกล่าว (ผู้จัดการออนไลน์, 2562)

อย่างไรก็ตามการลงทุนในหลักทรัพย์แม้ว่าให้ผลตอบแทนที่ดี ทั้งจากเงินปันผล และกำไรจากการขายหลักทรัพย์ แต่ก็ไม่สามารถรับประกันได้ว่าผลตอบแทนเหล่านี้จะแน่นอนตลอดไป เมื่อลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง ก็ย่อมต้องคาดหวังผลตอบแทนที่สูงขึ้นเพื่อชดเชยความเสี่ยงนั้น ซึ่งตรงกับคำกล่าวที่ว่า “High Risk High Expected Return” โดยจากทฤษฎีการประเมินราคาหลักทรัพย์ Capital Asset Pricing Model หรือที่เรียกกันว่า ทฤษฎี CAPM นั้นปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์จะมาจากดัชนีตลาดหลักทรัพย์นั่นเองที่สามารถอธิบายผลผ่านค่าเบต้า แต่ทั้งนี้นอกเหนือจากนักลงทุนจะต้องติดตามดัชนีตลาดแล้วนั้น หลักทรัพย์แต่ละตัวยังได้รับอิทธิพลและผลกระทบจากหลายๆปัจจัยที่อาจส่งผลทำให้ราคาหลักทรัพย์มีความผันผวนได้ เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ สภาพคล่องในระบบการเงิน อัตราเงินเฟ้อ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราดอกเบี้ย อัตราการว่างงาน อัตราแลกเปลี่ยนเงิน และรายได้ของคนในประเทศ เป็นต้น (นารินทิพย์ ทองสายชล, 2563) เนื่องจากหากภาวะเศรษฐกิจดีประชาชนมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น ทำให้การใช้จ่ายเพิ่มขึ้นดังนั้นยอดขายของสินค้าจะเพิ่มขึ้น ส่งผลให้บริษัทมีกำไรเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น การกำหนดอัตราภาษี การส่งเสริมการลงทุน และการเปิดตลาดต่างประเทศ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นได้อย่างรวดเร็วและรุนแรง รวมไปถึงปัจจัยการเมืองในประเทศ เนื่องจากรัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายต่างๆ ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจ (นิภาพันท์ พูนเสถียรทรัพย์, 2562) นอกจากนั้นยังพบภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน อาทิ ภัยธรรมชาติรุนแรง แผ่นดินไหว อุทกภัย อัคคีภัย พายุ และโรคติดต่อร้ายแรง ดังเช่น สถานการณ์การแพร่ระบาด Covid-19 ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ (Aileen L. CAMBA, 2020) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการเปลี่ยนของดัชนีหรือหลักทรัพย์ในระยะสั้นและระยะยาว ขึ้นอยู่กับว่าปัจจัยนั้นๆ ซึ่งมีผลต่อราคาหลักทรัพย์ทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ดังนั้นนักลงทุนจะต้องพิจารณาและให้ความสำคัญในปัจจัยต่างๆ ที่มีผลในการกำหนดมูลค่าและราคาของหลักทรัพย์นั้นๆ เพื่อวิเคราะห์หลักทรัพย์หรือกลุ่มหลักทรัพย์ที่น่าลงทุน และให้ผลตอบแทนสูงสุด ณ ความเสี่ยงที่ยอมรับได้

ดังนั้น การศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนีราคา SET WELL-BEING INDEX (SETWB) จะสะท้อนถึงหลักทรัพย์ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ได้ โดยจะนำข้อมูล จากภาวะเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจภายในประเทศ ที่มีความผันผวนมาวิเคราะห์ ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนีนี้ อีกทั้งงานวิจัยนี้ยังเพิ่มเติมปัจจัยจากสถานการณ์โควิด 19 ที่ยังมียานวิจัยด้านนี้น้อยมากในประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารการลงทุน ให้แก่นักลงทุนและผู้สนใจสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูล เพื่อตัดสินใจลงทุน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาการวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์ความเป็นมาของภาวะเศรษฐกิจและแนวโน้มเศรษฐกิจในอนาคต (ฝ่ายพัฒนาความรู้ผู้ประกอบการวิชาชีพ, 2564) และการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องจาก นิภาพันท์

พูนเสถียรทรัพย์ (2562) ฉัตรชัย ทิศาดลลิก (2563) ธัญรัตน์ แสงสุริยาโรจน์ (2563) Aileen L. CAMBA (2020) ณภัทร นพ เกตุ (2564) และสิทธิพงษ์ คำนาน (2565) นำมาสร้างกรอบแนวคิดของงานวิจัยข้างต้น

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยจากสถานการณ์ Covid-19 ที่ส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB จำนวนทั้งหมด 23 หลักทรัพย์

สมมติฐานการวิจัย

1. ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB
2. ดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์ (DJIA) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB
3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB
4. ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB
5. อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (INT) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและทางตรงข้ามกับหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB
6. อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (EXCH) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB
7. ราคาน้ำมันดิบล่วงหน้าของสหรัฐอเมริกา (WTI) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและทางตรงข้ามกับหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB
8. จำนวนผู้ติดเชื้อ Covid-19 ภายในประเทศ (COVID 19) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีอิทธิพลต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ในครั้งนี้ทำการศึกษาโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบ อนุกรมเวลา (Time

Series data) ซึ่งเป็นข้อมูลแบบอนุกรมเวลารายวัน ในช่วงเวลา 2 ปี ตั้งแต่ 2 มกราคม 2563 ถึง 30 ธันวาคม 2564 รวมข้อมูลรายวัน ทั้งหมด 484 ข้อมูล โดยมีเกณฑ์ในการเลือกหลักทรัพย์ที่อยู่ครบ 4 รอบ การปรับดัชนีจาก 30 หลักทรัพย์ที่ใช้ในการคำนวณดัชนี ซึ่งมีอยู่จำนวน 23 หลักทรัพย์ ได้แก่

- 1) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) : AOT
- 2) บริษัท บางกอก เซน ฮอสพิทอล จำกัด (มหาชน) : BCH
- 3) บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) : BDMS
- 4) บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) : BEM
- 5) บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด (มหาชน) : BH
- 6) บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) : BJC
- 7) บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) : BTS
- 8) บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) : CBG
- 9) บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า จำกัด (มหาชน) : CENTEL
- 10) บริษัท โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด (มหาชน) : CHG
- 11) บริษัท คอมเซเว่น จำกัด (มหาชน) : COM7
- 12) บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) : CPALL
- 13) บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) : CPF
- 14) บริษัท สยามโกลบอลเฮาส์ จำกัด (มหาชน) : GLOBAL
- 15) บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) : HMPRO
- 16) บริษัท เอ็มเค เรสโตรองต์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) : M
- 17) บริษัท เมก้าไลฟ์ไชนเอนซ์ จำกัด (มหาชน) : MEGA
- 18) บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) : MINT
- 19) บริษัท พรินา มารีน จำกัด (มหาชน) : PRM
- 20) บริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน) : RS
- 21) บริษัท ธนบุรี เฮลท์แคร์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) : THG
- 22) บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) : TU
- 23) บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน) : TVO

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้หาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจมิติของหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB เข้ากับตัวแปรอิสระ ด้วยสมการถดถอยโดยรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แล้วประมาณค่าสัมประสิทธิ์

ของสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็นแบบจำลองทางเศรษฐมิติ (Econometric model) ได้ดังนี้

$$SETWB = f (SET, DJIA, GDP, CPI, INT, EXCH, WTI, COVID 19)$$

โดยมีแบบจำลองกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) และปรับตัวแปรให้อยู่ในหน่วยเดียวกัน ผ่านรูปแบบ Log-linear function ดังนี้

$$\ln SETWB_t = \beta_0 + \beta_1 \ln SET_t + \beta_2 \ln DJIA_t + \beta_3 \ln GDP_t + \beta_4 \ln CPI_t + \beta_5 \ln INT_t + \beta_6 \ln EXCH_t + \beta_7 \ln WTI_t + \beta_8 \ln COVID19_t + \epsilon_t$$

โดยกำหนดให้

SETWB	คือ	ราคาหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์จำนวน 23 หลักทรัพย์ (หน่วย: บาท)
SET	คือ	ดัชนีราคาหลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (หน่วย: จุด)
DJIA	คือ	ดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์ (หน่วย: จุด)
GDP	คือ	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (หน่วย: ล้านบาท)
CPI	คือ	ดัชนีราคาผู้บริโภค (หน่วย: ร้อยละ)
INT	คือ	อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (หน่วย: ร้อยละ)
EXCH	คือ	อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (หน่วย : บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ)
WTI	คือ	ราคาน้ำมันดิบล่วงหน้าของสหรัฐอเมริกา (หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ)
COVID 19	คือ	จำนวนผู้ติดเชื้อ Covid-19 ในประเทศไทย (หน่วย: คน)
ϵ	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อน (Error Term)
t	คือ	ข้อมูลรายวัน ตั้งแต่วันที่ 2 ม.ค 2563 ถึง 30 ธ.ค 2564

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เว็บไซต์ อินเวสต์ดิงตอคคอม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และ กรมควบคุมโรค

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ สามารถแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษา
2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) โดย 1) การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Stationary) 2) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรอิสระ 3) การวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร (Multiple Linear Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis)

1. ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาผ่านการทดสอบสถิติเบื้องต้น เมื่อนำข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB มาวิเคราะห์สามารถสรุปผลทางสถิติดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบสถิติเบื้องต้นของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ แบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
SET (จุด)	1,460.82	151.95	1,657.62	1,024.46
DJIA (จุด)	30,444.10	4,161.78	36,488.63	18,591.93

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบสถิติเบื้องต้นของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ แบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
GDP (ล้านล้านบาท)	3.95	0.18	4.16	3.55
CPI (ร้อยละ)	100.40	0.17	100.68	99.95
INT (ร้อยละ)	0.58	0.19	1.25	0.50
EXCH (บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ)	31.64	1.12	33.95	29.77
WTI (ดอลลาร์สหรัฐฯ/บาร์เรล)	53.73	17.44	84.65	-37.63
COVID19 (คน)	3,010.78	5,232.77	23,418.00	0.00

ผลการทดสอบสถิติพรรณนา พบว่า ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1,460.82 จุด ดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 30,444.10 จุด ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95 ล้านล้านบาท ดัชนีราคาผู้บริโภคมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ร้อยละ 100.40 อัตราดอกเบี้ยนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 0.58 อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 31.64 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ ราคาน้ำมันดิบล่วงหน้าของสหรัฐอเมริกา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 53.73 ดอลลาร์สหรัฐฯ/บาร์เรล และจำนวนผู้ติดเชื้อ Covid-19 ในประเทศไทยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3,010.78 คน

ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis)

1. การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Stationary) หรือ Unit Root Test เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนที่ไม่คงที่ในแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ด้วยวิธี Augmented Dickey Fuller; ADF Test พบว่าตัวแปร ดัชนีราคาหลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ตัวแปรดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์ (DJIA) มีความนิ่งอยู่ระดับ Level

ตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ตัวแปรดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ตัวแปรอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (INT) ตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (EXCH) ตัวแปรราคาน้ำมันดิบล่วงหน้าของสหรัฐอเมริกา (WTI) ตัวแปรจำนวนผู้ติดเชื้อ Covid-19 ในประเทศไทย (COVID 19) มีความนิ่งที่ระดับ 1st difference ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Stationary)

ตัวแปร	ADF Statistic	Probability	Order of Integration	ผลการทดสอบ
SET	-3.541	0.036	Level	Stationary
DJIA	-3.442	0.047	Level	Stationary
GDP	-21.900	0	1st difference	Stationary
CPI	-21.915	0	1st difference	Stationary
INT	-22.256	0	1st difference	Stationary
EXCH	-19.073	0	1st difference	Stationary
WTI	-17.120	0	1st difference	Stationary
COVID19	-19.999	0	1st difference	Stationary

2. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรอิสระ จากผลการทดสอบสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระเป็นการทดสอบเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา Multicollinearity ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่อยู่ในสมการถดถอยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรอิสระที่ได้จากการทดสอบต้องมีค่าสัมประสิทธิ์น้อยกว่า 0.8 อัครพงศ์ อันทอง (2550) พบว่าบางตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างกันน้อยกว่า 0.8 ทุกตัวแปรตามตารางที่ 3 ที่ใช้ในการศึกษารั้วนี้จึงไม่เกิดปัญหา Multicollinearity

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (Correlation)

ตัวแปร	SET	DJIA	GDP	CPI	INT	EXCH	WTI	COVI D19
SET	1.00							
DJIA	0.41	1.00						
GDP	0.07	0.10	1.00					
CPI	0.08	0.02	0.32	1.00				
INT	-0.07	-0.02	-0.13	-0.03	1.00			
EXCH	-0.26	-0.28	-0.10	0.04	0.07	1.00		
WTI	0.06	0.20	-0.01	-0.13	-0.04	-0.22	1.00	
COVID 19	-0.13	-0.09	0.00	0.06	0.00	0.11	-0.08	1.00

3.การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) ได้ผลการประมาณการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ผลการประมาณการโดยใช้แบบจำลองสมการเชิงซ้อน (Multiple Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) [ตัวแปรที่ 1-4]

ตัวแปร หลักทรัพย์	DJIA	SET	GDP	CPI
AOT	0.129 **	1.269 **	NS	NS
BCH	0.136 *	0.869 **	NS	NS
BDMS	NS	0.947 **	NS	NS
BEM	NS	1.076 **	NS	NS
BH	-0.139 *	0.762 **	NS	NS
BJC	NS	1.020 **	NS	NS
BTS	0.101 **	1.050 **	NS	NS
CBG	NS	1.142 **	NS	NS
CENTEL	NS	1.420 **	NS	NS
CHG	NS	0.534 **	NS	NS
COM7	-0.285 **	1.100 **	NS	NS
CPALL	NS	0.555 **	NS	NS
CPF	NS	0.954 **	NS	-6.015 *
GLOBAL	NS	1.025 **	NS	NS
HMPRO	NS	1.196 **	NS	NS
M	NS	0.869 **	NS	NS
MEGA	NS	0.828 **	NS	NS
MINT	NS	1.476 **	NS	NS
PRM	-0.197 *	1.200 **	NS	NS
RS	NS	0.677 **	NS	NS
THG	NS	0.607 **	NS	NS
TU	NS	0.520 **	NS	NS
TVO	NS	0.403 **	NS	NS

ตารางที่ 5 ผลการประมาณการโดยใช้แบบจำลองสมการเชิงซ้อน (Multiple Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) [ตัวแปรที่ 5-8]

ตัวแปร หลักทรัพย์	INT	EXCH	WTI	COVID19
AOT	NS	NS	-0.061 **	NS
BCH	NS	NS	-0.082 **	NS
BDMS	NS	NS	-0.038 **	NS
BEM	NS	NS	-0.047 **	NS
BH	NS	NS	NS	NS
BJC	0.082 *	NS	-0.054 **	NS
BTS	NS	NS	-0.057 **	-0.003 **
CBG	NS	NS	NS	NS
CENTEL	NS	NS	NS	NS
CHG	NS	NS	NS	NS
COM7	NS	NS	NS	NS
CPALL	NS	NS	NS	NS
CPF	NS	NS	NS	NS
GLOBAL	NS	NS	-0.047 *	NS
HMPRO	-0.066 *	-0.470 *	-0.077 **	NS
M	NS	NS	-0.033 *	NS
MEGA	NS	NS	NS	-0.004 *
MINT	NS	-1.164 **	-0.065 **	NS
PRM	0.219 *	NS	0.090 *	NS
RS	0.109 *	NS	NS	NS
THG	NS	NS	-0.038 *	NS
TU	0.109 **	0.725 **	0.087 **	NS
TVO	NS	NS	NS	-0.004 **
Average R-squared			0.290	
Average Adjusted R-squared			0.259	

หมายเหตุ :

* หมายถึง ค่า Probability Value มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

** หมายถึง ค่า Probability Value มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

NS หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4 และ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET WELL-BEING INDEX (SETWB) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) โดยมีค่า Average R-squared เท่ากับร้อยละ 29.0 และ

ค่า Average Adjusted R-squared เท่ากับร้อยละ 25.9 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ดัชนีราคาหลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ทุกหลักทรัพย์ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากดัชนีหลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสะท้อนการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์และสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เมื่อดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปรับตัวสูงขึ้นถือเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนจึงทำให้หลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ปรับตัวเพิ่มขึ้น

2. ดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์ พบว่ามีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ทั้งหมด 6 หลักทรัพย์ ได้แก่ หลักทรัพย์ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด มหาชน(AOT) บริษัท บางกอก เชน ฮอสพิทอล จำกัด มหาชน(BCH) บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด มหาชน (BTS) โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์เป็นข้อมูลสำคัญที่เปรียบเสมือนดัชนีชี้วัดสถานะทางเศรษฐกิจของ สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศของผู้นำเศรษฐกิจโลก ฉะนั้นเมื่อเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มปรับตัว เพิ่มขึ้นหรือลดลง จะส่งผลกระทบต่อนักลงทุนในตลาดทั่วโลก ส่วนหลักทรัพย์ บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด มหาชน (BH) บริษัท คอมเซเว่น จำกัด มหาชน(COM7) บริษัท พริมา มารีน จำกัด มหาชน (PRM) ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์เปรียบเสมือนดัชนีชี้วัดสภาพตลาดและเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศของผู้นำตลาดโลก นักลงทุนได้นำดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์มาเป็นดัชนีชี้้นำ เพื่อใช้อ้างอิงและเปรียบเทียบถึงสภาพตลาดและการเคลื่อนไหวราคาหุ้นส่วนใหญ่นั้นอาจมีหุ้นบางตัวที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลงสวนทางกับหุ้นส่วนใหญ่ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้เช่นกัน

3. ผลสัมฤทธิ์มวลรวมในประเทศที่มีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ทั้งหมด 23 หลักทรัพย์ ไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ดังนั้นไม่ว่า

เศรษฐกิจจะเป็นอย่างไรก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้ปัจจัยเหล่านี้ได้ จึงส่งผลให้ไม่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB

4. ดัชนีราคาผู้บริโภคพบว่ามีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ทั้งหมด 1 หลักทรัพย์ ได้แก่หลักทรัพย์ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด มหาชน (CPF) ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นเครื่องมือทางสถิติที่ใช้วัดการวัดเงินเฟ้อในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าและบริการในประเทศไทย เมื่อดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้นจึงส่งผลให้มูลค่าเงินที่มีอยู่ลดลง จึงทำให้หลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET WELL-BEING INDEX ปรับตัวลดลงตาม

5. อัตราดอกเบี้ยนโยบายพบว่ามีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ทั้งหมด 5 หลักทรัพย์ ได้แก่ หลักทรัพย์ บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด มหาชน (BJC) บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด มหาชน (CPF) บริษัท พริมา มารีน จำกัด มหาชน (PRM) บริษัท อาร์เอส จำกัด มหาชน (RS) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในประเทศสูงขึ้น จะมีเงินลงทุนจากต่างชาติ มาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น โดยตลาดลงทุนของไทยหลักๆ จะมีอยู่แค่ 2 ตลาดใหญ่ ซึ่งเงินลงทุนจากต่างประเทศนั้นมีจำนวนมาก หากเข้ามาสู่ตลาดลงทุนในประเทศไทย สามารถส่งผลต่อตลาดพันธบัตร และตลาดหลักทรัพย์ของไทยได้ จึงทำให้หลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET WELL-BEING INDEX ปรับตัวเพิ่มขึ้น ส่วนหลักทรัพย์ บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด มหาชน (HMPRO) พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากนักลงทุนจะนำเงินที่ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ย้ายไปฝากไว้กับธนาคารเพิ่มมากขึ้นเพราะได้อัตราดอกเบี้ยที่ปรับเพิ่มสูงและความเสี่ยงต่ำกว่าการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

6. อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ พบว่ามีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ทั้งหมด 3 หลักทรัพย์ ได้แก่หลักทรัพย์ บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด มหาชน (TU) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากเงินบาทอ่อนค่าส่งผลให้ธุรกิจส่งออกได้รับประโยชน์จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้กำไรของบริษัทเพิ่มขึ้นและส่งผลกระทบต่อหลักทรัพย์ปรับตัวเพิ่มขึ้นตาม ส่วนหลักทรัพย์บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด มหาชน

(HMPRO) บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด มหาชน (MINT) ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากเงินบาทแข็งค่า ส่งผลให้ธุรกิจที่นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศและธุรกิจท่องเที่ยว ได้รับผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้กำไรของบริษัทลดลงและส่งผลต่อหลักทรัพย์ปรับตัวลดลงตาม

7. ราคาน้ำมันดิบล่วงหน้าของสหรัฐอเมริกา พบว่ามีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ทั้งหมด 15 หลักทรัพย์ ได้แก่หลักทรัพย์ บริษัท พริมา มารีน จำกัด มหาชน (PRM) บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด มหาชน (TU) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากธุรกิจเรือขนส่งและจัดเก็บน้ำมันดิบ เมื่อความต้องการใช้น้ำมันเพิ่มมากขึ้น ราคาน้ำมันก็จะสูงขึ้นตาม ส่งผลต่อธุรกิจก็จะมีรายได้จากค่าบริการเพิ่มมากขึ้นจึงส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์ปรับตัวสูงขึ้นตามทิศทางของราคาน้ำมัน ส่วนหลักทรัพย์ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด มหาชน (AOT) บริษัท บางกอก เซน ฮอสพิทอล จำกัด มหาชน (BCH) บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด มหาชน (BDMS) บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด มหาชน (BEM) บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด มหาชน (BJC) บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด มหาชน (BTS) บริษัท สยามโกลบอลเฮาส์ จำกัด มหาชน (GLOBAL) บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด มหาชน (HMPRO) บริษัท เอ็มเค เรสโตรองต์ กรุ๊ป จำกัด มหาชน (M) บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด มหาชน (MINT) บริษัท ธนบุรี เอลท์ แคร่ กรุ๊ป จำกัด มหาชน (THG) ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากหลักทรัพย์เนื่องจากราคาน้ำมันเป็นต้นทุน ในการผลิตของบริษัทฯ ใน 7 หมวดธุรกิจนี้ประกอบด้วย หมวดธุรกิจการเกษตร หมวดธุรกิจพาณิชย์ หมวดธุรกิจแพขน หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม หมวดธุรกิจการแพทย์ หมวดธุรกิจการท่องเที่ยวและสันทนาการ หมวดธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ เมื่อต้นทุนลดลง ผลกำไรของบริษัทฯ สามารถเพิ่มขึ้นได้

8. จำนวนผู้ติดเชื้อ Covid-19 ในประเทศไทยพบว่ามีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SETWB ทั้งหมด 3 หลักทรัพย์ ได้แก่หลักทรัพย์ บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด มหาชน (BTS) บริษัท เมก้าไลฟ์ไอเอเอ็นซ์ จำกัด มหาชน (MEGA) และ บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด มหาชน (TVO) ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการระบาด

ของเชื้อโควิด 2019 ที่มีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ภาครัฐบาลต้องออกนโยบายต่างเพื่อลดการระบาดของเชื้อไวรัส ทำให้กิจการของบริษัทฯ ใน 7 หมวดธุรกิจในด้านนี้หลักทรัพย์ SET WELL-BEING INDEX ได้รับผลกระทบ จึงต้องชะลอตัวลง หรือ ปิดบริการชั่วคราว ส่งผลกระทบถึงกำไรของบริษัทที่ลดลง

สรุป การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อค้นพบใหม่คือ หลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET WELL-BEING INDEX มีปัจจัยทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อหลักทรัพย์ทั้งทางด้านบวกและด้านลบ และในช่วงที่ในปี 2563-2564 หลักทรัพย์มีการปรับตัวลดลงอย่างหนักในช่วงการระบาดของ Covid-19 พบว่าปัจจัยที่กระทบต่อราคาหลักทรัพย์มากที่สุดคือ ราคาน้ำมันดิบล่วงหน้าของสหรัฐอเมริกาแต่ จำนวนผู้ติดเชื้อ Covid-19 ในประเทศไทย กระทบต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เพียงบางหลักทรัพย์เท่านั้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

สำหรับนักลงทุนและผู้สนใจ: นักลงทุนควรศึกษาและติดตามความเคลื่อนไหวของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET WELL-BEING INDEX ซึ่งประกอบด้วย ดัชนีราคาหลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราดอกเบี้ยนโยบาย อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ราคาน้ำมันดิบล่วงหน้าของสหรัฐอเมริกา และ จำนวนผู้ติดเชื้อ Covid-19 ในประเทศไทยอย่างใกล้ชิด สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. เพื่อใช้ในการบริหารจัดการปรับเปลี่ยนวางแผนกลยุทธ์ และลดความเสี่ยงของพอร์ตการลงทุนในหลักทรัพย์ตามภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง และ สร้างพอร์ตการลงทุนให้สอดคล้องกับผลตอบแทนสูงสุด ณ ความเสี่ยงที่ยอมรับได้

2. เพื่อนำข้อมูลปัจจัยจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ไปวิเคราะห์แนวโน้มของราคาหลักทรัพย์ที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด 19 ในประเทศไทย เช่น บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด มหาชน (BTS) บริษัท เมก้าไลฟ์ไอเอเอ็นซ์ จำกัด มหาชน (MEGA) และ บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด มหาชน (TVO) เป็นต้น

3. เพื่อนำข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจนี้ ไปศึกษาต่อ และวิเคราะห์หลักทรัพย์ตามปัจจัยพื้นฐาน ที่ประกอบด้วยการภาวะเศรษฐกิจ วิเคราะห์อุตสาหกรรม และวิเคราะห์บริษัท เพื่อศึกษาปัจจัยที่กระทบหลักทรัพย์นั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แบบจำลองที่ต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

2. ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยอื่นนอกเหนือจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น ลักษณะธุรกิจ สภาพตลาดและการแข่งขันของอุตสาหกรรม หรือ ผลการดำเนินงานของบริษัทเพื่อวิเคราะห์ว่าปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์ต่อดัชนีราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET WELL-BEING INDEX ด้วย

SET WELL-BEING INDEX หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- [1] ฉัตรชัย ทิศาดลติก, พิรัชญ์ เงามบุญกุล และ ศิริยศ จุฑานนท์ (2563). *Theme การลงทุนในเรื่องจำเป็น (SET Essentials)*. ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. จาก https://www.set.or.th/dat/vdoArticle/attachFile/AttachFile_1600138626483.pdf.
- [2] ณภัทร นพเกตุ. (2564). *ความสัมพันธ์เชิงคุณภาพระยะยาวระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและดัชนีหลักทรัพย์ : กรณีศึกษากลุ่มธุรกิจการเกษตร*.การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาระดับชาติ, ครั้งที่ 16 วันที่ 5-7 สิงหาคม 2564, 200-211.
- [3] ธัญญรัตน์ แสงสุริยาโรจน์, ปรมินทร์ โฆษิตกุลพร และ สมบัติ คชายุทธ (2563). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ของผู้ลงทุน รายย่อยภายในประเทศผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 6(2), 429-446.
- [4] นารินทิพย์ ทองสายชล (2563). *สัญญาณทางเศรษฐกิจสำคัญ ที่ส่งผลต่อการลงทุน*.สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2565,จาก <https://www.setinvestnow.com/th/knowledge/article/76-economic-signs-that-affect-investment>.
- [5] นิภาพันท์ พูนเสถียรทรัพย์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนในหุ้น*. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2565, จาก <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/factors-affecting-investment-in-stocks.html>.
- [6] ผู้จัดการออนไลน์. (2562). *โอกาสการลงทุนในธุรกิจ Well-being ไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2565, จาก <https://mgronline.com/stockmarket/detail/9620000033880>.
- [7] ฝ่ายพัฒนาความรู้ผู้ประกอบวิชาชีพ. (2564). *เครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์การลงทุน: หลักการลงทุน*.พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.
- [8] สิทธิพงษ์ คำนาน (2565). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออมในกลุ่มประเทศ ASEAN-5. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 8(1), 18-27.
- [9] อัครพงศ์ อ้นทอง. (2550). *คู่มือการใช้โปรแกรม Eview เบื้องต้น: สำหรับการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติ*. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [10] Aileen L. CAMBA. (2020). The Effect of COVID-19 Pandemic on the Philippine Stock Exchange, Peso-Dollar Rate and Retail Price of Diesel. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*. (7)10 (2020), 543–553.doi: 10.13106/jafeb.2020.vol7.no10.543
- [11] Gujarati, D.N. (2004). *Basic Econometric*, (4th Ed.). The McGraw-Hill Companies. New York

การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านในพื้นที่ ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อจังหวัดชลบุรี

THE DEVELOPMENT OF PARTICIPATORY ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL IN READING ABILITY IN THE AREAS OF MAXIMUM AND STRICT CONTROL OF THE CORONAVIRUS DISEASE 2019 EPIDEMICSITUATION(COVID-19) OF PRIMARY SCHOOL GRADE 1 STUDENTS AT CHUMCHON WAT NONGKOR SCHOOL CHONBURI

จามรฤทธิ์ วิรัตน์เกษม^{1*}

JAMORNIT VIRATKASEM^{1*}

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมที่บ่งบอกความสามารถในการอ่านในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 12) พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านของพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 13) ประเมินผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4) ติดตาม ผลลัพธ์ (Results of Implementation) พฤติกรรมนิสัยการอ่าน (Behavioral Outcome)ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 21 คน ประกอบด้วยผู้วิจัยและผู้บริหาร จำนวน 2 คน (ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ) คณะครู จำนวน 4 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 372 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (เข้าร่วมโครงการเป็นเวลา 2 ปี ในปีการศึกษา 2564 และปีการศึกษา 2565 ภาคเรียนที่ 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน186คน (เลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมดที่สถานศึกษาเปิดสอนจำนวน 4 ห้องเรียน) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 186 คน (เลือกผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาครอบครัวละ 1 คน) ครูประจำชั้น จำนวน 4 คน (เลือกครูประจำชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนรายวิชาภาษาไทย)เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล 9 ฉบับ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2 ฉบับ ฉบับมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.96 และ 0.98 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า1)สภาพและปัญหาด้านพฤติกรรมที่บ่งชี้ความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกได้ 6 ประเด็น ดังนี้ (1.1) ด้านการอ่านออกเสียง (1.2) ด้านการ

¹ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี, Deputy Director of Educational Institutions, ChumchonWatNongkor School, Division of Education Religious and Culture, Chonburi Provincial Administrative Organization.

* Corresponding Author, Email: Jamornschooll@gmail.com

แบ่งวรรค (1.3) เจตคติที่มีต่อการอ่านออกเสียง (1.4) การใช้คำเสียง (1.5) ลักษณะและท่าทางในการอ่านออกเสียง (1.6) ความสามารถในการจับใจความตามเนื้อเรื่องของผู้อ่าน) 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านของพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis&McTaggartเป็นกระบวนการดำเนินการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านที่เป็นวงจร PAOR & R (B) ประกอบด้วย (1) ขั้นการวางแผน (2) ขั้นปฏิบัติการ (3) ขั้นสังเกตการณ์ (4) ขั้นสะท้อนผล และ 5) ขั้นผลลัพธ์ ความสามารถในการอ่านและพฤติกรรมนิสัยการอ่าน 9 กิจกรรม 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการอ่านดีขึ้นกว่าเดิมเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึกจำนวน 9 กิจกรรม 4) ผลการประเมินพฤติกรรมนิสัยการอ่าน (Behavioral Outcome) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึกความสามารถในการอ่าน จำนวน 9 กิจกรรม นักเรียนมีพฤติกรรมนิสัยการอ่านอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ : การพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ; ความสามารถในการอ่าน ; วิถีใหม่

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) study the behavioral conditions and problems that indicate reading ability of primary school grade 1 students 2) Develop a participatory academic administration model in terms of reading ability of primary school grade 1 students 3) Follow up and evaluate the development of a participatory academic administration model in terms of reading ability of primary school grade 1 students and 4) Follow up on the results (Results of Implementation), reading ability and behavioral outcome, of primary school grade 1 students, The target groups are: 1) Research Participants of 21 people, consisting of 2 researchers and administrators (Director of Educational Institutions and Deputy Director of Academic Institutions for Academic Affairs), Faculty of Teachers, number of 4 people and the committee of basic education institutions of 15 people 2) group of data providers (Data Providers) amounting to 372 people by choosing a specific (Purposive Sampling) (participating in the project for 2 years in the academic year 2021 and the academic year 2022, semester 1), 186 primary school grade 1 students (choose all 4 primary school students at educational institutions) Parents of 186 primary school students (choose 1 parent of primary school grade 1 students who participated in the family development project, participated in the project for 2 years), 4 class teachers Person (Choose the homeroom teacher of primary school grade 1 students who teach Thai language courses. participated in the program for 2 years) Research Instruments It was an opinion interview form, 1 issue, an individual behavior observation form, 9 issues, and a student parent opinion questionnaire, 2 issues. The reliability of both editions was 0.96 and 0.98, respectively. The statistics used in the data analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation (S.D.).

The results of the research found that 1) Conditions and behavioral problems that indicate reading ability of Prathomsuksa 1 students can be classified into 6 issues as follows: (1.1) Reading aloud (1.2) Paragraph division (1.3) Attitude towards reading aloud (1.4) Using the tone (1.5) Characteristics and gestures of reading aloud (1.6) The ability to capture the meaning of the reader's story 2) A participatory academic administration model in terms of reading ability of the highest and strict control area during the epidemic situation of coronavirus disease 2019 (COVID-19) of primary school grade 1 students. Kemmis&McTaggart Conceptual Action Research Model PAOR & R (B) consists of (1) planning stage (2) action stage (3) observation stage. (Observation) (4) Reflection stage (5) Results of Implementation reading ability and behavioral outcome 9 activities 3) Primary school grade 1 students have better reading ability than before participating in training development activities in 9 reading ability training activities

4) Behavior assessment results of reading habits (Behavioral Outcome) found that after participating in 9 reading ability training activities, the students had a high level of behavior in reading habits.

Keywords: Development of Participation Academic Administration ; Reading Ability ; New Normal

บทนำ

การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญาความรู้ความสามารถพฤติกรรมและค่านิยมต่างๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดของชีวิตการอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือการอ่านเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ผู้อ่านมากย่อมรู้มาก และถ้านำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ต่อสังคมดังนั้นการปลูกฝังให้รักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัยจึงเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตนอกจากนี้การอ่านเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมทั้งหลายเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งอันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเฉพะระดับประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) ประกอบกับในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีของโลกได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัตถุและด้านวิทยาการซึ่งส่งผลให้สภาพของสังคมกลายเป็นสังคมแห่งข้อมูลข่าวสารคนในยุคนี้จึงจะต้องอ่านและเขียนเพิ่มมากขึ้นเพราะการอ่านและการเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ซึ่งจะทำให้เป็นผู้ที่ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคของการสื่อสารที่ไร้พรมแดน และเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญของศตวรรษที่ 21 หากผู้เรียนบกพร่องหรือขาดความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนจะส่งผลให้การเรียนรู้ไม่อาจก้าวหน้าได้และจะประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต(สำนักงานติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกันเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นเรียนรู้ด้วยตนเองคือการอ่านออกเขียนได้ การอ่านอย่างคล่องแคล่วและเข้าใจความหมายในภาษาไทย ซึ่งจะนำมาซึ่งความรู้และส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างเป็นระบบ มีวิจารณญาณเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ รวมถึงโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นจะต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุขในสังคมสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ความมุ่งหมายและหลักการในมาตรา 4 กล่าวว่า “การศึกษา” หมายถึงกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการการสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, (2553)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560 – 2564) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ซึ่งถือเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศมีหลักการสำคัญ คือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มีเป้าหมายคือผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติกระตือรือร้น ศึกษาศึกษาจึงได้นำมาเป็นกรอบในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2579) ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาที่สำคัญตามยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลที่มุ่งหวังให้คนไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต(สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตคนไทยทั้งระดับครอบครัว ชุมชนและประเทศ ทำให้เกิดรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต “ความปกติใหม่”(New Normal) ส่งผลกระทบกับระบบการศึกษาทำให้สถานศึกษาต้องปรับตัวเปลี่ยนวิถีคิดใหม่ให้สอดคล้องกับความปกติใหม่ที่เกิดขึ้น การออกแบบการเรียนรู้ในยุคโควิด-19 จะต้องเปลี่ยนแปลงไปการนำวิธีการสอนแบบร่วมมือมาปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอน โดยเรียนผ่านสังคมออนไลน์

(ภัสราภรณ์ ณ พัทลุง, 2563) เพื่อให้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้นและเกิด การโต้ตอบมากยิ่งขึ้นด้วยการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ (สุภาภรณ์ พรหมบุตร, 2563) ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน อย่างชัดเจนนอกจากนั้น ทักษะการอ่านออกเขียนได้และการ คำนวณของเด็กกำลังได้รับผลกระทบ อีกทั้งทักษะที่จำเป็น สำหรับการใช้ชีวิตท่ามกลางเศรษฐกิจโลกในศตวรรษที่ 21 ก็กำลัง ถดถอย(ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, 2564) การศึกษาไทยจึงน่า เป็นห่วงอย่างมากทั้งในเชิงคุณภาพ ความถดถอยทางการศึกษา และสุขภาพจิตของเด็กที่เป็นผู้เรียนทำให้การจัดการศึกษา ไม่ตอบสนองกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง (มติชนออนไลน์, 2564) กระทรวงศึกษาธิการมองว่าปัญหาโควิด-19 เป็นปัญหาระดับ พื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน มีบริบทที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับพื้นที่ ตามข้อกำหนดตามความในมาตรา9 แห่งพระราชกำหนดการบริหาร ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินพ.ศ. 2548 (ราชกิจจานุเบกษา, 2564) ส่งผลให้การดำเนินการแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน (มติชนออนไลน์, 2564) แต่การเรียนออนไลน์ไม่ได้เหมาะสมกับเด็กทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัยตั้งแต่วัยอนุบาลจนถึงประถมต้น การจัดการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็กแต่ละ ช่วงวัย พ่อแม่ ความสามารถของครูและบริบทที่แตกต่างกันไป (ชัยชนะ มิตรพันธ์, 2563)

ปัญหาการอ่านออกในปัจจุบันยังคงมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ จะเห็นได้จากทศวรรษที่ผ่านมายังมีเยาวชนไทยที่มีปัญหา อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้รวมถึงอ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่องจำนวน ไม่น้อย เห็นได้จากผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของ ผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 อยู่ร้อยละ 25.64 ปี การศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 อยู่ร้อยละ 17.78 สะท้อนให้เห็นถึงวิกฤตคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย (สำนัก ทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2562 – 2563) ส่งผลกระทบถึงจำนวนและอัตราการ อ่านออกเขียนได้ของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2553 – 2561 มีอัตราการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่พบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (สำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561) ด้วยความตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้” และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ประกาศนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียน ไม่ได้” และ “นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อจบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออกเขียนได้และมีมาตรการ

ประเมินผลให้เป็นรูปธรรม” (สำนักติดตามและประเมินผลการ จัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) โดยได้ดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึง ปัจจุบัน เพื่อให้เด็กเรียนทุกระดับชั้นอ่านออกเขียนได้อ่านคล่อง เขียนคล่องและสื่อสารได้

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ได้วิเคราะห์ปัญหาที่จะเกิดในการพัฒนาทักษะการอ่านออกของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นช่วงรอยต่อทางการศึกษา ระหว่างอนุบาลกับประถมศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างมากเพราะ ด้วยหลักสูตรที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก ทำให้การเชื่อมต่อทาง การศึกษาในช่วงนี้เป็นช่วงที่มีปัญหามากที่สุดระดับชั้นประถม ศึกษาที่ต้องเน้นในเรื่องการเขียนและการอ่านอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถอ่านออกเขียนได้และเรียนรู้ในขั้นสูงขึ้นและเริ่มเข้า สู่การเรียนรู้เป็นวิชาหรือตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้เด็กเรียน มีทักษะความรู้พื้นฐาน ด้วยเหตุนี้ การก้าวข้ามจากระดับปฐมวัย ไปสู่ระดับประถมศึกษาจึงเป็นก้าวที่ยิ่งใหญ่และม ี ความสำคัญอย่างมาก (กมลทิพย์ นิมิตราวุธ, 2561) เพื่อให้การ สร้างรากฐานให้กับเด็กในระดับประถมศึกษาในทุกด้านทั้งด้าน วิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และการเป็น พลเมืองดีตลอดจนด้านทักษะกระบวนการอื่นๆที่มีความจำเป็น ต่อการดำเนินชีวิตเมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่นั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอ่านออกเขียนได้และคิดเลขเป็น ชี้ให้เห็นว่าความพร้อมนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวเด็กเพียงอย่างเดียวแต่ครอบครัวและโรงเรียน ต้องมีความพร้อมด้วย และเพื่อให้สถานศึกษามีรูปแบบการ พัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถใน การอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของสถานศึกษาที่อยู่ ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาด ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ตามเกณฑ์การ ประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ประเด็นที่ 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของ ผู้เรียน ข้อ 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและ การคิดคำนวณ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ใน สังคมปัจจุบันที่กลายเป็นสังคมแห่งข้อมูลข่าวสารและก้าวทันต่อ การเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคของการสื่อสารที่ไร้พรมแดนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาด้านความสามารถในการ อ่านในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) จำนวน 21 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัยและผู้บริหาร จำนวน 2 คน (ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ)

1.2 คณะครู จำนวน 4 คน

1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 15 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Data Providers) จำนวน 372 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (เข้าร่วมโครงการเป็นเวลา 2 ปี ในปีการศึกษา 2564 และปีการศึกษา 2565 ภาคเรียนที่ 1)

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 186 คน (เลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมดที่สถานศึกษาเปิดสอน จำนวน 4 ห้องเรียน)

2.2 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 186คน (เลือกผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคอรัลละ 1 คน)

2.3 ครูประจำชั้น จำนวน 4 คน (เลือกครูประจำชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนรายวิชาภาษาไทยเข้าร่วมโครงการเป็นเวลา 2 ปี)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีหลายประเภท ได้แก่ แบบสังเกตแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจำนวน 5 ฉบับ

1. แบบสัมภาษณ์ มี 2 ฉบับ

1.1 ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นครูประจำชั้น มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สอบถามครูประจำชั้น มีข้อความคำถามจำนวน 4 ข้อย่อย

1.2 ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้ปกครอง มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สอบถามผู้ปกครองของนักเรียน มีข้อความคำถามจำนวน 4 ข้อย่อย

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านของพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อประเมินผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านของพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. เพื่อการติดตาม ผลลัพธ์ (Results of Implementation) ความสามารถในการอ่านและ พฤติกรรมนิสัยการอ่าน (Behavioral Outcome) ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อจังหวัดชลบุรีตามแนวคิดของ Kemmis&Mc Taggart เป็นกระบวนการดำเนินการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคลของนักเรียน จำแนก

ตามประเภทของกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 กิจกรรมจำนวน 9 ฉบับ

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคลของนักเรียน จากการสังเกตการจัดกิจกรรม 9 กิจกรรม

3. แบบสอบถามมี 2 ฉบับ แต่ละฉบับแบ่งเป็นฉบับละ 3 ตอน

3.1 ฉบับที่ 1 สอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียน

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองด้านพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการอ่านของนักเรียนในปกครองก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อจังหวัดชลบุรี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มากมากที่สุด จำนวน 22 ข้อแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียนในปกครองก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียนในปกครองก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

3.2 ฉบับที่ 2 สอบถามพฤติกรรมนิสัยการอ่านของนักเรียน

แบบสอบถามพฤติกรรมนิสัยการอ่าน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งการวัดออกเป็น 4 ระดับ คือ เป็นประจำ เป็นบางครั้ง นานๆ ครั้ง ไม่เคยเลย จำนวน 29 ข้อแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนในปกครองของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมนิสัยการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านพฤติกรรมนิสัยการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

การตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและนำแบบสอบถามชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรมที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) และผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งดัชนีข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้อง 0.80 – 1.00 ถือว่านำมาใช้ได้ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีบริบทเดียวกับโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ แยกเป็นผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน จำนวน 30 ฉบับ จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ นำเอาแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ใช้ได้ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นชุดที่ 1 มีค่า 0.958 ชุดที่ 2 มีค่า 0.984

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมปัญหาด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียน ในปีการศึกษา 2564 ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564

2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาที่มีบริบทเดียวกับโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อได้แบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 372 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ในปีการศึกษา 2564

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นครูประจำชั้นและผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ในปีการศึกษา 2564 – 2565

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคลของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรม โดยให้ผู้ปกครองนักเรียนเป็นผู้บันทึกแบบสังเกตจำแนกตามประเภทของกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่านจำนวน 9 ฉบับ ในปีการศึกษา 2564 – 2565

5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเข้าร่วมจัดกิจกรรม ในปีการศึกษา 2564 – 2565

6. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามพฤติกรรมนิสัยการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเข้าร่วมจัดกิจกรรมในปีการศึกษา 2564 – 2565

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านนิสัยการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทั้ง 9 กิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ จังหวัดชลบุรีใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแยกตามขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต นำมาเขียนเป็นความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ปกครองด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยอาศัยเกณฑ์การประเมินของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2545, หน้า 103) และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองด้านพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทั้ง 9 กิจกรรม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมนิสัยการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยอาศัยเกณฑ์การประเมินของ Theoretical Rang Score หรือ Absolute Scale (พัชราพร ลัดดาพงศ์, 2543, หน้า 109) โดยใช้คะแนนสูงสุดลดคะแนนต่ำสุดหารด้วยจำนวนระดับที่ต้องการประเมินในด้าน 1) ด้านความต้องการที่จะอ่าน 2) ด้านการอ่านอย่างสม่ำเสมอ 3) ด้านความสามารถในการจดจำเรื่องที่อ่าน 4) ด้านการมีสมาธิในการอ่าน และ 5) ด้านการมีวิจารณ์ญาณในการอ่าน 6) ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ 7) ด้านการดูแลและเก็บรักษาหนังสือลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีข้อความถามด้านบวก กำหนดให้ผู้เลือกตอบได้ 4 ตัวเลือก คือ เป็นประจำ เป็นบางครั้ง นานๆ ครั้ง ไม่ปฏิบัติเลยและ

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาด้านความสามารถในการอ่านในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการศึกษาสภาพและปัญหาด้านความสามารถในการอ่านที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในช่วงต้นเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564 โดยการวิเคราะห์จากแบบรายงานผลด้านความสามารถในการอ่านของการสังเกตพฤติกรรมในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของครูประจำชั้นและผู้ปกครอง เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกันจำแนกได้ 6 ประเด็น ดังนี้ (1.1) ด้านการอ่านออกเสียง (1.2) ด้านการแบ่งวรรค (1.3) เจตคติที่มีต่อการอ่านออกเสียง (1.4) การใช้ น้ำเสียง (1.5) ลักษณะและท่าทางในการอ่านออกเสียงและ (1.6) ความสามารถในการจับใจความตามเนื้อเรื่องของผู้อ่าน

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านของพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart เป็นกระบวนการดำเนินการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านที่เป็นวงจร PAOR & R (B) ประกอบด้วย 1) ขั้นการวางแผน (Planning) 2) ขั้นปฏิบัติการ (Action) 3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) 4) ขั้นสะท้อนผล (Reflection) และ 5) ขั้นผลลัพธ์ (Results of Implementation) ความสามารถในการอ่านและพฤติกรรมนิสัยการอ่าน (Behavioral Outcome) โดยผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาการฝึกความสามารถในด้านการอ่าน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมมานะมานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2557) เล่ม 1 และเล่ม 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในรูปแบบการ “ฝึก ซ้ำ ย้ำ ทวน” ตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ที่ยากขึ้นและสลับซับซ้อนมากขึ้น จำนวน 9 กิจกรรม ได้แก่ 1) การฝึกให้รู้จักรูปและเสียงพยัญชนะไทย 44 ตัว 2) กิจกรรมพัฒนาการฝึกให้รู้จักรูปและเสียงสระไทย 21 รูป 32 เสียง 3) กิจกรรมพัฒนาการฝึกให้อ่านสะกดคำแจกลูกในแม่ ก กา 4) กิจกรรมพัฒนาการฝึกให้ผัน

วรรณยุกต์คำในแม่ ก กา 5) กิจกรรมพัฒนาการฝึกให้อ่านคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา 6) กิจกรรมพัฒนาการฝึกให้ผันวรรณยุกต์คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา 7) กิจกรรมพัฒนาการฝึกให้อ่านคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา 8) กิจกรรมพัฒนาการฝึกให้อ่านคำควบกล้ำและ 9) กิจกรรมพัฒนาการฝึกให้อ่านเขียนคำที่มีอักษรนำ

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการอ่านดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึกความสามารถในการอ่านจำนวน 9 กิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในช่วง 2 ปีการศึกษา นักเรียนมีความสามารถในการอ่านที่ดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านลักษณะและท่าทางในการอ่านออกเสียงด้านเจตคติที่มีต่อการอ่านออกเสียง และด้านการแบ่งวรรคตอนและด้านการใช้น้ำเสียงและค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการอ่านออกเสียง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ คือ นักเรียนยืนหรือนั่งอ่านในท่าที่ถูกต้องนักเรียนจับหนังสือและวางตำแหน่งในการถือได้ถูกต้อง และนักเรียนอ่านเสียงดังอย่างสม่ำเสมอ

4. ผลการประเมินพฤติกรรมนิสัยการอ่าน (Behavioral Outcome) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา จำนวน 9 กิจกรรม นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตนด้านนิสัยการอ่านอยู่ในระดับสูงทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการที่จะอ่านด้านการอ่านอย่างสม่ำเสมอความสามารถในการจดจำเรื่องที่อ่านด้านการมีสมาธิในการอ่านด้านการมีวิจารณญาณในการอ่านด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและด้านการดูแลและเก็บรักษาหนังสือดังนี้

ตารางที่ 1 ความแตกต่างของความคิดเห็นผู้ปกครองด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังจัดกิจกรรมพัฒนา

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	Mean	SD	ผลต่างค่าเฉลี่ย
ด้านการอ่านออกเสียง			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	1.60	0.99	2.42
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	4.02	0.69	
ด้านการแบ่งวรรคตอน			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	2.07	0.40	2.23
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	4.30	0.66	
ด้านเจตคติที่มีต่อการอ่านออกเสียง			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	1.70	0.80	2.68
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	4.38	0.59	
ด้านการใช้น้ำเสียง			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	2.27	0.95	2.03
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	4.30	0.63	
ด้านลักษณะและท่าทางในการอ่านออกเสียง			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	2.43	0.88	2.24
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	4.67	0.47	
ด้านความสามารถในการจับใจความตามเนื้อเรื่องของผู้อ่าน			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	1.67	0.88	2.08
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	3.75	0.59	

จากตารางที่ 1 พบว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็นผู้ปกครองด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงหลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม
2. นักเรียนมีความสามารถในการแบ่งวรรคตอนพบว่าหลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม
3. นักเรียนมีความสามารถในการด้านเจตคติที่มีต่อการอ่านออกเสียงค่า หลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม
4. นักเรียนมีความสามารถในการด้านการใช้ น้ำเสียงหลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม
5. นักเรียนมีความสามารถในการด้านลักษณะและท่าทางในการอ่านออกเสียงหลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม
6. นักเรียนมีความสามารถในการด้านความสามารถในการจับใจความตามเนื้อเรื่องของผู้อ่านหลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม

ตารางที่ 2 ความแตกต่างของความคิดเห็นผู้ปกครองด้านพฤติกรรมนิสัยการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	Mean	SD	ผลต่างคะแนนเฉลี่ย
ด้านความต้องการที่จะอ่าน			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	10.48	2.23	18.32
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	28.80	4.71	
ด้านการอ่านอย่างสม่ำเสมอ			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	4.70	1.71	10.31
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	15.01	2.11	
ด้านความสามารถในการจดจำเรื่องที่อ่าน			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	3.83	1.24	7.89
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	11.72	1.46	
ด้านกรมีสมาธิในการอ่าน			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	6.56	2.10	8.42
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	14.98	2.29	
ด้านการมีวิจารณ์ในการอ่าน			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	6.35	1.65	7.19
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	13.54	1.43	
ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	7.13	1.47	5.39
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	12.52	1.43	
ด้านการดูแลและเก็บรักษาหนังสือ			
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	6.23	1.03	9.01
หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก	15.24	2.01	

จากตารางที่ 2 พบว่า มีความแตกต่างของความคิดเห็นผู้ปกครองด้านพฤติกรรมนิสัยการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึกดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมนิสัยการอ่านด้านความต้องการที่จะอ่าน หลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม
2. นักเรียนมีพฤติกรรมนิสัยการอ่านด้านการอ่านอย่างสม่ำเสมอ หลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม
3. นักเรียนมีพฤติกรรมนิสัยการอ่านด้านความสามารถในการจดจำเรื่องที่อ่าน หลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม

4. นักเรียนมีพฤติกรรมนิสัยการอ่านด้านการมีสมาธิในการอ่าน หลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม

5. นักเรียนมีพฤติกรรมนิสัยการอ่านด้านความต้องการที่จะอ่าน หลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม

6. นักเรียนมีพฤติกรรมนิสัยการอ่านด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม

7. นักเรียนมีพฤติกรรมนิสัยการอ่านด้านการดูแลและเก็บรักษาหนังสือ หลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนการเข้าร่วม

ตารางที่ 3 พฤติกรรมนิสัยการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก

พฤติกรรมปฏิบัติตนนิสัยการอ่าน	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม		หลังเข้าร่วมกิจกรรม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการที่จะอ่าน				
ต่ำ	186	100.00	1	0.54
ปานกลาง	0	0.00	90	48.39
สูง	0	0.00	95	51.08
การอ่านอย่างสม่ำเสมอ				
ต่ำ	173	93.01	0	0.00
ปานกลาง	13	6.99	36	19.35
สูง	0	0.00	150	80.65
ความสามารถในการจดจำเรื่องที่อ่าน				
ต่ำ	180	96.77	0	0.00
ปานกลาง	6	3.23	27	14.52
สูง	0	0.00	159	85.48
การมีสมาธิในการอ่าน				
ต่ำ	148	79.57	0	0.00
ปานกลาง	37	19.81	66	35.48
สูง	1	0.54	120	64.52
การมีวิจารณ์ภายในในการอ่าน				
ต่ำ	107	57.53	0	0.00
ปานกลาง	72	38.71	1	0.54
สูง	7	3.76	185	99.46
การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น				
ต่ำ	101	54.30	0	0.00
ปานกลาง	85	45.70	8	4.30
สูง	0	0.00	178	95.70
การดูแลและเก็บรักษาหนังสือ				
ต่ำ	185	99.46	0	0.00
ปานกลาง	1	0.54	35	18.82
สูง	0	0.00	151	81.18

จากตารางที่ 3 พบว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนมีพฤติกรรมนิสัยการอ่านด้านความต้องการที่จะอ่านอยู่ในระดับต่ำ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการฝึก เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูง ด้านการอ่านอย่างสม่ำเสมอก่อนการเข้าร่วมอยู่ในระดับต่ำ หลังการเข้าร่วมเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูง ด้านความสามารถในการจดจำเรื่องที่อ่านก่อนการเข้าร่วม อยู่ในระดับต่ำ หลังการเข้าร่วมเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับสูง ด้านการมีสมาธิในการอ่าน ก่อนการเข้าร่วม อยู่ในระดับต่ำ หลังการเข้าร่วมเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูง ด้านการมีวิจารณ์ภายในในการอ่านก่อนการเข้าร่วม อยู่ในระดับต่ำ หลังการเข้าร่วมเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับสูง ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนการเข้าร่วม อยู่ในระดับต่ำ หลังการเข้าร่วมเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับสูง และด้านการดูแลและเก็บรักษาหนังสือก่อนการเข้าร่วมอยู่ในระดับต่ำ หลังการเข้าร่วมเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำแนกได้ 6 ประเด็น ดังนี้ (1.1) ด้านการอ่านออกเสียง (1.2) ด้านการแบ่งวรรค (1.3) เจตคติที่มีต่อการอ่านออกเสียง (1.4) การใช้น้ำเสียง (1.5) ลักษณะและท่าทางในการอ่านออกเสียงและ (1.6) ความสามารถในการจับใจความตามเนื้อเรื่องของผู้อ่าน ซึ่งแนวทางการวัดและประเมินผลการอ่านมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อวัดพฤติกรรมโดยใช้เกณฑ์ในการวัดผล ดังนี้ 1) อ่านคำช้าหรือเร็วเกินไป 2) ลังเลที่จะอ่านคำ 3) อ่านซ้ำคำ 4) อ่านสะกดคำเป็นรายการ 5) อ่านคำควบล้ำไม่ชัดเจน 6) อ่านเพิ่มหรือตกคำ 7) แบ่งวรรคตอนไม่ถูกต้อง 8) อ่านประโยคไม่ติดต่อกัน 9) แสดงความไม่พอใจขณะอ่าน 10) ไม่ยอมอ่านออกเสียงดังพอที่จะได้ยิน 11) ตื่นเต้นหรือตกใจขณะอ่าน 12) เสียงดังไม่สม่ำเสมอ 13) ติดสำเนียงภาษาถิ่น 14) เสียงของคำบางคำหายไปไม่ชัด 15) อ่านแบบนกแก้วนกขุนทอง 16) จับหนังสือและวางตำแหน่งในการถือไม่ถูกต้อง 17) ยืนหรือนั่งอ่านในท่าที่ไม่ถูกต้อง 18) อ่านอย่างไม่สนใจผู้ฟังและข้อความที่อ่านความสามารถในการอ่าน 19) จดจำและบรรยายสิ่งที่อ่านเป็นคำพูดของตัวเอง 20) บอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้เช่น ข้อเท็จจริง 21) บอกรายละเอียด ชื่อสถานที่ เหตุการณ์ วันที่ และอื่นๆ และ 22) บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้น หรือความหมายที่ไม่ได้แสดงไว้ตรงๆ ในบทที่อ่าน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2544 อ้างใน พิษญา สุวรรณโน และคณะ 2560) สอดคล้องกับมธุรส ประภาจันทร์(2559, หน้า 696 – 697) ที่ได้พัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมความสามารถในการอ่านพบปัญหาจากการประเมินวินิจฉัยการอ่านในด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียน ได้แก่ ความถูกต้องในการอ่านคำ ความถูกต้องในการอ่านออกเสียง ความถูกต้องในการแบ่งวรรคตอน สอดคล้องกับสร้อยสน สกลรักษ์และคณะ (2562, บทคัดย่อ) ที่ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการอ่าน-เขียนภาษาไทย ในระดับ ประถมศึกษา ในรัชกาลที่ 9 พบปัญหานักเรียนอ่านและการเขียนไม่คล่อง ในด้านการอ่าน ได้แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมมารอ่าน ดังนี้ อ่านคำซ้ำ อ่านซ้ำคำอ่านเพิ่มหรือตกคำ แบ่งวรรคตอนไม่ถูกต้อง จดจำและบรรยายสิ่งที่อ่านเป็นคำพูดของตัวเองไม่ได้ และสอดคล้องกับพิษญา สุวรรณโน และคณะ (2560, บทคัดย่อ) ที่พบปัญหาจากตัวนักเรียนที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียน คือด้านทัศนคติหรือเจตคติที่มีต่อการอ่าน

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านของพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart เป็นกระบวนการดำเนินการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านที่เป็นวงจร PAOR & R (B) ประกอบด้วย 1) ขั้นการวางแผน (Planning) 2) ขั้นปฏิบัติการ (Action) 3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) 4) ขั้นสะท้อนผล (Reflection) และมีผู้วิจัยตามแนวคิดนี้ คือ ประยูร พรหมสูตร (2550, บทคัดย่อ) และสุริยา ผันพลี (2552, บทคัดย่อ) ผู้วิจัยได้ต่อยอดขยายผลไปสู่ขั้นผลลัพธ์ (Results of Implementation) ความสามารถในการอ่านและพฤติกรรมการอ่าน (Behavioral Outcome) โดยผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาการฝึกความสามารถในการอ่านจำนวน 9 กิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับไพฑูริย์ แวววงศ์ และ ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2562, บทคัดย่อ) การพัฒนาความสามารถการอ่านออก เขียนได้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ได้ใช้โครงการในการพัฒนา จำนวน 3 โครงการ ประกอบด้วย 3 โครงการ ได้แก่ โครงการอ่านออกเขียนได้ร้อยละ 100 โครงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และโครงการเปิดบ้านวิชาการ และสอดคล้องกับจุรีพร กาญจนการุณ (2556, บทคัดย่อ) ได้ใช้กิจกรรมในการพัฒนาการอ่านของนักเรียน จำนวน 4 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านเบื้องต้น กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิจารณ์ ตีความและสร้างสรรค์ และกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านเชิงประยุกต์

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อจังหวัดชลบุรีมีความสามารถในการอ่าน ดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาจำนวน 9 กิจกรรม ของนักเรียนในช่วง 2 ของปีการศึกษา นักเรียนมีความสามารถในการอ่านที่ ดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านลักษณะและท่าทางในการอ่านออกเสียงด้านเจตคติที่มีต่อการอ่านออกเสียง และด้านการแบ่งวรรคตอนและด้านการใช้น้ำเสียง และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการอ่านออกเสียง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3

ข้อ คือ นักเรียนยืนหรือนั่งอ่านในท่าที่ถูกต้องนักเรียนจับหนังสือและวางตำแหน่งในการถือได้ถูกต้อง และนักเรียนอ่านเสียงดังอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับบุญยง ทับทอง (2560, หน้า 1989 – 1991) ได้พัฒนาคุณภาพการอ่านของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำ อ่านเสียงดังสม่ำเสมอ ไม่ติดสำเนียงภาษาถิ่น ไม่อ่านแบบนกแก้วนกขุนทอง และอ่านอย่างสนใจผู้ฟังและข้อความที่อ่านอ่านคำถูกต้องทุกคำโดยไม่อ่านเพิ่มคำหรือข้ามคำ อ่านออกเสียงถูกต้องได้ทุกคำ แบ่งวรรคตอนถูกต้องอ่านได้ชัดถ้อยชัดคำ อ่านด้วยจังหวะสม่ำเสมอ และมีจังหวะการอ่านที่เหมาะสมสอดคล้องกับทฤษฎีทางจิตวิทยาของ Thorndike (อ้างถึงใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2539, หน้า 64) หลักการฝึกหัดกระทำบ่อยๆและฝึกหัดบ่อยๆ ย่อมก่อให้เกิดความคล่องแคล่วและชำนาญและยังสอดคล้องกับทฤษฎีการอ่านของ Chase และ Clark (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2539, หน้า 58)

4. ผลการประเมินพฤติกรรมการอ่าน (Behavioral Outcome) ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อจังหวัดชลบุรีพบว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา จำนวน 9 กิจกรรม นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านนิสัยการอ่านอยู่ในระดับสูงทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการที่จะอ่านด้านการอ่านอย่างสม่ำเสมอด้านความสามารถในการจดจำเรื่องที่อ่านด้านการมีสมาธิในการอ่านด้านการมีวิจารณญาณในการอ่านด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและด้านการดูแลและเก็บรักษาหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับวิไลวรรณวัชรวิธานันท์ (2562, หน้า 148 – 149) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน คือ พ่อแม่และสมาชิกทุกคนในครอบครัวล้วนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและเริ่มต้นปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในเด็ก ในบางครอบครัวพบว่าทั้งพ่อและแม่เป็นนักอ่านและอ่านเป็นแบบอย่างซึ่งมีอิทธิพลต่อตัวเด็กในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ต้องทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อายุยังน้อยจนเติบโต (สุจิตรา จรจิตร 2546 อ้างใน ภูมิธ ฐิติชโยดม (2562) และสอดคล้องกับกนกวรรณสุวิชากรพงศ์และวรวรรณ เหมชะญาติ (2557, หน้า 253 – 246) บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กอนุบาลใช้เวลาเพียง 10 นาทีต่อวันในการอ่านหนังสือกับลูก ประมาณ 15-20 นาที นอกจากนี้ การจัดสรรเวลาในการอ่านยังทำให้เด็กและสมาชิกในครอบครัวได้มีโอกาสอ่านและใช้เวลาร่วมกันในการอ่านและยังทำให้เด็กๆ รู้สึกว่าพวกเขามีความสุขและได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

มัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กไทย และสนับสนุนให้เด็กไทยอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาการฝึก 9 กิจกรรม ไปพัฒนาในระดับชั้นประถมศึกษา 2 – 3 เพื่อให้เกิดการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างต่อเนื่อง

2. ขยายผลการพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านนิสัยการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในระดับปฐมวัย โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและเริ่มต้นปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในเด็ก

3. ขยายผลการพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านนิสัยการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต้นและชั้น

4. สถานศึกษาจัดให้มีคลินิกภาษาไทย โดยการต่อยอดสร้างนักเรียนแกนนำเพื่อคอยช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านความสามารถในการอ่าน และให้นักเรียนแกนนำร่วมกับสภานักเรียนและหัวหน้าห้องในระดับชั้นต่างๆ ในการช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียนที่มีปัญหาในด้านการอ่าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ศึกษาพฤติกรรมนิสัยการอ่านในระดับปฐมวัยเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน

2. ศึกษาความสามารถในด้านการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เอกสารอ้างอิง

- [1] กนกวรรณ สุวิชากรพงศ์, &วรรณ เหมชะญาติ. (2557). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กอนุบาล PARENT'S ROLE IN PROMOTING READING HABITS OF KINDERGARTENERS. *An Online Journal of Education*, 9(1), 236-245.
- [2] กมลทิพย์ นิมครารุช. (2561). บทบาทครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *An Online Journal of Education*, 13(2), 16–29.
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- [4] คำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่ 10/2564.(2564, 18 กรกฎาคม).ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 6.
- [5] จุรีพร กาญจนการุณ. (2556). การดำเนินการจัดโครงการพัฒนาการอ่านในโรงเรียนวัดพุทธบูชา กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*, 3(2), 1-17.
- [6] ชัยชนะ มิตรพันธ์. (2563). *ปรับไลฟ์สไตล์ชีวิตใหม่รับ New Normal หลังวิกฤตโควิด-19 รอดได้ด้วย Digital Technology*. [Online]. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563. จาก <https://gnews.apps.go.th/news?news=61791>
- [7] บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- [8] บุญยง ทับทอง (2560). กลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการอ่านของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล เพชรบุรี. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 10(1), 1976-1993.
- [9] ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2564). *เรียนออนไลน์ช่วงโควิด ส่งผลเด็กหลุดจากระบบ 24 ล้านคนทั่วโลก*. เข้าถึงได้จาก <https://www.prachachat.net/education/news-599904>.
- [10] ประยูร พรหมสูตร. (2551). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1*. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563 จาก <http://www.darinmkl.com/doc/prayoon.doc>.

- [11] พัทธพร ลัดดาพงศ์. (2543). ผลการฝึกสมาธิแนววัดคอยเก้ง แบบมีส่วนร่วมต่อความรู้ การรับรู้พฤติกรรมการปฏิบัติตัวในการดูแลผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ ในจังหวัดชลบุรี. ภาคนิพนธ์สาธิตการศึกษาศาสตรบัณฑิต, คณะสาธิตการศึกษาศาสตรมหาวิทาลัยมหิดล.
- [12] พิษญา สุวรรณโนและคณะ. (2560). ปัญหาการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) จังหวัดสงขลา. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 8, 597 – 607.
- [13] ไพฑูรย์ แววงศ์ และ ยาใจ พงษ์บริบูรณ์.(2562). การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาความสามารถ การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. *Journal of Graduate MCU KhonKaen Campus* 6.1 (2019): 236-249.
- [14] ภูเมธ จิตติโยดม. (2562). แนวทางพัฒนาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เมทริกซ์. *Humanities and Social Sciences Journal of PibulsongkramRajabhat University*, 13(1), 305-318.
- [15] ภัสราภรณ์ ณ พัทลุง. (2563). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคซี ไอ อาร์ซี บนเครือข่ายสังคมออนไลน์เอดโมโด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารวิทยาลัยสันตพล*, 6(2), 9-17.
- [16] มติชนออนไลน์. (2564). นักวิชาการเสนอหยุดเรียนทั่วประเทศ 1 ปี เหตุเรียนออนไลน์ไร้ประสิทธิภาพ งานวิจัยชี้เด็กเครียดทำโดดเรียนกว่า 20%. เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/education/news_2873877.
- [17] มธุรส ประภาจันทร์. (2559). ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 9(1), 696-697.
- [18] วิไลวรรณวัชรวิชานันท์ (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา: กรณี โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่าย มัธยม). *บรรณศาสตร์ มศว*, 11(2), 148-160.
- [19] สร้อยสน สกลรักษ์และคณะ.(2560). การศึกษารูปแบบวิธีการสอนและวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาในสมัยรัชกาลที่ 9. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย (Journal of Research Methodology: JRM)*, 30(3), 303 – 327.
- [20] สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- [21] สุภาภรณ์ พรหมบุตร. (2563). *New normal กับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลง*. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม2563. จาก <https://dsp.dip.go.th/th/category/2017-11-27-08-04-02/2020-06-29-14-39-49>.
- [22] สุริยา พันพลี. (2552). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม : กรณีศึกษา โรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงครามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 6(26), 91-100.
- [23] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- [24] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *การพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- [25] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)*. กรุงเทพฯ. 2560.
- [26] สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *รายงานผลการดำเนินงานการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีลดคนนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” และ “นักเรียนชั้นป.1 เมื่อจบชั้นป.1 ต้องอ่านออกเขียนได้และมีมาตรการการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม” ปีงบประมาณพ.ศ. 2558*.กรุงเทพฯ: แมทซ์พอยท์.
- [27] สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *รายงานผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563*.

- [28] สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). รายงานผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (*Reading Test : RT*) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562.
- [29] สำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2561). จำนวนและอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป พ.ศ. 2543 – 2561. เข้าถึงได้จาก http://social.nesdc.go.th/SocialStat/StatReport_Final.aspx?reportid=3759&template=1R2C&yeartype=M&subcatid=21
- [30] Kemmis, S & McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planer* (3rd ed.). Victoria: Deakin University.
- [31] Kohlberg, L. (1976). Moral stages and moralization: The cognitive-developmental. In *Moral development and behavior: Theory, research and social issues*. ed. T. Lickona, New York: Holt, Rinehart and Winston.

แนวทางในการพัฒนาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติ

GUIDELINES FOR DEVELOPING THE USE OF ELECTRONIC MONITORING DEVICES TO CONTROL PROBATIONERS

ปัญญา ชารัญจำ^{1*} และ เขมณัฐ ภูทองไชย²

PANYA CHARANCHA^{1*} and KHEMMANAT POOKONGCHAI²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องแนวทางในการพัฒนาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้งานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติ 2) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 17 คน เพื่อให้ทราบถึงประเด็นของการศึกษาในรายละเอียดที่สำคัญ และมีความครอบคลุมในเนื้อหาที่ทำการศึกษาอย่างครบถ้วน

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มผู้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีสองกลุ่มคือ กลุ่มผู้ต้องโทษจากเรือนจำ และกลุ่มผู้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามคำสั่งศาลในการคุมความประพฤติ มีผู้ถูกคุมความประพฤติส่วนน้อยที่ทำผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ เช่น เดินทางออกนอกพื้นที่เขตกำหนด จนต้องถูกจับส่งตัวกลับเข้าไปเรือนจำเหมือนเดิม ปัญหาการใช้งานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่พบคือ สายชาร์ตแบตเตอรี่ของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชำรุดทำให้ชาร์ตไฟไม่เข้า และอุปสรรคของผู้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์คือ ยังคงถูกปฏิเสธจากสังคม เช่น การไปหางานทำ ถ้าเขาเห็นว่าติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ก็ไม่มีใครรับเข้าทำงาน 2) แนวทางในการพัฒนาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติ ยังต้องพัฒนาระบบติดตามตัว เพราะการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติจะขึ้นอยู่กับศูนย์ควบคุมกลางที่มีเจ้าหน้าที่สามารถติดตามได้ตลอด 24 ชั่วโมง เมื่อพบการกระทำผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ จึงจะแจ้งเตือนไปยังผู้ถูกคุมความประพฤติ การแจ้งเตือนบางครั้งเกิดความล่าช้า เช่น ผู้ถูกคุมความประพฤติเดินทางออกนอกพื้นที่เป็นเวลาหลายวันแล้วยังไม่มีการติดตามตัวและแจ้งเตือน

คำสำคัญ : อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ; ผู้ถูกคุมความประพฤติ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Graduate Student, Program in Public Administration, Udonthani Rajabhat University

² รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Associate Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Udonthani Rajabhat University

* Corresponding Author. Email : 63611152112@udru.ac.th

Received: Feb 13, 2022, Revised: May 10, 2022, Accepted: May 14, 2022

ABSTRACT

The research on the topic of guidelines for the development of electronic monitoring (EM) device to monitor, track and constrain an offender on probation.

The objectives are: (1) to study problems and obstacles in the use of electronic monitoring (EM) device and (2) to study the guidelines for electronic monitoring (EM) device, using qualitative research and documentary research with a total of 17 key informants were interviewed, in order to know the issues of the study in important details and to cover the content of the study in its entirety.

The results found that:

(1) the offenders on probation were divided into two groups: Prison inmates and those who were ordered to wear electronic monitoring (EM) device on the court order for probation. A minority of those on probation have violated probation conditions, such as traveling outside the designated area and therefore being remanded to prison. The problem with using electronic monitoring (EM) device is that the battery charger cable is damaged causing the charger to fail. The barrier of those who are equipped with electronic monitoring (EM) device is that they are rejected by society, for example: unsuccessful recruiting, due to being seen to be equipped with electronic monitoring (EM) device, no one will be recruited to work.

(2) Guidelines for the development of electronic monitoring (EM) device, the tracking systems is required to be developed because tracing of an offender on probation depends on a central control center with officers who can track him or her 24 hours a day. When a violation of probation conditions is discovered, it will immediately alert the offender on probation. But sometimes the notification is delayed, for example, the offender on probation has been outside the designated area for several days, and the tracking system and the notification has not yet appeared.

Keywords: Electronic monitoring (EM) device ; Offender on probation.

บทนำ

ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำในปัจจุบันเป็นปัญหาสำคัญที่ภาครัฐต้องเร่งแก้ไข (สิทธิพันธ์ บุญหวา, 2564) เพราะเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้การควบคุมแก้ไขและฟื้นฟูพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดีไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำ ไม่สามารถทำได้สัมฤทธิ์ผล การลงโทษที่มุ่งเน้นใช้เรือนจำในการควบคุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เหมาะสมกับบางฐานความผิด เช่น การกระทำความผิดโดยพลาด การกระทำความผิดครั้งแรก (ภาณุกฤษฎี พิเศษกุลชัย, 2565) อีกทั้งกฎหมายยังบังคับให้บำบัดผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมที่เสพหรือครอบครอง ในปริมาณเล็กน้อยมาควบคุมไว้ในเรือนจำมากเกินไป การนำมาตราการลงโทษโดยการจำคุกในเรือนจำมาใช้ลงโทษผู้กระทำความผิด จึงส่งผลเสียทั้งต่อตัวผู้กระทำ

ผิดและสังคมมากกว่าผลดี (ศรีนยา สีมา, 2558) เพราะผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกจะถูกปฏิเสธจากสังคม ถูกมองว่าเป็นคนไม่ดี เป็นคนขี้คุก เมื่อพ้นโทษแล้วก็ทำให้หางานยาก ยิ่งถ้ารู้ว่าเพิ่งออกมาจากคุกก็ไม่มีใครอยากรับเข้าทำงาน เมื่อหางานทำไม่ได้ก็มีโอกาสกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก เกิดความชินชากับการกระทำความผิดไม่เกรงกลัวคุก

สภาพความแออัดยัดเยียดผู้ต้องขังในเรือนจำนั้นไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขัง แต่ยังส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในเรือนจำและเป็นอุปสรรคต่อการจัดสวัสดิการเพื่อการดูแลในระหว่างที่ถูกคุมขัง การอบรมให้ความรู้แก่ผู้ต้องขังในด้านต่าง ๆ ไม่สามารถทำได้เต็มที่ ทำให้ผู้ต้องขังมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างแออัด ไม่มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การฝึกวิชาชีพก็ทำได้ด้วยความยากลำบากไม่มี

อะไรทำเนื่องจากไม่มีสถานที่เพียงพอและไม่มีงานเพียงพอที่จะให้ผู้ต้องขังทำทำให้ผู้ต้องขังว่าง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ไม่ดี และหันไปมีพฤติกรรมกระทำผิด และละเมิดกฎระเบียบของเรือนจำ (นันทิ จิตสว่าง, 2558) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำที่ต้องควบคุมผู้ต้องขังจำนวนมากทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง จึงทำได้แค่เพียงควบคุมป้องกันไม่ให้หลบหนีและการดูแลกิจวัตรประจำวันของผู้ต้องขัง ในแต่ละวันเท่านั้น

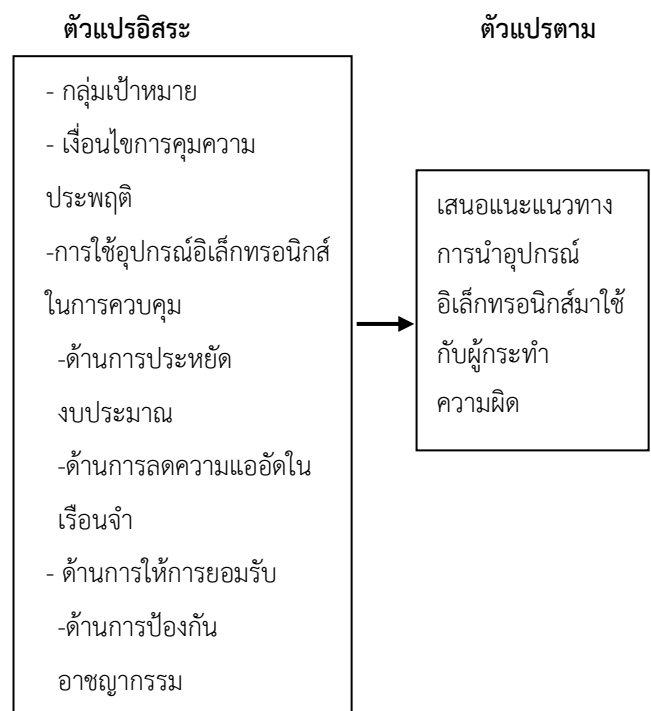
ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่คู่กับคนสังคมไทยมา ยาวนาน ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน เพราะมีผู้เสกและผู้ค้ารายใหม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก จากที่เป็นเพียงผู้เสกที่ผันตัวเองมาเป็นผู้ค้ารายย่อย ทำให้รัฐบาลต้องเสีย งบประมาณในการปราบปรามปัญหาอาชญากรรม ปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์ มีเรือนจำ ทักษสถาน และสถานที่กักขังในสังกัด จำนวน 143 แห่ง เพื่อรองรับผู้ต้องโทษจำนวน 273,465 คน แยกเป็นผู้ต้องโทษคดีอาชญากรรม 221,431 คน คิดเป็นร้อยละ 81.31 ของผู้ต้องโทษราชทัณฑ์ (กรมราชทัณฑ์, 2564) ซึ่งเป็น ปัญหาที่สำคัญที่ทำให้การควบคุมเพื่อแก้ไขฟื้นฟูพฤตินิสัย ไม่สามารถทำได้สัมฤทธิ์ผลเพราะต้องควบคุมต้องโทษคดีอาชญากรรม เป็นจำนวนมากทำให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ

ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาล้นเรือนจำ ภาครัฐ ควรหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาล้นเรือนจำได้ หลายวิธี เช่น การปรับปรุงการใช้กฎหมายอาญาให้เหมาะสมกับ สภาพปัจจุบัน การใช้มาตรการทางเลือกอื่นแทนการจำคุกในคดีที่ไม่ร้ายแรง (รณกฤษ ศรีประมัตย์, 2559) และการนำอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ (EM) เพื่อลดจำนวนผู้กระทำผิดไม่ให้เข้ามาอยู่ใน เรือนจำมากเกินไป (ข่าวไทยพีบีเอส, 2564)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้งานของอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติ
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สามารถแก้ไขปัญหาล้นเรือนจำได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบเชิงคุณภาพ กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อทำการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) เป็นการรวบรวม เก็บข้อมูลจากสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสองกลุ่ม ประกอบด้วย บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ที่มีความรู้ความ เข้าใจและสามารถแสดงทัศนะในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มา ใช้ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติและกลุ่มประชาชนที่อยู่ใน สังคม

ด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลจากกรมคุมประพฤติ 2 คน จากกรมราชทัณฑ์ 1 คน จากสำนักงานศาลยุติธรรม 2 คน จากสำนักงานตำรวจ

แห่งชาติ 1 คน จากสำนักงานอัยการสูงสุด 1 คน จากกรมการปกครอง 1 คน นักวิชาการ 1 คน ผู้นำท้องถิ่น 2 คน ผู้ถูกคุมความประพฤติ 4 คน และญาติผู้ถูกคุมความประพฤติ 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยใช้แบบสอบถามแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure Interview) เป็นการสัมภาษณ์โดยมีการกำหนดคำถามหลักไว้ การสร้างเครื่องมือในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาทฤษฎี เอกสารวิชาการ เช่น หนังสือ วารสาร บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงของคำถามกับวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และความเหมาะสมของคำถามในแง่ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ประสานงานติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษา เพื่อขออนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์และส่งข้อคำถามในการสัมภาษณ์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ล่วงหน้าเมื่อถึงกำหนดนัดสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญของแต่ละหน่วยงานที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่โดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ตามประเด็นในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการสัมภาษณ์จะใช้เวลา 15-30 นาที โดยเริ่มต้นจากแนะนำตัวและสอบถามข้อมูลพื้นฐานโดยทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อใช้วิธีการอัดเทปบันทึกเสียงและถ่ายภาพพร้อมด้วยแล้วจึงสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ แล้วทำการถอดเทปบันทึกเสียงตามประเด็นที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความ การสืบค้นข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และผลงานวิจัยต่าง ๆ

รวมทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยการทบทวนข้อสังเกตและปัญหาที่พบระหว่างการสัมภาษณ์และนำมาเขียนสรุปเป็นประเด็นและทำการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล จัดหมวดหมู่ข้อมูล เพื่อสร้างข้อสรุปเป็นการประมวลผลข้อมูลที่จะใช้ในการพรรณนาความเรียงต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับเรื่องแนวทางการพัฒนาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติ รวมทั้งหมด 17 คน ผลการวิจัยตามกรอบแนวคิดในการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้มีอำนาจสั่งใช้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าคุณสมบัติของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่นำมาใช้ควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติ เพราะต้องการติดตามควบคุมพฤติกรรมของผู้ถูกคุมความประพฤติ ทำให้ทราบพฤติกรรมและการเดินทางในแต่ละวัน จากเมื่อก่อนมีเพียงแผนที่บ้านที่ใช้ในการติดตามเท่านั้นทำให้ไม่สามารถติดตามควบคุมได้ตลอดเวลา ถ้าผู้กระทำผิดออกนอกพื้นที่หรือทำผิดเงื่อนไขในการคุมประพฤติ ก็ไม่มีใครทราบ

2. ด้านการป้องกันอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับผู้ถูกคุมความประพฤติ สังคมยังไม่ปลอดภัย เพราะเป็นเพียงการติดอุปกรณ์เพื่อติดตามตัวเท่านั้น ผู้ถูกคุมความประพฤดียังมีโอกาสกระทำความผิดได้ แต่ก็มีบางท่านที่เห็นว่าการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับผู้ถูกคุมความประพฤติจะทำให้สังคมปลอดภัย

3. ด้านการลดความแออัดในเรือนจำ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับผู้ถูกคุมความประพฤติสามารถแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังล้นคุกได้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ใกล้ชิดพ้นโทษทำเรื่องพักการลงโทษ และทำลดวันต้องโทษตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 เพื่อแก้ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ

4. ด้านการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าเหมาะสม เพราะสามารถติดตามผู้ถูกคุมความประพฤติได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้ทราบถึงการเดินทางในแต่ละวันว่าไปที่ไหนบ้าง ถ้ามีอาชญากรรมก็สามารถตรวจสอบได้ทันที แต่การติดตามตัว ผู้ถูกคุมความประพฤติที่ขึ้นอยู่กับศูนย์ควบคุมกลาง การแจ้งเตือนบางครั้งเกิดความล่าช้า เช่นผู้ถูกคุมความประพฤติทำผิดเงื่อนไขในการคุมความประพฤติแล้วยังไม่มีการติดตามตัวและแจ้งเตือน

5. ด้านเงื่อนไขการคุมความประพฤติ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าเหมาะสม เพราะกลุ่มที่ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นกลุ่มที่ใกล้จะพ้นโทษ และกลุ่มที่กระทำความผิดไม่รุนแรง กลุ่มคนยากจนที่ไม่มีหลักทรัพย์การประกันตัวในชั้นสอบสวน

6. ด้านการประหยัดงบประมาณ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าคุ้มค่าเมื่อเทียบกับการนำผู้กระทำผิดไปขังไว้ในเรือนจำ ซึ่งใช้งบประมาณในการควบคุมดูแลมากกว่าการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

7. ด้านให้การยอมรับของสังคมและครอบครัว

ผลการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ยอมรับผู้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แต่ก็มีส่วนน้อยที่ยังไม่ยอมรับผู้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่นการไปสมัครงานถ้าเขาเห็นว่าติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ก็ไม่มีใครอยากรับเข้าทำงาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นมาตรการต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือต้องการลดจำนวน

ผู้ต้องขังไม่ให้มีจำนวนมากจนเกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ เปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ประกันตัวออกไปต่อสู้อย่างเต็มที่ที่จะถูกส่งไปฝากขังไว้ที่เรือนจำ และกลุ่มผู้ต้องโทษที่ใกล้พ้นโทษ ที่ได้ทำเรื่องพักการลงโทษและทำลดวันต้องโทษออกมาจากเรือนจำ ปัญหาการใช้งานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่พบคือ สายชาร์ตแบตเตอรี่ของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชำรุด ซึ่งเกิดจากตัวผู้ใช้อุปกรณ์ และอุปกรณ์ของผู้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์คือ ผู้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ยังคงถูกปฏิเสธจากสังคม แนวทาง ในการพัฒนาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้ถูกคุมความประพฤติคือยังต้องพัฒนาระบบติดตามตัว เพราะการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติขึ้นอยู่กับศูนย์ควบคุมกลางที่มีเจ้าหน้าที่เป็นคนติดตาม การแจ้งเตือนการกระทำความผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติบางครั้งเกิดความล่าช้า เช่นผู้ถูกคุมความประพฤติเดินทางออกนอกพื้นที่เป็นเวลาหลายวันแล้วยังไม่มีการติดตามตัวและแจ้งเตือน (ปิยะพร ดันณีกุล, 2559)

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

กระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยที่ยังไม่ดีเท่าที่ควร ไม่มีการหางานไว้รองรับ ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม จนทำให้ผู้ถูกคุมความประพฤติหวนกลับไปกระทำผิดอีกครั้ง สังคมไทยยังเป็นสังคมที่ไม่ให้โอกาสกับผู้เคยกระทำผิด ตีตราว่า ผู้เคยกระทำผิดเป็นคนไม่ดี (สุนนทิพย์ จิตสว่าง และ ฐิตยา เพชรบุรี, 2559) ไม่ให้โอกาสในการรับเข้าทำงาน ทำให้ผู้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เปรียบเสมือนเป็นคนไม่ดีในสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้มีการศึกษาวิจัยเรื่อง การติดตามประเมินผลของการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติจากเรือนจำที่ออกไปสู่สังคมว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมราชทัณฑ์. (2564). รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ. สืบค้น 14 มิถุนายน 2564, จาก http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_result.php?date=2021-05-02&report=.

- [2] ชาวไทยพีบีเอส. (2563). *กําลังไอเอ็ม ความยุติธรรมแบบให้โอกาส ลดแออัดในเรือนจำ*. สืบค้น 26 มกราคม 2565, จาก <https://news.thaibps.or.th/content/296722>.
- [3] นัทธี จิตสว่าง. (2558). *มาตรการทางเลือกในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดเพื่อแก้ปัญหาโทษล้นคุก*. สืบค้น 28 มกราคม 2565, จาก <http://www.nathee-chitsawang.com/%>.
- [4] ปิยะพร ตันณีกุล. (2559). *แนวทางการพัฒนาระบบการควบคุมตัวอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้กับผู้กระทำผิดในประเทศไทย*. สืบค้น 15 มกราคม 2565, จาก <https://so04.tcithaijo.org/index.php/swjournal/article/download/170881/122808/>.
- [5] ภาณุฤทธิ์ พิเศษสุกุลชัย. (2565). *รูปแบบการลงโทษนักเรียนและแนวทางในการควบคุมให้เกิดการลงโทษนักเรียนที่เหมาะสมในสถานศึกษา*. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 8(1), 131-138.
- [6] รณฤช ศรีเปรมหทัย. (2559). *การใช้วิธีการควบคุมผู้กระทำความผิดด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (EM) แทนการจำคุกในเรือนจำ*. *วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.
- [7] ศรันยา สีม่า. (2558). *กําลังอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ควบคุมผู้กระทำความผิด*. สืบค้น 15 พฤษภาคม 2564, จาก <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2559/hi2559-006.pdf>.
- [8] สุนนทพิชญจิตสว่าง และฐิตยา เพชรมณี. (2559). *แนวทางการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Monitoring) มาใช้ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในประเทศไทย*. สืบค้น 15 มกราคม 2565, จาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/swjournal/article/download/170881/122808/>.
- [9] สิทธิพันธ์ บุญหา. (2564). *ประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาระบบการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดด้วย ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ไปปฏิบัติเรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. สืบค้น 15 มกราคม 2565, จาก <https://so02.tcithaijo.org/index.php/appm/article/download/253916/171012>.

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

THE RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATORS MANAGEMENT BASED ONGOOD OVERNANCE AND SCHOOL EFFECTIVENESSUNDER NONG KHAI SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

อภิชาติ คำสวัสดิ์^{1*} และ มีศักดิ์ แสงศิลา²

APICHAT KHAMSAWAT^{1*} and MESAK SAENGSILO²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา 4) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา 5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 261 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test (Independent Sample) F - test (One way ANOVA) และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุดคือ หลักการกระจายอำนาจ หลักความเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักการตอบสนอง หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลางคือ หลักประสิทธิผลหลักประสิทธิภาพ
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านที่ได้ระดับต่ำที่สุดคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Master Participant, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Santapol College

² อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Lecturer, Faculty of Education, Santapol College

* Corresponding Author, Email: Apichat020730@gmail.com

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง

คำศัพท์สำคัญ : การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ; ผู้บริหารสถานศึกษา ; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to 1) Investigate the good governance administration of administrators, 2) Study the effectiveness of schools, 3) Compare the good governance administration of administrators classifying by work positions and school sizes, 4) Compare the effectiveness of schools classifying by work positions and school sizes, 5) Examine the relationship between the good governance administration of administrators and the effectiveness of schools. The research samples were 30 administrators, 261 teachers, totally 291 samples which were derived from Stratified random sampling. The instrument used for collecting the data was a questionnaire with a five rating-scale, the reliability of a whole questionnaire is 0.98. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One-way ANOVA), Pearson's product-moment coefficient and Stepwise multiple regression analysis.

The results of the research were as follows :

1. The good governance administration, as a whole, was at a high level in overall and in each aspect at the highest level is morality at a high-level Decentralization principal equality principal transparency principal Response Principles, Rules of Law, Principles of Participation responsibility principle moderate Effectiveness efficiency principle

2. The effectiveness of the school at a high level both in overall and in each aspect the aspect with the highest level of effectiveness of educational institutions was the ability to modify and develop educational institutions, followed by the ability to solve problems within the educational institutions. and the ability to develop students to have a positive attitude and the lowest level is in terms of the ability to produce students to have higher academic achievement

3. Comparing the good governance administration of administrators classifying by work positions, revealed that it was different, the level of significance is .01 in overall and individual

4. Comparing the effectiveness of schools classifying by work positions indicated that it was different, the level of significance is .01 in overall and individual

5. The relationship between the good governance administration of administrators and the effectiveness of schools demonstrated that there was a positive relationship in moderate, the level of significance is .01.

Keywords: Good Governance Administration ; Administrator ; Effectiveness of Schools

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในปัจจุบันจำเป็นต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้มีศักยภาพ ซึ่งการศึกษาเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยตรง เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทศนคติ ตลอดจนเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวในทุกๆด้านให้กับบุคคล การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผืนภักดิ์มุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579 : 3) หลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมือในการ พัฒนาขีดความสามารถ โดยมีการส่งเสริมบทบาทให้เกิดการทำงานที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน หรือการไม่นำผลประโยชน์ของสาธารณะมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวมีการใช้หลัก นิติธรรมในการดำเนินงานหรือสร้างกรอบในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ลดกฎ ระเบียบที่มาก จนเกินไป ที่เป็นต้นเหตุของการทำงานที่ล่าช้ามีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าถูกเหมาะสม มีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส มีกฎ กติกาในการบริหารงานการนำหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี หรือการบริหารภาครัฐแนวใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารการจัดการและปฏิบัติการในองค์กรนั้นมีจุดประสงค์ สำคัญคือการสร้างความพึงพอใจอย่างสูงสุดให้กับประชาชนโดยปัจจัยสำคัญประการแรกที่หน่วยงานภาครัฐต้องคำนึงถึงในการบริหารการจัดการเพื่อสร้าง ผลประโยชน์สูงสุดให้กับประชาชนได้แก่การกำหนดนโยบายต่างๆที่สอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชนทั้งนี้้องค์การที่สำคัญที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลดังกล่าวคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการให้ ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัยเพื่อให้ความรู้สึกความเป็นเจ้าของร่วมกันและมีจิตสำนึกสาธารณะที่จะสร้างสรรค์งานพัฒนาต่างๆตามลักษณะของปัญหาและความต้องการโดยในปัจจุบันนี้ประชาชนให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมกับภาครัฐมากขึ้นซึ่งนับเป็นโอกาสที่ดีที่จะให้ตัวแทนประชาชนเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรของรัฐมากยิ่งขึ้น (ปิยากร หวังมหาพร, 2560) นอกจากนี้ การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการ

ดำเนินงานก่อให้เกิดความยุติธรรมในองค์กร ดังที่สุชมพงษ์ ชาญนุวงศ์,อาษฐ์ ภูริชัย น้อมเนียน และบุญวดี มนตรีกุล ณ อยุธยา (2559 : 49) การศึกษาถึงประสิทธิผลของสถานศึกษา จึงเป็นข้อมูลความสำเร็จของสถานศึกษา โดยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและยังมีตัวบ่งชี้อื่นๆ เช่น บรรยาการของสถานศึกษา การบริหาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ประสิทธิภาพของสถานศึกษาคือความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงาน เพื่อให้โน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ได้ ดังนั้นแล้วปัจจัยในการบริหารจึงมีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา (ชนิกา บรรจงปรุ, 2562 : 3)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดนันทนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารวางแผน และพัฒนาผู้บริหารเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพได้มาตรฐาน เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดให้สามารถจัดการ ศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน
3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งหมด จำนวน

1,207 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 124 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,083 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. (2563 : 31)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 261 คน รวมทั้งสิ้น 291 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ท

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

2. นำผลการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัยและการสร้างแบบสอบถามหลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการร่างแบบสอบถามนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3. นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค (Index of item - objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8-1.00

4. ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาหนองคาย จำนวน 30 คนและนำแบบสอบถามนั้นมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกแล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดโดยส่งแบบสอบถามทั้งหมด 291 ฉบับ เก็บกลับมาได้ 291 ฉบับ จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค และสมมติฐานของงานวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยสันตพล ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งให้แก่สถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยกำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ดำเนินการในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – พฤศจิกายน 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ t - test (Independent Sample) และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ F - test (One way ANOVA)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ t - test (Independent Sample) และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ F - test (One way ANOVA)

6. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักประสิทธิภาพ	3.06	0.48	ปานกลาง 10
2. หลักประสิทธิผล	3.42	0.77	ปานกลาง 9
3. หลักการตอบสนอง	4.22	0.66	มาก 5
4. หลักการรับผิดชอบ	3.88	0.34	มาก 8
5. หลักความโปร่งใส	4.28	0.14	มาก 4
6. หลักนิติธรรม	4.21	0.23	มาก 6
7. หลักความเสมอภาค	4.33	0.19	มาก 3
8. หลักการกระจายอำนาจ	4.38	0.22	มาก 2
9. หลักการมีส่วนร่วม	4.19	0.20	มาก 7
10. หลักคุณธรรม	4.52	0.16	มากที่สุด 1
รวม	4.05	0.14	มาก

จากตารางที่ 1 การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) ในภาพรวมส่วนรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก หลักการกระจายอำนาจ หลักความเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักการตอบสนอง (หลักนิติธรรมหลักการมีส่วนร่วมหลักการรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง หลักประสิทธิผลหลักประสิทธิภาพ โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ หลักคุณธรรม รองลงมา คือ หลักการกระจายอำนาจ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ หลักประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	3.85	0.29	มาก 4
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.31	0.13	มาก 3
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา	4.50	0.20	มาก 1
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.33	0.26	มาก 2
รวม	4.25	0.15	มาก

จากตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย อยู่ในระดับ

มาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านที่ได้ระดับต่ำที่สุดคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
X1	4.64	0.46	3.11	0.46	-5.19**	0.00
X2	3.08	0.36	3.46	0.80	-4.46**	0.00
X3	4.44	1.36	4.19	0.52	5.99**	0.00
X4	4.12	0.37	3.86	0.33	4.32**	0.00
X5	4.42	0.00	4.26	0.14	18.31**	0.00
X6	4.59	0.17	4.17	0.20	10.78	0.00
X7	4.68	0.12	4.29	0.15	13.23	0.00
X8	4.78	0.07	4.33	0.19	25.26**	0.00
X9	4.56	0.10	4.15	0.16	19.21**	0.00
x10	4.61	0.12	4.51	0.16	3.95	0.01
รวม	4.19	0.14	4.03	0.13	6.30	0.00

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

X	SS	df	MS	F	p-Value
X1	3.365	2	1.682	7.328**	0.001
	66.123	288	.230		
	69.488	290			
X2	25.659	2	12.830	24.772**	0.000
	149.156	288	0.518		
	174.815	290			
X3	3.460	2	17.730	4.005*	0.019
	124.406	288	0.432		
	127.866	290			

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (ต่อ)

X	SS	df	MS	F	p-Value
X4	1.555	2	0.777	6.645**	0.002
	33.691	288	0.117		
	35.246	290			
X5	1.215	2	0.608	37.704**	0.000
	4.642	288	0.016		
	5.857	290			
X6	1.011	2	0.506	9.645**	0.000
	15.100	288	0.052		
	16.112	290			
X7	0.057	2	0.028	5.747**	0.000
	10.992	288	0.038		
	11.049	290			
X8	1.151	2	0.576	12.015**	0.0000
	13.799	288	0.048		
	14.950	290			
X9	0.361	2	0.181	4.347**	0.014
	11.967	288	0.42		
	12.328	290			
X 10	1.154	2	0.577	26.322**	0.000
	6.316	288	0.022		
	7.470	290			
รวมเฉลี่ย	0.588	2	0.294	16.451**	0.000
	5.144	288	0.018		
	5.732	290			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

Y	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
Y1	4.10	0.14	3.82	0.29	8.78**	0.00
Y2	4.46	0.12	4.29	0.12	6.65**	0.00
Y3	4.75	0.20	4.47	0.18	7.60**	0.00
Y4	4.68	0.16	4.29	0.24	11.38*	0.00
รวม	4.50	0.10	4.22	0.12	13.98**	0.00

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาหนองคาย จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

Y	SS	df	MS	F	p-Value
Y1	7.579	2	3.789	60.148**	0.000
	18.144	288	0.063		
	25.723	290			
Y2	0.325	2	0.018	9.192**	0.000
	5.096	288			
	5.421	290			
Y3	0.508	2	0.254	6.073**	0.003
	12.037	288	0.042		
	12.544	290			
Y4	0.881	2	0.440	6.516**	0.002
	19.395	288	0.068		
	20.276	290			
รวมเฉลี่ย	1.052	2	0.526	27.684**	0.000
	5.452	288	0.019		
	6.504	290			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

ตัวแปร	Y1	Y2	Y3	Y4	Y
X1	-0.038	-0.094	-0.223**	-0.006	-0.121*
X2	-0.100	-0.129*	0.029	0.070	-0.060
X3	0.206**	0.046	0.135*	-0.079	0.125*
X4	0.175**	0.222**	0.214**	0.180**	0.291**
X5	0.268**	0.019	0.039	0.038	0.169**
X6	0.388**	0.467**	0.481**	0.319**	0.609**
X7	0.179**	0.210**	0.300**	0.299**	0.374**
X8	0.315**	0.378**	0.366**	0.276**	0.494**
X9	0.419**	0.204**	0.183**	0.277**	0.442**
x10	0.089**	0.080	0.012	0.157**	0.136*
X	0.311**	0.183**	0.237**	0.245**	0.387**

จากตารางที่ 7 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.387$) โดยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม

(x_6) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด ($r_{xy} = 0.609$) รองลงมาคือหลักการกระจายอำนาจ (x_8) ($r_{xy} = 0.494$) ส่วนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือหลักประสิทธิภาพ (x_1) ($r_{xy} = -0.121$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูงถึงระดับปานกลาง โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านหลักนิติธรรม (x_6) กับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (y_3) ($r_{x_6y_3} = 0.481$) รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม (x_3) กับด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา (y_2) ($r_{x_6y_3} = 0.467$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ หลักประสิทธิภาพ (x_1) กับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (y_3) ($r_{x_6y_3} = -0.223$)

อภิปรายผล

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย อยู่ในระดับมาก ในภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมาก หลักการกระจายอำนาจหลักความเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักการตอบสนองหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ หลักคุณธรรม รองลงมา คือ หลักการกระจายอำนาจและด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ หลักประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรม มีค่าระดับการปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่ใช่ เพียงแต่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นแต่ยังเป็นพฤติกรรมที่ต้องภายในกรอบของคุณธรรมและ จริยธรรม ปฏิบัติราชการด้วยความมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศีลธรรม คุณธรรม

และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ทำให้เกิดศรัทธาซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เกิดความสามัคคีในการปฏิบัติงานทำให้ผู้ร่วมงานทุกคนเกิดความเชื่อถือและเชื่อมั่นในตัวผู้นำด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา พุ่มพวง ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบธรรมาภิบาล กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักสำนึกรับผิดชอบ และด้านหลักความโปร่งใส ทั้งนี้เนื่องมาจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้ยึด มั่นและดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการบริหารจัดการในโรงเรียน ให้เป็นแบบธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ตามนโยบายเกณฑ์มาตรฐาน ที่หน่วยงาน ส่วนกลางเป็นผู้กำหนดสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา สุขศรี (2559) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยหลักการบริหารใช้หลักธรรมาภิบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พุทธศักราช 2546 ประกอบด้วย 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส 2) ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ งานบริหารงบประมาณงานบริหารวิชาการงานบริหารทั่วไปและงานบริหารบุคคล 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ศิราวุธ นันทะวงศ์

(2560 :96) ได้ทำการศึกษาเรื่องบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบึงกาฬ พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบึงกาฬ อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านที่ได้ระดับต่ำที่สุดคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มุทิทา เครือวัลย์ ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิภาพ โรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายแกลงบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายแกลงบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ย มากไปหาคะแนนเฉลี่ยน้อย ดังนี้ คือ ด้านความสามารถ ในการพัฒนานักเรียนที่มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ รัตนา เหลืองงาม (2562 : 8) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จนเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงานร่วมกัน มีการใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเป็นแนวทางในการดำเนินงาน มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วม และการประกันคุณภาพการศึกษา

3. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วนด้านที่ไม่แตกต่างกันคือ ด้านหลัก

เสมอภาค ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการบริหารถูกต้องตามกฎหมายภายใต้กรอบของคุณธรรมและจริยธรรม ปฏิบัติราชการด้วยความมีจิตสำนึก รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ทำให้เกิดศรัทธาซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เกิดความสามัคคีในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ร่วมงานทุกคนเกิดความเชื่อถือและเชื่อมั่นในตัวผู้นำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ รัตนมณี ได้ ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่า หลัก คุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้ง สองกลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันได้รับภาระงานที่แตกต่างกันไป เช่น สถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีทรัพยากรที่เพียงพอ เช่น ครูผู้สอน งบประมาณ เป็นต้น ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กมีทรัพยากรจำกัดและขาดแคลนจึงทำให้สถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และมีปัจจัยภายในและภายนอกที่แตกต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่ และได้รับโอกาสมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย แสงทอง (2552 : 122) ได้ทำการวิจัยเรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตตลิ่งชัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความเอาใจใส่ต่อครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นนักพัฒนา สามารถครองตน ครองคนและครองงานได้เป็นอย่างดี ให้ความสำคัญกับคุณภาพของสถานศึกษา มีการติดตาม

ในเรื่องของคุณภาพการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพในการบริหารงานของสถานศึกษา มีการจัดอันดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และคุณภาพของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ทำให้โรงเรียนมีความตื่นตัวในเรื่องประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงขึ้น ให้โอกาสครูและบุคลากรทุกคนได้ช่วยเหลือกันในทุกๆ ด้าน นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และสอดคล้องแนวคิดของ ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562 : 7) ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของสถานศึกษา โดยมีการใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ การที่สถานศึกษาได้ดำเนินงานใด ๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิด ผลสำเร็จตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ตามความคิดเห็นของครู มุ่งองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา

6. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันได้รับการงานที่แตกต่างกันไป เช่น สถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีทรัพยากรที่เพียงพอ เช่น ครูผู้สอนงบประมาณ เป็นต้นส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กมีทรัพยากรจำกัดและขาดแคลนจึงทำให้สถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และมีปัจจัยภายในและภายนอกที่แตกต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่ และได้รับโอกาสมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความสำคัญกับคุณภาพของสถานศึกษา มีการติดตามในเรื่องของคุณภาพการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพในการบริหารงานของโรงเรียน มีการจัดอันดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และคุณภาพของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ทำให้โรงเรียนมีความตื่นตัวในเรื่องประสิทธิผลของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของราชัญสมทบ ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัด กาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีจังหวัด

กาญจนบุรีพบว่า ภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง โดยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด รองลงมาคือ หลักการกระจายอำนาจ ส่วนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ หลักประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้านความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูงถึงระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านหลักนิติธรรมกับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรมกับด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ หลักประสิทธิภาพกับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริลักษณ์ แซ่ไคว่ (2558) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 โดยการใช้ อำนาจใช้ทฤษฎีของเฟรนช์และราเวน (French and Raven) 7 ประการประกอบด้วย อำนาจการให้รางวัล อำนาจการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจการอ้างอิงอำนาจจากความเชี่ยวชาญ อำนาจจากข่าวสารข้อมูล และอำนาจการพึงพา ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษาใช้แนวคิดของมอทท์ (Mott) 4 ประการ ประกอบด้วย ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียนความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1) การใช้อำนาจของผู้บริหาร กลุ่มศรีราชา 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ อำนาจข่าวสารข้อมูล อำนาจพึ่งพาและอำนาจจากความสำเร็จตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา กลุ่มศรียา 5 สังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษากลุ่มศรียา 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การบริหารสถานศึกษาตาม ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายอยู่ในระดับมาก ในภาพรวมส่วนรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการดำเนินการตัดสินใจและปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ควรคำนึงถึงทรัพยากร

บุคคล เวลาที่เหมาะสมและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเกิดผลผลิตที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น ให้มากยิ่งขึ้น

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ด้านที่ได้ระดับต่ำที่สุดคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษาที่สร้างความเชื่อมั่นได้สูง โดยวัดความนิยมจากชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน อย่างเร่งด่วน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอื่นๆ
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านงานวิชาการงานบุคคล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- [2] ชนิกา บรรจงปฐ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- [3] ปวีณา พุ่มพวง. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบธรรมาภิบาลกับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- [4] ปิยากร หวังมหาพร. (2560). ประชากรจากรายการคืนความสุขให้คนในชาติคืออะไร?, *วารสารการบริหารปกครอง*, 6(2), 1-29
- [5] ราชัญ สมทบ. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของการบริหารงานใน โรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- [6] รัตนา เหลืองงาม. (2562). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- [7] ศิราวุธ นันทะวงศ์. (2560). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบึงกาฬ*. รายงานสืบเนื่องการประชุมระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 3. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [8] ศิริลักษณ์ แซ่ไคว้. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [9] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2564 . หนองคาย : กลุ่มนโยบายและแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.sukhothai.go.th/mainredcross/7l.pdf>. 18 สิงหาคม 2564.
- [10] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560–2579*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค.
- [11] สุขุมพงษ์ ชาญนวงศ์, อาชวีภุริขญ์ น้อมเนียน, บุญดี มนตรีกุล ณ อยุธยา. (2559). ความยุติธรรมในมิติด้านวัฒนธรรมจริยธรรมทางศาสนา และธรรมาภิบาล. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(3), 1370-1381.
- [12] อรทัย แสงทอง. (2552). *หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครกรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตคลองสาน*. วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [13] อาทิตยา สุขศรี. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [14] Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities, *Educational and Psychology Measurement*, 30(3) : 607-610.
- [15] Likert, R. (1993). *A Technique for the Measurement of Attitude*. Chicago: Rand McNally.
- [16] Mott, P.E. (1972). *The characteristic of effective organization*. New York: McMillan : 398.

การพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวจ้างทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

PETITION EFFICIENCY DEVELOPMENT OF DAMRONGTHAMIN NONG SAENG DISTRICT, UDON THANI ROVINCE

วารภรณ์ จันทร์พินิจ^{1*} และ เขมณัฐ ภูทองไชย²

YARAPORN JANPINID^{1*} and KHEMMANAT POOKONGCHAI²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวจ้างทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวจ้างทุกข์ของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี (2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดการรับเรื่องราวจ้างทุกข์ของศูนย์ดำรงธรรม อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้ระเบียบวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดจำนวน 12 คน เป็นเพศชายจำนวน 7 คน และเป็นเพศหญิงจำนวน 5 คน มีช่วงอายุที่ช่วงอายุ 43-67 ปี ผลการวิจัยพบว่า

มีปัญหามากมายในการทำงานของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง ซึ่งพบปัญหาในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยี ด้านการทำงานล่าช้า ด้านอำนาจการไกล่เกลี่ย ด้านครุภัณฑ์ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้งานล่าช้า ดังนั้นศูนย์ดำรงธรรมอำเภอต้องแก้ปัญหาในด้านการให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว เพื่อสามารถบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ของประชาชนในพื้นที่ได้ควรนำหลักการจัดการความรู้กับการบริหารราชการแนวใหม่ การบริหารราชการแนวใหม่หรือการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Management) เป็นแนวคิดพื้นฐานของการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ระบบต่าง ๆ ขององค์กรภาครัฐโดยมีแนวทางในการบริหารจัดการ 7 ประการประการ คือ 1) การให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน 2) การคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก 3) รัฐพึงทำบทบาท เฉพาะที่รัฐทำได้เท่านั้น 4) การลดการควบคุมจากส่วนกลาง เพิ่มความอิสระแก่หน่วยงาน 5) ระบบการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ 6) การมีระบบสนับสนุนทางด้านบุคลากรและเทคโนโลยี 7) เน้นการแข่งขันระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเอกชน

คำสำคัญ : การพัฒนาประสิทธิภาพ ; การรับเรื่องราวจ้างทุกข์

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Master Student, Program in Public Administration, Udonthani Raiabhat University

² รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Associate Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Udonthani Raiabhat University

* Corresponding Author, Email: 63611152113@udru.ac.th

ABSTRACT

The objectives of the research were (1) to study the efficiency of management and to improve the process of receiving complaints from the Damrongtham Center, Nong Saeng District, Udon Thani Province, (2) to study the problems, obstacles and limitations when receiving complaints from the Damrongtham Center, Nong Saeng District, Udon Thani Province, using a qualitative research by in-depth interview method of the 12 interviewees, seven of whom were males and five were females, each within the age range of 43 – 63 years.

The results showed that there are many problems and obstacles in the operation of the Damrongtham Center, Nong Saeng District, Udon Thani Province, which encountered many difficulties such as personnel, technology, equipment, work delays and the effective use of mediation and negotiation which resulted in delays in various tasks. Therefore, the Damrongtham Center, Nong Saeng District, Udon Thani Province must improve the level of service with convenience and speed in order to be able to heal the suffering and to maintain the well-being of the people in the area. The principles of knowledge management to the new government administration should be applied. A new approach to public administration or a new approach to public management is a fundamental concept of public administration that will lead to a change in the various systems of public sector organizations with seven management approaches: 1) providing quality services to people, 2) establishing and prioritizing the needs of the people, 3) the state should only play a role that the state can do well, 4) decreasing centralized control and increasing agency autonomy, 5) performance-oriented management system, 6) having a support system for personnel and technology, and 7) emphasis on competition between government agencies and the private sector.

Keywords: Performance Improvement ; Receiving a complaint

บทนำ

อำเภอหนองแสงตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดมอญาเขตติดต่อกับอำเภอข้างเคียง ดังนี้ ทิศเหนือ ติดกับอำเภอกุมภวาปี ทิศตะวันออก ติดกับอำเภอกุมภวาปี ทิศใต้ติดกับอำเภอกุมภวาปี อำเภอโนนสะอาดและอำเภอเขาสวนกวาง (จังหวัดขอนแก่น) ทิศตะวันตก ติดกับอำเภอหนองวัวซอ มีประชาชนทั้งสิ้นจำนวน 12,453 คน และประชาชนทำการเกษตรเป็นส่วนมาก

เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เกิดการรัฐประหาร โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาเป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คสช.จึงทำให้มีการชุมนุมทางการเมืองของประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อัน มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในการยึดอำนาจของ คสช. คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทำให้เกิดการนำไปสู่ความขัดแย้งอย่างรุนแรงเกิดการทุจริตมีคดีความจำนวนมากอยู่

ในชั้นศาล และยังรบกวนการยุติธรรมตัดสินการบริหารราชการแผ่นดินได้ คสช. คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงได้คิดหาทางในการที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชนจนได้ค้นพบศูนย์ดำรงธรรม ซึ่งเป็นส่วนงานหนึ่งที่รับผิดชอบโดยกระทรวงมหาดไทย ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับเรื่องราวร้องทุกข์ให้กับประชาชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานระดับจังหวัดและให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการในจังหวัดสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างเสมอภาค มีคุณภาพ รวดเร็ว ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและประชาชน ได้รับความพึงพอใจ คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศให้จังหวัดจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการรับเรื่องราวร้องเรียนร้องทุกข์ ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา รับเรื่องปัญหาความ ต้องการและข้อเสนอแนะ และให้ทุกกระทรวง กรมส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐสนับสนุนการดำเนินการของศูนย์ดำรงธรรม

เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2559 มีมติให้อำเภอจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมอำเภอขึ้นโดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งจัดตั้งพร้อมมอบอำนาจให้นายอำเภอปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด อำเภอหนองแสงจึงได้จัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมอำเภอขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา รับเรื่องปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสงยังขาดประสิทธิภาพในการทำงานเนื่องจากพบว่าประชาชนที่เข้ารับบริการร้องเรียนอยู่บ่อยครั้ง

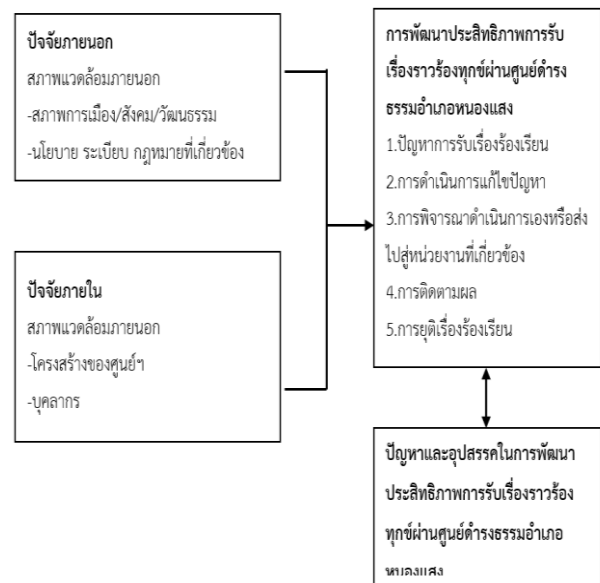
จากสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ ซึ่งถือว่าเป็นสาระสำคัญของรัฐศาสตร์การเมืองการปกครองว่าด้วยเรื่องการแบ่งอำนาจของหน่วยงานส่วนกลางสู่อำเภอในการเพิ่มช่องทางการให้บริการภาครัฐ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาอำเภอ ให้เป็นหน่วยบริการพื้นฐานของคนในพื้นที่ที่สามารถร้องเรียน ร้องทุกข์ หรือการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาประสิทธิภาพการบริการภาครัฐของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอเปรียบเสมือนการส่งมอบบริการจากผู้ให้ (หน่วยงานของรัฐ) ไปยังผู้รับบริการ (ประชาชน)

ดังนั้น การศึกษาในเชิงพื้นที่จึงมีความสำคัญและจำเป็นที่ต้องมีการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี เป็นอำเภอตัวแบบ (Model) ในการ วิจัยนี้ เนื่องจากเป็นอำเภอที่อยู่ไกลจากพื้นที่ที่มีความเจริญ ทำให้มีเรื่องร้องเรียนที่มีความหลากหลายของปัญหา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสภาพการบริหารการจัดการพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี
2. ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสงจังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี แบบเชิงลึก (Indepth Interview) และศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ในการนำเสนอระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย ระเบียบวิธีวิจัย กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

- 1) นายอำเภอ
- 2) หัวหน้าส่วนราชการอำเภอหนองแสง
- 3) ผู้ร้องเรียน หรือ/ผู้ร้องทุกข์
- 4) ผู้ถูกร้องเรียน หรือ/ผู้ร้องทุกข์
- 5) ข้อร้องเรียนจากกล่องรับความคิดเห็นจากประชาชนผู้มารับบริการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง (เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการที่เคยประสานการปฏิบัติงานกับศูนย์ฯ) และแบบสัมภาษณ์ประชาชนผู้ที่เคยใช้บริการศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง โดยมีประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ประเด็นที่ 1 วิเคราะห์หาหนทางหรือนโยบายในการพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง ตำบลทับกุง จังหวัดอุดรธานี

ประเด็นที่ 2 ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุดรธานีมีคำถามครอบคลุมประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสงเช่นสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง นโยบายของรัฐบาล ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง ลักษณะการบริหารของผู้บังคับบัญชา ความรู้ความสามารถและทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงงบประมาณที่ใช้ดำเนินงานและปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมดของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง การดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนในแต่ละเรื่อง บทบาทของเจ้าหน้าที่แต่ละคนในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ นโยบายของรัฐบาลที่มีผลต่อการขับเคลื่อนศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง วัสดุอุปกรณ์ จำนวนบุคลากร ความรู้ความสามารถของบุคลากร ตลอดจนงบประมาณในการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรม

ประเด็นที่ 4 แบบสัมภาษณ์ประชาชนผู้ที่เคยใช้บริการศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสงมีคำถาม ครอบคลุมประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ศูนย์ดำรงธรรมหนองแสง ตั้งแต่กระบวนการแรกในการให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูลเบื้องต้น การรับเรื่องร้องเรียน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มาร้องเรียนรวมถึงกระบวนการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ว่าสอดคล้องกับคู่มือหรือเอกสารตามที่ศูนย์ดำรงธรรมได้ชี้แจงไว้หรือไม่ตลอดจนการติดตามเรื่องร้องเรียนหลังจากที่ได้

ยุติเรื่องแล้วว่าประชาชนผู้ที่เคยมา ใช้บริการได้รับความเป็นธรรมจริงหรือไม่

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

2) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงประเด็นในการสัมภาษณ์

3) ปรับปรุงและแก้ไขประเด็นสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4) นำประเด็นสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

ขั้นตอนการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ จังหวัดชลบุรีใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแยกตามขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

การได้มาซึ่งข้อมูลภาคสนามในลักษณะของการสัมภาษณ์ แนวสื่อกับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญที่รู้เรื่องราวเป็นอย่างดีที่เรียกว่า ผู้ให้ข่าวโดยมีขั้นตอนการสัมภาษณ์รายละเอียดดังนี้

1) ขออนุญาตผู้วิจัยประสานงานกับสาธารณสุขประจำตำบล และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลส่งถึงนายอำเภอหนองแสง และหัวหน้าส่วนที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง ติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

2) ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจัดส่งแนวทางสัมภาษณ์ให้กับผู้ให้ข้อมูลได้เตรียมตัวสำหรับตอบคำถามก่อนสัมภาษณ์จริง เพื่อให้การสัมภาษณ์ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็น

3) การสัมภาษณ์ แนะนำตนเอง บอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์สร้างบรรยากาศ และสัมพันธ์ภาพที่ดีในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งมีการชี้แนะให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เห็นว่าเขามีส่วนสำคัญมากในการที่จะทำงานเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

อย่างสมบูรณ์และมีชี้แจงแก่ผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยว่า ข้อมูลครั้งนี้ถือเป็นความลับและแจ้งแก่ผู้สัมภาษณ์ว่าจะมีการบันทึกเก็บ

4) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นหัวข้อวิจัยแสดงความเข้าใจในเรื่องของผู้ให้สัมภาษณ์ และพยายามสอบถามข้อมูลให้ได้ความจริงมากที่สุด

5) หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้ตอบคำถามอย่างชัดเจนหรือเป็นที่พอใจ อาจจะผ่านไปก่อนเมื่อจบการสัมภาษณ์แล้วค่อยย้อนกลับมาถามใหม่ โดยกล่าวในเชิงทบทวนคำถามหรือทบทวนคำตอบแบบสุภาพ

6) การยุติการสัมภาษณ์กล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการสัมภาษณ์และขออนุญาตติดต่อกลับในกรณีที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม และมีการทบทวนความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูล โดยการแจ้งข้อมูลให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้รับทราบเพื่อความชัดเจน หรือแก้ไขปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องมากขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอน

การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นที่ 1 คือ การเก็บข้อมูลปฐมภูมิเป็นการศึกษาเอกสารตำราหนังสือวิชาการ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง และเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นที่ 2 คือ การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Data) ซึ่งจะสัมภาษณ์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสงโดยตรงในการเข้าถึงข้อมูลหรือการได้มาซึ่งข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงการทำความเข้าใจในข้อมูลและปรากฏการณ์ที่แท้จริงเพื่อจะได้ความเป็นจริง โดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษรและวาจาที่ต่าง ๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและรอบด้าน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ดังนี้

1) ทำการจัดหมวดหมู่และจำแนกประเภทของปรากฏการณ์ให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้สามารถเข้าใจความหลากหลายของปรากฏการณ์

2) ทำการจัดระบบข้อมูลตามวัตถุประสงค์และประเด็นปัญหาการวิจัยเพื่อทำความเข้าใจความหลากหลายความหมายและเหตุผลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

3) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้มาว่าครบถ้วนหรือไม่ หลังจากนั้นทำการสรุปและยืนยันข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาอ่านหลายๆครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของ ข้อมูลที่ได้และพิจารณาประเด็นที่สำคัญ

2) นำข้อมูลกลับมาอ่านอีกครั้งโดยละเอียดทุกบรรทัด และจึงตีความ พร้อมทำการดึงข้อความหรือประโยคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี และเกี่ยวข้องกับปัญหา/อุปสรรคในการพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

3) นำข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาไว้กลุ่มเดียวกัน โดยมีรหัสข้อมูลกำกับทุกข้อความหรือทุกประโยคแล้วจึงตั้งชื่อคำสำคัญ ซึ่งจะจัดเป็นทั้งกลุ่มใหญ่ (Themes) และกลุ่มย่อย (Sub-theme) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของกลุ่มใหญ่ ซึ่งกระบวนการดังกล่าว คือการสร้างหัวข้อสรุปและกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิดในตัวข้อมูลตั้งที่ 2 2548: 236) อธิบายว่า กระทำโดยอ่านทบทวนข้อมูลปฐมภูมิที่อยู่ในรูปข้อความทางภาษา (Textual Primary Data) ซึ่งเก็บรวบรวมได้จากแหล่งต่าง ๆ ในภาคสนาม เสร็จแล้วจึงแบ่งแยกข้อมูลดังกล่าวออกเป็นส่วนย่อย (Breaking Down) ตามหน่วยความหมาย (Meaning Unit) หรือหน่วยวิเคราะห์ (Analysis Unit) ในระดับเบื้องต้น จากนั้นทำการกำหนดข้อความสั้น ๆ เพื่อใช้เป็นโน้ตทัศน์หรือหัวข้อสรุป แนวคิดที่สะท้อนความหมายสำคัญทั้งที่ปรากฏชัดแจ้งและแฝงอยู่ในข้อมูลส่วนย่อยนั้นแล้วจึงนำหัวข้อสรุปแนวคิดที่มีความหมายคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันมาจัดเป็นกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิด (Conceptual Categories) ต่าง ๆ กลายเป็นหน่วยความหมายของข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีระดับความเป็นนามธรรมมากขึ้น

4) ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน โดยจะมีการนำทฤษฎี/แนวคิดที่ได้ศึกษาไปเขียนบรรยายควบคู่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้เพื่อแสดงความชัดเจนของการพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี และปัญหา/อุปสรรคในการพัฒนา

ประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ
หนองแสง จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยการพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราว
ร้องทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี
ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม
โดยการลงพื้นที่ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกับสัมภาษณ์เชิง
ลึกผู้ที่ให้ข้อมูลหลักในส่วนที่เกี่ยวข้องของประชาชนผู้มารับ
บริการผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง ผู้วิจัยได้นำข้อมูล
ดังกล่าวมา วิเคราะห์และตีความประกอบการอธิบายและตอบ
ปัญหาของการวิจัยในครั้งนี้

จากการที่ผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลของปัญหา
อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ
หนองแสง จากผู้ที่เคยใช้บริการจำนวน 12 คน โดยใช้วิธีการ
สัมภาษณ์และจากประสบการณ์ตรงในการเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ศูนย์
ดำรงธรรมอำเภอหนองแสงของผู้ศึกษาเองนั้น พบว่ามีปัญหา
อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองแสง
นั้น ดังนั้นการนำเสนอในบทนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอ
ดังต่อไปนี้

ปัญหาและอุปสรรค

1.ปัญหาด้านบุคลากร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบปัญหาในด้านบุคลากร
คือ มีบุคลากรไม่เพียงพอ บุคลากรขาดแคลนในตำแหน่งสำคัญ
บุคลากรที่มีอยู่ขาดทักษะ ขาดประสบการณ์ ขาดการให้
คำแนะนำกับประชาชนที่มาให้บริการ เนื่องจากบุคลากรไม่ได้ทำ
หน้าที่งานศูนย์ดำรงธรรมแต่อย่างใด (ผู้ที่เข้ารับบริการ,
สัมภาษณ์, 2564)

2.ปัญหาด้านเทคโนโลยี

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบปัญหาในด้านเทคโนโลยี
ระบบการจัดการข้อมูลไม่ทันสมัยและไม่อัปเดตขาดระบบข้อมูล
ที่ทันสมัย ปัญหาการช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการ
ติดต่อศูนย์ดำรงธรรม ทำให้การบริการประชาชนล่าช้า การ
จัดเก็บข้อมูลยังต้องต่อคิวกรอกเอกสารเพื่อแจ้งและร้องเรียน
เรื่องราวต่างๆ (นิสิต อนุสรราช, สัมภาษณ์, 2564)

3.ปัญหาด้านการทำงานล่าช้า

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบปัญหาด้านการทำงานล่าช้า
ของเจ้าหน้าที่ คือ ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ ซึ่งเรื่องร้องเรียนบาง
เรื่องเจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้คำแนะนำ หรือตัดสินใจด้วยตัวเองได้
จึงต้องส่งเรื่องร้องเรียนบางเรื่องไปยังหน่วยงานอื่น หรือ
เจ้าหน้าที่ที่รับเรื่องไม่มีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตัวเองได้ เกิด
จากการที่หน่วยงานราชการมีระบบ ระเบียบ ข้อกำหนดที่ซับซ้อน
ของระบบราชการที่เป็นอยู่ (ยุพิน พร้อมสมุทร, สัมภาษณ์, 2564)

4. อำนาจในการไกล่เกลี่ย
นายอำเภอต้องอาศัยนิติกรและเจ้าหน้าที่ของส่วน
ราชการ ส่วนภูมิภาคอื่น เช่น เจ้าหน้าที่ที่ดิน เจ้าหน้าที่สืบสวน
สอบสวน สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น
5. ครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ

เนื่องจากอำเภอหนองแสงเป็นอำเภอขนาดกลาง
มีการให้บริการในด้านต่างๆหลายด้าน เช่น ด้านงานทะเบียน
ราษฎร งานด้านความมั่นคง งานด้านศูนย์ดำรงธรรม งานด้าน
ปกครอง งานด้านการเงิน ทำให้การใช้ครุภัณฑ์ เช่น การใช้
รถยนต์ซึ่งรถยนต์ของที่ว่าการอำเภอหนองแสง มีเพียง 2 คัน
จึงทำให้ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอไม่สามารถลงพื้นที่ตรวจสอบ
ข้อร้องเรียน ร้องทุกข์ ได้อย่างทันที

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบริหารการ
จัดการพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของศูนย์ดำรง
ธรรม อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

1. ด้านบุคลากร

ควรจัดการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความจำเป็น
ในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์ดำรงธรรมในการแก้ไขปัญหา
ความเดือดร้อนหรือข้อขัดแย้งต่างๆ ในพื้นที่ กำหนดคุณสมบัติ
ของผู้อำนวยความสะดวกกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุดรธานี
ให้ชัดเจน และสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับพนักงาน (สุภา
วดี พร้อมสมุทร, สัมภาษณ์, 2564)

2. ด้านเทคโนโลยี

ควรให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการร้องเรียน/ร้องทุกข์ได้
ในหลายรูปแบบ เช่น ทางรูปแบบเว็บไซต์ การลงพื้นที่ให้บริการ
ประชาชนในการร้องเรียนร้องทุกข์ การรับเรื่องทางโทรศัพท์ โดย
มิให้ต้องประชาชนเสียเวลาในการเดินทางมายังศูนย์ดำรงธรรม
อำเภอ

3. ด้านการทำงานล่าช้า

ควรเพิ่มบุคลากรในการทำงานให้ตรงกับสายงาน
ในการทำงานของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน

การทำงาน และสามารถตัดสินใจ ให้คำแนะนำกับผู้มาใช้บริการได้ ไม่ต้องรออำนาจตัดสินใจจากใครเพื่อให้ช่วยทำงาน (มะลิ หงส์สีทอง, สัมภาษณ์, 2564)

4. ด้านอำนาจในการไกล่เกลี่ย

ควรมีการปรับปรุงกฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ ศูนย์ดำรงธรรมในการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนบางกรณี ได้อย่างเบ็ดเสร็จ สามารถยุติปัญหาได้โดยศูนย์ดำรงธรรม

5. ด้านครุภัณฑ์ของหน่วยงาน

ควรมีครุภัณฑ์ที่หลากหลาย เช่น ยานพาหนะ สามารถ เข้าถึงประชาชนได้ทัน หรือถ้าครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ ให้เจ้าหน้าที่ใช้ ยานพาหนะส่วนตัวในการปฏิบัติงานได้ แต่ต้องมีแรงจูงใจให้ เช่น สามารถเบิกค่าน้ำมัน ค่าตอบแทนได้

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราว ร้องทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรม อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการพัฒนา ประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัด การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของศูนย์ดำรงธรรม อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้ระเบียบวิจัย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ที่ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดจำนวน 12 คน เป็นเพศชายจำนวน 7 คน และเป็นเพศหญิงจำนวน 5 คน มีช่วงอายุที่ช่วงอายุ 43-67 ปี โดยได้นำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ไว้แล้วใน บทที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาดังนั้นมาสรุปไว้ในบทที่ 5 ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดจำนวน 12 คน เป็นเพศชาย จำนวน 7 คน และเป็นเพศหญิงจำนวน 5 คน มีช่วงอายุที่ช่วงอายุ 43-67 ปี เป็นผู้ที่ใช้บริการกับศูนย์ดำรงธรรม อำเภอนองแสง สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ด้านบุคลากร เนื่องจากศูนย์ดำรงธรรมอำเภอนองแสง มีการขาดแคลนด้านบุคลากรในการทำงาน และ ผู้ปฏิบัติงานด้านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอนองแสงต้องรับผิดชอบ

งานหลายด้านและปริมาณงานไม่สัมพันธ์กับบุคลากร การมี ลูกจ้างชั่วคราว ทำให้ไม่ตอบสนองต่อการทำงานของศูนย์ดำรง ธรรม

2) ด้านเทคโนโลยี ปัจจุบันศูนย์ดำรงธรรมอำเภอนองแสงพบปัญหาในด้านเทคโนโลยี ยังขาดแคลนเครื่องมือ ในการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้น เครื่องมือสื่อสาร ระบบจัดการ ข้อมูล ปัญหาเว็บไซต์ไม่ทันสมัย ในยุคข้อมูลข่าวสาร ปัจจุบันแต่ ละอำเภอก็ควรมีระบบในการประสานงาน เรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ระหว่างส่วนราชการในพื้นที่ ควรมีการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร การจัดระบบข้อมูล การติดตาม เชื่อมโยงกัน

3) ด้านการทำงานล่าช้า ปัจจุบันอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ ประจำศูนย์ดำรงธรรมอำเภอนองแสงเพื่อรองรับภารกิจที่มี ความจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำยังมีไม่เพียงพอ ปัจจุบัน ยังต้องอาศัยกำลังคนจากส่วนราชการส่วนภูมิภาคอื่น ที่มีภารกิจ ประจำอยู่แล้วมาช่วยงานหรือว่าจ้างพนักงานรายปีมาทำหน้าที่ ทำให้การปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอนองแสงขาดความต่อเนื่องและรวดเร็ว จึงทำให้เกิดการล่าช้าใน การทำงานเป็นอย่างมาก

4) ด้านอำนาจการไกล่เกลี่ย ในปัจจุบันศูนย์ดำรงธรรม อำเภอนองแสงไม่สามารถตัดสินใจและยุติข้อร้องเรียนได้ ยังต้องอาศัยหน่วยงานอื่น จำต้องส่งเรื่องหรือส่งต่อส่วนราชการ ส่วนกลาง จึงทำให้ประชาชนไม่ได้รับความพึงพอใจได้ ทำให้การ แก้ไขปัญหาในพื้นที่ในบางเรื่องไม่ได้ ส่งผลให้ไม่สามารถบำบัด ทุกข์ บำรุงสุขของประชาชนในพื้นที่ได้

5) ด้านครุภัณฑ์ของหน่วยงาน การบริหารงานในการ ทำงานภายในอำเภอนองแสง อาทิเช่น งานฝ่ายด้านงานทะเบียน ราษฎร งานด้านความมั่นคง งานด้านศูนย์ดำรงธรรม งานด้าน ปกครอง งานด้านการเงิน ทำให้องค์กรขาดวัสดุและครุภัณฑ์ เช่น รถยนต์ น้ำมันเชื้อเพลิงค่าสาธารณูปโภค ซึ่งมีไม่เพียงพอที่จะใช้ ปฏิบัติงานเชิงรุกได้

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่า มีปัญหาอุปสรรคมากมายในการ ทำงานของศูนย์ ดำรงธรรมอำเภอนองแสง ซึ่งพบปัญหา ในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยี ด้านการ ทำงานล่าช้า ด้านอำนาจการไกล่เกลี่ย ด้านครุภัณฑ์ ซึ่งปัญหา เหล่านี้ส่งผลให้งานล่าช้า ดังนั้นศูนย์ดำรงธรรมอำเภอนองแสง

แก้ปัญหาในด้านการให้บริการด้วยความสะดวกรวดเร็ว
เพื่อสามารถบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชนในพื้นที่ได้

ควรนำหลักการจัดการความรู้กับการบริหารราชการแนว
ใหม่ การบริหารราชการแนวใหม่หรือการบริหารจัดการภาครัฐ
แนวใหม่ (New Public Management) เป็นแนวคิดพื้นฐานของ
การบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ระบบ
ต่าง ๆ ขององค์กรภาครัฐโดยมีแนวทางในการบริหารจัดการ
7 ประการประการ คือ

- 1) การให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน
- 2) การคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก
- 3) รัฐพึงทำบทบาท เฉพาะที่รัฐทำได้ดีเท่านั้น
- 4) การลดการควบคุมจากส่วนกลางเพิ่มความอิสระแก่
หน่วยงาน
- 5) ระบบการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์
- 6) การมีระบบสนับสนุนทางด้านบุคลากรและเทคโนโลยี
- 7) เน้นการแข่งขันระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเอกชน

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 จะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติ
ราชการทุกระยะ มีการปรับแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
มีการกำหนด ผลสัมฤทธิ์ ของงานที่เป็นความจริง ดังนั้น
แนวความคิดของผู้ปฏิบัติงานภาครัฐจะต้องเปลี่ยนแปลง ทักษะ
เดิมเสียใหม่ จากการที่ยึดแนวคิดที่ว่า “ต้องปฏิบัติงานตามระเบียบ
แบบแผนที่วางไว้ตั้งแต่อดีต จนต่อเนื่องถึงปัจจุบันเน้นการสร้าง
ความคิดใหม่ๆ ตามวิชาการสมัยใหม่ และนำมาปรับใช้กับการ
ปฏิบัติราชการตลอดเวลา ประกอบกับส่วนราชการต้องมีการ
พัฒนาความรู้เพื่อให้มีลักษณะเป็นดังนี้

- 1) หน่วยงานต้องสร้างระบบให้สามารถรับรู้ข่าวสาร
ได้อย่างกว้างขวาง
- 2) หน่วยงานต้องสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ
เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง
รวดเร็ว และเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป

3) หน่วยงานต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้
ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติ
ของข้าราชการ เพื่อให้ข้าราชการทุกคนเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถในวิชาการ สมัยใหม่ตลอดเวลา มีความสามารถในการ
ปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีคุณธรรม

4) หน่วยงานต้องมีการสร้างความมีส่วนร่วมในหมู่
ข้าราชการให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อการ
นำมาพัฒนาใช้ในการปฏิบัติราชการร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพ
สูงสุดกับประชาชนผู้มารับบริการกับหน่วยงาน (สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2556)

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1) ควรกำหนดระเบียบ รูปแบบ ขั้นตอนการดำเนินการ
ในการกิจสำคัญให้ชัดเจน โดยเฉพาะภารกิจการรับเรื่อง
ร้องทุกข์/ร้องเรียน รวมถึงการเพิ่มอำนาจบทบาทในการ
ไกล่เกลี่ย การระงับข้อพิพาท การส่งต่อเรื่อง การประสาน
ในการแก้ปัญหา และที่สำคัญคือการมีชุดเคลื่อนที่เร็วเพื่อลงไป
เผชิญเหตุ แก้ไขปัญหาโดยอย่างทันท่วงที และขอสนับสนุน
งบประมาณจากส่วนกลาง

2) ควรพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน
เช่นทางด้านจิตวิทยามวลชล การสื่อสาร และต้องมีคุณสมบัติของ
บุคคลที่ปฏิบัติงานในศูนย์ดำรงธรรมซึ่งมีความรู้ความสามารถ
โดยเฉพาะด้านมาให้คำปรึกษาแก่ประชาชน และยุติเรื่องได้

3) ควรมีระบบติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย สำหรับประชาชน
เพื่อให้เข้าถึงอย่างสะดวก มีการบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็น
ปัจจุบัน ทันสมัย และรวดเร็ว

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมการปกครอง. (2551). *บทบาท อำนาจหน้าที่ และกฎหมายในการอำนวยความสะดวกฝ่ายปกครอง*. กรุงเทพฯ: อาสาวิชาการดินแดน.
- [2] กรมการปกครอง. (2554). *คู่มือการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท*. กรุงเทพฯ: อาสาวิชาการดินแดน.

- [3] ประยูร พรหมพันธ์. (2556). 120 ปี กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- [4] พิรุณวรรณ กิตติคุณ. (2559). การพัฒนาระบบราชการโดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management: RBM). สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2565, จาก <http://www.Parliament.go.th.30>
- [5] วชิรวัชร งามละม่อม. (2559). ทฤษฎีการมีส่วนร่วม. Media Learning of Public Administration. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2564, จาก <http://learningofpublic.blogspot.com/2016/02/>
- [6] วินัย ศรีขวัญ. (2554). ข้อใกล้เกลี้ยขื่อพิพาท. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์, อาสารักษาดินแดน จำกัด.
- [7] วรเดช จันทรร. (2548). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สหยาบล็อคและการพิมพ์.
- [8] ประยูร พรหมพันธ์. 120 ปี กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพฯ : สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2556.
- [9] ศูนย์ดำรงธรรม สำนักงานตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2557). คู่มือการดำเนินการแก้ไขปัญหาการร้องทุกข์/ร้องเรียน ศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- [10] สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2545). บรรณานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2564, จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- [11] สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2557). คู่มือการ ดำเนินการแก้ไขปัญหาการร้องทุกข์/ร้องเรียนศูนย์ดำรงธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์.
- [12] องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี. (มปป.) แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี. สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2564, จาก:<https://infocenter.udonpao.go.th/plan-project-local-development-plan-2561-2565/>.

การบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1

CLASSROOM MANAGEMENT FOR SUPPORTING LEARNING SKILL IN THE 21ST CENTURY IN SMALL SIZE SCHOOLS UNDER PATHUM THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

กมลวรรณ สุอารี^{1*}, รุจิร ภู่อารยะ² และ ภาวิดา ธาราศรีสutti³

KAMONWAN SUAREE^{1*}, RUJI PUSARA² and PAVIDA THARASRISUTTI³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาอายุ และประสบการณ์การทำงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 242 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้ตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, pp.147) ได้จำนวน 151 คนและวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) เกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำนวน 40 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติพื้นฐาน สถิติทดสอบค่า (t-test) และความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการเรียนรู้ ; ทักษะในศตวรรษที่ 21 ; ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ; ทักษะสารสนเทศ

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, Master of Education Program in Administration, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.

²⁻³ รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, Associate Professor, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.

* Corresponding Author, Email: bovy.kamon@gmail.com

ABSTRACT

This research is survey research The purposes that 1) To study the management of learning to enhance the skills of the century 21 of the learners in small-sized school under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1 2) To compare the management of learning to enhance the skills of the century 21 of the learners in small-sized school under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1. classified by educational levels, different ages, and work experience, Population of the study are 242 teachers in small-sized schools under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1. The sample size was determined based on Cohen's table (Cohen, Manion and Morrison, 2011, pp.147) and Stratified Random Sampling on a sample of 151 teachers were randomly selected. A survey questionnaire comprising 40 questions, with validity between 0.80 - 1.00 and reliability of 0.98 was designed as a research's tool. Data analysis through t-test and One-way ANOVA. Scheffe's method were also used when there are values with statistically signification level of .05

The results showed that: (1) the management of learning to enhance the skills of the century 21 of the learners in small-sized school under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1 overall and each aspect is at a high level. (2) teachers with bachelor degrees or higher have no different opinion of classroom management to promote students' 21st century skills; (3) teachers with different ages have no different opinions of classroom management to promote students' 21st century skills, except for information literacy, communication skills, technology skills and literacy. Teachers who are younger than 45 years old have higher opinions of the subject than their counterparts, and (4) teachers different of experience have higher opinions of classroom management to promote students' 21st century skills t of the learners overall and in each aspect were not different

Keywords: Classroom Management ; 21ST Century ; Learning and Innovation Skills ; Information

บทนำ

ในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง เทคโนโลยีและด้านสำคัญที่ได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงของยุคนี้คือ การศึกษาที่ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประชากรให้มีทักษะและสมรรถนะอย่างมีคุณภาพและมีความรู้ความสามารถที่จะนำไปใช้พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579, หน้า78 - 79) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการศึกษาตามวิสัยทัศน์ที่ว่า “คนไทยทุกคน ได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีเป้าหมายด้านผู้เรียน คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่21 ประกอบด้วย

3Rs ได้แก่ 1) การอ่านออก(Reading) 2) การเขียนได้(Writing) และ3) การคิดเลขเป็น(Arithmetics) และ 8Cs ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม 4) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ 5) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 7) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ และ 8) ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 มาตรา23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา โดยคำนึงถึงความรู้และทักษะ

คณิตศาสตร์ ด้านภาษา และเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง รวมถึงทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมาตราที่ 24 ระบุว่าจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็นและการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542, หน้า 12-13) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 มีทิศทางการจัดการศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 น้อมนำศาสตร์พระราชา ภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล” และมีเป้าประสงค์ผู้เรียนมีความเป็นเลิศ และมีทักษะในศตวรรษที่ 21 (แผนพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563-2565 (ฉบับทบทวน พ.ศ.2564) หน้า 83)

การจัดการศึกษาที่ต้องเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพโดยให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และสมรรถนะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยอ้างถึงรูปแบบ (Model) ที่มาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือ (Partnership for 21 Century Skills) หรือเรียกย่อว่า เครือข่าย P21 ที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาจากความร่วมมือของครู นักการศึกษา ผู้นำทางธุรกิจของบริษัทเอกชนขนาดใหญ่และองค์กรวิชาชีพระดับประเทศ รวมทั้ง โรงเรียน และสำนักงานการศึกษาของรัฐที่ต้องการให้เยาวชนมีความรู้ ทักษะสำหรับออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 (Rotherham,A.& Willingham,D.,2009) ดังนั้น หน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้มีคุณภาพนั้น จึงขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลหลักที่จะจัดการศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยผู้บริหารจะต้องเข้ามารับบทบาทในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน เพื่อส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาคุณภาพ

ทางการศึกษาให้สูงขึ้น และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และสามารถดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริม พัฒนางานด้านการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์อย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา อายุและประสบการณ์การสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 28 โรงเรียน จำนวนครู 242 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ จำนวน 151 คน โดยจากการเปิดตารางของ Cohen, Manion and Morrison (2011) และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดตามอำเภอและจำนวนครูในสถานศึกษาเป็นเกณฑ์การสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามใช้ในการรวบรวมการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องวุฒิการศึกษาอายุและประสบการณ์ในการสอน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน จำนวน 40 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ทักษะ คือ (1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (2) ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (3) ทักษะชีวิตและอาชีพ และ (4) ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถาม 4 ด้านละ 10 ข้อคำถาม รวมจำนวนทั้งหมด 40 ข้อคำถาม โดยให้มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขต่อไป
4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา พบว่ามีค่าความสอดคล้องอยู่ 0.80 – 1.00
5. นำแบบสอบถามวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .98
6. จัดทำแบบสอบถามฉบับจริง และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย
7. รวบรวมแบบสอบถาม และวิเคราะห์ผลที่ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

จำนวน 28 โรงเรียน ขอความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน

2. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนในการตอบแบบสอบถาม โดยดำเนินการแจกและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา อายุและประสบการณ์ทำงาน โดยมีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ จากนั้นสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. นำแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .98
4. วิเคราะห์ผลการศึกษากิจการการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวมและรายด้าน
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาแตกต่างกันต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยการใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples)
6. วิเคราะห์เปรียบเทียบครูที่มีอายุและประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Item-Objective Congruency: IOC)

2. ค่าความเชื่อมั่น

3. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา อายุและประสบการณ์ทำงาน โดยมีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4. การศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบของครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน โดยการใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples)

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบครูที่มีอายุและประสบการณ์สอนแตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังภาพ 1

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	4.16	.61	มาก
2. ด้านทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี	4.05	.76	มาก
3. ด้านทักษะด้านชีวิตและอาชีพ	4.32	.57	มาก
4. ด้านทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม	4.33	.60	มาก
รวม	4.24	.65	มาก

จากภาพ 1 แสดงว่ามีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ดังภาพ 2

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน	คุณวุฒิการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	(n = 129)		(n = 22)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	4.13	.64	4.31	.46	-1.27	.98
2. ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี	4.03	.77	4.13	.67	-.55	.30
3. ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ	4.29	.59	4.45	.44	-1.23	.13
4. ด้านทักษะความร่วมมือการทำงานเป็น ทีม	4.32	.61	4.41	.54	-.66	.34
รวม	4.19	.59	4.33	.47	-.99	.24

จากภาพ 2 พบว่าค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามอายุ ดังภาพ 3

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน	อายุ						F	P
	น้อยกว่า 30 ปี		30 – 45 ปี		45 ปีขึ้นไป			
	(n = 62)		(n = 58)		(n = 31)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรม	4.17	.67	4.23	.57	4.01	.57	1.308	.274
2. ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี	4.12	.76	4.22	.65	3.60	.79	7.658*	.001
3. ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ	4.27	.63	4.45	.52	4.15	.48	2.679	.071
4. ด้านทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม	4.30	.64	4.42	.60	4.23	.46	1.243	.291
รวม	4.21	.64	4.33	.52	4.00	.50	2.849	.064

จากภาพ 3 พบว่าครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยีแตกต่างกัน พบว่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method) ดังภาพ 4

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน	N	30 – 45 ปี			น้อยกว่า 30 ปี	45 ปีขึ้นไป
		$\bar{X}$				
30 – 45 ปี	58	4.22	-	-	-	-
น้อยกว่า 30 ปี	62	4.12	-	-	-	-
45 ปีขึ้นไป	31	3.60	*	*	-	-

จากภาพ 4 พบว่า ครูที่มีอายุ 30 – 45 ปี และและครูที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนมากกว่าครูที่มีอายุ 45 ปี

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ดังภาพ 5

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน	ประสบการณ์ในการสอน						F	P
	ต่ำกว่า 5 ปี		5 – 10 ปี		10 ปีขึ้นไป			
	(n = 69)		(n = 48)		(n = 34)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรม	4.17	.70	4.26	.55	4.00	.57	1.792	.170
2. ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี	4.13	.75	4.24	.61	3.61	.81	8.234*	.000
3. ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ	4.28	.63	4.44	.51	4.21	.50	1.915	.151
4. ด้านทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม	4.29	.65	4.43	.59	4.26	.48	1.022	.362
รวม	4.22	.64	4.34	.51	4.02	.50	2.758	.065

จากภาพ 5 พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยภาพรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method) ดังภาพ 6

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน	N	5 – 10 ปี			
		ต่ำกว่า 5 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	10 ปีขึ้นไป	10 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี	69	4.24	-	-	-
ต่ำกว่า 5 ปี	48	4.13	-	-	-
10 ปีขึ้นไป	34	3.61	*	*	-

จากภาพ 6 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 – 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป นอกจากนี้ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ในการสอน 5 – 10 ปี ไม่พบความแตกต่าง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 สามารถสรุป ได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและรายด้าน ส่วนครูที่อายุและประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยีแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 พบประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญแก่ครูในการจัดการเรียนรู้และครูมีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับสมหมาย อ่าดอนกลอย (2556 อ้างถึงใน อมรรัตน์ เตชะนอก, 2563 หน้า 5) การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้าน ความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะ

ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงาน ในองค์กร ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่ เหมาะสม และปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้นและพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถ และต้องเรียนรู้ทักษะใหม่ เพื่อความอยู่รอดในสังคม (Martin, 2010) สอดคล้องกับพจนีย์ มั่งคั่ง. (2563, บทความ) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21ของครูโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ระดับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เนื่องจากการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือการทำงานเป็นทีม เป็นทักษะชีวิตที่สำคัญต่อผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมครูผู้สอนให้มีทักษะมุ่งเน้นผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารแนวคิดใหม่ ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ไปสู่ผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เปิดใจยอมรับความคิดเห็น เป้าหมายร่วมกัน เป็นผู้นำรวมทั้งการเป็นผู้ฟังและผู้ร่วมปฏิบัติงานที่ดี สอดคล้องกับ สุภาพร โทบุตร (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การรวมสมาชิกมากกว่า 2 คนขึ้นไป เพื่อกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีการแบ่งหน้าที่ภายในทีมอย่างชัดเจน และทีมนั้นสามารถปฏิบัติงานได้ผลสูงกว่าบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่เพียงคนเดียว โดยเฉพาะถ้างานต้องอาศัยทักษะการทำงาน การตัดสินใจ และประสบการณ์ที่หลากหลาย จึงทำให้ในปัจจุบันองค์กรหลายองค์กรต่าง ๆ จึงนำระบบการทำงานเป็นทีมมาใช้มากขึ้น

1.2 ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมครูผู้สอนให้มีทักษะมุ่งเน้นผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทของสังคมในปัจจุบัน ซึ่งการดำรงชีวิตและสภาพแวดล้อมของการทำงานในปัจจุบันต้องการมากกว่าทักษะการคิดและความรู้เชิง

เนื้อหา ท่ามกลางสภาพแวดล้อมในยุคที่ทั่วโลกมีการแข่งขันด้านข้อมูลข่าวสารอย่างมากมาย นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตและการทำงานที่เข้มข้นและเหมาะสม สอดคล้องกับ ปนัดดา นกแก้ว (2562) ได้ศึกษาทักษะชีวิตและอาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ตามการประเมินของครูผู้สอน และสอดคล้องกับปาริชาติ อังกาบ (2561) การสร้างแบบวัด ทักษะชีวิตและอาชีพ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้สร้างตามแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ของเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่ควรจะทำให้เกิดแก่นักเรียนในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะทักษะชีวิตและอาชีพที่มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตในสภาพของการทำงานได้อย่างมีความสุข

1.3 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันมีการให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งเข้าร่วมการจัดอบรมต่าง ๆ หรือการเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลรอบตัว การศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่เป็นต้นแบบ อีกทั้งยังมีการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ครูได้สะท้อนถึงสภาพนักเรียนว่าครูต้องจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับนักเรียนของตนเองอย่างไรซึ่งสอดคล้องกับ Ambrose (2013 อ้างถึงใน วันวิสาข์ เคน, 2556) ได้ให้หลักการ 7 ข้อ เพื่อการจัดการเรียนรู้ อย่างชาญฉลาด ไว้ดังนี้ ครูต้องพึงเอาใจใส่ความรู้เดิมหรือพื้นความรู้เดิมของนักเรียนการจัดระเบียบความรู้ของนักเรียน มีผลต่อการเรียนรู้ ครูต้องพึงเอาใจใส่แรงจูงใจต่อการเรียนและรู้จักสร้างแรงจูงใจแฝงหรือการแทรกแรงจูงใจไว้ในกระบวนการสอน การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนแบบรู้จริง ครูต้องพึงเอาใจใส่การฝึกฝนและการให้ผลป้อนกลับ ครูต้องพึงเอาใจใส่พัฒนาการของนักเรียนและบรรยากาศของการเรียนรู้ และครูต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้เรียนที่กำกับการเรียนรู้ของตนเองได้

1.4 ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับสุทธิวรรณ ดันดิรจนาวงศ์ (2560,บทความ) รัฐจัดอบรมทักษะในการใช้ ICT และการประยุกต์ใช้ รวมทั้งการพัฒนาสื่อ ICT ให้กับบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งในรูปแบบ e-learning และการอบรมในห้องเรียน บุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทางเลือกของเทคโนโลยีที่มีอยู่

อย่างหลากหลายทั้งปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ความรู้ และทักษะด้าน ICT ที่เหมาะสมกับบุคลากรทางการศึกษาแต่ละระดับ และมีการทดสอบตามข้อกำหนด โดยเชื่อมโยงกับเงื่อนไขของการประเมินสถานศึกษา เพื่อนำความรู้มาจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับสุภาพร แสงสี (2562) ได้ศึกษา การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ได้องค์ประกอบทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี จำนวน 3 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อย 66 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยทักษะด้านสารสนเทศ จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ ทักษะด้านสื่อ จำนวน 20 ตัวบ่งชี้ และทักษะด้านเทคโนโลยี จำนวน 30 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21ของผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21ของผู้เรียน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจสะท้อนให้เห็นว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ให้แก่นักเรียนได้ ก่อนการปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนนั้น ทุกคนจะได้รับการเรียนรู้กลุ่มวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาศาสตร์หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ วิทยาการจัดการเรียนรู้และภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับครู จะเห็นได้ว่าในครูมีทักษะที่สามารถจะส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้เรียนได้ สอดคล้องกับ สลิตา รินสิริ (2558) การเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในเขตอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในเขตอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันบุคลากรได้เข้ารับการอบรมสัมมนา ทั้งนี้บุคลากรได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสม่ำเสมอ และมีการสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม หรือหาตัวอย่างการจัดกิจกรรมได้ง่ายขึ้น การดำเนินงานด้านวิชาการจึงมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี-ป.บัณฑิต ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21ของผู้เรียน โดยภาพรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี แสดงว่าครูที่มีอายุต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21ของผู้เรียนแตกต่างกัน ซึ่งครูที่มีอายุ 30 – 45 ปี และครูที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีผลต่อความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21ของผู้เรียนกับครูที่มีอายุมากกว่า 45 ปี เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านงบประมาณโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ทำการจัดหาคอมพิวเตอร์ สื่อ อุปกรณ์ต่างๆให้เพียงพอต่อครูและนักเรียนนั้น เป็นไปได้ยาก ทำให้ครูอาจจะไม่มีสื่อ ในการจัดการเรียนรู้หรือใช้งานได้เท่าที่ควร ทำให้ครูขาดทักษะในการใช้สื่อ เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับ สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล. (2561). ศึกษาเรื่องทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยรวมและด้านทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านทักษะพื้นฐาน ซึ่งด้านทักษะพื้นฐาน คือ เป็นทักษะที่จะช่วยให้ครูสามารถสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำเอกสารรายวิชา และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในปัจจุบันได้ ทั้งนี้เนื่องจากในสังคมยุคปัจจุบันซึ่งถือว่าเป็นยุค

ไทยแลนด์ 4.0 การเข้าถึงและค้นหาแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นเรื่องที่สามารถกระทำได้ง่ายและสะดวกซึ่งเนื้อหาความรู้ ในอินเทอร์เน็ตซึ่งมีมากมายหลายหลายให้เลือกใช้ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ทำให้ครูที่มีอายุ 30 – 45 ปี และครูที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีการปรับพัฒนาตนเองเพิ่มทักษะสารสนเทศ สื่อเทคโนโลยี เพื่อนำมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพราะเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต้องเท่าทันเพื่อมาสอนเด็กๆ รวมถึงการค้นคว้า สื่อต่าง ๆ ก็ต้องพึ่งเทคโนโลยีเป็นหลัก

2.3 ผลการเปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยภาพรวมและในรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน แตกต่างกัน ซึ่งครูที่มีประสบการณ์สอน 5 – 10 ปีและต่ำกว่า 5 ปีผลต่อความคิดเห็นการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนกับครูที่มีประสบการณ์การ 10 ปีขึ้นไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับ บันเย็น เพ็งกระจำจ. (2561). ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูด้านการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศคลองหลวงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีผลต่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์สอน 5 – 10 ปีและต่ำกว่า 5 ปี มีการปรับพัฒนาตนเองสำหรับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะเป็นด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และโดยเฉพาะมีการเพิ่มทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี เพราะเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต้องเท่าทันเพื่อมาสอนเด็กๆ รวมถึงการค้นคว้าสื่อต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ของครูในปัจจุบัน ที่มีการปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ของนักเรียนและให้เท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง ครูจึงมีการพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เข้ามามีบทบาทอย่างมากในวงการศึกษาศึกษา เพื่อให้ตนเองนั้นสามารถชี้แนะและส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา อีกทั้งการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่รวดเร็วและหลากหลาย

จึงทำให้ครูมีความรู้จริงในเรื่องที่สอนและมีเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับแต่ละสภาพนักเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ด้านทักษะความร่วมมือการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ครูต้องมีการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเป็นผู้ฟังและผู้ร่วมปฏิบัติงานที่ดี
2. ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่สามารถนำไปต่อยอด หรือเป็นพื้นฐานเพื่อไปศึกษาต่อให้แก่แก่นักเรียน
3. ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมครูให้มีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสามารถสร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ และสามารถต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยยิ่งขึ้น
4. ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำ สื่อ เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีการปรับตัวในการใช้เทคโนโลยี อีกทั้งผู้บริหารควรสนับสนุนอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนเพื่อให้มี สื่อ เทคโนโลยีในเพียงพอ เหมาะสม การจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. คุรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21
2. คุรขยายประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นเพื่อให้ทราบศึกษการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน เพื่อที่นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- [2] บันเย็น เพ็งกระจ่าง. (2561). *การพัฒนาครูด้านการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศคลองหลวง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก.
- [3] ปาริชาติ อังกาบ. (2561). ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 8(1), 264-277.
- [4] พงนิย มั่งคั่ง (2563). แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.)*.
- [5] _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- [6] รุ่งระวี เมฆไธย. (2560). *การศึกษายาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.*
- [7] วิจารย์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์.
- [8] สลิตา รินสิริ. (2558) *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในเขตอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- [9] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563 – พ.ศ. 2565 ฉบับทบทวน 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*
- [10] สำนักงานเลขาธิการสภา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. บริษัท พรักหวาน กราฟฟิค จำกัด
- [11] สุทธิวรรณ ตันติธนาวงศ์. (2560) *ทิศทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(2), 4-8.
- [12] สุภาพร แสงสี. (2562) *การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- [13] สุริยาพร นพกระเชษฐกุล. (2561). *ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- [14] อมรัตน์ เตชะนอก. (2562). *การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, (9), 4-8.
- [15] Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research methods in education*. (7th Ed.). New York: Routledge.
- [16] Martin, J. (2010). *The Meaning of the 21 st Century*. Bangkok. L. T. P. The Partnership for 21 st Century Skill. (2009). Framework for 21 st Century Learning. Retrieved May 5, 2020, from <http://21stcenturyskill.org/index.php>.
- [17] Rotherham, A., & Willingham, D. (2009). 21st century skills: The challenges ahead. *Educational Leadership*, 67(1), 16-21.

การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

PERSONNEL MANAGEMENT OF ADMINISTRATORS PERCEIVED BY TEACHERS IN CHONBURI 1 COOPERATIVE SCHOOL AREA, SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHONBURI RAYONG

จุฑารัตน์ พรหมปัญโญ^{1*}, รุจิรุ ภูสาระ² และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ³

JUTHARUT PROMPUNYO^{1*}, RUJI PUSARA² and PAVIDA TARASRISUTTI³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยใช้ตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, pp.147) ได้จำนวน 285 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็นแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ .973 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) และความแปรปรวนทางเดียว one-way ANOVA เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและรายด้าน 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง

คำสำคัญ : การบริหารงานบุคลากร ; ผู้บริหารสถานศึกษา ; ตามการรับรู้ของครู

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, Master of Education Program in Administration, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.

²⁻³ รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, Associate Professor, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.

* Corresponding Author, Email: jutharut@banbung.ac.th

ABSTRACT

This research is survey research. The purpose of this research were to study and compare. The personnel management of administrator as perceive by teachers in under Chonburi 1 Cooperative school Area, Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong year 2021.classified by educational levels, work experience and school sized. Population and sample group is teacher under Chonburi 1 Cooperative school Area. 285 sample were selected by statistified random sampling from 1,024 population. The research questionnaire for 50 items. Which content validity between 0.80 -1.00 and the reliability was 0.973 The statistics used for standard data analysis were *t* - test and ANOVA. When statistically significant difference level of .05 were found, Scheffe's Post hoc Comparison also conducted.

The research results showed that: 1) The opinion of Personnel management of administrators perceived by samples were the highest for overall and every aspect. 2) The teachers who differed in educational level and work experience in their opinions toward the personnel administration of school administrators in school in overall and all aspects evince did not differences. 3) The results of the comparison of teachers' opinionsfor. The personnel management of administrator classified by school sized were found the overall and aspect were different that teachers in large and extra - large school had higher perception than perceptual teacher who work on medium sized school.

Keywords: Personnel Management ; Adminstrators ; Perceived by Techers

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาด้านการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะสู่การพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับการทำงานการแก้ปัญหาและการดำรงชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 หน้า 13) กล่าวว่า หลักสูตรสมรรถนะ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงานการแก้ปัญหาและการใช้ชีวิต เป็นการเรียน การสอนที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน รวมทั้งสถานศึกษากำลังเผชิญกับปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีความสอดคล้องกับสถานะการณ์และบริบทของสถานศึกษา ดังนั้นกระทรวงศึกษาจึงมีนโยบายการจัดการศึกษา ปีงบประมาณ 2564 - 2565 สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูและอาจารย์ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษาให้ได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและดิจิทัล สามารถปรับวิธีการ

เรียนการสอนและการใช้สื่อทันสมัย และมีความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาที่เกิดกับผู้เรียน และได้กำหนดจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ส่งเสริมการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการพัฒนาบุคลากร, การพัฒนาครูในสาขาวิชาต่าง ๆ และส่งเสริมการศึกษายกกำลังสอง

ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาตามหลักการกระจายอำนาจ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านงานบุคคล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 หน้า 2 - 11) ซึ่งการบริหารสถานศึกษาดังกล่าวให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (ฉบับที่ 3) และ พุทธศักราช 2553 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายจิตใจสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีการ จัดการศึกษา

และมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการบุคลากร ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนนโยบาย โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับศิริพงศ์ เศวตภายน (2556 หน้า 9) กล่าวว่าทรัพยากรมนุษย์ ถือเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุดในการจัดการ ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์เป็นผู้ทำให้ทรัพยากรอื่น ๆ มีคุณค่า ในการบริหารองค์การจึงจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่า นอกจากนี้จากผลการสรุปปัญหาหลักของการบริหารจัดการศึกษาไทย พบปัญหาหลัก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557 หน้า 51 - 57) ได้แก่ 1) โครงสร้างการเมืองการบริหาร 2) หลักสูตรการสอน การเรียน การวัดผล 3) คุณภาพประสิทธิภาพของผู้บริหารและครูอาจารย์ และ 4) การบริหารจัดการบุคลากร ดังที่ยุวดี งามนิล (2564 หน้า 17) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการบริหารจัดการบุคลากรในยุคดิจิทัลให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ผู้วิจัยปฏิบัติงานในโรงเรียนเครือข่ายสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ซึ่งมีพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบ้านบึง และอำเภอนองใหญ่ จำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” โรงเรียนชลกันยานุกูล โรงเรียนชลราชวรารัง โรงเรียนบ้านสวน (จันทนุสรณ์) โรงเรียนแสนสุข โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม โรงเรียนหนองรีมงคลสุขสวัสดิ์ โรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” โรงเรียนบ้านบึง “มนูญวิทยาการ” โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ชลบุรี โรงเรียนคลองก้อยวิทยา และโรงเรียนหนองใหญ่ศิริวรวาทยา ซึ่งมีลักษณะบริบทสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ทั้งสภาพชุมชน เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ส่งผลทำให้การบริหารงานบุคลากรภายในสถานศึกษาจะมีความแตกต่างกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้มีการศึกษาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จะช่วยให้การบริหารจัดการบุคลากรดังกล่าวมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านความสามารถในการอ่านในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ จังหวัดชลบุรีตามแนวคิดของ Kemmis&Mc Taggart เป็นกระบวนการดำเนินการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา จากงานวิจัยของยุวดี งามนิล(2564) สิวรรณ ไชยกุล(2562) ชนกานต์ บุญทอง(2562) วณิชชา แจ่มฤกษ์แจ้ง(2562) กริชนรินทร์ สิงคเวหน(2561) ดารัตน์ วรรณธรรมพิทักษ์(2561) นวรัตน์ รอดเพียน(2560) วนิดานันท์ ไตรปาน(2560) ศศิธร ยอดดอน(2560) และกรรณิการ์ นุดวงแก้ว(2560) โดยสังเคราะห์และสรุปแนวทางการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง 2) ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3) ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 4) ด้านการประเมินการปฏิบัติงาน และ 5) ด้านการดำรงรักษาบุคลากร

สมมติฐานของการวิจัย

ครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน จะมีความคิดเห็นการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 12 โรงเรียน จำนวนครู 1,024 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ จำนวน 285 คน โดยจากการเปิดตารางของ Cohen, Manion and Morrison และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็นแบบชั้นภูมิของจำนวนครูและขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามใช้ในการรวบรวมการรับรู้ของครูต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวม 50 ข้อ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถาม 5 ด้าน ด้านละ 10 ข้อคำถาม โดยให้มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบว่ามีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .973

6. จัดแบบสอบถามฉบับจริง และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

7. รวบรวมแบบสอบถาม และวิเคราะห์ผลที่ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 12 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 285 คน

2. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากข้าราชการครูในการตอบแบบสอบถาม โดยดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

2. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยมีการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ จากนั้นสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3. วิเคราะห์ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยภาพรวมและรายด้าน

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาแตกต่างกันต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีประสบการณ์ทำงานและอยู่โรงเรียนขนาดแตกต่างกันต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์

ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตามสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 64)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

2. ค่าความเชื่อมั่นใช้สูตร

$$\alpha - coefficient = N \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}$$

3. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยมีการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4. การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู 5 ด้าน โดยใช้การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples)

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ดังภาพ 1

การบริหารงานบุคลากรของ ผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1. ด้านการวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่ง	4.58	.45	มากที่สุด
2. ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	4.57	.46	มากที่สุด
3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพ การปฏิบัติราชการ	4.54	.48	มากที่สุด
4. ด้านการประเมินการปฏิบัติงาน งานราชการ	4.55	.46	มากที่สุด
5. ด้านการธำรงรักษาบุคลากร	4.52	.45	มากที่สุด
รวม	4.55	.42	มากที่สุด

จากภาพ 1 แสดงว่าครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ดังภาพ 2

การบริหารงานบุคลากร ของผู้บริหารสถานศึกษา	คุณวุฒิการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี (n = 177)		สูงกว่า ปริญญาตรี (n = 108)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านการวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่ง	4.56	.45	4.61	.44	-.920	.358
2. ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	4.55	.48	4.58	.43	-.521	.603
3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพ การปฏิบัติราชการ	4.53	.49	4.57	.47	-.727	.468
4. ด้านการประเมินการปฏิบัติงาน	4.54	.48	4.57	.44	-.506	.613
5. ด้านการธำรงรักษาบุคลากร	4.52	.48	4.53	.42	-.203	.839
รวม	4.54	.43	4.57	.41	-.628	.531

จากภาพ 2 พบว่าค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ดังภาพ 3

การบริหาร งานบุคลากร ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	P
	น้อยกว่า 5 ปี (n = 99)		5 – 10 ปี (n = 96)		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (n = 90)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านการวางแผนอัตราค่าจ้างและ การกำหนดตำแหน่ง	4.52	.47	4.64	.38	4.59	.48	1.837	.161
2. ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	4.49	.52	4.63	.38	4.58	.48	2.270	.105
3. ด้านการเสริมสร้าง ประสิทธิภาพ การปฏิบัติงาน	4.47	.55	4.61	.41	4.58	.46	2.243	.108
4. ด้านการประเมินการปฏิบัติงาน	4.51	.48	4.60	.38	4.54	.52	.989	.373
5. ด้านการธำรงรักษาบุคลากร	4.49	.49	4.58	.40	4.51	.47	.956	.386
รวม	4.49	.46	4.61	.35	4.56	.44	1.870	.156

จากภาพ 3 ปรากฏว่าค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากขึ้นไปและไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังภาพ 4

การบริหารงานบุคลากร ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดโรงเรียน						F	P
	กลาง (n = 95)		ใหญ่ (n = 95)		ใหญ่พิเศษ (n = 95)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านการวางแผน อัตราค่าจ้างและ การกำหนดตำแหน่ง	4.40	.53	4.60	.39	4.75	.32	16.297*	.000
2. ด้านการสรรหาและ บรรจุแต่งตั้ง	4.35	.59	4.65	.35	4.69	.34	16.773*	.000
3. ด้านการเสริมสร้าง ประสิทธิภาพการปฏิบัติ ราชการ	4.30	.60	4.65	.37	4.70	.33	21.872*	.000
4. ด้านการประเมิน การปฏิบัติงานราชการ	4.39	.61	4.60	.35	4.67	.33	10.189*	.000
5. ด้านการธำรงรักษา บุคลากร	4.33	.57	4.63	.32	4.62	.32	14.013*	.000
รวม	4.35	.52	4.63	.33	4.68	.30	18.682*	.000

จากภาพ 4 ปรากฏว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและแตกต่างกัน ซึ่งมีการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method) ดังภาพ 5

การบริหารงานบุคลากร	N	$\bar{x}$	โรงเรียน ขนาดกลาง	โรงเรียน ขนาดใหญ่	โรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ
			4.35	4.63	4.68
โรงเรียนขนาดกลาง	95	4.35		*	*
โรงเรียนขนาดใหญ่	95	4.63			
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	95	4.68			

จากภาพ 5 พบว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่, ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สามารถสรุป ได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่ม สหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ส่วนครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่องการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากการวิจัย พบว่าการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยในภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนั้นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานบุคลากร ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด โดยมีการบริหารงานจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับเนาวรัตน์ รอดเพ็ญ (2560, หน้า 28) กล่าวว่า การบริหารบุคลากรมีความสำคัญ เนื่องจากคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดขององค์กรและเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานทั้งหมด และสอดคล้องกับสิวรรณ ไชยกุล (2562, หน้า 26) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความจำเป็นเพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังเป็นการใช้ทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานบุคลากรอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ การวางแผนอัตราากำลังและการกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานราชการ การประเมินผลการปฏิบัติงานราชการ และการธำรงรักษาบุคลากร ซึ่งมีความสอดคล้องกับดาร์ตัน วรธรรมพิทักษ์ (2561) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานบุคลากร, ด้านการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน, ด้านการพัฒนาบุคลากร, ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และด้านการธำรงรักษาบุคลากร และยุวดี นามนิล (2564, หน้า 6 - 7) ได้สรุปแนวทางการบริหารงานบุคลากรยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์การรักษาและพัฒนาบุคลากร ด้านการวางแผนงานบุคลากร ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และด้านการสรรหาบุคลากร ซึ่งเมื่อพิจารณาการบริหารงานบุคลากรอย่างละเอียด สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เป็นผลมาจาก

ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการที่เป็นระบบและมีแบบแผนที่ชัดเจน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการกำลังคน วิเคราะห์ลักษณะงานให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายและมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ ซึ่งคำนึงถึงการใช้บุคลากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งรวบรวมและรายงานผลการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่งต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับยุวดี นามนิล (2564, หน้า 72) กล่าวว่าผู้บริหารต้องมีการวางแผนอัตรากำลังและเลือกงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร จะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับดาร์ตัน วรธรรมพิทักษ์ (2561, บทความ : หน้า 5) กล่าวว่าผู้บริหารควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงานการทำงานด้วย

1.2 ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดอัตรากำลังคน คุณสมบัติและหน้าที่ความรับผิดชอบให้ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา มีการประกาศรับสมัครสรรหาหรือคัดเลือก บรรจุแต่งตั้งหรือจัดจ้าง โดยมีการมอบหมายภาระงานและหน้าที่อย่างชัดเจน เพื่อให้ได้บุคลากรได้ปฏิบัติงานหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน สอดคล้องกับวณิช ไตรพาน (2560, หน้า 23 - 24) กล่าวว่า การแสวงหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงาน โดยมีกระบวนการขั้นตอนตั้งแต่ประกาศรับสมัคร รับสมัคร ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบ สอบคัดเลือกและประกาศผลและสอดคล้องกับจอมพงศ์ มงคลวนิช (2556, หน้า 92-95) กล่าวว่า แสวงหาและจ้างผู้สมัครงานที่มีความรู้ความสามารถและทัศนคติที่ตรงกับความต้องการขององค์กรให้เข้ามาสู่กระบวนการ

1.3 ด้านการประเมินการปฏิบัติงานราชการ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนด ประกาศเกณฑ์การประเมิน แนวปฏิบัติ และมาตรฐานการปฏิบัติงาน จากคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้ง พร้อมกับมีการชี้แจงให้รับทราบแนวทางการประเมินอย่างเป็นระบบ เน้นการมีส่วนร่วมและมีระบบแจ้งผลการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับกรณิการ์ นุดวงแก้ว (2560, บทความ : หน้า 4) กล่าวว่า สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับวณิช แจ่มฤกษ์แจ้ง (2562, หน้า 71) กล่าวว่า สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศ

ติดตามและประเมินผลการศึกษา เพื่อประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนตาม หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.4 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เป็นผลมาจากสถานศึกษามีการสำรวจความต้องการ วิเคราะห์ วางแผนและกลยุทธ์ ดำเนินกิจกรรมพัฒนาและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาทักษะ พัฒนาเจตคติ และเพิ่มสมรรถภาพในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับชนากานต์ บุญทอง (2562, หน้า 28) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมให้บุคลากรในเรื่องความรู้ ทักษะ พฤติกรรมและคุณลักษณะอื่นที่จะช่วยให้งานปัจจุบันและอนาคตประสบความสำเร็จในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าและทักษะที่สำคัญต่าง ๆ ในการทำงาน โดยกระบวนการพัฒนาศักยภาพที่มีศักยภาพสูง

1.5 ด้านการธำรงรักษาบุคลากร ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานรวมทั้งการจัดสวัสดิการในด้านต่าง ๆ จัดระบบดูแลความปลอดภัยและการบริการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้ปฏิบัติงาน เน้นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน พร้อมกับส่งเสริมด้านการศึกษา, ด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และการยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ สอดคล้องกับชนากานต์ บุญทอง(2562, บทความ : หน้า 32) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างแรงจูงใจและรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพสูงมีลักษณะแบบยืดหยุ่น การให้รางวัล การสร้างความก้าวหน้าในอาชีพ และสอดคล้องกับกรณีการณ์ นุดวงแก้ว (2560, บทความ : หน้า 4) กล่าวว่า มีการยกย่องให้เกียรติบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรีระยอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา, ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

2.1 ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม

และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุดและไม่แตกต่างกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะและความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างมีระบบที่ชัดเจน เป็นธรรมและมีความโปร่งใสในการปฏิบัติงานจากผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและดำเนินการบริหารงานบุคลากร ซึ่งเริ่มตั้งแต่การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษา มีการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งอย่างเป็นระบบชัดเจน รวมทั้งมีการส่งเสริมให้ครูมีประสิทธิภาพในการทำงานอย่างรอบด้าน เพื่อนำความรู้ ความสามารถและทักษะมาใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษานำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ และให้ความสำคัญในการดูแลสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับครูตั้งแต่เริ่มทำงาน จนเกษียณอายุราชการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุวดี งามนิล (2564, หน้า 75) ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานบุคลากรยุคดิจิทัลของสถานศึกษา จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา พบว่าครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากขึ้นไปและไม่แตกต่างกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี, ระหว่าง 5 – 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป ได้รับการส่งเสริม พัฒนาความรู้ ความสามารถ และการให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความชัดเจนในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งบุคลากรให้เหมาะสมกับงานและบริบทสถานศึกษา มีระบบการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานตั้งแต่บรรจุเข้ารับราชการในสถานศึกษาและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 – 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป โดยผู้บริหารสถานศึกษานำระบบการนิเทศการประเมินการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบชัดเจนสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และมีการเสริมแรงและจัดสวัสดิการให้กับบุคลากรอย่างเหมาะสม ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุวดี งามนิล (2564, หน้า 76) ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานบุคลากรยุคดิจิทัล

ของสถานศึกษา ในอำเภอบางบัวทอง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับดาร์ตัน วรธรรมพิทักษ์ (2561, บทความ : หน้า 7) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับฉันทานันท์ ไตรปาน(2560, หน้า 79) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษาสายรอง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและใหญ่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง เหตุที่เป็นเช่นนี้เป็นผลมาจากสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกด้านต่างกันได้แก่ พื้นที่ ตั้งอยู่ในอำเภอที่มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจ มีระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีจำนวนนักเรียนมาก เป็นต้น ส่งผลทำให้สถานศึกษามีสิ่งที่เื้อต่อระบบการวางแผนและการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาเพื่อใช้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง เนื่องจากโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีความพร้อมและสิ่งที่เื้อต่อการบริหารงานในด้านต่าง ๆ น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับมีสภาพตามผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่ามีการขาดแคลนบุคลากรจำนวนมาก บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีและแนวทางการปฏิบัติงานใหม่ๆ ขาดแคลนครูในสาขาขาดแคลน มีครูไม่ตรงสาขาวิชาเอก (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2565 – 2567, หน้า 34) สอดคล้องกับกริชนรินทร์ สิงคเวหน (2561, หน้า 73) พบว่าสภาพการบริหารงานบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัด ที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกันสภาพการบริหารงานบุคลากร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และสอดคล้องกับไตรรงค์ จันทะบาล (2563, หน้า 92) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสำรวจปริมาณงาน และสร้างความสำคัญและตระหนักการจัดบุคลากร
2. ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ
3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนและสนับสนุนงบประมาณ
4. ด้านการประเมินการปฏิบัติงานราชการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย ครูทราบล่วงหน้ายึดหลักธรรมาภิบาล ถูกต้องและโปร่งใส
5. ด้านการธำรงรักษาบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการให้ค่าปรึกษา การส่งเสริมบรรยากาศประชาธิปไตยเบิกจ่ายเงินสวัสดิการถูกต้องและรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรตามขอบข่ายการบริหารงานบุคลากรตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา
2. ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคลากรของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่อื่น ๆ
3. ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคลากรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- [1] _____. (2557). 112 ปี กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำคูณสภา.
- [2] กรรณิการ์ นุดวงแก้ว . (2560). *ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมือง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- [3] กริชนรินทร์ สิงคเวหน. (2561). *สภาพการบริหารงานบุคลากรโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- [4] จอมพงศ์ มงคลนิช.(2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์.
- [5] ชนกานต์ บุญทอง. (2562). *กลยุทธ์การบริหารจัดการบุคลากรที่มีศักยภาพสูง เพื่อสร้างรายได้เปรียบในองค์กร สังกัดสำนักงาน*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- [6] ดาริตน วรรณมพิทักษ์. (2561). *ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สหวิทยาเขตวิภาวดี เขตดอนเมือง*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- [7] ไตรรงค์ จันทะบาล. (2563). *สภาพและแนวทางการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- [8] นวรัตน์ รอดเพียน. (2560). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- [9] ยุวดี นามนิล. (2564). *บทบาทของผู้บริหารต่อการบริหารบุคลากรยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- [10] วณิษา แจ่มฤกษ์แจ้ง. (2562). *การบริหารบุคลากรที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม:กรณีศึกษาโรงเรียนของรัฐระดับมัธยมศึกษาที่มีโครงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ.
- [11] วณิดานันท์ ไตรปาน. (2560). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษาตากสินระยอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- [12] ศศิธร ยอดดอน. (2561). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยางตลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- [13] ศิริพงศ์ เสาวภายน. (2556). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์และสื่อดิจิทัล จำกัด.
- [14] สำนักงานเลขาธิการสภา. (2562). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี จำกัด.

- [15] สิวรรณ ไชยกุล. (2562). การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลาเขต 3 . สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- [16] Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). Research methods in education. (7th Ed.). New York: Routledge.

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

THE TEACHERS OPINIONS TOWARD THE ADMINISTRATOR INFORMATION TECHNOLOGY MANAGEMENT OF SCHOOL NETWORK 72, BANG KHUNTHIAN DISTRICT OFFICE UNDER KRUNG THEP MAHA NAKHON

ศศิประภา หุ่นสะดี^{1*}, รุจิร ภู่อาระ² และ ปาวิดา ธาราศรีสุทธิ³
SASIPRAPA HUNSADEE^{1*}, RUJI PUSARA² and PAVIDA THARASRISUTTI³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 217 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็นแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 40 ข้อ มีค่าตรงนัยความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) และความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จะเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe's (Scheffe's method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา 2.1) ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2.2) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน และครูที่สังกัดสถานศึกษาที่ขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

คำสำคัญ : การบริหาร ; ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ; ผู้บริหารสถานศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, Master of Education Program in Administration, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.

²⁻³ รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, Associate Professor, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.

* Corresponding Author, Email: 6314470007rumail.ru.ac.th

Received: Mar 21, 2022, Revised: May 10, 2022, Accepted: May 14, 2022

ABSTRACT

This research is an exploratory research. The objectives of this study were to study and compare teachers' opinions on information technology system management of school administrators in the 72nd school network, Bang KhunThian District Office. under the Bangkok Metropolitan Administration, classified by educational qualifications work experience and school size The sample group consisted of teachers in the network of schools that 72 Bang KhunThian District Office under Bangkok, academic year 2021, 217 people and using a stratified probability sampling method. The research instrument was a 40-item questionnaire on information technology system management of educational institution administrators. The corresponding index was between 0.60 – 1.00 and Cronbach's Alpha confidence was 0.97. The statistics used in the research were mean, standard deviation. The t-test and one-way ANOVA statistic when found a statistically significant difference of .05 were compared in pairs by Scheffe's method (Scheffe'). 's method).

The results showed that

1. The teachers' opinions on the management of information technology systems of educational institution administrators The overall and individual aspects are at a high level.

2. Comparison of teachers' opinions on the management of information technology systems of educational institution administrators 2.1) Teachers with different educational backgrounds have opinions on the management of information technology systems of school administrators. Overall and each aspect were not different. 2.2) Teachers with different working experiences. And teachers under different educational institutions had different opinions on the management of information technology system as a whole and in each aspect with a statistical significance at the 0.5 level.

Keywords: Administration ; Information Technology System ; Educational Institute Administrators

บทนำ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศถือได้ว่ามีบทบาทและความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการบริหารจัดการงานในทุกๆ องค์การ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน ต่างก็ได้นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการงาน หลายๆ ด้านขององค์กรด้วยกันเช่นว่า ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านการศึกษา ด้านเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม เป็นต้น เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญมากต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน ซึ่งสารสนเทศทำให้มนุษย์เรานั้นสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ไม่ว่าอยู่ไกลแค่ไหนก็ตาม และในภาคส่วนขององค์กร หรือกลุ่มบริษัทที่ดำเนินงานประกอบการในทุกๆ ด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้บริษัท หรือองค์กรนั้นๆ สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามการรับหรือการส่งข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้นั้นจำเป็นจะต้องมีระบบการจัดการที่สมบูรณ์และมีคุณภาพ โครงสร้างพื้นฐานทางสารสนเทศได้แก่โครงข่ายระบบโทรคมนาคม การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับการบริหารจัดการงานของแต่ละองค์กรนั้นๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

ซึ่งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในการบริหารจัดการในโรงเรียนส่วนใหญ่ จะเป็นการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนต่างๆ และการพิมพ์เอกสาร รวมทั้งใช้ในการประมวลผล เพื่อจัดระบบข้อมูลงานบริหารทั่วไป ได้แก่ การจัดสารสนเทศและเอกสารประชาสัมพันธ์เอกสารต่างๆ รวมถึงการสร้างเว็บไซต์ เพื่อให้โรงเรียนได้เผยแพร่งานวิชาการ ได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดท่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน การจัดทำ

ข้อสอบทำสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับด้านวิชาการ งานธุรการได้แก่ การจัดทำระบบบัญชีและพัสดุ การพิมพ์เอกสาร การคิดคำนวณ งานปกครอง ได้แก่การผลิตสื่อและเอกสารการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน งานอาคารสถานที่ใช้ในการจัดระบบข้อมูลเป็นต้น จะเห็นว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในโรงเรียน มีการใช้แตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละโรงเรียนในปัจจุบัน หน่วยงานต้นสังกัดจะจัดสรรงบประมาณ เพื่อการพัฒนาและ จัดระบบสารสนเทศไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในโรงเรียน เอกชนจะมีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (พันทิพย์ ภูติยา, 2550)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับ บริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร สถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ทราบระดับความคิดเห็นและ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ในการปรับปรุงและพัฒนาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน และจำแนกตามคุณวุฒิ การศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียนเพื่อเป็น ข้อมูลสารสนเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการประกอบการพิจารณา การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการ บริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร สถานศึกษาโดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร สถานศึกษาจากงานวิจัยของณัฐพงศ์ แก้วรากมุก (2563), ฤทัยรัตน์ ทุมรัตน์ (2563), ยูไฮนี บากา (2563), ณัฐวุฒิ ขาวคำ เขตต์ (2561), ชีรวัดน์ แสงสว่าง (2561), สมจิตร ขวัญแดง (2560), อุศมาน หลีสันมะหมัด (2560), เลิศลักษณ์ ภาคาผล (2560) โดยสังเคราะห์และสรุปแนวทางการบริหารจัดการระบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริหารวิชาการ 2) ด้านบริหารงบประมาณ 3) ด้านบริหารบุคคลและ 4) ด้านบริหารทั่วไป

สมมติฐานของการวิจัย

ครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และอยู่ ในโรงเรียนขนาดต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในเครือข่าย โรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน จำนวนครู 497 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ จำนวน 217 คน โดยจากการเปิดตารางของ Cohen, Manion and Morrison และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็นแบบชั้นภูมิของจำนวน ครูและขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามใช้ในการรวบรวมความคิดเห็นของครู ต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร สถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ คุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนซึ่งมี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครู ต่อ การบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร สถานศึกษา 4 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวม 40 ข้อ มีลักษณะของ แบบสอบถามเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถาม 4 ด้าน ด้านละ 10 ข้อคำถาม โดยให้ความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขต่อไป
4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบว่ามีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .97
6. จัดแบบสอบถามฉบับจริง และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย
7. รวบรวมแบบสอบถาม และวิเคราะห์ผลที่ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 217 คน
2. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากข้าราชการครูในการตอบแบบสอบถาม โดยดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยมีการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ จากนั้นสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3. วิเคราะห์ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยภาพรวมและรายด้าน

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตามสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

2. ค่าความเชื่อมั่นใช้สูตร

$$\alpha - coefficient = N \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}$$

3. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยมีการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้านโดยใช้การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples)

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการ

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาดังภาพ 1

การบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านบริหารงานวิชาการ	4.2074	.3748	มาก
2. ด้านบริหารงานงบประมาณ	4.1378	.5591	มาก
3. ด้านบริหารงานบุคคล	4.1774	.5716	มาก
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	4.2171	.5346	มาก
รวม	4.1849	.4719	มาก

จากภาพ 1 แสดงว่าครูมีความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา ดังภาพ 2

การบริหารจัดการ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	คุณวุฒิการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี (n = 130)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 87)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านบริหารงานวิชาการ	4.20	.37	4.20	.44	-.022	.983
2. ด้านบริหารงานงบประมาณ	4.16	.53	4.09	.59	.938	.349
3. ด้านบริหารงานบุคคล	4.21	.55	4.12	.59	1.07	.283
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	4.23	.54	4.18	.53	.668	.505
รวม	4.2	.46	4.15	.47	.788	.432

จากภาพ 2 พบว่าค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ดังภาพ 3

การบริหารจัดการ ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ	ประสบการณ์การทำงาน						F	P
	น้อยกว่า 5 ปี		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป					
	5 – 10 ปี		10 ปีขึ้นไป					
	(n = 51)		(n = 104)					
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านบริหารงานวิชาการ	4.16	.42	4.31	.28	4.16	.38	3.52*	.031
2. ด้านบริหารงาน งบประมาณ	4.12	.61	4.18	.51	4.11	.55	.317	.729
3. ด้านบริหารงานบุคคล	4.17	.63	4.22	.49	4.14	.58	.388	.679
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	4.23	.62	4.24	.48	4.15	.46	.458	.633
รวม	4.17	.54	4.24	.41	4.15	.46	.782	.459

จากภาพ 3 ปรากฏว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและแตกต่างกัน ซึ่งมีการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method) ดังภาพ 4

การบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	N	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 5 ปี	10 ปีขึ้นไป	5 – 10 ปี
			4.164	4.165	4.312
น้อยกว่า 5 ปี	51	4.164	-	-	-
10 ปีขึ้นไป	104	4.165	-	-	*
5- 10 ปี	62	4.312	-	-	-

จากภาพ 4 พบว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไปส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบว่ามีค่าแตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังภาพ 5

การบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	ขนาดโรงเรียน						F	P
	กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ			
	(n = 15)		(n = 107)		(n = 95)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านบริหารวิชาการ	3.84	.48	4.22	.34	4.24	.35	7.965*	.000
2. ด้านบริหารงบประมาณ	3.78	.62	4.15	.56	4.17	.52	3.383*	.036
3. ด้านบริหารบุคคล	3.68	.74	4.21	.54	4.21	.54	6.226*	.002
4. ด้านบริหารทั่วไป	3.74	.70	4.25	.48	4.25	.52	6.558*	.002
รวม	3.765	.60	4.213	.43	4.218	.45	6.720*	.001

จากภาพ 5 ปรากฏว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

และแตกต่างกัน ซึ่งมีการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method) ดังภาพ 6

ด้านบริหารวิชาการ	N	$\bar{x}$	โรงเรียน ขนาดกลาง	โรงเรียน ขนาดใหญ่	โรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ
			3.846	4.229	4.240
โรงเรียนขนาดกลาง	15	3.846		*	*
โรงเรียนขนาดใหญ่	107	4.229			
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	95	4.240			

จากภาพ 6 พบว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโดยครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ส่วนครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านบริหารงานวิชาการ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านบริหารงานวิชาการมากกว่าครูที่มี

ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป ส่วนครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง แต่ครูที่อยู่ในโรงเรียนใหญ่พิเศษและครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้งบประมาณ การบริหารบัญชี การจัดหาพัสดุมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การดำเนินงานธุรการ งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรซึ่งสอดคล้องกับ ฤทัยรัตน์ พุ่มรัตน์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับณัฐพงศ์ แก้วรากมุก (2563) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชิงราย เขต 3 ที่พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สืบเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับประยุกต์ในการดำเนินงานการบริหารจัดการสถานศึกษา ใช้กับพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการร่วมกับสถานศึกษาอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยูไฮนี บากา (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 สอดคล้องกับงานวิจัยของอุศมาน หลีสันมะหมัด (2560) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ด้านการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สืบเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับประยุกต์ในการดำเนินงานการบริหาร มีการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้งบประมาณ การจัดหาพัสดุ การบริหารบัญชี การควบคุมดูแล บำรุงและจำหน่ายพัสดุและสินทรัพย์ การจัดทำและเสนองบประมาณการรายงานผลการดำเนินงานงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัยรัตน์ ทุมรัตน์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคลในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สืบเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับประยุกต์ในการดำเนินงานการบริหารจัดการสถานศึกษา มีนำกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ การขอรับ

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การกำหนดตำแหน่ง การสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัยรัตน์ ทุมรัตน์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพงศ์ แก้วรากมุก (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 พบว่า สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไปในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สืบเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับประยุกต์ในการดำเนินงานการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินธุรการ งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัยรัตน์ ทุมรัตน์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพงศ์ แก้วรากมุก (2563) ได้ศึกษา

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
สำหรับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า สภาพและปัญหา
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการบริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
ด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา
เครือข่ายโรงเรียนที่ 72 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัด
กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน
และขนาดโรงเรียน สามารถสรุปประเด็นอภิปราย ได้ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามคุณวุฒิการศึกษา พบว่า
การบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่างกัน
มีการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมและ
รายด้านไม่แตกต่างกัน แสดงว่าวุฒิการศึกษาไม่มีผลต่อความ
คิดเห็นการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้อาจ
เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจและให้
ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการการดำเนินงานภายใน
สถานศึกษา การดำเนินงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา
เพราะในปัจจุบันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามาเป็นส่วน
หนึ่งของการทำงาน การจัดการเรียนการสอนทั้งของครูผู้สอน
และผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนการปฏิบัติงาน
ของครูและบุคลากรอย่างครอบคลุมและต่อเนื่องทั้งในด้านการ
ส่งเสริมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการใช้งานระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศจึงทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่า
ปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง
กัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ อภิญา บุตรอุย (2563) ได้ศึกษา
เรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการการศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10
จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
เพื่อการศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดสมุทรสงครามโดยภาพรวม
และรายด้านไม่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร

ขวัญแดง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาของการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่
จังหวัดสงขลาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพ
ปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา
ไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามประสบการณ์ทำงาน โดย
ภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ด้านการบริหารวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีผล
ต่อความคิดเห็นในการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีในงานด้าน
วิชาการ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการ
ของเชฟเฟ (Scheffe's method) พบว่าความคิดเห็นของครูที่มี
ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ 10
ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นความ
คิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มี
ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ไม่พบความแตกต่างกัน และความ
คิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มี
ประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป ไม่พบความแตกต่างกัน เหตุที่
เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า
5 ปี มีความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีการ
ทำงานของสถานศึกษาน้อย เนื่องจากประสบการณ์การทำงาน
น้อยจึงไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบ
การทำงานเฉพาะด้านต่างๆของสถานศึกษาหรือหน่วยงาน
ต้นสังกัด และมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในแนวทางการปฏิบัติ
ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา ครูที่มี
ประสบการณ์ 5-10 ปี มีความเข้าใจ ความรวดเร็วในการใช้งาน
การแก้ปัญหาการดำเนินงานที่มีความเกี่ยวข้องกับงานระบบ
เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาได้ดี เนื่องจากมี
ประสบการณ์ในการทำงานมาก มีความเข้าใจและเชี่ยวชาญใน
งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อีกทั้งเข้าใจในแนวทางการ
ปฏิบัติของสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดได้เป็นอย่างดี
สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรวัฒน์ แสงสว่าง (2561) ได้ศึกษา
เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศ ทางการศึกษาสู่ไทยแลนด์ 4.0 ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึง
กาฬ ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทาง
การศึกษาสู่ไทยแลนด์ 4.0 ในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตาม

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่าทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง แต่ครูที่อยู่ในโรงเรียนใหญ่พิเศษและครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้เป็นอาจสืบเนื่องมาจากโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีบริบทของสภาพแวดล้อมที่มีความพร้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงาน หรือเครือข่ายจากภายนอก ส่งผลให้โรงเรียนมีความพร้อมในด้านของสื่อ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนและร่วมดำเนินงาน ส่งผลให้แผนงานที่วางไว้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สามารถเข้าถึงข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีบุคลากรปฏิบัติงานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนที่ตรงกับสายงานจึงเกิดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะมีความแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลางที่อาจจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกได้น้อยกว่า และจำนวนบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรงเข้าร่วมปฏิบัติงานน้อย จึงทำให้บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางต้องมีการเรียนรู้อย่างเพิ่มเติมเพื่อปฏิบัติงานร่วมกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับอุศมาน หลีสันมะหมัด (2560) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 16 ผลวิจัยพบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดเตรียมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรวมฐานข้อมูลงานวิชาการ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการดำเนินงาน
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้แนวทางการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการบริหารงานงบประมาณกับครูที่ต้องรับผิดชอบงานด้านงบประมาณของสถานศึกษา
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะงานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนงานนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้กับงานด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาขอบข่ายงานบริหารวิชาการ
2. ควรมีการศึกษานวัตกรรมเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา
3. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อคุณภาพของนักเรียนหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชินกรณ แก้วรักษา. (2555). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- [2] ณัฐชริกา บัณทุกาณัจน์. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนราชดำริ กรุงเทพมหานคร

- [3] ณัฐพงศ์ แก้วรากมุข. (2563). การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- [4] ณัฐวุฒิ ชาวคำเขตต์. (2561). การบริหารระบบสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเวียงแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- [5] อธิวัฒน์ แสงสว่าง. (2561). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาสู่ไทยแลนด์ 4.0 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- [6] บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- [7] พันทิพย์ ภูติยา. (2550). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- [8] ยูไนน์ บากา. (2563). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่., สงขลา.
- [9] ฤทัยรัตน์ ทุมรัตน์. (2563). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช., นครศรีธรรมราช.
- [10] เลิศลักษณ์ ภาคาผล. (2560). การบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ธนบุรี.
- [11] สมจิตร ขวัญแดง. (2560). สภาพปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- [12] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560–2579. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- [13] สุเมธ งามกนก. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อศักยภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ของครูในการบริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : โรงพิมพ์ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา.
- [14] อภิญญา บุตรจุย. (2563). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม.
- [15] อุศมาน หลีสันมะหมัด. (2560). สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- [16] Cohen, Louis. (1928). *Research methods in education*. (7th ed). LouisChon, Lawrence Morrison.

สภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร

PERFORMANCE ACCORDION ON STANDARDS FOR THE TEACHING PROFESSION OF TEACHING IN PRAWET DISTRICT OFFICE UNDER BANGKOK METROPOLIS

พรrawnภา วงศ์อ้าย^{1*}, รุจิรุ ภู่อาระ² และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ³

PHRAWNAPA WONGAI^{1*}, RUJI PUSARA² and PAVIDA THARASRISUTTI³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และวิทยฐานะ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2564 จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และเป็นลักษณะแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท Likert (1976, p. 247) เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามเกณฑ์ข้อบังคับคุรุสภา 2562 พัฒนามาจากแนวคิดของภัทรวรรณ รอดเจริญ - สงวน อินทร์รักษ์ (2563) และ ของ สายฝน ชำนาญเรือน (2560) จำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.980 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparisons method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขต ประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 ด้าน 1. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู 2. ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วนบรรลุวัตถุประสงค์ของงาน ส่วนด้านอื่นๆพบว่าอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและวิทยฐานะ มีดังนี้

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, Master of Education Program in Administration, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.

²⁻³ รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, Associate Professor, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.

* Corresponding Author, Email: phrawnnapawongai@gmail.com

Received: Mar 21, 2022, Revised: May 10, 2022, Accepted: May 14, 2022

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเฉพาะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูอยู่ในระดับมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี มีการปฏิบัติหน้าที่ครูมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป และครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

2.3 ครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการ มีสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูสูงกว่าครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและครูที่ไม่มีวิทยฐานะ

คำสำคัญ : สภาพการปฏิบัติของครู ; เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ; ด้านการปฏิบัติงานของครู

ABSTRACT

This study was survey research and aimed to investigate and compare working condition on standards for the teaching profession of teachers in Pravet region under Bangkok, classifying by educational level, work experience and teacher's academic standing. This research was carried out with 217 teachers, academic year 2022, in Praet region under Bangkok. The instrument used was a questionnaire about working condition on standards for the teaching profession of Kurusapa rules in 2019; adapted from Pattarawan Rodcharoen, SanguanInruk; 2020 and SaifonChumnanreain; 2017. The conformity index value is 0.80-1.00 and the reliability value is 0.980. Analyze the data using a packaged program. The statistics used in the research were frequency distribution, percentage, mean ($\bar{X}$), and standard deviation (SD). way analysis of variance, when statistically significant differences were found at the .05 level. Mean differences were compared by pairs by Scheffe's post hoc comparisons method.

The finding of this study found as follows:

1. Working condition on standards for the teaching profession of teachers under Bangkok was in 'much' level as a whole and individual aspect. Considering by each item revealed that determining to develop learners with teacher spirit and complete work on successful assignment were in 'very much' level and the others were in 'much' level. And when considering each aspect, it was found that teachers in the Prawet District Office under Bangkok have work in accordance with professional standards of teachers At the highest level, there are 2 aspects. 1. Commitment to develop learners with the spirit of a teacher. 2. Performed work in the assigned duties and accomplished the objectives of the work. In other areas, it was found that it was at a high level.

2. Comparing working condition on standards for the teaching profession of teachers under Bangkok classified by educational level, work experience and teacher's academic standing indicated as follows:

2.1 Classifying by educational level revealed that teachers who were upper than bachelor degree had performance than bachelor degree. The others were not different.

2.2 Classifying by work experience indicated that teachers who had experience between 5 - 10 years had more work experience than 10 years up and lower 5 years.

2.3 Classifying by teacher's academic standing showed that practitioner level teacher (K1) had more working condition than senior professional level teacher (K2) and assistant teacher.

Keywords: Teacher performance condition ; Standards for professional ; performance of teachers.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศในทิศทางที่พึงประสงค์ได้ โดยเฉพาะสภาวิชาการณปัจจุบันที่สังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงอย่างไร้พรมแดน การศึกษาจึงยังมีบทบาทสำคัญในการเตรียมคนให้เข้าสู่สังคมอนาคตมี คุณลักษณะสำคัญของคนในยุคศตวรรษที่ 21 ด้วยเหตุนี้วิชาชีพทางการศึกษาจึงต้องเป็นวิชาชีพของคนดี คนเก่ง ในสังคม ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและด้วยความสำคัญของวิชาชีพดังกล่าว พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จึงบัญญัติให้องค์กรวิชาชีพครู คือ ครูสภา ทำหน้าที่ควบคุม มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาเพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะอย่างสูงในการประกอบวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมและประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของ วิชาชีพพรมทั้งมีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็น วิชาชีพชั้นสูง

ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจึงต้องได้รับ ใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพต้องประพฤติตนตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพตามที่กำหนดประกอบด้วย 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์ วิชาชีพ 2) มาตรฐาน การปฏิบัติงาน 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน อย่างไรก็ตามถึงแม้ ครูสภาได้มีมาตรการควบคุม กำกับดูแลคุณภาพของผู้ประกอบ วิชาชีพทางการศึกษา พร้อมทั้งมีความพยายามยกระดับ มาตรฐานวิชาชีพของผู้ ประกอบวิชาชีพให้สูงขึ้นแต่ในความเป็น จริงของคุณภาพการศึกษาไทยโดยรวมก็ยังไม่เป็นที่พอใจของ สังคม มาตรฐานการปฏิบัติงานและ มาตรฐานการปฏิบัติตนของ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ครูผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้บริหาร การศึกษาและศึกษานิเทศก์ได้มีการ ปฏิบัติงานและปฏิบัติตนเป็นไปตามมาตรฐานที่ครูสภากำหนด หรือไม่

ครูสภาในฐานะองค์กรส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533 ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ด้าน คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณมุ่งมั่นพัฒนา เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าว มีลักษณะเป็น

นามธรรม ยากแก่การปฏิบัติและการประเมินในปี พ.ศ. 2537 ครูสภาได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูจากเดิม 4 ด้าน เป็น 11 มาตรฐาน ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานใหม่ครอบคลุมเกณฑ์เดิม สามารถปฏิบัติและประเมินพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของครู ได้ต่อมาปี พ.ศ. 2544 ครูสภาได้มีการเพิ่มเติมเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพ ครูเป็น 12 มาตรฐาน และได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการอำนวยการครูสภา เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2544 เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 12 มาตรฐาน กำหนดขึ้นบน พื้นฐานของความเชื่อที่ว่า “เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้” ครูจึงต้องคำนึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญครูสามารถเลือก วิธีการสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้และสามารถ สร้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสถานการณ์ เมื่อสอนไปแล้วครูสามารถ ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง และชื่นชมต่อความสำเร็จของผู้เรียน เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 12 มาตรฐานนี้ เป็นเกณฑ์ของการปฏิบัติตน และการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูเพื่อประกันคุณภาพการทำงาน และการประกอบอาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการครูสภา, 2549, หน้า 37) ต่อมาปี พ.ศ. 2562 เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูสภาได้ แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับครูสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ในส่วนของมาตรฐานวิชาชีพครูด้านมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพและมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการศึกษาของชาติ โดยออกเป็น “ข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562” ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม 2562 ซึ่งคณะกรรมการครูสภาได้ออกข้อบังคับครูสภาว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2562 ในส่วนของมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูมีแนวทางในการ ปฏิบัติงาน 3 ด้านดังนี้ 1. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2. ด้านการ จัดการเรียนรู้และ3.ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (สำนักงานเลขาธิการครูสภา. 2562 :19-20)

ปัจจุบันโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศสังกัด กรุงเทพมหานครประกอบด้วย 3 กลุ่มเครือข่าย คือ เครือข่ายที่ 30 เครือข่ายที่ 31 และเครือข่ายที่ 32 ประกอบด้วย 16 โรงเรียนจัดการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้ความสำคัญใน การพัฒนาครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้มี คุณภาพในการจัดการศึกษาเพื่อให้ครูสามารถก้าวสู่ระดับ

เมื่ออาชีพตามแนวทางของพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 แต่การจะพัฒนาคุณภาพของครูและสถานการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคตนั้นสิ่งหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือการประเมินคุณภาพของครูซึ่งถือว่าเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนสถานศึกษาและประเทศอันเป็นหลักประกันว่าจะมีครูที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้เรียนจะได้รับการเรียนรู้ที่มีคุณภาพซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ดีที่จะเกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้าเนื่องจากความรู้ความสามารถของครูจะเป็นตัวแปรที่จะทำนายหรือคาดหมายคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนให้การศึกษาเกิดการพัฒนายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อให้ครูปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาครูให้มีจิตสำนึกอุดมการณ์และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยมีมาตรฐานวิชาชีพครูเป็นตัวกำหนดเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมในความเป็นครูและครูใช้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงานส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการบริการด้านการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพอันจะทำให้ผู้เรียนผู้ปกครองและสังคมเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่อันมีประสิทธิภาพสูงของครู

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบว่าระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอยู่ในระดับใดผลที่ได้จากการทำวิจัยจะได้ใช้เป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารและครูโรงเรียนเพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครูให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูและเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพที่ดี มีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ

สังกัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามวุฒิการศึกษาประสบการณ์การทำงาน และวิทยฐานะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทราบถึงความแตกต่างในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ผลการศึกษาที่ได้เสนอผู้บริหารให้ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา ปรับปรุง และพัฒนาในการบริหารงานของโรงเรียนต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 523 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Cohen, Manion, and Morrisin (2011, p. 147) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เป็นแบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเทศสังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน1ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และวิทยฐานะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 3 ด้าน คือ 1. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2. ด้านการจัดการเรียนรู้ 3. ด้านความสัมพันธ์ต่อผู้ปกครองและชุมชนจำนวน40 ข้อ เป็นลักษณะแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท Likert (1976, p. 247)

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งคำถามเป็นแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. ศึกษาค้นคว้า หนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเทศ สังกัดกรุงเทพมหานคร สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา (2562) โดยศึกษาปรับปรุงเครื่องมือของ ภัทรวรรณ รอดเจริญ - สงวน อินทร์รักษ์ (2563 : 101) และศึกษาปรับปรุงเครื่องมือ ของ สายฝน ชำนาญเรียน (2560) เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างตามบริบทของตัวแปรที่ศึกษา แล้วนำฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเทศ สังกัดกรุงเทพมหานครเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเนื้อหา (content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ นิยาม ศัพท์ เฉพาะ IOC (index of item objective congruence) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่ามากกว่า 0.5 ไว้ และแก้ไขปรับปรุงข้อที่มีค่าน้อยกว่าพร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของ

แบบสอบถามให้ได้คุณภาพ (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, 2557, หน้า 179-186) ซึ่งได้ผลจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับ ได้ค่าระหว่าง 0.80 - 1.00 แสดงว่าข้อคำถามของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ได้

5. การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นขอแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.980 แสดงว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือที่มีความเชื่อถือได้

6. จัดแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

7. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มอบให้ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนในสำนักงานเขตประเทศ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตจัดเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 คน

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 ฉบับพร้อมแนบบแบบสอบถามรูปแบบ QR Code แบบสอบถามผ่าน Google Form และผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาคำนวณหาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามในตอน ที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยเรื่องสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเทศ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามในตอน ที่ 2 สภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเทศ สังกัดกรุงเทพมหานคร นำมาบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางคณิตศาสตร์เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยโดยการวิเคราะห์หา

ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เป็นรายชื่อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 โดยเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นอิสระต่อกัน (independent samples) โดยใช้สถิติ t-test

4. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 โดยเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครูและวิทยฐานะของครู โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่าง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe test)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานครในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานครมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 ข้อ 1. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู 2. ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ได้ครบถ้วนบรรลุวัตถุประสงค์ของงาน ส่วนข้ออื่นๆ พบว่าอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และวิทยฐานะสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แสดงว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และเมื่อพิจารณารายด้านตามวุฒิการศึกษา

โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเฉพาะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูอยู่ในระดับมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบว่าแตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5 – 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แสดงว่าประสบการณ์ทำงานของครูไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5 – 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีการการปฏิบัติงานเฉพาะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูอยู่ในระดับมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบว่าแตกต่างกัน

2.3 ครูที่ไม่มีวิทยฐานะ ครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการ และครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่แตกต่างกันพบว่าโดยภาพรวมครูที่ไม่มีวิทยฐานะมีการปฏิบัติงานแตกต่างกับครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการและครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ยกเว้นครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการมีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกับครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่าครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการและครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและด้านการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากกว่าครูที่ไม่มีวิทยฐานะส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ครูมีสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจสืบเนื่องจากระบบการบริหารจัดการของโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร มีมาตรฐานปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาในวิชาชีพครูอยู่เสมอ มีการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคลพัฒนาแผนการสอน

ให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและมีความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มีความร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ศึกษาเข้าถึงบริบทของชุมชน เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนา มะลิวัลย์, รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ พบว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครู พบว่าครูที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน รายด้านพบว่าด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู และด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ครูเพศชายมีการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู และด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน สูงกว่าครูเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพิจารณาและอภิปรายผลเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งนี้เพราะครูได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ผลการวิจัย เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ด้านวิชาการอยู่เสมอ เป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพและเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร สมาคม ชมรม ที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู จัดทำผลงานทางวิชาการ รับการนิเทศการสอนเสมอ มีการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครู และสร้างกิจกรรมความรู้หรือกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนเพื่อให้มีการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ โอกาส ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 12-14) มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมี

ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัด การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่โดยมีการประสานร่วมมือกันระหว่างบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน ทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะข้าราชการครูโรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศ ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริงก่อให้เกิดการสร้างนิสัยจนมีพัฒนาการเป็นบุคลิกภาพ ติดตัว ผู้เรียนตลอดไป ผู้เรียนได้ใช้ทักษะความสามารถต่างๆ โดยเรียนรู้ผ่านการกระทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรวรรณ รอดเจริญ, สงวน อินทร์รักษ์ (2563 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์จังหวัดสมุทรสาครผลการวิจัยพบว่า ส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง จัดกิจกรรมคำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียน พัฒนาความสามารถของผู้เรียนโดยตอบสนองความถนัด สร้างแผนการจัดการการเรียนรู้ คิดค้นใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ จัดการเรียนรู้ตามความแตกต่างของบุคคล จัดเทคนิคการเรียนการสอนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของผู้อื่น ร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษาให้กับชุมชน ค้นหา สังเกต ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สร้างการพัฒนาตนเองเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาของผู้เรียน และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีระบบ โรงเรียนในสำนักงานเขตประเวศส่วนใหญ่ อยู่ท่ามกลางชุมชน จึงมีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนอยู่ตลอดเวลา มีการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียนและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 5-12) มาตรา 29 ให้สถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ร่วมมือกับ

ผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

2. การเปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษาพบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจสืบเนื่องครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน อาจมีการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน มากน้อยแตกต่างกัน โดยเฉพาะครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีจะมีการพัฒนาความรู้ความสามารถมีความชำนาญในหน้าที่ครูในการหาแนวทางการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นครูทุกคนย่อมต้องการความก้าวหน้าในการทำงานในตำแหน่งและหน้าที่ที่รับผิดชอบที่ชัดเจนสามารถคาดหวังหรือกำหนดอนาคตของตนเองได้ในขณะที่ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีแม้จะมีความรู้ความสามารถน้อยกว่ามีการปฏิบัติงานสอนเพียงอย่างเดียวซึ่งอาจจะไม่ได้เข้าถึงงานที่ปฏิบัติหน้าที่ครูได้มากพอเป็นเพราะว่าครูบางท่านยังไม่ได้เป็นครูประจำชั้นจึงไม่ได้เข้าถึงการปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างชัดเจนแต่จะมีวิธีการปฏิบัติงานเพื่อแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้เพียงพอตามที่มาตรฐานวิชาชีพครูกำหนด เพราะมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาเป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงานและปฏิบัติงานในหน้าที่จึงทำให้ครูที่มีการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติหน้าที่ครูแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของกมลชาติ อุ่นยศ, ดร. สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ (2561: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครพบว่าครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุราชการ ประสบการณ์ในการสอน และระดับการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครที่มีกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบตามประสบการณ์ทำงาน พบว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์

ทำงานต่ำกว่า 5 ปีจะเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงของปฏิบัติการศึกษา จึงอาจทำให้มีความเข้าใจถึงการปฏิบัติหน้าที่ครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่เริ่มใช้ภายหลังการปฏิบัติการศึกษารวมถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้องไม่มากนักจึงทำให้อยู่ในการปรับตัวให้เข้าสถานการณ์ในปัจจุบันมากกว่าในขณะที่ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป จะอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านแนวทางในการจัดการศึกษาของประเทศ จึงยังคงมีการปฏิบัติตามแนวทางแบบเดิมๆ ที่คุ้นเคยซึ่งแตกต่างจากการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูอยู่บ้าง ยังมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีมไม่ว่าจะเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษาด้วยตนเอง บุคลากรกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษารวมถึงการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าวเป็นอย่างมาก ทำให้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ศศิธร นาคสง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงาพบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอยู่ในระดับปานกลางจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบตามวิทยฐานะ พบว่าครูที่มีวิทยฐานะต่างกันมีสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมและรายด้าน ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและด้านการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากครูที่มีวิทยฐานะต่างกันอาจมีการปฏิบัติงานในแต่ละด้านมากน้อยแตกต่างกันไปตามที่ มาตรฐานวิชาชีพครูกำหนด เพราะมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาเป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงานและปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ในการประเมินตนเองได้ และผู้บริหารสามารถนำไปประเมินครูและเป็น

แนวทางในการพัฒนาครูเพื่อให้การปฏิบัติงานสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงทำให้ครูในแต่ละช่วงตามวิทยฐานะจะมีการปฏิบัติตนเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินในแต่ละระดับ ทำให้ครูที่มีวิทยฐานะต่างกันมีสภาพการปฏิบัติตามงานหน้าที่ครู และการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของกมลชาติ อุ่นยศ, ดร.สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครครูที่มีเพศวิทยฐานะ ประสบการณ์ในการสอน และระดับการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากผลการวิจัยทำให้ทราบถึงระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2. ด้านการจัดการเรียนรู้ 3. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ควรสร้างเกณฑ์ประเมินให้ครอบคลุมและตรงกับความต้องการของครูในการปฏิบัติหน้าที่ครูด้วยความเป็นจริงตามบริบทของโรงเรียนอีกทั้งยังต้องให้ความสำคัญและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูทุกระดับมีเกณฑ์การประเมินที่เท่ากันซึ่งเป็นจุดกระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูรับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย โดยเฉพาะระบบอินเทอร์เน็ตที่จะทำให้ครูได้แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้ทันโลกเหตุการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองพัฒนาผู้เรียนพัฒนาการเรียนการสอน และใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียนที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างถาวรได้อย่างเหมาะสมและเกิด

ประโยชน์สูงสุดสร้างความเป็นมาตรฐานของโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการเรียนการสอนพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. จากการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่พบว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานและครูที่มีวิทยฐานะที่แตกต่างกันในด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและด้านการจัดการเรียนรู้ควรลดภาระงานครูที่นอกเหนือจากการสอนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อครูในการปฏิบัติหน้าที่ครูหน้าที่สอน ควรจัดให้มีการฝึกอบรม พัฒนาครูอย่างต่อเนื่องด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและด้านการจัดการเรียนรู้ สร้างโอกาสให้ครูได้พัฒนาให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จโดยมีจุดเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถทางความคิด สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิเคราะห์ค้นหาสาเหตุและทราบแนวทางการแก้ปัญหาได้ทันโลกทันเหตุการณ์ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติมีคุณธรรม ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป ให้ครูมีโอกาสไปศึกษาดูงานในโรงเรียนดีเด่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จัดโครงการให้ทุนการศึกษาครูไปศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และเลื่อนวิทยฐานะต่อไปโดยผู้บริหารต้องอำนวยความสะดวกให้สร้างแรงบันดาลใจด้วยการติดตามสอบถามให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของครูที่พัฒนาตนเองด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและด้านการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองได้ตรงกับความต้องการ
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกรปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง
3. ควรศึกษาสมรรถนะของครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษที่พัฒนาตนเองในด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาและเป็นแรงบันดาลใจพัฒนาตนเองเพื่อเลื่อนตำแหน่งตามวิทยฐานะลำดับต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กมลชาติ อุ่นยศ และ ดร. สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์. (2561). *การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครู* ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- [2] กฤษฎีกา, สำนักงาน. (2550). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกฤษฎีกา.
- [3] พัฒนา มะลิวัลย์, รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2560). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ* ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [4] ภัทรวรรณ รอดเจริญ, สงวน อินทร์รักษ์. (2563). *การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรสาคร*. วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] ศศิธร นาคสง. (2550). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล”* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา.
- [6] ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- [7] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ, 2553, หน้า 5-12.
- [8] สายฝน ชำนาญเรียน. (2560). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่ายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา.
- [9] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *คู่มือการใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา 2549*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [10] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภากระทรวงศึกษาธิการ. (2562, 20 มีนาคม). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. ราชกิจจานุเบกษา.
- [11] สุรศักดิ์ อมรัตน์ศักดิ์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- [12] Cohen, Louis. (1928). *Research methods in education*. (7th ed). Louis Chon, Lawrence Morrison.

ผลกระทบของคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย

THE EFFECTS OF ENTREPRENEURIAL ORIENTATION AND CHARACTERISTICS OF HIGH PERFORMANCE ORGANIZATION ON GROWTH OF SMES WITHIN AGRICULTURAL SECTOR IN THE EASTERN REGION OF THAILAND

ตฤณ แพะเขียว^{1*} และ กิตติยา ทักษะบรรจง²

TRIN PHAEKHIAO^{1*} and KITIYA THASSANABANJONG²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์อิทธิพลของคุณลักษณะของผู้ประกอบการลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงและระดับการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการจำนวน 351 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมานการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ (Multiple Linear Regression Analysis)

การศึกษานี้พบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยง และการสร้างนวัตกรรม มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$ สำหรับลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงโดยเฉพาะปัจจัยด้านการบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ และคุณภาพของพนักงานมีผลเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$

คำสำคัญ : คุณลักษณะผู้ประกอบการ ; ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง ; การเจริญเติบโตของธุรกิจ ; วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาอุตสาหกรรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา, Master Student, Program in Industrial Administration and Development, Faculty of Management Sciences, Kasetsart University Sriracha Campus.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา, Assistant Professor, Faculty of Management Sciences, Kasetsart University Sriracha Campus.

* Corresponding Author, Email: trin.ph@ku.th

Received: Mar 24, 2022, Revised: May 31, 2022, Accepted: Jun 01, 2022

ABSTRACT

The objectives of this article are to study and analysis the effects of entrepreneurial orientation (EO) and characteristics of high performance organization (HPO) on growth of small and medium enterprises (SMEs) within agricultural sector in the eastern region of Thailand by collecting data from 351 Entrepreneurs and then analyze using by Simple Linear Regression and Multiple Linear Regression Analysis.

The study was found that EO, especially include risk-taking and innovation has significantly positive affected on growth of SMEs, $p < .05$. HPO, especially openness and action orientation and employee quality have significantly positive affected on growth of SMEs, $p < .05$.

Keywords: Entrepreneurial orientation ; Characteristics of high performance organization ; Business growth ; Small and medium enterprises

บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) มีบทบาทอย่างมากต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จากข้อมูลสถิติปี พ.ศ. 2559 – 2564 พบว่า SMEs ภาคการผลิต ภาคการค้า ภาคบริการ และภาคธุรกิจการเกษตรมีอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม (Gross Domestic Product: GDP) เท่ากับร้อยละ 2.6 ส่งผลให้ภาพรวม GDP ของประเทศมีอัตราเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 1.6 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) ประเทศไทยมีจำนวนธุรกิจ SMEs เท่ากับ 3,134,442 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 99.54 ของธุรกิจทั้งหมด ส่งผลให้เกิดการจ้างงานภายในประเทศเพิ่มขึ้นจำนวน 861,439 คนต่อปี คิดเป็นร้อยละ 5.7 (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564) นอกจากนี้ SMEs ยังเป็นธุรกิจที่นำเอาผลผลิตจากท้องถิ่นไปแปรรูปและสร้างมูลค่าในอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่ม SMEs ซึ่งดำเนินงานในภาคธุรกิจการเกษตรถือเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำจากการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมอื่น อาทิ แปรรูปข้าวไปสู่อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมเครื่องสำอาง อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ เป็นต้น ธุรกิจ SMEs ภาคธุรกิจการเกษตรจึงมีความสำคัญในฐานะธุรกิจเริ่มแรก ในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อส่งต่อไปยังอุตสาหกรรมอื่นๆ ทั้งนี้ในแง่ของความหลากหลายทางธุรกิจ ภูมิภาคตะวันออกมีผู้ประกอบการ SMEs ภาคธุรกิจการเกษตรทั้งด้านพืชไม้ผลพืชไร่

และการประมง ซึ่งมีความสำคัญด้านการสร้างและกระจายโอกาสการดำเนินธุรกิจ จากข้อมูลสถิติพบว่า การจัดตั้งธุรกิจใหม่ของ SMEs ภาคธุรกิจการเกษตรหดตัวลงจากปีละ 3,683 ราย (สูงสุด 7,073 รายของปี 2561) คงเหลือปีละ 365 ราย และธุรกิจขนาดกลางมีแนวโน้มยกเลิกกิจการปีละ 7 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564) หากมีการศึกษาปัจจัยสาเหตุเพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมให้ SMEs อยู่รอดและเจริญเติบโตย่อมส่งผลเชิงบวกต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตของท้องถิ่น การจ้างงาน การพัฒนาฝีมือแรงงาน และภาพรวมการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ผู้ประกอบการนั้นดำเนินธุรกิจเพื่อความอยู่รอด (Rattanapongpinyo, 2018b) ความอยู่รอดของธุรกิจนั้นเกิดจากการเรียนรู้และเจริญเติบโต ผ่านกระบวนการพัฒนาการทำงานจนกระทั่งมีกลุ่มลูกค้าและฐานะทางการเงินเติบโตขึ้น (Kaplan & Norton, 2007) ดังนั้นการเจริญเติบโตจึงมีความสำคัญต่อธุรกิจ ในแง่ของการสร้างความอยู่รอดนอกจากนี้การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ SMEs พบว่าธุรกิจที่เติบโตช้ากว่า GDP มีโอกาสอยู่รอดในอุตสาหกรรมลดลงอย่างน้อย 5 เท่าเมื่อเทียบกับธุรกิจที่เติบโตเร็วกว่า (Mehrdad & Patrick, 2007) และการเจริญเติบโตมีผลกระทบต่อความมั่งคั่งของ SMEs (Acs & Armington, 2006)

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจพบว่าตัวแปรคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ (Anderson & Eshima, 2013; Arham 2014; Kusumawardhani, 2013; Soininen, Martikainen, Puumalainen, & Kyläheiko, 2012;

Atawongsa, 2013) และตัวแปรลักษณะขององค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน (De Waal, Duong, & Ton, 2009; De Waal & Akaraborworn, 2013; Pattanasing, Aujiapongpan, & Srimai, 2019; Zbierowski & Review, 2019) ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้ จึงมีความมุ่งหวังเพื่อต่อยอดความรู้ที่ได้รับจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ด้วยการศึกษาลักษณะเฉพาะธุรกิจภาคการเกษตร เก็บข้อมูลและนำมาตรวจสอบผ่านกระบวนการศึกษาอย่างมีระบบ เพื่อให้ทราบข้อสรุปเกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแปรคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ตัวแปรลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงและระดับการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ลักษณะองค์กรตามปัจจัยขององค์กรสมรรถนะสูง ที่มีผลต่อระดับการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้ประกอบการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถสร้างความอยู่รอด การพัฒนา และเจริญเติบโตภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีภาวะการแข่งขันกันอย่างรุนแรงได้นั้นผู้ประกอบการเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะว่าผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมักจะมีคุณลักษณะเฉพาะที่มาจากแรงผลักดันภายใน คุณลักษณะจากอุปนิสัยส่วนตัว และคุณลักษณะการแสวงหาความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจให้มีความอยู่รอดและเจริญเติบโต (Atawongsa, 2013)

คุณลักษณะภายในตัวของผู้ประกอบการมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและความสามารถในการสร้างผลกำไรให้กับธุรกิจ ดังนั้น จึงมีความพยายามศึกษาเกี่ยวกับ

คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จควรเป็นเช่นใด Miller (1983) อธิบายตัวชี้วัดคุณลักษณะของผู้ประกอบการว่า ผู้ประกอบการควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ ประการที่ 1 พัฒนาและมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรม (Innovation) ประการที่ 2 กล้ายอมรับความเสี่ยง (Risk-taking) และประการที่ 3 เน้นการทำงานเชิงรุก (Proactiveness)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรสมรรถนะสูง

ปัจจุบันองค์กรภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชน ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาองค์กรสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง เช่น ปีโตรเลียมแห่งประเทศไทยได้ประกาศออกมาอย่างชัดเจนว่าต้องการก้าวสู่ความเป็นองค์กรที่เป็นเลิศ และให้นิยามขององค์กรแห่งความเป็นเลิศว่า หมายถึง “องค์กรที่ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง มีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน สร้างผลตอบแทนทางธุรกิจและผลตอบแทนต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างยั่งยืนและมีความสามารถเด่นชัด ในการสร้างมาตรฐานการทำงานที่เป็นเลิศ เพื่อสร้างและดำรงไว้ในความสามารถทางการแข่งขันที่เหนือกว่า” (Decharin, 2006)

ผู้ประกอบการมีเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจเพื่อความอยู่รอด และเจริญเติบโต ซึ่งจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันกัน ดังนั้น การพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูงจึงเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ประกอบการในการสร้างโอกาสของการอยู่รอดและเจริญเติบโต โดยองค์กรสมรรถนะสูงจะทำให้เกิดการพัฒนาระบบการทำงานที่มีความทันสมัย และองค์กรจะสามารถคัดเลือกพนักงานที่มีศักยภาพเป็นเลิศและเหมาะสมกับวัฒนธรรมขององค์กรเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ เมื่อมีระบบงานมีความทันสมัยและพนักงานมีความรู้ความสามารถ จึงส่งผลให้องค์กรมีความรวดเร็วในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าและทำให้เกิดการพัฒนาความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงอย่างต่อเนื่อง

ความพยายามศึกษาเกี่ยวกับตัวชี้วัดลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง Miller (2000) อธิบายว่าองค์กรสมรรถนะสูงควรมีปัจจัยสำคัญตามรายละเอียดดังนี้ ประการที่ 1 องค์กรต้องมีการกำหนดรูปแบบองค์กรและกระบวนการทำงาน ประการที่ 2 ออกแบบโครงสร้างองค์กรที่ปรับง่ายและมีความยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการลูกค้าและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอย่างทันเวลา ประการที่ 3

ให้อิสระในการดำเนินงานแก่ทีมงาน ประการที่ 4 มีระบบการเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานภายในองค์กรเข้าด้วยกัน และประการที่ 5 พนักงานมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานและมีความเข้าใจเป้าหมายการทำงานทุกด้าน อาทิเช่น การเงิน ระบบคุณภาพ และความพึงพอใจของลูกค้า และ De Waal (2012) อธิบายตัวชี้วัดลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงว่า องค์กรปกติกจะเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงควรมี 5 ปัจจัยคือประการที่ 1 คุณภาพการบริหารจัดการ ด้วยการสร้างความเชื่อใจ ให้ความเคารพ รักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประการที่ 2 การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ มุ่งเน้นการให้ออกาสในการนำเสนอ ทดลอง เรียนรู้จากความผิดพลาด ประการที่ 3 การมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาวด้วยความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด มากกว่าผลกำไรระยะสั้น ประการที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อกระบวนการทำงานที่ง่าย การสร้างนวัตกรรม ตอบสนองความต้องการของตลาดและประการที่ 5 คุณภาพของพนักงาน ซึ่งต้องได้รับการพัฒนา เสริมสร้าง ทักษะและความรู้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของธุรกิจ

การศึกษาเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของธุรกิจออกเป็น 2 กลุ่มหลักๆ คือกลุ่มที่หนึ่งการศึกษาเกี่ยวกับตัวชี้วัดการเติบโตของธุรกิจ อาทิเช่น การเติบโตของยอดขายสินค้าและบริการ จำนวนลูกค้า อัตราการจ้างงาน ทรัพย์สิน และความสามารถในการทำกำไร กับกลุ่มที่สองการศึกษาเกี่ยวกับวงจรการเติบโตของธุรกิจซึ่งเริ่มตั้งแต่ช่วงก่อตั้งธุรกิจ ช่วงต้นรุนแรงและอยู่รอด ช่วงประสบความสำเร็จ ช่วงอยู่ตัวของธุรกิจ และช่วงการเติบโตอย่างยั่งยืน

การแข่งขันในยุคสมัยปัจจุบันหากธุรกิจต้องการอยู่รอดและเจริญเติบโต การวัดผลปฏิบัติงานเพียงด้านการเงินอย่างเดียวจะไม่เพียงพอ เพราะตัวชี้วัดด้านการเงินมีข้อจำกัด ประการที่ 1 ไม่สามารถประเมินสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า ความพึงพอใจของพนักงาน ชื่อเสียงขององค์กร เป็นต้น ประการที่ 2 ตัวชี้วัดด้านการเงินบอกให้ทราบถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในอดีต แต่ไม่ได้คาดการณ์สิ่งที่จะเกิดในอนาคต (พสุ เดชะรินทร์, 2019) ทั้งนี้ การจะสร้างการเจริญเติบโตระยะยาวให้กับธุรกิจจึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดที่มากกว่าปัจจัยด้านการเงินเพียงอย่างเดียว (Kaplan & Norton, 2007) ดังนั้น Kaplan and Norton (2007) นำเสนอกรอบแนวคิด Balanced scorecard เพื่อเป็น

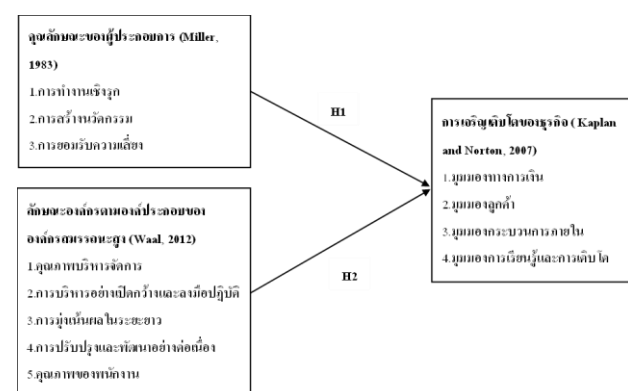
เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งไม่ได้พิจารณาเฉพาะผลตอบแทนทางการเงินขององค์กรเท่านั้น หากแต่พิจารณาผลตอบแทนที่ไม่ใช่ทางการเงินด้วย ประกอบด้วยมุมมอง 4 มิติ คือประการที่ 1 มิติด้านการเงิน (Financial perspective) เช่น ผลตอบแทนการลงทุน ทรัพย์สิน ประการที่ 2 มิติด้านลูกค้า (Customer perspective) เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า ความจงรักภักดีของลูกค้า ประการที่ 3 มิติด้านกระบวนการภายใน (Internal process perspective) เช่น อัตราของเสียลดลง ประการที่ 4 มิติด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and growth perspective) เช่น แรงจูงใจของพนักงาน จำนวนชั่วโมงอบรมของพนักงาน เป็นต้น

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ
2. ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ องค์กรสมรรถนะสูง และการเจริญเติบโตของธุรกิจโดยขอสรุปตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าของกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย 9 จังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 (จังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดระยอง) จำนวน 1,036 บริษัท และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 (จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว) จำนวน 1,282 บริษัทรวมจำนวนทั้งหมด 2,318 บริษัท โดยการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 341 บริษัท (Yamane, 1973) และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เป็นจำนวน 375 บริษัท (Arham, 2014)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงตามแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรม โดยเป็นแบบคำถามที่มีลักษณะคำถามปลายปิดและปลายเปิด โดยใช้เกณฑ์การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ และแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการคำถามคัดกรอง จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดคุณลักษณะของผู้ประกอบการ จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามวัดลักษณะขององค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง 15 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามวัดการเจริญเติบโตของธุรกิจจำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามปลายเปิดข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะในการทำให้ธุรกิจเติบโตหรือไม่เติบโต 1 ข้อ รวมจำนวนทั้งหมด 47 ข้อ โดยแบบสอบถามนี้ มีการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ผลที่ได้พบว่าทุกข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และดำเนินการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำ

แบบสอบถามที่ได้รับตามพัฒนาและปรับปรุง ไปทดสอบ (Tryout) กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 30 คน จากนั้นนำผลลัพธ์ที่ได้มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งได้ผลลัพธ์เท่ากับ 0.953 ซึ่งมากกว่า 0.700 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เก็บรวบรวมจากการตอบแบบสอบถามของเจ้าของกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยจำนวน 375 บริษัทด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสัดส่วน (Proportional allocation) จำแนกตามจังหวัดในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสุ่มแจกแบบสอบถามให้แก่เจ้าของกิจการ ตามความสะดวก (Convenience sampling) จากนั้นตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของข้อมูล โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ผลจำนวน 351 บริษัทโดยส่งแบบสอบถามกลับมาครบ 9 จังหวัด ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งตรงกับประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดคิดเป็นอัตราตอบกลับ (Response rate) ร้อยละ 93.6

ตารางที่ 1 สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของ 9 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัดที่ตั้งของกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
จังหวัดชลบุรี	135	38.5
จังหวัดฉะเชิงเทรา	11	3.1
จังหวัดระยอง	34	9.7
จังหวัดจันทบุรี	12	3.4
จังหวัดตราด	3	0.9
จังหวัดนครนายก	24	6.8
จังหวัดปราจีนบุรี	60	17.1
จังหวัดสระแก้ว	72	20.5
รวม	351	100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS นำเสนอตามประเภทของสถิติประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน

(Statistical inference) เพื่อทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis testing) ได้แก่ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน วิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple linear regression) และวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ (Multiple linear regression)

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบการ ลักษณะขององค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง และการเจริญเติบโตของธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์งานวิจัยดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ

คุณลักษณะของผู้ประกอบการ	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. การยอมรับความเสี่ยง	4.26	0.46	สูงมาก (1)
2. การสร้างนวัตกรรม	4.25	0.47	สูงมาก (2)
3. การทำงานเชิงรุก	4.23	0.39	สูงมาก (3)
รวม	4.25	0.44	สูงมาก

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะของผู้ประกอบการในภาพรวม 3 ด้าน ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง การสร้างนวัตกรรม และการทำงานเชิงรุก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการทั้ง 3 ด้านดังกล่าวอยู่ในระดับที่สูงมากด้วยคะแนนเท่ากับ 4.25 และเมื่อพิจารณารายด้านจะพบว่าคุณลักษณะผู้ประกอบการที่มีคะแนนสูงสุดคือการยอมรับความเสี่ยง

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง

ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. การมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว	4.32	0.50	สูงมาก (1)
2. การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.32	0.52	สูงมาก (2)
3. คุณภาพของพนักงาน	4.26	0.55	สูงมาก (3)
4. คุณภาพการบริหารจัดการ	4.23	0.43	สูงมาก (4)
5. การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ	4.20	0.44	สูง (5)
รวม	4.26	0.49	สูงมาก

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงในภาพรวม 5 ด้าน ได้แก่ การมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คุณภาพของพนักงาน คุณภาพการบริหารจัดการ การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่า สถานประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงทั้ง 5 ด้านดังกล่าว โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่สูงมากด้วยคะแนนเท่ากับ 4.26 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงมีที่ค่าคะแนนสูงสุด คือ การมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของธุรกิจ

การเจริญเติบโตของธุรกิจ	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. กระบวนการภายใน	4.02	0.52	สูง (1)
2. ลูกค้า	3.88	0.55	สูง (2)
3. การเรียนรู้และเติบโต	3.84	0.50	สูง (3)
4. การเงิน	3.76	0.68	สูง (4)
รวม	3.87	0.56	สูง

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางพบว่าคะแนนเฉลี่ยการเจริญเติบโตของธุรกิจในภาพรวม 4 ด้าน ได้แก่ มุมมองทางการเงิน มุมมองทางลูกค้า มุมมองทางกระบวนการภายใน มุมมองทางการเรียนรู้และเติบโต พบว่า สถานประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถามมีการเจริญเติบโตของธุรกิจทั้ง 4 ด้านดังกล่าว โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงด้วยคะแนนเท่ากับ 3.87 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสถาน

ประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถามมีการเจริญเติบโตของธุรกิจสูงสุดคือ ด้านกระบวนการภายใน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายของตัวแปรคุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

Model	การเจริญเติบโตของธุรกิจ					
	B	SE(B)	Beta	t	Sig.	
ค่าคงที่ (Constant)	2.524	.263		9.613	.000	
คุณลักษณะของผู้ประกอบการ	.318	.062	.266	5.158	.000	
	R	R ²	AdjustR ²	SE(est)	F	Sig.
	.266	.071	.068	.437	26.610	.000

หมายเหตุ: ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายพบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ โดยค่า .318 อธิบายได้ว่าหากคุณลักษณะของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ เพิ่มขึ้น .318 หน่วย ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และค่าความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Effect size) อธิบายได้ว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการโดยภาพรวมสามารถทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจโดยภาพรวมเท่ากับร้อยละ 7.1 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) นั่นคือคุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายของตัวแปรลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

Model	การเจริญเติบโตของธุรกิจ					
	B	SE(B)	Beta	t	Sig.	
ค่าคงที่ (Constant)	2.426	.231		10.488	.000	
ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบของ องค์กรสมรรถนะสูง	.339	.054	.319	6.290	.000	
	R	R ²	AdjustR ²	SE(est)	F	Sig.
	.319	.102	.099	.430	39.563	.000

หมายเหตุ: ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายพบว่า ปัจจัยลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ โดยค่า .339 อธิบายได้ว่าหากลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ เพิ่มขึ้น .339 หน่วย ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และค่าความแปรปรวนของตัวแปรตาม อธิบายได้ว่าลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงโดยภาพรวมสามารถทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจโดยภาพรวมเท่ากับร้อยละ 10.2 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) นั่นคือลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุของตัวแปรคุณลักษณะของผู้ประกอบการต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

ตัวแปรคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ	การเจริญเติบโตของธุรกิจ					
	B	SE(B)	Beta	t	Sig.	
ค่าคงที่ (Constant)	2.866	.214		13.391	.000	
การยอมรับความเสี่ยง	.124	.069	.151	2.272	.024	
การสร้างนวัตกรรม	.237	.050	.246	4.736	.000	
	R	R ²	AdjustR ²	SE(est)	F	Sig.
	.246	.060	.058	.440	22.425	.000

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ด้วยวิธีการแบบขั้นตอนพบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อตัวแปรตามการเจริญเติบโตของธุรกิจซึ่งประเด็นที่ต้องลงรายละเอียดคือ ความสอดคล้องของตัวแปร 2 ด้าน ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง (.124) และการสร้างนวัตกรรม (.237) และค่าความแปรปรวนของตัวแปรตาม อธิบายได้ว่าทั้ง 2 ด้านสามารถทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจเท่ากับร้อยละ 6.0

ตารางที่ 8 วิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุของตัวแปรลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

ตัวแปรลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ	การเจริญเติบโตของธุรกิจ					
	B	SE(B)	Beta	t	Sig.	
ค่าคงที่ (Constant)	2.788	.182		11.201	.000	
การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ	.180	.081	.173	2.207	.028	
คุณภาพของพนักงาน	.146	.065	.175	2.239	.026	
	R	R ²	Adjusted R ²	SE(est)	F	Sig.
	.327	.107	.102	.429	20.798	.000

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ด้วยวิธีการแบบขั้นตอนพบว่า ปัจจัยลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจซึ่งประเด็นที่ต้องลงรายละเอียดคือความสอดคล้องของตัวแปร 2 ด้าน ได้แก่ การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ (.180) และคุณภาพของพนักงาน (.146) และค่าความแปรปรวนของตัวแปรตาม อธิบายได้ว่าทั้ง 2 ด้านสามารถทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจเท่ากับร้อยละ 10.7

อภิปรายผล

เมื่อดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายพบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าความแปรปรวนของตัวแปรตาม อธิบายได้ว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการโดยรวมสามารถทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจได้ร้อยละ 7.1 และเมื่อดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่สามารถใช้ในการทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจ มีสอดคล้องของตัวแปร 2 ด้าน ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง (.124) และการสร้างนวัตกรรม (.237) ซึ่งทั้ง 2 ด้านสามารถร่วมกันทำนายผลการเจริญเติบโตของธุรกิจได้ร้อยละ 6.0

สำหรับการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายพบว่า ลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงมีผลกระทบทางบวกต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าความแปรปรวนของตัวแปรตาม อธิบายได้ว่าปัจจัยลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูง โดยรวมสามารถทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจได้ร้อยละ 10.2 และเมื่อดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ พบว่า ปัจจัยลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูง มีความสอดคล้องของตัวแปร 2 ด้าน ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง (.124) และการสร้างนวัตกรรม (.237) ซึ่งทั้ง 2 ด้านสามารถร่วมกันทำนายผลการเจริญเติบโตของธุรกิจได้เท่ากับร้อยละ 10.7

ทั้งนี้ สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายดังนี้ หากผู้ประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่งเสริมให้ตนเองมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยงและด้านการส่งเสริมนวัตกรรมย่อมส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

ทั้งนี้ จากผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธีรา อะทะวงษา (Atawongsa, 2013) ซึ่งศึกษาเรื่องคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ และลักษณะของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยพบว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลต่อการเจริญเติบโตวิสาหกิจขนาดย่อมในภาคธุรกิจการผลิตและการค้า โดยตัวแปรร่วมที่สำคัญและส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจคือการทำงานเชิงรุกและการสร้างนวัตกรรม นอกจากนี้ผลของการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ahmad Fadhly Arham (Arham, 2014) ซึ่งศึกษาเรื่อง The relationship between leadership behavior, entrepreneurial orientation and organisational performance in Malaysian small and medium enterprises พบว่า คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการมีผลเชิงบวกต่อผลปฏิบัติงานขององค์กรซึ่งวัดจากผลกำไร และการเจริญเติบโต โดยตัวแปรร่วมที่สำคัญและส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจคือการทำงานเชิงรุก การสร้างนวัตกรรม และการยอมรับความเสี่ยง

จากการศึกษาเรื่องลักษณะขององค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูง ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ André A. de Waal (De Waal, 2012) ศึกษาเรื่อง

What makes a high performance organization: Five validated factors of competitive advantage that apply worldwide ของบริษัทระดับสูง 3 ลำดับแรกของอุตสาหกรรมให้บริการทางการเงิน พบว่าองค์กรสมรรถนะสูงในอุตสาหกรรมนี้ มุ่งเน้นการพัฒนา 5 ด้านคือคุณภาพการบริหารจัดการ การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ การมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และในด้านสุดท้ายคือคุณภาพของพนักงานได้รับการส่งเสริมจากผู้จัดการเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ André A de Waal, Erjen Van Nierop, Laurens Slood (De Waal, Nierop, & Slood, 2017) ศึกษาเรื่อง Analysing supermarket performance with the high-performance organisation framework พบว่าองค์กรสมรรถนะสูงซึ่งมีผลดำเนินงานที่ดีในอุตสาหกรรมร้านสะดวกซื้อของประเทศเนเธอร์แลนด์ มุ่งเน้นการพัฒนาในด้านคุณภาพการบริหารจัดการ การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ และการมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของ

ประเทศไทยสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามควรชี้แจงเป้าหมายและแผนงานให้พนักงานรับทราบ พร้อมกับร่วมรับฟังข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นจากพนักงาน เป็นการบริหารแบบเปิดกว้าง

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย มีโอกาสในการพัฒนาธุรกิจให้เจริญเติบโต โดยต้องให้ความสำคัญกับการมองหากลุ่มลูกค้าใหม่ การขยายหรือต่อยอดจากผลิตภัณฑ์ปัจจุบันด้วยแผนงานแบบรูปธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. การวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทยเท่านั้น ผู้ที่สนใจอาจขยายพื้นที่การศึกษาในขอบเขตที่หลากหลาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอย่างมาก

2. ระยะเวลาของการศึกษาวิจัยครั้งนี้อยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2565 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- [1] พสุ เดชะรินทร์. (2019). องค์ความรู้ - อีกทางเลือกหนึ่งในการเติบโตขององค์กร. กรุงเทพฯ: กรุงเทพธุรกิจ. สืบค้นวันที่ 5 เมษายน 2563 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/647911>
- [2] สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2561). SME คนตัวเล็กที่ยิ่งใหญ่. สืบค้นวันที่ 5 เมษายน 2563 จาก <https://ismed.or.th/define.php>
- [3] สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2553). รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการจัดการความรู้ของผู้ประกอบการที่มีนวัตกรรมในประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- [4] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). รายงานภาวะเศรษฐกิจ ในประเทศ ปี 2564. สืบค้นวันที่ 20 พฤษภาคม 2565
- [5] สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2564). รายงานสถานการณ์ SME รายปี. สืบค้นวันที่ 20 พฤษภาคม 2565 จาก <https://www.sme.go.th/th/download.php?modulekey=215&cid=518>
- [6] Acs, Z. J., & Armington, C. (2006). *Entrepreneurship, geography, and American economic growth*: Cambridge University Press.

- [7] Anderson, B. S., & Eshima, Y. J. J. o. b. v. (2013). The influence of firm age and intangible resources on the relationship between entrepreneurial orientation and firm growth among Japanese. *SMEs*, 28(3), 413-429.
- [8] Arham, A. (2014). *The relationship between leadership behaviour, entrepreneurial orientation and organisational performance in Malaysian small and medium enterprises*.
- [9] Baghai Mehrdad, S. S., Viguerie S Patrick. (2007). *The granularity of growth*. The McKinsey Quarterly.
- [10] De Waal, A. (2012). *What makes a high performance organization*: Five validated factors of competitive advantage that apply worldwide: Global Professional Pub.
- [11] De Waal, A., Van Nierop, E., & Sloom, L. (2017). Analysing supermarket performance with the high-performance organisation framework. *International Journal of Retail & Distribution Management*.
- [12] Decharin, P. (2006). *Report on the Development of Initial Model of Public Agencies; High Performance Organization*. Office of the Public Sector Development Commission.
- [13] Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2007). *Balanced scorecard*. In Das Summa Summarum des Management (pp. 137-148): Springer.
- [14] Kusumawardhani, A. (2013). *The role of entrepreneurial orientation in firm performance: a study of Indonesian SMEs in the furniture industry in Central Java*.
- [15] Lumpkin, G. T., & Dess, G. G. (1996). Clarifying the entrepreneurial orientation construct and linking it to performance. *Academy of management Review*, 21(1), 135-172.
- [16] Miller, D. (1983). *The correlates of entrepreneurship in three types of firms*. Management science.
- [17] Miller, L. M. (2000). *The High-performance organization*. Paper presented at the An Assessment of Virtues and Values, prepared for the European Bahá'i Business Forum.
- [18] Pattanasing, K., Aujiropongpan, S., & Srimai, S. (2019). Dynamic capabilities and high performance organization of hotel business: empirical investigation into world class tourism destination. *Tourism and hospitality management*, 25(2), 377-401.
- [19] Rattanapongpinyo, T. (2018). *Development Strategy for survival and thriving of Thailand SMEs*. Paper presented at the Proceeding in The 25th EBES Conference-Berlin, Berlin, Germany.
- [20] Soininen, J., Martikainen, M., Puumalainen, K., & Kyläheiko, K. J. I. J. o. P. E. (2012). Entrepreneurial orientation: Growth and profitability of Finnish. *small-and medium-sized enterprises*, 140(2), 614-621.
- [21] Sutheera Atawongsa. (2013). The effect of entrepreneurial orientation and enterprise characteristics toward Thai's SMEs Growth., 13(1), 175-183.
- [22] Taylor, P. (2013). The effect of entrepreneurial orientation on the internationalization of SMEs in developing countries. *African Journal of Business Management*, 17, 19-21.
- [23] Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York, NY: Harper and Row.
- [24] Zbierowski, P. J. E. B., & Review, E. (2019). Positive Deviance as a Mediator in the Relationship Between High Performance Indicators and Entrepreneurial Orientation. 7(2), 217-233.

ความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของพนักงาน บริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง

JOB SATISFACTION AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT AFFECTING THE ORGANIZATIONAL CITIZENSHIP BEHAVIOR OF EMPLOYEES IN AUTOMOTIVE PARTS COMPANIES IN EASTERN SEABOARD INDUSTRIAL RAYONG PROVINCE

อาภาพรรณ แซ่ตัน^{1*} และ กิตติยา ทัศนะบรรจง²

ARPHAPHAT SAE-TAN^{1*} and KITIYA THASSANABANJONG²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร ต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จำนวน 405 คน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ (Multiple Linear Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์กรได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะงาน ด้านการบังคับบัญชา และด้านรายได้ สำหรับความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ได้แก่ ปัจจัยด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ขององค์กรและด้านความเชื่อถือและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความพึงพอใจในงาน ; ความผูกพันต่อองค์กร ; พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาอุตสาหกรรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา, Master Student, Program in Industrial Administration and Development, Faculty of Management Sciences, Kasetsart University Sriracha Campus

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา, Assistant Professor, Faculty of Management Sciences, Kasetsart University Sriracha Campus

* Corresponding Author, Email: arphaphat2534@hotmail.com

Received: May 07, 2022, Revised: May 19, 2022, Accepted: Jun 01, 2022

ABSTRACT

The purpose of this research was to analyze the impact of job satisfaction corporate commitment to the behavior of being a good member of the organization of employees of an automotive parts manufacturing company in the Eastern Seaboard Industrial Estate, Rayong Province. Collecting information from 405 operating level employees. of automotive parts manufacturing companies in the Eastern Seaboard Industrial Estate. Analyze data by Descriptive Statistics Correlation coefficient analysis and Multiple Linear Regression analysis.

The results showed that job satisfaction There was a positive correlation with organizational commitment, namely, job characteristics factor command and income for job satisfaction and organizational commitment was positively correlated with good membership behavior of the organization, i.e., willingness factor to perform tasks for the benefit of the organization; and the level of trust and acceptance of the organization's goals and values with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: Job Satisfaction ; Organizational Commitment ; Organizational Citizenship Behavior

บทนำ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมยานยนต์นั้น มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างยิ่ง ประกอบกับการสนับสนุนจากทางภาครัฐตามแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ปี พ.ศ. 2555 - 2574 (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2554) ที่มุ่งเน้นให้อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ ให้เป็นผู้ประกอบการผลิตสนับสนุนบริษัทประกอบยานยนต์ของโลก และเป็นแหล่งวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านยานยนต์หลักของภูมิภาคในอนาคต และที่สำคัญยังต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลกที่มีตัวแปรสำคัญคือการแข่งขันกันอย่างสูงในเรื่องของเทคโนโลยีและนวัตกรรม รูปแบบไลน์การผลิต การควบคุมต้นทุน การแทนที่ของแรงงานคน ควบรวมไปถึงทางเลือกใหม่อย่างรถยนต์ไฟฟ้าเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อีกทั้งอุตสาหกรรมยานยนต์ ยังถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ปัจจุบันมีมูลค่าถึงร้อยละ 5.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สกพอ., 2563) ซึ่งจากการค้นคว้าพบว่า นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด เป็นนิคมอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในระยอง อีกทั้งอุตสาหกรรมหลักในนิคมคืออุตสาหกรรมยานยนต์ โดยมีผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ชั้นนำของโลกถึง 50 ราย ที่มีการตั้งฐานการผลิตอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแห่งนี้ และยังมีแผนการพัฒนานิคมให้เป็นฐานการ

ผลิตยานยนต์ไฟฟ้า (Electric vehicle) (นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด, 2563)

การที่องค์กรจะสามารถรองรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้นั้น ปัจจัยสำคัญที่ทุกธุรกิจหรือองค์กรควรให้ความสำคัญคือ ปัจจัยด้านทรัพยากรมนุษย์ โดยจะเห็นได้ว่าการที่องค์กรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะพัฒนา และเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ นั้น บุคลากรจะต้องมีความพึงพอใจในงาน (Kijpokin Kasemsap, 2012) ซึ่งการที่บุคลากรจะมีความพึงพอใจในงานได้นั้นเกิดจากการที่องค์กรมีการส่งเสริมและออกนโยบายที่ช่วยสนับสนุนให้กับพนักงาน เพื่อให้บุคลากรในองค์กร เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างผลงานให้แก่องค์กรได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากความพึงพอใจในงานเป็นสภาวะอารมณ์เชิงบวกของบุคคลที่เป็นผลมาจากการประเมินงานหรือประสบการณ์ของตน ในเชิงบวกและมีแนวโน้มในการที่จะแสดงพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี (สรสุตา แก่นจันทร์, 2561; Tomy Fitrio et al., 2019; ArifPartonoPrasetio et al., 2015 Dona, Setiawan & Gunawan, Hendra., 2018; สุทธิพร มรรคไพสิฐ, 2557; ทิพย์สุคนธ์ จงรักษ์, 2556) และความผูกพันต่อองค์กรเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานและองค์กร เพราะเห็นว่าการที่บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์กร คือ การที่พนักงานมีความรักและมีความผูกพันทางจิตใจต่อองค์กร ต้องการดำรงอยู่กับองค์กรในระยะยาว ตลอดจนปฏิบัติตนให้เหมาะสม และรักษาระยาบรรณตามที่ต้องการได้กำหนดไว้

อย่างเคร่งครัด (สรสุตา แก่นจันทร์, 2561; สุดารัตน์ ครุฑสีก, 2557; สมเกียรติ อินยม, 2560; TomyFitrio et al., 2019; ArifPartonoPrasetio et al., 2015; Dona, Setiawan & Gunawan, Hendra., 2018) ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว คือ พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี โดยเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเองโดยไม่มีใครบังคับ องค์กรไม่ได้กำหนดอย่างเป็นทางการเป็น พฤติกรรมที่พนักงานเต็มใจปฏิบัติ เช่น การช่วยเหลือเพื่อน ร่วมงาน และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกับองค์กรเสมอ จะทำให้ระบบสังคมในองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่นลดความ ขัดแย้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

จากการศึกษาวิจัยของนักวิชาการของประเทศไทยและ ต่างประเทศ พบว่า ความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อ องค์กร มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ขององค์กร (ArifPartonoPrasetio et al., 2015; TomyFitrio et al., 2019; Hafiz Az, 2017; สรสุตา แก่นจันทร์, 2561; ทิพย์สุคนธ์ จงรัช, 2556; สุดารัตน์ ครุฑสีก, 2557; Dona, Setiawan & Gunawan, Hendra., 2018; สุทธิพร มรรคไพสิฐ, 2557; MaftuhatulFazriyah et al., 2019; Hassanreza Zeinabadia., 2010; Hejazi et al., 2015) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในเรื่องความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อ องค์กร ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของพนักงานบริษัท ผลิตภัณฑ์ส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของ ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของ องค์กรของพนักงานบริษัทผลิตภัณฑ์ส่วนยานยนต์ ในนิคม อุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง
2. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร ต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ขององค์กร ของพนักงานบริษัทผลิตภัณฑ์ส่วนยานยนต์ ในนิคม อุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในงาน

ทฤษฎีแรงจูงใจของเฟรดริกเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959) เฮิร์ซเบิร์กและคณะ ได้พยายามศึกษาถึงความพึงพอใจ ในทำงาน กับความไม่พึงพอใจในการทำงาน ซึ่งทฤษฎีของเขา มีชื่อว่า “ทฤษฎีสองปัจจัย” ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ในงานเป็นหลัก โดยมีข้อสมมติฐานของ Herzberg ในการศึกษา ครั้งนี้คือ ความพึงพอใจในงานที่ทําเป็นลํ้าจูงใจสำหรับผลการ ปฏิบัติงานที่ดี ปัจจัยต่างๆ ที่สร้างความพึงพอใจในงานเรียกว่า “ตัวสร้างความพึงพอใจในงาน” และปัจจัยต่างๆ ที่ก่อความไม่ พึงพอใจในงานจะเรียกว่า “ตัวสร้างความไม่พึงพอใจ ในงาน” โดยไม่ได้เรียงสิ่งเหล่านี้ตามลำดับความสำคัญ คือ ปัจจัย ที่มีส่วช่วยให้เกิดความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานที่ดี ปัจจัยต่างๆ ที่สร้างความพึงพอใจในงานเรียกว่า “ตัวสร้างความ พึงพอใจในงาน” และปัจจัยต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจใน งานจะเรียกว่า “ตัวสร้างความไม่พึงพอใจในงาน” โดยไม่ได้เรียง สิ่งเหล่านี้ตามลำดับความสำคัญ คือ ปัจจัยที่มีส่วช่วยให้เกิด ความพึงพอใจและไม่พอใจในการทำงาน เขาได้ทำการศึกษากับ พนักงานบัญชีและวิศวกร จำนวนประมาณ 200 คน จากโรงงาน 11 แห่ง ในเมืองพิตส์เบิร์ก (Pittsburg) ผลสรุปคือมีปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่ดีและไม่ดีของพนักงาน 2 ประเภท คือ ปัจจัยค่าจูน หรือปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene Factors) และปัจจัยกระตุ้นหรือปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) สรุปผลการศึกษา ของเขาพบว่าเป็นการยากมากที่เหตุการณ์ เดียวจะทําให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ หรือไม่พอใจในการทำงาน ความจริงถึงแม้ว่าจะซ้ำซ้อนกันบ้างในเหตุการณ์ แต่สิ่งทําให้เกิด ความรู้สึกพึงพอใจ ในการทำงานก็มีลักษณะแตกต่างกันอย่างมาก กับสิ่งทําให้เกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจ ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับ อย่างแพร่หลายจากนักบริหาร มีชื่อเรียกหลายชื่อ คือ Motivation-Maintenance Theory, Dual Ractor Theory หรือ Motivation-Hygiene Theory

สมมติฐานที่ 1 ความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อความ ผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทผลิตภัณฑ์ส่วนยานยนต์ ในนิคม อุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร

Steers (1977: 46) ให้ความเห็นว่า ความผูกพันต่อ องค์กร หมายถึง ความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ที่ดีของพนักงาน

แต่ละคนที่มีต่อองค์กร ซึ่งความผูกพันต่อองค์กรประกอบด้วย ลักษณะ 3 ประการ ดังนี้ 1. ความเชื่อมั่น อย่างแรงกล้าและยอมรับต่อเป้าหมายรวมทั้งค่านิยมต่อองค์กร 2. ความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถ เพื่อประโยชน์ขององค์กร 3. ความปรารถนาที่จะคงอยู่หรือรักษาไว้ซึ่งสถานภาพสมาชิกขององค์กร และจะเห็นได้ว่าความผูกพันต่อองค์กรเป็นความรู้สึกและทัศนคติที่ดีของบุคลากรในองค์กร ยินดีจะปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนและส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และการแสดงออกถึงความสัมพันธ์อันแนบแน่นของบุคคลที่มีความรู้สึกเกี่ยวข้องและยึดถือองค์กร ซึ่งประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ ความเชื่อถือและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร ความเต็มใจในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ขององค์กร และความปรารถนาที่จะรักษาสถานภาพความเป็นสมาชิกขององค์กร

สมมติฐานที่ 2 ความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อพฤติกรรม การเป็นสมาชิกที่ดีของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง

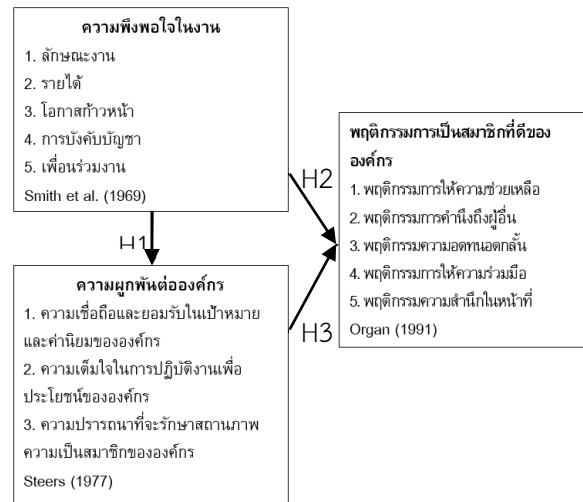
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี

Clegg, Hardy and Nord (1996: 161) ให้ความหมายของพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรว่า หมายถึง การช่วยเหลือหรือการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์โดยสมาชิกในองค์กร เป็นพฤติกรรมที่มีคุณค่าและได้รับการยกย่องจากบุคคลในองค์กรแต่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลการปฏิบัติงานของบุคคล หรือไม่ได้เป็นข้อบังคับในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล และพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรจะต้องมีคุณลักษณะอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่ 1) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลปฏิบัติด้วยความสมัครใจ 2) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลปฏิบัติโดยไม่ได้ตระหนักถึงระบบการให้รางวัลขององค์กรโดยตรง และ 3) เป็นพฤติกรรมที่สนับสนุนประสิทธิผลในการปฏิบัติงานขององค์กรโดยรวม

จากการศึกษาวิจัยของนักวิชาการของประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า ความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กร มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร (Arif Partono Prasetio et al., 2015; สุดารัตน์ ครุฑ สีก 2557; สรสุตา แก่นจันทร์ 2561; Hassanreza Zeinabadia., 2010; Maftuhatul Fazriyah et al., 2019) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในเรื่องความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของ

พนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง

สมมติฐานที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กรส่งผลต่อพฤติกรรม การเป็นสมาชิกที่ดีของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัยผู้วิจัยได้ศึกษาถึงตัวแปรอิสระซึ่งประกอบด้วย ความพึงพอใจในงาน ได้แก่ ลักษณะงาน รายได้ โอกาสก้าวหน้า การบังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน และความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ ความเชื่อถือและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร ความเต็มใจในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ขององค์กร และความปรารถนาที่จะรักษาสถานภาพความเป็นสมาชิกขององค์กร และตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ได้แก่ พฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือ พฤติกรรมการคำนึงถึงผู้อื่น พฤติกรรมความอดทนอดกลั้น พฤติกรรมการให้ความร่วมมือ และพฤติกรรมความสำนึกในหน้าที่

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ พนักงานระดับปฏิบัติการของบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง ซึ่งมีจำนวนพนักงานทุกประเภททั้งหมด 19,656 คน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2565) ไม่มี

ข้อมูลเฉพาะระดับปกติ จึงใช้แบบไม่ทราบจำนวนประชากร โดยศึกษาทำการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรที่ไม่ทราบจำนวนประชากรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการคำนวณขนาดตัวอย่างจำนวนขั้นต่ำที่สุดที่ต้องทำการวิจัยคือ 368.78 คน ดังนั้น เพื่อให้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทั้งหมดคือ จำนวน 369 คน เพื่อความครบถ้วนและความสะดวกในการเก็บข้อมูลและเพื่อป้องกันความผิดพลาดคลาดเคลื่อนผู้วิจัยจึงทำการปรับกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 สรุปรูปขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมดทั้งสิ้น 405 คน

การสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีในการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยทำการเก็บข้อมูลจากพนักงานระดับปฏิบัติการ และได้กำหนดคำถามเพื่อคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถาม (Screen Question) โดยทำการเก็บข้อมูลเฉพาะกลุ่มพนักงานระดับปฏิบัติการ เพื่อเป็นการคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์ และเพื่อให้มีความชัดเจนของกลุ่มตัวอย่างได้มากที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสัดส่วน (Proportional Allocation) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยแจกแบบสอบถามไปยังรายชื่อโรงงาน 113 โรงงาน โดยคำนวณจากสัดส่วนของจำนวนพนักงานทั้งหมด เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 405 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยองโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาได้แก่พนักงานระดับปฏิบัติการของบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ดจังหวัดระยอง จำนวน 405 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด และปลายเปิด (Closed-ended and Open-ended

Question) โดยก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย เพื่อหาค่าความค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้ศึกษาวิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดมาบันทึกและประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ ทั้งสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงบรรยาย เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.1 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ดจังหวัดระยอง ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ผลของความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ดจังหวัดระยอง ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1, 2 และ 3

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์งานวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของ ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ดจังหวัดระยองพบว่า ความพึงพอใจในงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจ ในงาน ทั้ง 5 ด้าน

ความพึงพอใจในงาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านลักษณะงาน	4.24	0.39	มาก (1)
2. ด้านการบังคับบัญชา	4.17	0.53	มาก (2)
3. ด้านรายได้	4.12	0.39	มาก (3)
4. ด้านเพื่อนร่วมงาน	4.06	0.54	มาก (4)
5. ด้านโอกาสก้าวหน้า	4.05	0.54	มาก (5)
รวม	4.13	0.36	มาก

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานพบว่า มีความพึงพอใจในงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในด้านลักษณะงาน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการบังคับบัญชา มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมาก ถัดมา คือ ด้านรายได้ มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมาก ด้านเพื่อนร่วมงานมีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมาก และด้านโอกาสก้าวหน้ามีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งจัดอยู่ในลำดับสุดท้าย

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของ ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมากดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร ทั้ง 3 ด้าน

ความผูกพันต่อองค์กร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ขององค์กร	4.05	0.51	มาก (1)
2. ด้านความเชื่อใจและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร	4.03	0.46	มาก (2)
3. ด้านความปรารถนาที่จะรักษาสถานภาพความเป็นสมาชิกขององค์กร	3.93	0.56	มาก (3)
รวม	4.00	0.45	มาก

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรพบว่า มีความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันต่อองค์กร ด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของ

องค์กร อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านความเชื่อใจและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร มีความผูกพันอยู่ในระดับมาก และด้านความปรารถนาที่จะรักษาสถานภาพความเป็นสมาชิกขององค์กร มีความผูกพันอยู่ในระดับมาก

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของ ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง พบว่าพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับมากดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม การ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ทั้ง 5 ด้าน

พฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. พฤติกรรมการให้ความร่วมมือ	4.10	0.38	มาก (1)
2. พฤติกรรมการคำนึงถึงผู้อื่น	4.08	0.56	มาก (2)
3. พฤติกรรมความอดทนอดกลั้น	3.99	0.44	มาก (3)
4. พฤติกรรมความสำนึกในหน้าที่	3.98	0.48	มาก (4)
5. พฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือ	3.97	0.44	มาก (5)
รวม	4.02	0.35	มาก

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร พบว่า มีพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดี ด้านพฤติกรรมการให้ความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ พฤติกรรมการคำนึงถึงผู้อื่น มีพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือ มีพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีอยู่ในระดับมาก ซึ่งจัดอยู่ในลำดับสุดท้าย

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กรต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยองพบว่าผลกระทบของความพึงพอใจในงานส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรดังตารางที่ 4

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ของตัวแปรความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กร

Model	ความผูกพันต่อองค์กร				
	B	SE(B)	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.172	0.179		0.961	0.337
1. ด้านลักษณะงาน	0.109	0.044	0.096	2.486	0.013*
2. ด้านรายได้	0.169	0.033	0.206	5.159	0.000**
3. ด้านโอกาสก้าวหน้า	0.195	0.036	0.231	5.368	0.000**
4. ด้านการบังคับบัญชา	0.209	0.045	0.184	4.661	0.000**
5. ด้านเพื่อนร่วมงาน	0.248	0.033	0.302	7.514	0.000**
	R	R²	Adjusted R²	SE (est.)	F
	0.781	0.610	0.606	0.281	122.883
					0.000**

หมายเหตุ: ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

เมื่อพิจารณาค่า $F = 122.883$ และ Sig. เท่ากับ 0.000 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 จึงสรุปได้ว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) อธิบายได้ว่า ความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร ต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง พบว่าผลกระทบของความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อการพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีดังตารางที่ 5

สมมติฐานที่ 2 ความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ของตัวแปรความพึงพอใจในงานและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี

Model	พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี				
	B	SE(B)	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.392	0.165		8.424	0.000
1. ด้านลักษณะงาน	0.123	0.041	0.139	3.034	0.003*
2. ด้านรายได้	0.003	0.030	0.004	0.087	0.931
3. ด้านโอกาสก้าวหน้า	0.004	0.034	0.006	0.112	0.911
4. ด้านการบังคับบัญชา	0.258	0.042	0.290	6.201	0.000**
5. ด้านเพื่อนร่วมงาน	0.252	0.031	0.392	8.252	0.000**
	R	R²	Adjusted R²	SE (est.)	F
	0.675	0.455	0.448	0.260	65.441
					0.000**

หมายเหตุ: ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

เมื่อพิจารณาค่า $F = 65.441$ และ Sig. เท่ากับ 0.000 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 จึงสรุปได้ว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) อธิบายได้ว่า ความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร ต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง พบว่าผลกระทบความผูกพันต่อองค์กรส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ดังตารางที่ 6

สมมติฐานที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กรส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง

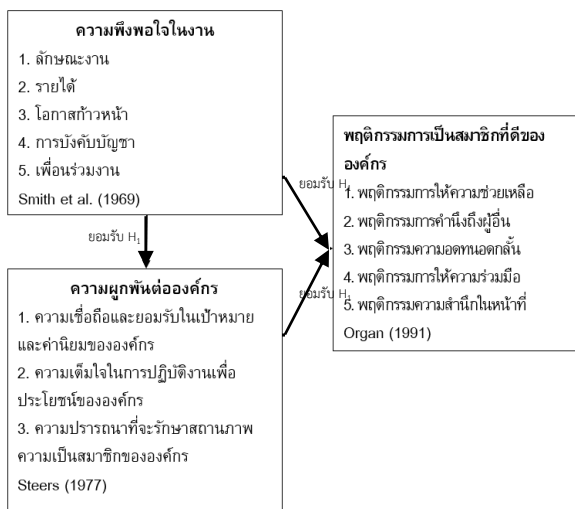
ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ของตัวแปรความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี

Model	พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี				
	B	SE(B)	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.798	0.118		15.219	0.000
1. ด้านความเชื่อและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร	0.090	0.037	0.132	2.458	0.014*
2. ด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ขององค์กร	0.274	0.037	0.358	7.479	0.000**
3. ด้านความปรารถนาที่จะรักษาสถานภาพความเป็นสมาชิกขององค์กร	0.193	0.033	0.311	5.873	0.000**
	R	R²	Adjusted R²	SE (est.)	F
	0.702	0.493	0.489	0.250	127.616
					0.000**

หมายเหตุ: ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

เมื่อพิจารณาค่า $F = 127.616$ และ Sig. เท่ากับ 0.000 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 จึงสรุปได้ว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) อธิบายได้ว่า ความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ภาพที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจในงานอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง เช่นกัน เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี พบว่า ความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง และสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีได้

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง พบว่า ความพึงพอใจในงาน มีผลกระทบต่อความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยองนั้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถอธิบายได้ว่า พนักงานบริษัทจะเกิดความผูกพันต่อองค์กรได้นั้น จะต้องเกิดความพึงพอใจในงานของตนเองก่อน ซึ่งความพึงพอใจของพนักงานอาจเกิดขึ้นได้จากลักษณะของงานที่ปฏิบัติอยู่ ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่เหมาะสม การได้รับความช่วยเหลือจากหัวหน้างาน ได้รับการยอมรับจากหัวหน้างาน มีเพื่อนร่วมงานที่ดีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนทำให้พนักงานรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของบริษัท อันจะนำมาสู่ความผูกพันต่อองค์กรได้ในที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hejazi et al. (2015) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของพนักงานผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กันกับความผูกพันต่อองค์กร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และสอดคล้องกับแนวคิดของ Steers and Porter (1983: 425-450) ได้กล่าวว่า ลักษณะของงาน ได้แก่ งานที่มีความสำคัญ งานที่มีบทบาทเด่นชัด และบทบาทที่สอดคล้องกับตนเอง มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความผูกพันต่อองค์กร และลักษณะของประสบการณ์จากการทำงานได้แก่ ทัศนคติที่มีต่อผู้ร่วมงาน ในองค์กร การพึ่งพาผู้บังคับบัญชา การปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา ความรู้สีกว่างานมีความสำคัญ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร

2. จากการศึกษาความพึงพอใจในงานและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง พบว่า ความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยเฉพาะปัจจัยด้านลักษณะงาน ด้านการบังคับบัญชา และด้านเพื่อนร่วม ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี สามารถอธิบายได้ว่า พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรถือเป็นปัจจัยที่สำคัญ เนื่องด้วยหากพนักงานมีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี

ก็จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีต่อองค์กรได้ ดังนั้น ทางบริษัทควรให้ความสำคัญกับพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีของพนักงาน ซึ่งอาจจะทำได้โดยการทำให้พนักงานรู้สึกถึงความพึงพอใจในงานของตนเองก่อน อาทิ การมอบหมายที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของพนักงาน พนักงานได้ใช้ทักษะในการทำงานอย่างเต็มที่ ลักษณะงานมีความท้าทาย และมีการพัฒนาทักษะอยู่ตลอดเวลา หัวหน้างานควรให้การสนับสนุนการทำงานของพนักงาน และเปิดโอกาสให้พนักงานได้นำเสนอความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน อีกทั้งปรับเปลี่ยนตำแหน่งให้กับพนักงานที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดี เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับพนักงานได้ และแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีที่สุดในที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ MaftuhatulFazriyahet al. (2019) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลกระทบของความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีของพนักงาน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ HassanrezaZeinabadia (2010) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลกระทบของความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีของพนักงาน ของบุคลากรครูผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. จากการศึกษาความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดี ของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง พบว่า ความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถอธิบายได้ว่า ความผูกพันต่อองค์กรมีผลทำให้พฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรของพนักงานได้ เนื่องจากพนักงานจะต้องมีความเชื่อมั่นในเป้าหมายและนโยบายของบริษัท เชื่อมั่นในตัวของผู้บริหาร มีความพร้อมและเต็มใจในการปฏิบัติงาน เพื่อผลประโยชน์ของบริษัท พนักงานจะต้องมีความสุขในการปฏิบัติงานทุกครั้ง มีความยินดีที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเอง อีกทั้งการได้รับขวัญกำลังใจที่ดีในการทำงานถือเป็นสิ่งที่ดีที่จะสามารถทำให้พนักงานมีพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Arif Partono

Prasetio et al. (2015) การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบว่า ความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับ Tomy Fitrio et al. (2019) การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ของผู้บรรยายที่วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์ Indragiri Rengat ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร และปัจจัยความพึงพอใจในงาน ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. จากผลการวิจัยความพึงพอใจในงานพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านลักษณะงาน ด้านโอกาสก้าวหน้า ด้านการบังคับบัญชา ด้านรายได้ และด้านเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน ตามลำดับ ดังนั้น ทางบริษัทควรให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในงาน ด้านเพื่อนร่วมงานให้มากขึ้น ทางบริษัทอาจมีการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างพนักงานภายใน เพื่อให้พนักงานได้เกิดความผูกพันต่อกัน

2. จากผลการวิจัยความผูกพันต่อองค์กรพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ขององค์กร ด้านความเชื่อถือและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร และด้านความปรารถนาที่จะรักษาสถานภาพความเป็นสมาชิกขององค์กร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน ตามลำดับ ดังนั้น ทางบริษัทควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้พนักงานอย่างสม่ำเสมอ การชมเชย การให้ของรางวัลสำหรับผลงานดีเด่น การให้ค่าตอบแทนที่มีความคุ้มค่ากับปริมาณงาน

3. จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) พบว่า ความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กรส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของพนักงานบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง ดังนั้น การที่จะทำให้พนักงานเกิด

การเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรได้นั้น ทางบริษัทจะต้องคำนึงถึง ความพึงพอใจในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กร เพื่อที่จะสามารถทำให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรได้อย่างมีความสุขและมีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรได้ในที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมโรงงานอุตสาหกรรม.(2565). ข้อมูลโรงงานแยกตามพื้นที่ .จาก <http://userdb.diw.go.th/factoryPublic/tumbol.asp>
- [2] กระทรวงอุตสาหกรรม.(2554). ประกาศกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การระบุชื่อ ประเภท ชนิด หรือขนาดบรรจุของสารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นสารระเหย พ.ศ.2554. จาก <https://mnfda.fda.moph.go.th/narcotic/?p=3597>
- [3] นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด. (2563). จาก <https://www.whaindustrialestate.com/th/about-us/why-wha>.
- [4] สรสุตา แก่นจันทร์ (2561). การรับรู้บรรยากาศองค์กร ความผูกพัน ความพึงพอใจในการทำงาน ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ของบุคลากรสถาบันอุดมศึกษากลุ่มใหม่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. สาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- [5] สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2563). จาก <https://www.eeco.or.th/industry/อุตสาหกรรมยานยนต์แห่งอนาคต>
- [6] สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2562). จาก <https://indexes.oie.go.th/>
- [7] สударัตน์ ครุฑสีก. (2557). ปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน ความผูกพันต่อการสื่อสารในองค์กรส่งผลต่อการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรของพนักงานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [8] Arif Prasetyo & Syahrizal Siregar & Luturlean, Bachruddin. (2015). The effects of job satisfaction and organizational commitment on organizational citizenship behavior. *Jurnal Siasat Bisnis*, 19, 99-108.
- [9] Clegg, S. R., C. Hardy., and W. R. Nord. (1996). *Handbook of Organization Studies*. 1st ed. London : SAGE.
- [10] Fitrio, Tomy&Apriansyah, Roky &Utami, Sabrina &Yaspita, Hasanah. (2019). The Effect of Job Satisfaction to Organizational Citizenship Behavior (OCB) Mediated by Organizational Commitment. *International Journal of Scientific Research and Management*. 7.
- [11] HassanrezaZeinabadia. (2010). Job satisfaction and organizational commitment as antecedents of Organizational Citizenship Behavior (OCB) of teachers. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 5 . doi: 10.1016/j.sbspro.2010.07.225
- [12] Herzberg, F. (1959). *The motivation to work*. New York: John Wiley & Sons.
- [13] Kaliski, B.S. (2007). *Encyclopedia of Business and Finance*. Second edition. Thompson Gale, Detroit, p. 446
- [14] Kasemsap, K. (2012). Factors Affecting Organizational Citizenship Behavior of Passenger Car Plant Employees in Thailand. *Silpakorn University Journal of Social Sciences, Humanities, and Arts*, 12, 129-160.
- [15] Maftuhatul, Fazriyah & Hartono, Edy & Handayani, Rini. (2019). The Influence of Job Satisfaction and Organizational Commitment on Organizational Citizenship Behavior. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 306 201.

- [16] Steers, R.M. (1977). *Organization Effectiveness*. California: Goodyear Publishers Inc.
- [17] Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed. New York. Harper and Row Publications.

การบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุคโควิด-19

SPORTS ADMINISTRATION TOWARD THE EXCELLENCE IN THE INTERNATIONAL BODYBUILDING AND FITNESS CONTEST IN THE CONTEXT OF COVID-19 ERA

ภูมิวรินทร์ ชุนหวงษ์วรวิศ^{1*}

PHUMVARIN CHUNHAWONGVARIT^{1*}

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้มี 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติภายใต้ยุควิกฤตโควิด-19 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ต้องการได้มาจากเอกสาร การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ 20 ท่านสำหรับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญนั้นเลือกโดยจงใจ ทุกท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับการบริหารการกีฬาในด้านการเพาะกายและฟิตเนสข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนาความ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพปรากฏดังที่ระบุข้างล่างนี้ ตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พบว่ารัฐบาลมีความแน่วแน่ในการที่จะใช้ 6 กลยุทธ์ กลยุทธ์ที่ว่ามีอาทิเช่น 1) ช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในเรื่องการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน และ 2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มวลชนออกกำลังกายและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางด้านกีฬา ผลการวิจัยพบว่า เรื่องปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารการกีฬาเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาตินั้น ปัจจัยที่ว่ามีอาทิเช่น 1) การยกระดับคุณภาพขององค์การการกีฬาให้สูงขึ้น 2) การสร้างความแข็งแกร่งให้แก่เครือข่ายกีฬาในต่างจังหวัดและ 3) ชีตความสามารถของผู้ฝึกกีฬาและผู้ตัดสินที่อยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ : การบริหารการกีฬา ; ความเป็นเลิศ ; การแข่งขันการเพาะกายและฟิตเนสยุคโควิด-19

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, Doctor of public administration Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University.

* Corresponding Author, Email: pchunhawongvrit@gmail.com

Received: Apr 08, 2022, Revised: May 25, 2022, Accepted: Jun 01, 2022

ABSTRACT

The objectives of this research were threefold: 1) to determine the sports administrative practices toward excellence in the international bodybuilding and fitness contest in the context of COVID-19 Era, 2) to ascertain the factors influencing the sports administrative practices toward excellence in the international bodybuilding and fitness contest, and 3) to offer guidelines for use in enhancing the administrative practices leading to excellence in the international bodybuilding and fitness contest. The research was qualitative in nature. The required data were derived from documentation, participant observations and in-depth interviews with 20 key informants, As for the key informants, they were purposively selected, and all of them had a great deal of insightful information pertaining to the sports administrative practices in bodybuilding and fitness. All the collected data were analyzed by means of analytical descriptive analyses.

The results of the qualitative data analysis were specified below. According to the National-20-Year-Strategy, the government has a firm conviction to use six strategies as to the sports development. These strategies were, for example, the following: 1) facilitating the people to gain insight into physical exercises and basic sports, and 2) encouraging and supporting the mass to exercise and participate in various sports activities, With regard to the factors influencing the sports administrative practices leading to excellence in the international bodybuilding and fitness contest, they were, inter alia, the following: 1) Enhancing the quality of the sports organizations. 2) Strengthening the sports networks in upcountry places. And 3) the increased capabilities of coaches and referees.

Keywords: Sports Administration ; Excellence ; Bodybuilding and Fitness Contest covid-19 era

บทนำ

ปัจจุบันผู้บริหารต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่หลากหลายท้าทาย และเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก จะต้องทำงานโดยมุ่งเน้นแก้ปัญหาที่ซับซ้อนตลอดเวลา ต้องเผชิญกับการแข่งขัน ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ นับวันงานบริหารจะยิ่งยุ่งยากมากขึ้นเนื่องจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดภาวะวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น ในปัจจุบันนี้องค์กรต่างๆ ในประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายอย่างรุนแรง เพราะสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - 19 ดูเหมือนจะหนักหนาสาหัสกว่าทุกวิกฤติที่ผ่านมา ดังนั้น แต่ละองค์กรจึงต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร รูปแบบการทำงาน และการใช้กลยุทธ์ใหม่ ๆ เพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (พีระพงษ์ วรภัทร์ ธีระกุล, 2564) จากลักษณะงานบริหารจึงไม่แน่นอนเสี่ยงกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและความหลากหลายต่างๆ แต่ในขณะเดียวกันเมื่อเกิดภาวะที่ท้าทายเหล่านี้ผู้บริหาร

ก็ควรแสวงหาโอกาสและสร้างรายได้เปรียบให้เกิดแก่องค์กร โดยการเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส โดยการมุ่งเน้นพัฒนาองค์กรในรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นระบบ ซึ่งการพัฒนาองค์กรจะมีลักษณะต่างๆ หลายประการที่ผู้บริหารจะต้องพิจารณา เช่น การพัฒนาจะมุ่งเน้นไปที่วัฒนธรรมขององค์กร (Organization Cultural) ค่านิยม (Value) และทัศนคติของบุคคลภายในองค์กร โดยการพัฒนาจะต้องกระทำเป็นระบบการพัฒนาองค์กรจะต้องใช้เทคนิคและเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคคลและมุ่งขจัดความขัดแย้งในองค์กร (พัสสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล, 2562) ดังนั้นความจำเป็นที่ธุรกิจหรือผู้ประกอบการต้องวิเคราะห์ สถานการณ์และสภาพแวดล้อมเพื่อมองเห็นภาพหลังปลดล๊อคโควิด-19 และวางแผนรับมือได้ถูกต้องการมองเห็นภาพในอนาคตโดยการนำกลยุทธ์มาสู่การปฏิบัติดังที่ ลอเรนซ์ จี. เฮอปี เนียก ได้กล่าวถึง 4 องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและบรรลุผลลัพธ์ตามที่องค์กรต้องการได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการจัดการ 2) วัฒนธรรมองค์กร

3) โครงสร้างองค์การและ 4) ภาวะผู้นำองค์การ (Lawrence G., 2005) ในรูปแบบความปกติใหม่ตลอดไป เช่น การทำงานที่บ้าน (Work from Home) การประชุมออนไลน์รวมถึงการติดต่อลูกค้าผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น (กมลพร กัลยาณมิตร, 2564)

การกีฬานับเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ดังคำกล่าวที่ว่า “กีฬาสรางคน คนสร้างชาติ” ซึ่งมีนัยคือการที่ประเทศชาติจะพัฒนาได้นั้นจำเป็นต้องมีบุคลากรการกีฬา โครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬา กิจกรรมด้านการกีฬา องค์การกีฬา องค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา และนโยบาย ในการผลักดันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เพื่อพัฒนาการกีฬาให้สามารถสร้างประชาชนที่มีคุณภาพ (เกศรินทร์ วิมลธาดา, 2564) โดยสหพันธ์เพาะกายและฟิตเนสแห่งประเทศไทย เป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะช่วยส่งเสริมให้กีฬาเพาะกายและฟิตเนสในภูมิภาคเอเชีย มีการเจริญเติบโตยิ่งขึ้นไปและบทบาทของไทยในเรื่องของวงการเพาะกายและฟิตเนสโลกน่าจะเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะทำให้ทั่วโลกได้มีโอกาสเห็นศักยภาพของคนไทย ในบริบทของความ เป็นมืออาชีพในระดับนานาชาติที่จะทำโครงการในการให้ความรู้ ของกีฬาเพาะกาย เพื่อช่วยผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาตาม แผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการพัฒนาสู่ความเป็น เลิศในระดับสากลและต่อยอดสู่ระดับอาชีพ เพื่อสร้างอาชีพและ รายได้ให้กับบุคลากรกีฬา ซึ่งนับว่าเป็นมิติใหม่ของการพัฒนาการ กีฬาของประเทศอย่างไ้ก็ตาม ผลการดำเนินงานในระยะเวลา ที่ผ่านมายังประสบปัญหาและอุปสรรคสำคัญหลายประการ อาทิ ขาดบุคลากรด้านการพลศึกษา ขาดการส่งเสริมและโครงสร้าง พื้นฐานสำหรับการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาในระดับ ท้องถิ่น ขาดระบบพัฒนานักกีฬาและบุคลากรกีฬาในระยะยาว บุคลากรการกีฬายังขาดความเป็นมาตรฐาน ขาดการจัดเก็บ ข้อมูล ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบ ขาดการ ดำเนินการนำแนวทางของแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็น รูปธรรม ตลอดจนขาดการบูรณาการทำงานของกลไกการบริหาร จัดการกีฬา ซึ่งประเด็นเหล่านี้ ล้วนมีความจำเป็นต้องได้รับการ แก้ไขและพัฒนา (บุญเรือน ทองทิพย์, 2563) จากการปรับตัว และการเปลี่ยนแปลงในภาวะ COVID-19 ของสหพันธ์เพาะกาย และฟิตเนสแห่งประเทศไทยยังคงมีอีกหลายมิติที่จะปรับเปลี่ยนไป เช่น มิติทางด้านสิ่งแวดล้อม มิติทางด้านความร่วมมือระหว่าง ผู้ประกอบการทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อสร้าง ความแตกต่าง/หลากหลาย ของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ฯลฯ

ที่จะต้องร่วมกัน กำหนดมาตรการรองรับ (โพสต์ทูเดย์, 2563) และผู้ประกอบการควรปรับตัวและนำมา ปรับใช้ คือ ต้องหา จุดเด่นของธุรกิจ ทำให้ธุรกิจมีความ Unique เช่น ธุรกิจโรงแรม จับลูกค้าเฉพาะกลุ่ม นักท่องเที่ยวที่ชอบ Eco-Friendly ชอบประสบการณ์ใหม่ ๆ การพบเจอกับคนท้องถิ่น ติดตาม นโยบายภาครัฐอย่างต่อเนื่อง (ดาวรุ่งระดา วงษ์ไกร, 2563) ผู้วิจัย จึงมีความสนใจในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารการกีฬา สู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและ ฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19” เพื่อเป็น แนวทางในการปรับตัวและพฤติกรรมของคนไทยหลังภาวะวิกฤติ โควิดของไทยให้คนไทยสามารถเอา ตัวรอดและมีการดำรงชีวิต ที่ดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งเป็นกรอบทิศทางการ พัฒนาการกีฬาของสหพันธ์เพาะกายและฟิตเนสแห่งประเทศไทย เพื่อให้สามารถพร้อมรับมือและใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อม และบริบทที่อาจเปลี่ยนแปลง โดยพิจารณาจากกฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงาน ที่มีความเกี่ยวข้องเพื่อให้ ทิศทางการพัฒนาการกีฬาเป็นไปอย่างสอดคล้องกับการพัฒนา ของประเทศเน้นคุณภาพ สร้างความแตกต่าง ความปลอดภัย จากโรคระบาด และมีการวางแผนเพื่อเตรียมรับมือความไม่ แน่นนอนในปัจจุบันและอนาคตสู่ความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการ จัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารการกีฬาสู่ความ เป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับ นานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการกีฬาสู่ความเป็น เลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับ นานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลด้วยการใช้ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัย บทความทางวิชาการต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเว็บไซต์ต่างๆ เพื่อให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ต้องการและจัดทำข้อมูลใหม่ให้ครอบคลุมกับความเป็นจริงมากที่สุด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกและสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และ

ผู้ปฏิบัติงานของสหพันธ์เพาะกายและฟิตเนสแห่งประเทศไทย โดยรวมมีทั้งหมด 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview form) พร้อมทั้งจากการสังเกต โดยเป็นการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นแนวคิดของการวิจัยในการออกแบบการวิจัย ซึ่งเป็นกระบวนการก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการวางแผนจากประเด็นปัญหา กรอบแนวคิด ทฤษฎี วัตถุประสงค์ ซึ่งนำมาใช้ในการกำหนดประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษารูปแบบและโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ตามแนวคิดของงานวิจัย
2. ดำเนินการสร้างสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ นำข้อเสนอแนะมา ปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์ และให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง
4. เมื่อตรวจสอบเครื่องมือที่มีความสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว จึงนำแบบสัมภาษณ์นั้นไปใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์เมื่อเสร็จสิ้นแล้ว ได้นำมาถอดความแบบคำต่อคำและจัดกลุ่มประเด็นเนื้อหาให้สอดคล้องกับคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เลือกใช้เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนา (บุษกร เขียวจินดา กานต์, 2561)

5. การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยจึงต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัดเพื่อเป็นการเก็บรักษาความลับ ความปลอดภัย คำถามที่ใช้ต้องไม่คุกคาม อารมณ์ ความรู้สึก และเคารพสิทธิของผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง อธิบายวัตถุประสงค์ รวมทั้งขั้นตอน และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และขออนุญาตจัดบันทึกเทปไว้ เพื่อความถูกต้องในการบันทึกข้อมูล

5.2 ผู้วิจัยอธิบายให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยหรือไม่ก็ได้และถ้าหากตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยสามารถถอนจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด

5.3 เมื่อผู้ให้ข้อมูลสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูล

5.4 ตลอดการวิจัยผู้ให้ข้อมูลสามารถซักถามข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งนี้ได้

5.5 ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะปกปิดข้อมูลที่ไม่ต้องการเปิดเผย

5.6 ขณะที่สัมภาษณ์หากผู้ให้ข้อมูลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ เช่น สะเทือนใจ คับข้องใจจนไม่สามารถพูดคุยต่อไปได้ ผู้วิจัยจะยุติการสนทนาและอยู่เป็นเพื่อนให้กำลังใจ โดยการสัมผัสจับมือผู้ให้ข้อมูล โอบไหล่ด้วยความสวัสดี และรอนจนกว่าผู้ให้ข้อมูลพร้อมที่จะพูดคุยต่อถ้าผู้ให้ข้อมูลไม่พร้อมหรือประสงค์ที่จะยุติการสนทนา ผู้วิจัยจะยุติการสนทนาและสอบถามผู้ให้ข้อมูลเพื่อเลือกเวลานัดหมายในครั้งต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 โดยผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาซึ่งมีรายละเอียดของนำเสนอได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 โดยสรุปว่า จากยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่ให้ความสำคัญกับการยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนสู่ความสมดุลในทุกมิติอย่างบูรณาการและเป็นองค์รวม รวมถึงแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งถือเป็นแผนในการกำหนดทิศทางและแผนหลักในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวการกีฬา โดยพัฒนาการกีฬาให้เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้าง มูลค่าเพิ่มและส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศในรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) ให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาของประเทศรวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการพัฒนาการกีฬาให้แก่องค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่เป็นนโยบายของสหพันธ์กีฬาเพาะกายและฟิตเนสแห่งเอเชียเพื่อช่วยผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศในระดับสากลและต่อยอดสู่ระดับอาชีพ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับบุคลากรกีฬา โดยสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูง, พุศจิกายน 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การนำกลยุทธ์การบริหารสู่การปฏิบัติในรูปแบบความ ปกติใหม่ โดยการกำหนดจุดยืนและทิศทางการนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติ และเป็นกระบวนการวางแผนการพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ”

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากกลุ่มผู้บริหารระดับกลาง, พุศจิกายน 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การทำงานในอนาคต กำหนดแนวทางและมาตรการป้องกัน การแพร่เชื้อในองค์กร ปรับรูปแบบการทำงานเป็นการทำงานจากที่บ้าน ในบางตำแหน่งที่สามารถทำได้ ออกกฎเกณฑ์ในการทำงานตามแนววิถีการทำงานในรูปแบบใหม่ในช่วงวิกฤตโควิด -19”

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน, พุศจิกายน 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ภายใต้ความสามารถของฝ่ายบริหาร การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาอย่างครบวงจรที่มีสาระสำคัญ มุ่งเน้นว่า การกีฬาจะต้องตอบสนองสังคมและประชาชน ในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ”

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 โดยสรุปว่า

2.1) มุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีคุณภาพ โดยพัฒนาระบบการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศให้ได้รับมาตรฐาน เช่น การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การสร้างธรรมาภิบาลในการดำเนินงานมาใช้ขับเคลื่อนองค์กร และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

2.2) เสริมสร้างภาคีเครือข่ายส่วนภูมิภาคให้มีความเข้มแข็ง โดยพัฒนาระบบการจัดการแข่งขันให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อกำหนดปฏิทินการแข่งขันกีฬาในประเทศไทยร่วมกัน

2.3) เพิ่มขีดความสามารถของผู้ฝึกสอนและผู้ตัดสิน โดยขยายฐานนักกีฬาโดยการเพิ่มเกมการแข่งขันในทุกระดับ เพื่อเพิ่มจำนวนนักกีฬาที่มีความโดดเด่นและมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.4) สร้างและพัฒนาศักยภาพนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้มีประสิทธิภาพสูง และมีความเป็นมืออาชีพโดยการจัดอบรม ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน และฝ่ายจัดการแข่งขันกีฬาออกสู่ภูมิภาคทั่วประเทศ

2.5) ผลักดันการเป็นศูนย์ฝึกกีฬาอาเซียนและเป็นศูนย์ฝึกชั้นนำของเอเชีย โดยขับเคลื่อนการพัฒนานักกีฬา อย่างเป็นระบบ โดยสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูง, พศจิกายน 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การบริหารโดยผู้นำและพนักงานต้องงานร่วมกันระดมสมองหาแนวทางแก้ไขปัญหา และสร้างโอกาสต่างๆ ให้กับองค์กร กำหนดหรือแต่งตั้งทีมงาน โดยกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของ แต่ละทีมให้สามารถตอบสนองการทำงานในช่วงวิกฤติ การตั้งทีมเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานในอนาคต กำหนดแนวทางและมาตรการป้องกันการแพร่เชื้อในองค์กร ในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19”

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากกลุ่มผู้บริหารระดับกลาง, พศจิกายน 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “มาตรการช่วยเหลือของรัฐที่ยังไม่ทั่วถึงซึ่งจากทำให้ประชาชนเกิดการตื่นกลัว พร้อมทั้งระมัดระวังในเรื่องการใช้จ่ายมากขึ้น จนในที่สุดทำให้องค์กรหลายๆ แห่งต้องลดการลงทุน เปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19”

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน, พศจิกายน 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 เป็นปัญหาและอุปสรรคการบริหารองค์กรในภาวะลือคความ การแพร่กระจายข่าวหรือกระแสต่างๆ ในโซเชียลมีเดีย ทำให้ประชาชนเกิดการตื่นกลัว พร้อมทั้งการทำงานผ่านกลไกการมีส่วนร่วมจากผู้แทนของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แผนพัฒนาการกีฬาระดับชาติ ที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง”

3. เพื่อศึกษาแนวทางการการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 โดยสรุปว่าตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ ของสหพันธ์เพาะกายและฟิตเนสแห่งเอเชียที่กำหนดไว้ดังนี้

3.1) ความสามารถในการผลิตนักกีฬาที่มีผลงานดีเด่นได้อย่างต่อเนื่อง โดยสหพันธ์เพาะกายและฟิตเนสแห่งเอเชียสามารถผลิตนักกีฬาที่มีความสามารถ และมีผลงานดีเด่นได้อย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศ และต่างประเทศนั้น

3.2) นโยบายการบริหารงานมีความต่อเนื่อง และมีแผนการพัฒนาที่ชัดเจน โดยสหพันธ์เพาะกายและฟิตเนสแห่งเอเชีย ในประเด็นนี้อยู่ที่กลุ่มผู้บริหารซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีชื่อเสียง มีทุนทรัพย์ และได้รับการยอมรับจากสังคม ทำให้สามารถสนับสนุน ผลักดัน หรือขอความร่วมมือจากบุคคล/ผู้สนับสนุน หรือองค์กรต่าง ๆ

3.3) ความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายโดยเฉพาะกลุ่มผู้ฝึกสอน โดยการมีผู้ฝึกสอนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิกานั้นเปรียบเสมือนขุมกำลังสำคัญในการค้นหา คัดเลือกนักกีฬาที่มีความสามารถ และพัฒนานักกีฬาเหล่านั้นอย่างต่อเนื่อง คือจุดแข็งของสหพันธ์เพาะกายและฟิตเนสแห่งเอเชียที่ทำให้สามารถผลิตนักกีฬาที่มีความสามารถได้อย่างต่อเนื่อง

3.4) สามารถกำหนดเป้าหมายการทำงานและวิเคราะห้หาวิธีการในการทำไปถึงเป้าหมายการทำงานที่วางไว้ สามารถกำหนดแผนงานหลัก คัดค้นกลยุทธ์ และจัดลำดับความสำคัญของการทำงาน เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในงานที่ตนรับผิดชอบ และสามารถกำหนดขอบเขตหน้าที่การทำงานแก่ผู้ร่วมงาน พร้อมทั้งประเมิน และปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานต่อเป้าหมายหลักขององค์กรของสหพันธ์เพาะกายและฟิตเนสแห่งเอเชีย ได้

3.5) การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม
ในการทำงานเป็นทีม การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงาน
ความสามารถในการรับผิดชอบงาน และการมุ่งเน้นความสำเร็จ
จากข้อค้นพบที่ว่าสมรรถนะดังกล่าวข้างต้นนี้ ควรเป็นสมรรถนะ
หลักของผู้ฝึกสอน มีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน
เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพสมาคมให้เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง
และพัฒนาศักยภาพนักกีฬาสู่ความเป็นเลิศในระดับเอเชีย
และระดับโลก โดยสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล
ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูง,
พฤศจิกายน 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ควรเตรียม
วางแผนรับมือความเสี่ยง ปรับกระบวนการทำงานใหม่ ให้เหมาะ
กับสถานการณ์ปัจจุบัน มีการกำหนดแนวทางการนำเทคโนโลยี
และนวัตกรรมมาใช้ขับเคลื่อนองค์กร และพัฒนา
ขีดความสามารถในการแข่งขัน ตั้งทีมเฉพาะกิจเพื่อทำหน้าที่
เป็นการเฉพาะกิจ ด้านการบริหาร จัดการทรัพยากรบุคคล
ในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับ
นานาชาติ”

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากกลุ่มผู้บริหาร
ระดับกลาง, พฤศจิกายน 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า
“การบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนา อุตสาหกรรม
การกีฬาเพื่อเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจของประเทศ
ในการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสำเร็จ
ลุล่วงตาม การถ่ายทอดนโยบายสำคัญการสั่งปรับรูปแบบ
การทำงาน การสั่งการ การสื่อสารต่างๆ ต้องไว เพื่อให้ทันต่อ
สถานการณ์เน้นความปลอดภัยจากโรคระบาดและมีการวางแผน
เพื่อเตรียมรับมือความไม่แน่นอนในปัจจุบันและอนาคต”

การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนจากกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน,
พฤศจิกายน 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “มีการปรับรูปแบบ
การทำงานเพื่อให้ พนักงานปลอดภัย ใช้โอกาสนี้พัฒนาทักษะ
และความสามารถของพนักงาน นำอุปกรณ์ เทคโนโลยี
ระบบ สารสนเทศ และนวัตกรรมต่างๆ มาช่วยอำนวยความสะดวก
ในการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ
และสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย”

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1. การบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการ
จัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ
ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 ควรมีการวางแผนรับมือความเสี่ยง
ด้วยการสร้างภาพจำลอง สถานการณ์ (Scenario Planning)
เพื่อเตรียมความพร้อมและแผนรับมือ มีการบริหารความต่อเนื่อง
ทางธุรกิจ ปรับกระบวนการทำงานใหม่เหมาะสมกับสถานการณ์
ปัจจุบัน มีการกำหนดแนวทางการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม
มาใช้ขับเคลื่อนองค์กรและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน
ผู้นำและพนักงานต้องช่วยกันระดมสมองหาแนวทางแก้ไขปัญหา
และสร้างโอกาสต่างๆ ให้กับองค์กร มีการปรับรูปแบบ
การทำงานเพื่อให้พนักงานปลอดภัย ใช้โอกาสนี้พัฒนาทักษะ
และความสามารถของพนักงาน นำอุปกรณ์ เทคโนโลยี
ระบบสารสนเทศ และนวัตกรรมต่างๆ มาช่วยอำนวยความสะดวก
ในการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ
และสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบ
และประเมินผลการปฏิบัติงานตลอดเวลา เพื่อให้สามารถ
ปรับเปลี่ยนแก้ไขแนวทางการปฏิบัติงานให้ทันการณ์ สอดคล้อง
กับการวิจัยของธิดารัตน์ อริยประเสริฐ (2563) ที่ผลการวิจัย
พบว่า รูปแบบการจัดการองค์กรสำหรับธุรกิจอุตสาหกรรมไทย
ในยุคเศรษฐกิจพลิกผัน มีองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่
ด้านลักษณะองค์กร มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ทิศทาง
และวิสัยทัศน์ 2) กลยุทธ์องค์กร 3) โครงสร้างและวัฒนธรรม
4) การสร้างนวัตกรรม และ 5) การสร้างเครือข่าย
ด้านกระบวนการทำงานที่มีระบบการทำงานที่แม่นยำ
โดยผู้เชี่ยวชาญในการสนับสนุนการเจริญเติบโตของธุรกิจ
ในยุคเศรษฐกิจพลิกผัน

ประเด็นที่ 2. การบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการ
จัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ
ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 ควรมีการเตรียมวางแผนรับมือ
ความเสี่ยง ปรับกระบวนการทำงานใหม่ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์
ปัจจุบัน มีการกำหนดแนวทางการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม
มาใช้ขับเคลื่อนองค์กร พร้อมทั้งเตรียมแผนการสื่อสาร
กับพนักงาน ลูกค้า คู่ค้า เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสม่ำเสมอ
ด้านงบประมาณ จัดทำแผนปรับลดค่าใช้จ่ายต่างๆ ขององค์กร
ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ตัด ลด ปรับลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
ลงทุนด้วยความระมัดระวัง สอดคล้องกับการวิจัยของ

ถนนมศิลป์ จันทนาภิวัตน์ (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการ ได้แก่ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการเงิน การตลาด และปัจจัยการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ที่จะแข่งขันกับคู่แข่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งทำให้ธุรกิจโรงแรมอยู่รอดและเติบโตได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ประเด็นที่ 3. การบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 ควรมีการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มีการดูแลความปลอดภัย สุวีตติการ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการปฏิบัติงานของพนักงาน มีการปรับปรุงแบบการทำงานสอดคล้องกับการวิจัยของนเรศเรษฐ์ วาสะศิริ (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า การจัดการทรัพยากรมนุษย์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ ด้านความปลอดภัยและสุขภาพ ด้านกา ฝึกอบรมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านพนักงานและแรงงานสัมพันธ์ ด้านค่าตอบแทนและผลประโยชน์อื่น ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 4. การบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 ควรมีการอำนวยความสะดวก นำอุปกรณ์เทคโนโลยี ระบบสารสนเทศ และนวัตกรรมต่างๆ มาช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย สอดคล้องกับการวิจัยของ สุรรัตน์ แลพวง (2562) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการภายใต้มาตรการคัดกรองเพื่อรับมือสถานการณ์ โรคไวรัส COVID-19 มีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม ในรูปแบบคณะกรรมการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ส่งกระทบในทางที่ดีต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านการคัดกรอง COVID-19 และประชาชนตระหนักในการดูแลสุขภาพมากขึ้น

ประเด็นที่ 5. การบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 ควรมีการควบคุม มีการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานตลอดเวลา เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขแนวทางการปฏิบัติงานให้ทันการณ์ และเพื่อผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ทั้งยังมีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการติดตามควบคุมด้วย สอดคล้องกับ

การวิจัยของเพียรพา เลี่ยมสุวรรณ (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ระดับองค์กร คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลยุทธ์ระดับธุรกิจ คือ การสร้างความแตกต่าง และกลยุทธ์ระดับหน้าที่ คือ การตอบสนองต่อลูกค้าจากการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติแล้วและความร่วมมือในการทำโครงการต่างๆ ที่บริษัทกำหนด

ประเด็นที่ 6. การบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 ควรมีความเป็นผู้นำสูง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองเห็นจุดอ่อนจุดแข็งของคน และสามารถดึงศักยภาพตรงนั้นออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ รู้จักการจัดลำดับความสำคัญ มีความอ่อนไหว ไว้วางใจคนให้เป็น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และรู้จักวิธีการสื่อสารและสั่งการเป็นอย่างดี สอดคล้องกับการวิจัยและสอดคล้องกับการศึกษาของโดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธนวัฒน์ วิเศษสมบัติ (2561) พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานความพึงพอใจในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กรมีต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการของพนักงานในอุตสาหกรรมยานยนต์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของของวรชัย สิงห์ฤกษ์ และวิโรจน์ เจริญลักษณ์. (2560). พบว่า การบริหารองค์การมีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานทั้งการสนับสนุนจากองค์การและความก้าวหน้าในงานอาชีพตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย พบว่า การที่องค์กรจะสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีในสถานที่ทำงานนั้น ไม่ได้เป็นเรื่องของหน่วยงานเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นเรื่องของความร่วมมือทั้งสองฝ่าย คือ ในส่วนของนายจ้างหรือฝ่ายองค์กรและฝ่ายลูกจ้างหรือพนักงาน โดยที่ทั้งสองฝ่ายต้องมีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของการมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีร่วมกัน และเกิดความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย รวมทั้งคุณภาพชีวิตในการทำงาน ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะคนเป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีความสำคัญต่อองค์กร ดังนั้นสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในสถานที่ทำงานต้องมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการทำงาน คือ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีรู้สึกที่ดีต่องาน มีความมั่นคง ทำให้เกิดความสุข โดยจะส่งผลดีทั้งตัวบุคคลและองค์กรนำไปสู่การบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 นำเสนอได้ดังภาพที่ 2 . ดังต่อไปนี้

การจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 ดังนี้

1. การค้นหาและพัฒนา นักกีฬาที่มีความสามารถทางการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
2. การพัฒนาบุคลากรการกีฬาอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานสากล เพื่อการพัฒนา กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และการอาชีพอย่างยั่งยืน
3. การสร้างและพัฒนา ศูนย์บริการการกีฬาและศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติที่เป็นมาตรฐาน
4. การส่งเสริมและจัดเตรียมการดูแลสวัสดิการและสวัสดิภาพของนักกีฬาและบุคลากรการกีฬา
5. การส่งเสริมและพัฒนา กีฬาเพื่อการอาชีพอย่างเป็นระบบ

ภาพที่ 2 โมเดลการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนส ใน ระดับนานาชาติภายใต้ ยุคโควิด-19

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของสหพันธ์เพาะกายและฟิตเนสแห่งเอเชียให้ไ้ระดับมาตรฐาน เช่น การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การสร้างธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน การจัดระบบสวัสดิการและเสริมสร้างแรงจูงใจ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กมลพร กัลยาณมิตร (2564). การนำกลยุทธ์การบริหารสู่การปฏิบัติในรูปแบบความปกติใหม่ (New Normal). *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(4), 402 - 422.
- [2] เกศรินทร์ วิมลธาดา. (2564). การจัดการส่งเสริมการกีฬาและการท่องเที่ยวสู่การพัฒนาเมือง ของจังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(2), 410-425.

แก่บุคลากร เช่น การพัฒนาระบบการจัดการแข่งขันเพื่อลดความซ้ำซ้อนของหน่วยงาน โดยเชิญทุกหน่วยงาน เช่น การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัย การปกครองส่วนท้องถิ่น และสหพันธ์สมาคมกีฬาชาติ เพื่อกำหนดปฏิทินการแข่งขันกีฬาในประเทศไทยร่วมกัน

2. ขยายฐานนักกีฬาโดยการเพิ่มเกมส์การแข่งขันในทุกระดับ เพื่อเพิ่มจำนวนนักกีฬาที่มีความโดดเด่นและมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรมกีฬา โดยการสร้างความนิยมในกีฬาและเสริมสร้างภาคีเครือข่ายโดยผ่านกลยุทธการตลาดเชิงรุก เช่น การจัดกีฬาสัญจร การจัดคลินิกกีฬาและค่ายเยาวชนกีฬาฤดูร้อน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งควรจะมีการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อเป็นการผสมผสานในเรื่องของเนื้อหาข้อมูล พร้อมทั้งตัวแปรต่าง ๆ ที่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ส่งผลต่อการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ ยุควิกฤตโควิด -19 ในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ต่อไป

2. ควรศึกษาเพิ่มเติมในส่วนการบริหารการกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการแข่งขันกีฬาเพาะกายและฟิตเนสในระดับนานาชาติ ภายใต้ยุควิกฤตโควิด -19 ซึ่งเป็นการศึกษาในส่วนของความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปของหน่วยงานและที่สำคัญคือ การสร้างและพัฒนาศักยภาพนักกีฬาให้มีความเป็นเลิศ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ คือ “การมุ่งสู่ระดับโลก” ของสหพันธ์เพาะกายและฟิตเนสแห่งเอเชียอย่างยั่งยืนต่อไป

- [3] ดาวรุ่งรตา วงษ์ไกร. (2563). การบริหารจัดการองค์การที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานตามมาตรการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรสำนักงานหลักประกันสุขภาพสาขาเขตพื้นที่ 13 กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 7(2), 257-269.
- [4] ถนอมศิลป์ จันคณาภิติกุล. (2561). ปัจจัยการบริหารธุรกิจที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบการ ธุรกิจ โรงแรม: กรณีศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 7(2), 42-57.
- [5] ชิดารัตน์ อริยประเสริฐ. (2563). การพัฒนารูปแบบการจัดการองค์การสำหรับธุรกิจอุตสาหกรรมไทยในยุค เศรษฐกิจพลิกผัน. *วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 30(2), 314-323.
- [6] ธนวัฒน์ วิเศษสมบัติ และ จิตติมา ไชยะกุล. (2561). ผลกระทบของแรงจูงใจ ความพึงพอใจ และความผูกพันต่อองค์กร ที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการอุตสาหกรรมยานยนต์ ของเขตนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด 1 จังหวัดระยอง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 4(3), 14-26.
- [7] นรเศรษฐ์ วาสะศิริ. (2561). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ใน มหาวิทยาลัยพิษณุโลก. ในวิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.*
- [8] บุญเรือน ทองทิพย์. (2563). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กับศักยภาพของผู้นำต่อการพัฒนาองค์การแบบ New Normal. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(1), 434 - 446.
- [9] บุษกร เชี่ยวจินตกานต์. (2561). เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*, 13(25), 103-118.
- [10] พิระพงษ์ วรภัทร์ธระกุล. (2564). ภาวะผู้นำ และวัฒนธรรมองค์การที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.). *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(2), 60-71.
- [11] พงษ์สธรณ์ วรภัทร์ธระกุล. (2562). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีต่อการบริหารสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สาขาเขตพื้นที่ 13 (กรุงเทพมหานคร). *วารสารมหาลาภนาครทรรค์*, 6(1), 486-498.
- [12] เพียรพา เลี่ยมสุวรรณ. (2560). กลยุทธ์การประกอบการและความสามารถในการแข่งขันของบริษัทอาร์ แอนด์ดีพีรีชั่นจำกัด. ในวิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- [13] วรชัย สิงห์ฤกษ์ และวิโรจน์ เจริญลักษณ์. (2560). อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานผ่านความผูกพันต่อองค์กรของลูกจ้างสำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12(2), 203-210.
- [14] สุธารัตน์ แลพวง. (2562). *การบริหารจัดการภายใต้มาตรการคัดกรองเพื่อรับมือสถานการณ์โรคไวรัส COVID-19 ของโรงพยาบาลปทุมธานี. ในวิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- [15] Lawrence, G. (2005). *Making Strategy Work : Leading Effective Execution and Change*. New York: Wharton School Publishing.

ผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูมรายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

EFFECT OF ACTIVITIES TO PROMOTE LEARNING ACHIEVEMENT VIA GOOGLE CLASSROOM IN COURSE OF PRINCIPLE FOR MOBILE PROGRAMMING

นุชรรัตน์ นุชประยูร^{1*} และ กัมปนาท คูศิริรัตน์²

NUCHSHARAT NUCHPRAYOON^{1*} and KAMPANAT KUSIRIRAT²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ จำนวน 27 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม แบบฝึกหัดท้ายกิจกรรม แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความพึงพอใจ โดยผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 และค่าดัชนีประสิทธิผล

ผลการวิจัย พบว่า ผลประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.63/82.41 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ผลการประเมินประสิทธิผลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ที่มีค่าเท่ากับ 0.7145 แสดงว่านักศึกษา มีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.45 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 และนักศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูมในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.62)

คำสำคัญ : การจัดกิจกรรม ; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ; ประเมินประสิทธิภาพ ; กูเกิลคลาสรูม

¹ อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, Lecturer, Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, Assistant Professor, Faculty of Science and Technology, Bansomdejchaopraya Rajabhat University.

* Corresponding Author. E-mail: nuchsharat.n@rmutsb.ac.th

Received: Apr 19, 2022, Revised: May 19, 2022, Accepted: Jun 01, 2022

ABSTRACT

This research aims to evaluate the efficiency, effectiveness and satisfaction assessment of the Principle for Mobile Programming learning achievement promotion activities through the Google Classroom application for undergraduate students. The sample group used in this research was 27 person who enrolled in the Principle for Mobile Programming course by cluster sampling. The tool used in this research was a plan to organize learning activities via the Google Classroom application. exercise at the end of the activity achievement measurement form satisfaction assessment form through the quality of the tool the data were analyzed using percentage, mean, standard deviation. E1/E2 and Efficacy Index.

The results showed that of the evaluation of the effectiveness of activities promoting learning achievement in the Principle for Mobile Programming course of undergraduate students E1/E2 efficiency value is 84.63/82.41, higher than the specified threshold of 80/80. Evaluation of the effectiveness on learning achievement in the Principle for Mobile Programming course was 0.7145, indicating that the students' knowledge increased by 71.45%, higher than the specified criteria, which was 70 %. Organize teaching and learning through the Google Classroom application at a very high level.

Keywords: Activities Learning ; Achievement ; Effectiveness Evaluation ; Google Classroom

บทนำ

จากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประกาศมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดให้ทุกมหาวิทยาลัยปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์ เพื่อลดการรวมกลุ่มของผู้เรียนและการเผชิญหน้าระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งกำลังมีอัตราการติดเชื้อและการแพร่ระบาดของโรคขยายตัวเป็นวงกว้าง จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ผู้สอนในสถาบันการศึกษาทุกแห่งจะต้องปรับตัวปรับวิธีการเรียนการสอน ผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาหาแนวทางการเรียนการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิได้ทำบันทึกสัญญาความร่วมมือกับบริษัท Google (ประเทศไทย) จำกัด จึงได้ส่งเสริมให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยนำระบบกูเกิลคลาสรูม (Google Classroom) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยกูเกิลคลาสรูมนี้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ Google Apps for Education ซึ่งเป็นชุดเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกและเข้ามามีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาในรูปแบบ

ออนไลน์ มีคุณสมบัติช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนที่ให้บริการแบบไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับสถานบันการศึกษา ทั้งยังออกแบบมาเพื่อช่วยให้ผู้สอนสร้างและเก็บงานได้โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองกระดาษ ช่วยประหยัดเวลา สามารถทำสำเนาเอกสารสำหรับส่งให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ เป็นต้น นอกจากนี้ระบบยังสามารถสร้างโฟลเดอร์สำหรับงานแต่ละงาน และผู้เรียนแต่ละคนเพื่อช่วยจัดระเบียบให้ทุกคน ผู้เรียนสามารถติดตามได้ว่ามีงานใดครบกำหนดบ้าง และผู้สอนสามารถตรวจสอบได้ว่าใครทำงานเสร็จหรือไม่เสร็จได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนสามารถส่งข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นและให้คะแนนผู้เรียนได้แบบทันทีในชั้นเรียน นอกจากนี้ระบบกูเกิลคลาสรูม ยังสามารถแสดงลิงค์ Hangouts Meet ของชั้นเรียน ทำให้สามารถสอนออนไลน์ผ่าน Hangouts Meet ได้สะดวกมากขึ้น ทำให้สามารถเตรียมการสอนได้ง่าย ผู้สอนสามารถสร้างห้องเรียนออนไลน์และแชร์รหัสเพื่อให้ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนได้สะดวกมากขึ้น

รายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่เป็นรายวิชาหนึ่งในสาขาวิชาระบบสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่นักศึกษาในสาขานี้ทุกคนจะต้องเรียนก่อนสำเร็จการศึกษา รายวิชานี้จึงเป็นอีกรายวิชาหนึ่งที่อาจารย์ผู้สอนจึงต้องดำเนินการสอนผ่านระบบ กูเกิลคลาสรูม เพื่อให้เป็นไปตาม

นโยบายของมหาวิทยาลัยในการลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ เนื่องด้วยวิธีการสอนแบบออนไลน์นี้ยังไม่เคยนำมาใช้ในรายวิชาดังกล่าว เนื่องจากภูเกิลคลาสรูม เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์หนึ่งที่ยังเปรียบได้กับเป็นห้องเรียนเสมือนจริงที่สามารถจัดการเรียนการสอนได้แบบเต็มรูปแบบ (วัชรวิชัย นันจันท์, 2558) โดยที่ผู้เรียนสามารถใช้งานแอปพลิเคชันในการเรียน ทบทวนบทเรียน ทำงานส่งทางนำเสนอผลงานและเก็บผลงานของตนในระบบได้ ส่วนผู้สอนสามารถบรรยาย มอบหมายงาน ติดตามงาน และให้คะแนนได้ด้วยคุณสมบัติและความสามารถของแอปพลิเคชันภูเกิลคลาสรูมเหมือนการกับการสอนในห้องเรียนปกติ โดยเมื่อนำเอาวิธีการสอนแบบออนไลน์มาใช้จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร จากสาเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจในการประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนด้วยแอปพลิเคชันภูเกิลคลาสรูมที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อยกระดับการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ในกรณีไม่ปกติ หรือใช้เป็นเครื่องมือหลักในการจัดการเรียนการสอนในอนาคต

จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัย จึงสนใจในการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนผ่านแอปพลิเคชันภูเกิลคลาสรูมมีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติและแนวทางเสริมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันภูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

เพื่อประเมินประสิทธิผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันภูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันภูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

สมมุติฐานการวิจัย

ผลประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันภูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ สูงกว่าเกณฑ์ 80/80
ผลประเมินประสิทธิผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันภูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ สูงกว่าเกณฑ์ 0.70

ผลประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันภูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ อยู่ในระดับ มาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เป็นการศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันภูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ประกอบด้วยเนื้อหา จำนวนทั้งสิ้น 6 หน่วยเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยเรียนที่ 2 หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ หน่วยเรียนที่ 3 การสร้างส่วนประสานงานผู้ใช้ หน่วยเรียนที่ 4 Attribute and Method หน่วยเรียนที่ 5 การสร้าง Menu Toolbar and Orientation เรียนที่ 6 การสร้างรายการด้วย ListView และหน่วยเรียนที่ 7 Dialog and Notification

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา ระบบสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 กลุ่มเรียน รวมทั้งสิ้น 53 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา ระบบสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี ที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 27 คน จำนวน 1 กลุ่มเรียน คือ กลุ่มเรียนที่ 1 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านแอปพลิเคชัน
เกิลคลาสรูมที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาหลักการ
เขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ที่ผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์
ความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง 0.67-1.00

แบบฝึกหัดท้ายกิจกรรม แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ผ่าน
การหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง 0.67-
1.00 ค่าความเชื่อมั่นของคอนบาช (Cronbach Alpha
Coefficient) เท่ากับ 0.86

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบเลือกตอบ
4 ตัวเลือก ผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC) มีค่า
ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของคอนบาช (Cronbach
Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.89

แบบประเมินความพึงพอใจ เป็นข้อคำถามแบบมาตร
ประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง
(IOC) มีค่าระหว่าง 0.67-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดในหนังสือ
ยินยอมการเข้าร่วมโครงการวิจัย ให้ผู้เข้าร่วมโครงการทราบและ
ลงนามแสดงความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการ โดยขั้นตอน
การดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน เพื่อให้สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย มีรายละเอียดดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
เตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านแอปพลิเคชัน
เกิลคลาสรูม โดยมีการดำเนินการดังนี้

ศึกษาและวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนผ่านแอป
พลิเคชันเกิลคลาสรูมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งใน
ประเทศและต่างประเทศมาเป็นแนวทางในการสร้างแผนการ
จัดการเรียนการสอนผ่านแอปพลิเคชันเกิลคลาสรูมที่มีผลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาวิชา องค์ประกอบของบทเรียน
ขอบเขตด้านเนื้อหาของรายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมบน
อุปกรณ์เคลื่อนที่ ให้สอดคล้องกับแอปพลิเคชันเกิลคลาสรูม
โดยผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลรายละเอียด วิเคราะห์เนื้อหาการเรียน
จากคู่มือ เอกสารการสอน หนังสือและเว็บไซต์พร้อมทั้ง
ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

กำหนดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอป
พลิเคชันเกิลคลาสรูม รายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมบน
อุปกรณ์เคลื่อนที่ จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
ด้วยแบบประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยค่าเฉลี่ยต้องไม่ต่ำ
กว่า 3.50 จากนั้นนำเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

สร้างแบบฝึกหัดท้ายกิจกรรม เป็นแบบเลือกตอบ
4 ตัวเลือก จำนวน 6 บท ทละ 10 ข้อ รวม 60 คะแนน และ
แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
จำนวน 40 ข้อ รวม 40 คะแนน จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC)
ที่มีเกณฑ์เกิน 0.50 ขึ้นไป และหาความเชื่อมั่นของคอนบาช
(Cronbach Alpha Coefficient) ที่มีเกณฑ์ 0.80 – 0.90
(กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550)

นำไปทดลองกับกลุ่มทดลองแบบรายบุคคลจำนวน 3 คน
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่า การเข้าใช้งาน การใช้ขนาดตัวอักษรที่
เล็ก ใช้ภาพเล็ก แบบกลุ่มเล็ก จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
พบว่า ตัวอักษรมีการพิมพ์ผิด ภาพที่นำเสนอไม่ดึงดูดความสนใจ
และการจัดเรียงลำดับหน่วยการเรียนรู้กับเนื้อหาไม่สอดคล้องกัน
และแบบกลุ่มใหญ่ จำนวน 21 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่าการ
เน้นข้อความสำคัญไม่ชัดเจน ขนาดและสีตัวอักษรมีบางจุดไม่
เหมือนกัน ผู้วิจัยจึงนำผลไปปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปใช้กับ
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัด
กิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันเกิล
คลาสรูม รายวิชาหลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นดำเนินการ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้
ดำเนินการชี้แจงการประเมินประสิทธิผลของการจัดกิจกรรม
ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันเกิลคลาสรูม
รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

2.1 ผู้วิจัยทำการจัดเตรียมกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง
และจัดเตรียมกิจกรรม รวมถึงเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.2 กำหนดให้กลุ่มตัวอย่าง 27 คน ทำแบบทดสอบก่อน
เรียน และดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัด
กิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันเกิล
คลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่
และให้ทำแบบฝึกหัดท้ายกิจกรรม โดยใช้เวลาในการทดลอง
6 สัปดาห์

2.3 เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการทดลอง ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำ
แบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4 เก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ผลข้อมูลด้วยคะแนน และค่าเฉลี่ย

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

3.1 หลังจากการทดลองกิจกรรมผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม ผู้วิจัยได้แจกแบบประเมินความพึงพอใจกับนักศึกษาจำนวน 27 คน เพื่อประเมินความพึงพอใจ

3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบประเมินความพึงพอใจแล้วนำข้อมูลจากแบบประเมินมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลความพึงพอใจตามเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

ตารางที่ 1 ผลประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (n =27)

รายละเอียด	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	ประสิทธิภาพ
E1	60	1,371	84.63
E2	40	901	82.41

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ ของกลุ่มทดลองมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.63/82.41 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 แสดงให้เห็นว่าสามารถนำกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้ในการเรียนการสอนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

2. ผลการประเมินประสิทธิผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

ตารางที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (n =27)

รายการ	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	ร้อยละ	ค่าดัชนีประสิทธิผล
ก่อนเรียน	40	453	41.94	0.7145
หลังเรียน	40	901	83.43	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลประเมินประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรม มีค่าประสิทธิผลเท่ากับ 0.7145 แสดงว่านักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเมื่อเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.70 ดัชนีผลการเรียนการสอนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูมที่จัดขึ้นมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.45 แสดงให้เห็นว่าการจัด

3. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูมผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (n = 27)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดการเรียนรู้			
1.บรรยากาศการเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.44	0.64	มาก
2.บรรยากาศของการเรียนทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบตนเอง	4.37	0.69	มาก
3.บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมได้อิสระ	4.15	0.60	มาก
4.บรรยากาศของการเรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดที่หลากหลาย	4.52	0.51	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมรายด้านการจัดการเรียนรู้	4.37	0.62	มาก

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (n = 27) (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านกิจกรรมการเรียน			
5. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.26	0.59	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด	4.48	0.58	มาก
7. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดและตัดสินใจ	4.37	0.63	มาก
8. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าตอบ	4.30	0.67	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น	4.48	0.51	มาก
10. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น	4.30	0.61	มาก
11. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน	4.33	0.68	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้านกิจกรรมการเรียน	4.36	0.61	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
12. การจัดการเรียนรู้ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย	4.48	0.58	มาก
13. การจัดการเรียนรู้ทำให้จำเนื้อหาได้นาน	4.37	0.63	มาก
14. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเองได้	4.37	0.69	มาก
15. การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในวิชาอื่น ๆ	4.30	0.61	มาก
16. การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดที่สูงขึ้น	4.33	0.68	มาก
17. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจโดยใช้เหตุผล	4.41	0.64	มาก
18. การจัดการเรียนรู้ทำให้เข้าใจและรู้จักเพื่อนมากขึ้น	4.11	0.64	มาก
19. กิจกรรมการเรียนการสอนนี้ทำให้ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.15	0.66	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.31	0.64	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.34	0.62	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ อยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.62) เมื่อทำการพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.62) ด้านกิจกรรมการเรียน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.61) และด้านประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.64)

อภิปรายผล

ผลประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ มีค่าประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 84.63/82.41 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูมใน รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนโดยรวมร้อยละ 84.63 และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนโดยรวมร้อยละ 82.41 เนื่องจากในแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม ได้จัดเตรียมเครื่องมือที่สนับสนุนการเรียนการสอนที่เสมือนว่าผู้เรียนได้ทำการเรียนในห้องเรียนที่พบเห็นผู้สอน รวมทั้งแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูมสามารถกำหนดการมอบหมายให้กับผู้เรียนทำแบบฝึกหัด ผู้สอนสามารถทำการตรวจและให้ข้อคิดเห็นกับแบบฝึกหัดนั้นได้ นักศึกษาเข้ามาดูข้อเสนอนะได้ตลอดเวลา และยังสามารถทำการเรียนการสอนได้ทุกที่และทุกเวลา และสามารถแจ้งเตือนผู้เรียนให้เข้ามาใช้ระบบ แจ้งเตือนงานที่ได้รับมอบหมาย แจ้งเตือนการนัดหมาย สอดคล้องกับวรรณิ์ ชูทอง และเอกวิทย์ สิทธิวะ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ Google Classroom ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ พบว่า สามารถจัดเก็บงานที่มอบหมายของนักศึกษาในแต่ละครั้งที่มอบหมายได้ และเข้าใช้งานได้ทุกที่ ทุกเวลาทุกสถานที่ ทั้งยังแจ้งเตือนการมอบหมายงาน และสามารถดูคะแนนงานที่ผู้สอนได้กำหนด ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบในการเรียน สอดคล้องกับ Shaharane, I.N., Jamil, M.J. and Rodzi, S.S. (2016) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยี กูเกิลคลาสรูม เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนการสอน พบว่าเป็นเครื่องมือช่วยในการส่งเสริมกระบวนการเรียน เสริมสร้างประสบการณ์ในการเรียนการสอนยกระดับการศึกษาสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แบบสังคมใหม่ยุคดิจิทัล

ผลประโยชน์ประสิทธิผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ มีค่าเท่ากับ 0.7145 แสดงว่านักศึกษา มีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.45 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับ Jakkaew, P., & Hemrungrote, S. (2017). ศึกษาการรับรู้ผลของการใช้ กูเกิลคลาสรูม: กรณีศึกษาหลักสูตร เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น พบว่า การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยการใช้ กูเกิลคลาสรูม เป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูง นักศึกษาที่ได้รับการเรียนและการสอนมีการใช้ความสามารถของตัวเองอย่างเต็มที่ และได้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสรรพงศ์ สุขเกษม (2559) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานรายวิชาคอมพิวเตอร์สารสนเทศขั้นพื้นฐาน สำหรับ นิสิตระดับปริญญาตรี โดยผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานรายวิชาคอมพิวเตอร์สารสนเทศขั้นพื้นฐานสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชัน กูเกิลคลาสรูมสามารถสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้และส่งต่อความรู้ในลักษณะการใช้ไฟล์ข้อมูลด้วยกัน การปรึกษาในลักษณะกลุ่มย่อย และสอบถามจากผู้สอนได้ตลอดเวลา รวมทั้งในการเผยแพร่ผลงานหรืองานที่มอบหมายผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางการแชท ทำให้ผู้เรียนคนอื่นเข้ามาช่วยอภิปรายอย่างเต็มที่มากกว่าในห้องเรียนปกติ

ผลประโยชน์ความพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม รายวิชา หลักการเขียนโปรแกรมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.62) สอดคล้องกับ นันทิกานต์ สุนทรธนผล (2560) ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนผ่าน Google Classroom รายวิชาประวัติศาสตร์ตะวันตก พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ถ้าพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทำกิจกรรมได้อิสระ สร้างความรับผิดชอบต่อตนเอง และการสร้างความคิดที่หลากหลาย ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างการคิดและตัดสินใจของผู้เรียน สามารถทำความเข้าใจเนื้อหา

มากขึ้น มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กล้าคิดกล้าตอบ และด้านประโยชน์ที่ได้รับสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายเหมือนเรียนปกติ นำวิธีการเรียนไปใช้ในวิชาอื่นได้ สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเองได้และช่วยให้จำเนื้อหาให้นานขึ้น ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ สอดคล้องกับ เสมา สอนประสม (2559) ศึกษาความพึงพอใจในการใช้คลาสรูมสำหรับนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กูเกิลคลาสรูม เป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้สื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย ช่วยดึงดูดความสนใจผู้เรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มส่งผลให้ความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ในระดับ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ผู้สอนควรชี้แจงภารกิจกรรมการเรียนรู้ การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ การช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การใช้งานแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูมให้ชัดเจน แก่ผู้เรียนก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรเพิ่มกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบปกติ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับกลุ่มที่จัดการเรียนการสอนผ่านแอปพลิเคชันกูเกิลคลาสรูม
2. ควรมีการบูรณาการเรียนการสอนร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนรูปแบบอื่น อาทิเช่น การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้แบบนำตนเอง การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นต้น
3. ควรมีการบูรณาการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีม หรือส่งเสริมความรับผิดชอบของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับบริหารและวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] นัฐิกา สุนทรชนผล. (2560). *การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านกูเกิลคลาสรูมรายวิชาประวัติศาสตร์ตะวันตก*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [3] วรชนันท์ ชูทอง และเอกวิทย์ สิทธิวะ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ Google Classroom ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. *วารสารแม่โจ้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 4(1), 49-60.
- [4] สรพงศ์ สุขเกษม. (2559). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานรายวิชาคอมพิวเตอร์สารสนเทศ ชั้นพื้นฐานสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [5] เสมาสอนประสม. (2559). ศึกษาความพึงพอใจในการใช้คลาสรูมในวิชาฟิสิกส์ 1 สำหรับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์. *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2559*, 1340-1347.
- [6] Jakkaew, P., & Hemrungrote, S. (2017). The use of UTAUT2 model for understanding student perceptions using Google Classroom: A case study of introduction to information technology course. *The International Conference on Digital Arts, Media and Technology 2017*: 11- 17.
- [7] Shaharanee, I.N., Jamil, M.J. and Rodzi, S.S. (2016). The Application of Google Classroom as a Tool for Teaching and Learning. *Journal of Telecommunication Electronic and Computer Engineering*, 8(10), 1-8.

ความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยาน

CRIMIAL LIABILITY IN AIRCRAFT ACCIDENTS

จุฑามาศ นันทโพธิเดช^{1*} และ ธีรเดช มโนลีหกุล²

JUTHAMAS NUNTPOTIDECH^{1*} and TEERADACH MANOLEHAKUL²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาถึงแนวความคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และหลักการความรับผิดทางอาญาของผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศ (2) ศึกษาถึงแนวทางการกำหนดความรับผิดทางอาญาและการสืบสวนสอบสวนอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานภายใต้ ประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายการเดินอากาศของประเทศไทย (3) ศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการกำหนดความรับผิดทางอาญาและการสืบสวนสอบสวนในอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยาน ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา เครื่องรัฐออสเตรเลีย และแคนาดา กับประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายการเดินอากาศของประเทศไทย และ (4) เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนากฎหมายในการกำหนดความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิจัยเอกสาร โดยการศึกษาจากพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 กฎระเบียบข้อบังคับ อนุสัญญา แนวทางปฏิบัติที่ดีในการพิจารณาพิพากษาคดี บทความ วารสาร เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศอย่างเป็นระบบ

ผลการวิจัยพบว่า (1) เมื่อมีการเดินทางโดยเครื่องบินมากขึ้น สิ่งที่มาคืออุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยาน ส่งผลให้นานาประเทศตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างแนวปฏิบัติร่วมกันทำให้เกิดองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ตามมาด้วยอนุสัญญาชิคาโก (2) หลักการสอบสวนอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานตามอนุสัญญาชิคาโก มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ (3) จากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่าศาลไทย สหรัฐอเมริกา เครื่องรัฐออสเตรเลีย และแคนาดาวินิจฉัยความรับผิดของผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศในกรณีอุบัติเหตุรูปแบบเดียวกันแตกต่างกันออกไปโดยกระบวนการพิจารณาคดีของสหรัฐอเมริกานั้นได้วางหลักให้นักบินผู้ควบคุมอากาศยานจะต้องรับผิดชอบในขั้นต้นตามอนุสัญญาชิคาโก แต่ศาลของประเทศเครื่องรัฐออสเตรเลีย แคนาดา และไทยใช้หลักความรับผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้กับนักบินหรือผู้ควบคุมจราจรทางอากาศซึ่งต้องพิจารณาในส่วนของการกระทำโดยเจตนาและประมาทเลินเล่อ (4) สมควรมีการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดของผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

คำสำคัญ : ความรับผิดทางอาญา ; อากาศยาน ; อุบัติเหตุ ; อุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยาน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ วิชาเอกกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , Master Student, Faculty of Law, Sukhothai Thammathirat Open University.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, Assistant Professor, Faculty of Law, Sukhothai Thammathirat Open University.

* Corresponding Author, Email: juthamas@stu.ac.th

ABSTRACT

This research has the objectives to: (1) Study concepts, theories, backgrounds and principles of criminal liability of pilot and air traffic controllers, (2) Study the investigation approach of the aircraft accidents under the Criminal Code and the Air Navigation Act of Thailand, (3) Compare the investigation approaches, court decisions and the laws of the United States of America, Commonwealth of Australia and Canada with the criminal code and the Air Navigation Act of Thailand in order to determine the criminal liability for aircraft accidents under international agreements and (4) Suggest a solution to improve and develop the law of criminal prosecution of aircraft accidents. The research conducted herein is Qualitative Research and includes documentary research by collecting data from Air Navigation Act, B.E.2497 (1954), rules, regulations, verdicts, conventions, articles, journals, academic documents, research papers, thesis regarding audit committee of Thailand and abroad. In this research, the author has systematically collected the information.

The findings revealed that (1) When there is more airline frequency, it increases the chance of an aircraft accident. As a result, many countries are aware of the importance of creating common practice guidelines to create the International Civil Aviation Organization governed by the Chicago Convention. (2) The main objective of the aircraft accident investigation under the rule of Chicago Convention is the prevention of aircraft accidents and incidents. (3) The comparative study shows that judicial proceedings with regard to aircraft accident investigation in the United States of America assume that pilot is held as a primary offender under the Chicago Convention but the courts of Commonwealth of Australia, Canada and Thailand apply the general principles of criminal liability to pilots or air traffic controllers with regard to the rule of intention and negligent acts. (4) It is therefore appropriate to clearly define the powers, duties and liability of pilot and air traffic controllers for the effective implementation of law.

Keywords: Criminal Liability ; Aircraft ; Accidents ; Aircraft Accidents

บทนำ

ในปัจจุบันความเจริญของบ้านเมืองมีมากขึ้นในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา การขนส่งทางอากาศมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านการผลิต การแข่งขันด้านการค้า การบริการที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยสังเกตได้จากปริมาณการขึ้นลงของอากาศยานของท่าอากาศยานไทย (ทอท.) ในปี 2562 รวม 896,097 เที่ยวบิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.41 ให้บริการผู้โดยสารรวมทั้งสิ้น 141,871,016 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.69 เทียบกับปี 2561 (บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด, 2562) จากข้อมูลดังกล่าวเห็นได้ว่ามีปริมาณเที่ยวบินมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางการบินย่อมเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ทำให้สิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญมากที่สุด คือ การสร้างมาตรฐานความ

ปลอดภัยของการขนส่งทางอากาศ เพราะความเสียหายจากอุบัติเหตุในการขนส่งทางอากาศแต่ละครั้งหากนับรวมความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน รวมทั้งราคาของอากาศยานแล้วในการเกิดความเสียหายครั้งหนึ่ง ๆ อาจมีราคาสูงนับหมื่นล้านบาท ซึ่งเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นย่อมมีการสอบสวนและกระบวนการทางกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง ในส่วนของความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานนั้นมีหลักว่าบุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาต่อเมื่อมีการกระทำความผิดประกอบตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิดหรือ ยกเว้นโทษ ซึ่งเป็นหลักกฎหมายอาญาที่มาจากสุภาษิตกฎหมายอาญาที่ว่า “nullum crimen, nullapoena sine praevia lege poenali” (no crime, no punishment without law) “ไม่มีความผิดไม่มีโทษ ถ้าไม่มีกฎหมาย” กล่าวคือในทาง

กฎหมายอาญาบุคคลจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายต่อเมื่อได้กระทำความผิดโดยเจตนา หรือประมาทในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดแต่ในทางกลับกันหากไม่ได้กระทำความผิดโดยเจตนา หรือประมาทแล้วย่อมไม่มีความผิด ด้วยเหตุนี้การปฏิบัติหน้าที่ของนักบินและเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศโดยทั่วไปจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ต่อเมื่อมีการกระทำความผิดโดยจงใจ หรือประมาทในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดเท่านั้นจึงจะมีความผิดตามกฎหมาย (ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, 2547)

ในส่วนของกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องในเรื่องอุบัติเหตุเกี่ยวกับอากาศยานนั้นคืออนุสัญญาชิคาโกได้กำหนดมาตรฐานทางการบินให้ประเทศภาคีสมาชิกได้ปฏิบัติตาม ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญาชิคาโกได้ทำการอนุวัติการกฎหมายภายในประเทศขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2497 โดยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 (AIR NAVIGATION ACT BE 2497) ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “กฎหมายการเดินอากาศ” (สมชาย พิพิธวัฒน์, 2552)

การเกิดอุบัติเหตุอันเกี่ยวกับอากาศยานในแต่ละครั้ง ความรับผิดชอบตกแก่บุคคลใดและเพียงใด ซึ่งโดยทั่วไปความรับผิดชอบในอุบัติเหตุเช่นนี้ จะเกี่ยวข้องกับบุคคล 2 ประเภทคือ “ผู้ควบคุมอากาศยาน” หมายถึง นักบินรวมถึงตลอดถึงสายการบินต่าง ๆ ที่ทำการบิน และ “ผู้ควบคุมจราจรทางอากาศ” หมายถึง เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมจราจรทางอากาศ รวมตลอดถึงผู้ประกอบการให้บริการควบคุมจราจรทางอากาศ ซึ่งในประเทศไทยมีหลายหน่วยงานแยกพื้นที่รับผิดชอบกันออกไป ทั้งนี้ผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศนั้นมีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กันโดยตรง คือ นักบินมีหน้าที่ควบคุมอากาศยานโดยตรง ส่วนเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศมีหน้าที่คอยให้คำแนะนำและคำสั่งต่าง ๆ ในการบินเพื่อป้องกันการชนกันของอากาศยานและชนกับสิ่งกีดขวาง (จุมพล, 2535) ปัญหาต่อมาคือในการเกิดอุบัติเหตุแต่ละครั้ง นักบินและเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศมีขอบเขตการรับผิดชอบเพียงใด ใครต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น และหากจะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าเป็นการกระทำความผิดโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อของบุคคลใดระหว่างนักบินหรือเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ ซึ่งในทางปฏิบัติเป็นเรื่องยากที่จะพิสูจน์ถึงการกระทำโดยจงใจ เพราะโดยปกติไม่มีนักบินหรือเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศคนใดประสงค์ให้เกิดอุบัติเหตุ

ทางอากาศยานอยู่แล้ว เนื่องจากการเกิดอุบัติเหตุแต่ละครั้ง นักบินส่วนใหญ่รวมถึงผู้โดยสารภายในอากาศยานมีโอกาสรอดชีวิตน้อยมาก สำหรับกรณีประมาทเลินเล่อเป็นเรื่องยากที่จะพิสูจน์ความผิดของนักบินเนื่องจากนักบินไม่มีโอกาสมาพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง แต่ในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศหากให้คำแนะนำและคำสั่งต่าง ๆ เพื่อให้การจราจรทางอากาศเป็นไปตามมาตรฐานและขั้นตอนในทางการปฏิบัติหน้าที่แล้ว ย่อมเป็นการยากที่จะเป็นการกระทำประมาทเลินเล่อ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าถึงความรับผิดชอบที่เกิดจากอากาศยานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำการบินโดยทัศนวิสัย (Cecile Hatfield, 2022) และการสอบสวนหาสาเหตุภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายไทย คำพิพากษาของศาลต่างประเทศและศาลไทย ถึงความรับผิดชอบในอุบัติเหตุอันเกิดจากอากาศยานว่ามีแนวทางในการสืบสวนและสอบสวนและการพิจารณาพิพากษาคดีไปในทิศทางใด เนื่องจากยังไม่มีคำตอบชัดเจนเพียงพอว่าหากเกิดความเสียหายขึ้นบุคคลใดจะต้องรับผิดชอบมากกว่ากันเพียงใดระหว่าง “ผู้ควบคุมอากาศยาน” หรือ “ผู้ควบคุมจราจรทางอากาศ” เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายภายใต้การบังคับใช้ในประเทศไทยเกี่ยวกับความรับผิดชอบในลักษณะดังกล่าวให้มีความชัดเจนแน่นอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และหลักการความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศ
2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา และการสืบสวนสอบสวนอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานภายใต้ประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายการเดินอากาศของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาและการสืบสวนสอบสวนในอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยาน ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และแคนาดา กับประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายการเดินอากาศของประเทศไทย
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนากฎหมายในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานไทย

สมมติฐานการวิจัย

ในปัจจุบันการขนส่งทางอากาศยานเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งในด้านการเดินทางและการขนส่งสินค้า เนื่องจากมีความสะดวกรวดเร็ว และปลอดภัยประชาชนจึงให้ความนิยมมากขึ้นในทุก ๆ ปี อย่างไรก็ตามการพิจารณาเกี่ยวกับอุบัติเหตุเกี่ยวกับอากาศยานของนานาชาติประเทศรวมถึงประเทศไทยยังไม่มีคำตอบชัดเจนเพียงพอว่าหากเกิดความเสียหายขึ้น บุคคลใดจะต้องรับผิดชอบระหว่าง “ผู้ควบคุมอากาศยาน” หรือ “ผู้ควบคุมจราจรทางอากาศ” ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาการตีความบทบัญญัติในส่วนนี้ได้ และพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 ยังไม่ชัดเจนในการวางบรรทัดฐานเกี่ยวกับการกำหนดความรับผิดชอบของ “ผู้ควบคุมอากาศยาน” หรือ “ผู้ควบคุมจราจรทางอากาศ” เอาไว้ว่ากรณีใดควรมีความรับผิดชอบมากกว่ากันเพียงใดเพื่อสร้างมาตรฐานเดียวกันแก่ประชาคมโลกให้เกิดขึ้นในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเดินอากาศ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการพิจารณาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานนั้น มีหลายครั้งที่การเกิดอุบัติเหตุในรูปแบบเดียวกัน แต่ศาลของแต่ละประเทศกลับมีคำพิพากษาที่แตกต่างกันในประเด็นความรับผิดชอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์ที่ศาลนำมาใช้วินิจฉัย แม้ว่าจะมีการวางแนวทางระหว่างประเทศร่วมกันก็ตามจึงเป็นปัญหาว่าผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศมีขอบเขตอำนาจหน้าที่เพียงใด มีกฎหมายระหว่างประเทศ กฎเกณฑ์ในประเทศต่าง ๆ อย่างไร ความรับผิดชอบในทางอาญามีเพียงใด และมีความแตกต่างกันในประเทศต่าง ๆ หรือไม่ หากเกิดกรณีพิพาทในประเทศไทยจะต้องนำกฎหมายและกฎหมายใดมาบังคับใช้ ซึ่งในสภาพเช่นนี้หากปล่อยไว้อย่างเป็นอุปสรรคต่อการสร้างมาตรฐานของระดับความรับผิดชอบในการควบคุมจราจรทางอากาศระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงควรที่จะศึกษาเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นทั้งในกฎหมายระหว่างประเทศ และภายในประเทศ รวมทั้งแนวทางที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงพัฒนา เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา และหาคำตอบให้กับปัญหาเหล่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิจัยเอกสาร โดยการศึกษาจากพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 กฎระเบียบ ข้อบังคับ อนุสัญญา แนวทางปฏิบัติที่ดีในการพิจารณาพิพากษาคดี บทความ วารสาร เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์จากเนื้อหาที่ได้จากการวิจัยเอกสารและบทบรรณากรรม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกฎหมายในเรื่องการพิจารณา กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยาน

สรุปผลการวิจัย

การสอบสวนอากาศยานประสบอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการณ์ มีผู้เกี่ยวข้อง 2 ฝ่ายคือ นักบินและเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือเมื่อนักบินนำอากาศยานเริ่มทำการบินโดยเคลื่อนจากลานจอดอากาศยานไปตามทางวิ่ง ทำการบินได้ระดับขึ้นสู่ท้องฟ้าจนทำการบินตามเส้นทางและลงสู่ท่าอากาศยานปลายทางและเคลื่อนอากาศยานเข้าจอดเก็บที่ลานจอดอากาศยานของท่าอากาศยานปลายทาง ซึ่งเป็นขั้นตอนการควบคุมจราจรของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศที่มีการติดต่อประสานงานกับนักบินอยู่ตลอดเวลา ในกรณีที่เกิดความเสียหายจากอุบัติเหตุเกี่ยวกับอากาศยานจึงจำเป็นต้องพิจารณาแยกออกเป็นส่วนของกฎหมายภายในและกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ (AEROTHAI, 2564)

กฎหมายภายในความรับผิดชอบของการควบคุมจราจรทางอากาศแบ่งได้เป็นความรับผิดชอบในทางแพ่งและทางอาญา โดยความรับผิดชอบในทางแพ่งของประเทศไทยเป็นไปตามกฎหมายลักษณะละเมิดคือ มาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนของผู้ประกอบการให้บริการควบคุมจราจรทางอากาศที่เป็นองค์กรของรัฐต้องรับผิดชอบร่วมกับเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศซึ่งเป็นผู้แทนของตน และในส่วนของผู้ประกอบการให้บริการควบคุมจราจรทางอากาศที่เป็น

รัฐวิสาหกิจและเอกชน ต้องรับผิดชอบร่วมกับเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศซึ่งเป็นลูกจ้างของตน ตามมาตรา 425 ประกอบกับ มาตรา 420

สำหรับความรับผิดชอบในทางอาญาของประเทศไทย ความรับผิดชอบของนักบินผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศมีทั้งในส่วนขอพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 และประมวลกฎหมายอาญา ในส่วนของความผิดต่อชีวิต ร่างกาย และความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ส่วนความรับผิดชอบในทางอาญาของประเทศต่าง ๆ จะมีประมวลกฎหมายอาญาของตนบังคับใช้ ซึ่งผู้ควบคุมอากาศยานและเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศอาจมีความรับผิดชอบได้ทั้งที่เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย หรือที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน และความผิดตามกฎหมายเฉพาะ ทั้งนี้เป็นตามบทบัญญัติกฎหมายของแต่ละประเทศ ส่วนผู้ควบคุมอากาศยานนั้นโดยหลักส่วนผู้ประกอบการให้บริการควบคุมจราจรทางอากาศนั้น โดยหลักไม่มีความรับผิดชอบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ เว้นแต่จะเป็นผู้ร่วมกระทำผิดด้วยกันในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน

โดยอนุสัญญาชิคาโกซึ่งเป็นกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบินพลเรือนระหว่างประเทศสามารถก่อให้เกิดและรักษาไว้ซึ่งมิตรภาพและความเข้าใจกันระหว่างประเทศ ซึ่งไม่มีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อที่จะปล่อยให้เป็นเรื่องของรัฐภาคีต่าง ๆ (ICAO, 2022) กำหนดขึ้น ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยในฐานะภาคีสมาชิกของอนุสัญญาชิคาโกจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามภายใต้อนุสัญญาดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ด้วยการอนุวัติกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของอนุสัญญาชิคาโก โดยจะต้องยึดถือตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้อนุสัญญาชิคาโกจึงได้กำหนดพันธกรณีให้รัฐภาคีต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและคำแนะนำต่าง ๆ แก่รัฐภาคีตลอดจนอำนาจหน้าที่ของนักบินและเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนของความรับผิดชอบแยกบัญญัติไว้ในภาคผนวก ซึ่งส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานคือ ภาคผนวกที่ 2 กฎจราจรทางอากาศ ภาคผนวกที่ 11 การให้บริการการจราจรทางอากาศ และภาคผนวกที่ 13 นอกจากนั้นยังได้มีการพัฒนาหลักการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจากคำพิพากษาของศาล หรือหลักเกณฑ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรขึ้นมา

ใช้จนได้รับการยอมรับและนำไปปฏิบัติจนถือเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นหลักการที่นักบินจะต้องรับผิดชอบในขั้นต้น หากทำการบินด้วยทัศนวิสัย (Visual Flight Rule) หรือการบินด้วยสายตาของนักบิน เมื่อเกิดความเสียหายจากอุบัติเหตุที่เกี่ยวกับอากาศยาน ซึ่งเป็นไปตามคำพิพากษาในคดี Coatney V. Berkshire ของสหรัฐอเมริกา หรือหลักการที่เจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศก็ต้องมีความรับผิดชอบร่วมกับนักบิน หากทำการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน (Instrument Flight Rules) โดยอาศัยคำแนะนำต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่ควบคุมอากาศยานเพราะนักบินไม่สามารถควบคุมอากาศยานได้ด้วยสายตาของตนเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นไปตามคำพิพากษาในคดี Mattschli V. United States ของสหรัฐอเมริกา ทำให้การพิจารณาความรับผิดชอบในความเสียหายจากอุบัติเหตุอันเกิดจากอากาศยานจึงต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างนักบินผู้ควบคุมอากาศยานกับเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศถึงประเภทการทำการบินและขั้นตอนการทำการบินว่าเป็นการบินด้วยทัศนวิสัย หรือการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน (กรมการบินพาณิชย์, 2561)

จากที่กล่าวมาข้างต้น หลักการต่าง ๆ เหล่านี้ตรงกับภายใต้ภาคผนวกที่ 2 ของกฎจราจรทางอากาศ ที่กำหนดให้นักบินผู้ควบคุมอากาศยานมีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้ายที่จะดำเนินการปฏิบัติการบินอย่างใด ๆ ในขณะที่ยังควบคุมและนักบินผู้ควบคุมอากาศยานต้องรับผิดชอบต่อการปฏิบัติการบินและความปลอดภัยของอากาศยานและความปลอดภัยของบุคคลที่อยู่ในอากาศยานทั้งหมดตลอดเวลาที่อากาศยานอยู่ในระหว่างการบิน

ส่วนภาคผนวกที่ 11 การให้บริการการจราจรทางอากาศที่กำหนดถึงหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จราจรทางอากาศเอาไว้ว่าเป็นเพียงการให้คำแนะนำแก่อากาศยานทำการบินนับตั้งแต่เริ่มทำการบินจากสนามบินต้นทางเดินทางในห้วงอากาศจนกระทั่งอากาศยานนั้นทำการร่อนลงจอดยังสนามบินปลายทางอย่างปลอดภัยเพื่อป้องกันการชนกันระหว่างอากาศยานกับอากาศยาน รวมทั้งการชนกันระหว่างอากาศยานกับสิ่งกีดขวางบนพื้นที่ยังวิ่งและทางขับสำหรับภาคผนวกที่ 13 การสอบสวนอากาศยานประสบอุบัติเหตุและอุบัติการณ์เพื่อการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปข้อมูล รวมทั้งระบุสาเหตุและให้ข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัยมิได้มีความมุ่งหมายที่จะกล่าวโทษและความรับผิดจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

(สมชนก, 2560) และในส่วนของการสอบสวนอุบัติเหตุอันเกิดจากอากาศยานในต่างประเทศนั้น สำหรับสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นสมาชิกของอนุสัญญาชิคาโกได้บัญญัติเรื่องการสอบสวนอุบัติเหตุทางอากาศยานไว้ในกฎหมายการบินแห่งสหรัฐอเมริกา ข้อที่ 701(a) โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการบินพลเรือนในการสอบสวนพร้อมทั้งรายงานรายละเอียดเกี่ยวกับสาเหตุความเป็นไปได้ของอุบัติเหตุ พร้อมกันนั้นยังมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่ผู้บริหารขององค์การบริหารการบินแห่งสหรัฐอเมริกาเพื่อป้องกันเหตุอันอาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต และตรวจสอบความเป็นไปได้เพื่อลดหรือป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น

เครือรัฐออสเตรเลียกำหนดให้สำนักงานบริหารความปลอดภัยทางการบินพลเรือน และสำนักงานความปลอดภัยด้านการคมนาคมแห่งเครือรัฐออสเตรเลีย เป็นผู้เกี่ยวข้องในการสอบสวนอุบัติเหตุทางอากาศยานซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระเพื่อทำการสอบสวนและจัดทำรายงานรวมถึงรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ และประเทศแคนาดากำหนดให้คณะกรรมการความปลอดภัยด้านการขนส่งแห่งประเทศแคนาดาทำหน้าที่กำกับดูแลและสอบสวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเช่นกัน

สำหรับประเทศไทยในปี พ.ศ. 2465 ในฐานะที่เข้าเป็นภาคีสมาชิกได้มีการตรากฎหมายการเดินอากาศฉบับแรกขึ้นเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาชิคาโก เนื่องจากประเทศไทยได้มีการให้สัตยาบันอนุสัญญานานาชาติว่าด้วยการเดินอากาศ ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ในปี พ.ศ. 2462 จากนั้นประเทศไทยได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการเดินอากาศในปี พ.ศ. 2497 พร้อมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไขมาโดยตลอด อย่างไรก็ตามภายในกฎหมายการเดินอากาศไม่ได้นำบทบัญญัติของอนุสัญญาชิคาโกที่เกี่ยวข้องกับกฎการเดินอากาศตามภาคผนวกที่ 2 และการควบคุมจราจรทางอากาศตามภาคผนวกที่ 11 มาบัญญัติเอาไว้โดยชัดแจ้งในพระราชบัญญัติ เพียงแต่กำหนดเอาไว้ในมาตรา 15 กำหนดให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลให้เป็นไปตามอนุสัญญาชิคาโกและภาคผนวก อย่างไรก็ตามในส่วนของการรายละเอียดดังกล่าวจะอยู่ในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 4 ว่าด้วยการออกใบอนุญาตแก่ผู้ประจำหน้าที่ กฎทางอากาศ การบริการจราจรทางอากาศ และข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 94 ว่าด้วยกฎจราจรทางอากาศฯ และการสอบสวนนั้น

ประเทศไทยก็ได้มีการบัญญัติเรื่องการสอบสวนอุบัติเหตุทางอากาศยานไว้ในกฎหมายการเดินอากาศ ซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงคมนาคมเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นตามมาตรา 63 กล่าวคือ เมื่ออากาศยานประสบอุบัติเหตุ หรือเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ ขึ้นกับอากาศยานให้ผู้จดทะเบียนอากาศยานหรือตัวแทนเจ้าของอากาศยานแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 61 และรัฐมนตรีจึงจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 63 โดยที่มาตรา 63 ได้บัญญัติว่า “ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับอุบัติเหตุของอากาศยานในราชอาณาจักร” ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันกับหลักกฎหมายการบินแห่งสหรัฐอเมริกา

ทั้งสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยในฐานะที่เป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญาชิคาโกจึงมีพันธกรณีที่ต้องอนุวัติการกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญา จึงได้มีการบัญญัติกฎหมายภายในเกี่ยวกับอากาศยานขึ้น แต่ในส่วนของการคำพิพากษาของศาลไทยและของสหรัฐอเมริกานั้นมีความแตกต่างกันอย่างมาก กล่าวคือ ศาลของสหรัฐอเมริกานั้นได้นำหลักการที่นักบินผู้ควบคุมอากาศยานจะต้องรับผิดชอบในขั้นต้นหากทำการบินด้วยทัศนวิสัย (Visual Flight Rule) และภาคผนวกแห่งอนุสัญญา ดังที่ปรากฏในคดี Coatney V. Berkshire แต่คำพิพากษาของศาลในประเทศไทยไม่ได้เป็นไปตามบทบัญญัติของอนุสัญญาชิคาโก และหลักตามภาคผนวกที่ 2 กฎจราจรทางอากาศ และภาคผนวกที่ 11 การให้บริการจราจรทางอากาศ ที่ได้บัญญัติเอาไว้ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศและข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน แต่กลับใช้หลักความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้กับนักบินหรือผู้ควบคุมจราจรทางอากาศ ในส่วนของการกระทำโดยเจตนาและประมาทเลินเล่อ และหลักความรับผิดชอบทางละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังที่ปรากฏในคำพิพากษาของศาลชั้นต้นในคดีหมายเลขแดงที่ 5041/2533 ที่ศาลพิพากษาว่าเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศเป็นผู้ประมาทเลินเล่อในการละเลยไม่แจ้งเตือนความน่าจะเป็นให้กับนักบินซึ่งทำการบินด้วยทัศนวิสัย เพราะหากศาลไทยได้นำหลักตามอนุสัญญาชิคาโกและหลักตามภาคผนวก รวมถึงหลักการบินด้วยทัศนวิสัย (Visual Flight Rule) คำพิพากษาดังกล่าวอาจจะเปลี่ยนไป เหมือนดังเช่นคำพิพากษาของศาลสหรัฐอเมริกาที่ได้นำมาใช้และเป็นไปตามกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ จะเห็นได้ว่าในส่วนของความเสียหายเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุทางอากาศยานภายใต้กฎหมายการ

เดินอากาศซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงไม่ได้กำหนดความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ทำให้ศาลไทยได้นำเอาประมวลกฎหมายอาญาที่ถูกลำมาใช้ในการพิจารณาคดีตัดสินคดี ซึ่งถือเป็นปัญหาสำหรับการพิจารณาความรับผิดชอบระหว่าง “นักบินหรือผู้ควบคุมอากาศยาน” กับ “เจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ” ว่าฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นหากเกิดอุบัติเหตุอันเกิดจากอากาศยาน เพราะหากทั้งสองฝ่ายไม่มีการกระทำโดยเจตนาหรือประมาทเลินเล่อก็ยากที่จะหาผู้ที่กระทำความผิด

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตามเจตจำนงของอนุสัญญาชิคาโกในส่วนของภาคผนวกที่ 13 การสอบสวนอากาศยาน ประสบอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการ ไม่ได้มีเจตนาที่จะกล่าวโทษและหาความรับผิดชอบจากผู้ใดวัตถุประสงค์ของการสอบสวนอากาศยานที่ประสบอุบัติเหตุ และอุบัติเหตุการ แต่สอบสวนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการ รวมทั้งการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปข้อมูล ระบุสาเหตุและให้ข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัย เพราะการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาหลังจากเกิดอุบัติเหตุอาจไม่ใช่เรื่องที่ควรจะเป็นเมื่อเทียบกับการแก้ไขปรับปรุงปัญหาที่ต้นเหตุเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในอนาคต

ดังนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะกำหนดมาตรฐานของระดับหน้าที่ในการควบคุมอากาศยานและการควบคุมจราจรทางอากาศในขั้นตอนการทำการบินต่าง ๆ มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละขั้นตอนการทำการบิน ซึ่ง ICAO และรัฐภาคีต่าง ๆ ยังไม่สามารถกำหนดกฎเกณฑ์ของระดับหน้าที่ของผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศในขั้นตอนการทำการบินต่าง ๆ ได้ชัดเจน การพิจารณาระดับหน้าที่ดังกล่าว จึงอาจแยกพิจารณาตามขั้นตอนการทำการบินต่าง ๆ เช่น การทำการบินลง การทำการบินตามเส้นทางบิน การทำการบินขึ้น โดยวิเคราะห์ประกอบกับตัวอย่างคำพิพากษาในประเทศต่าง ๆ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แล้ว จะเห็นได้ว่าศาลในประเทศต่าง ๆ จะใช้กฎหมายภายในของตน ซึ่งมีเพียงหลักการกว้าง ๆ ส่วนรายละเอียดในการพิจารณา ขึ้นอยู่กับศาลว่าจะนำหลักกฎหมายและหลักเกณฑ์ใดขึ้นมาบังคับใช้ ดังนั้นในคดีต่าง ๆ ที่มีข้อเท็จจริงคล้ายคลึงกันศาลในแต่ละประเทศอาจพิพากษาแตกต่างกันออกไปตามหลักเกณฑ์ที่ศาลนำมาใช้วินิจฉัย ซึ่งในสภาพเช่นนี้ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการสร้างมาตรฐานของระดับความรับผิดชอบในการควบคุมจราจรทางอากาศระหว่างประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพบว่าเมื่อมีการเดินทางโดยเครื่องบินมากขึ้น สิ่งที่มาคืออุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยาน ส่งผลให้นานาประเทศตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างแนวปฏิบัติร่วมกันทำให้เกิดองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศตามมาด้วยอนุสัญญาชิคาโก ซึ่งหลักเกณฑ์ว่าด้วยการวิเคราะห์อุบัติเหตุ บัญญัติในส่วนของภาคผนวกที่ต้องการให้เป็นมาตรฐานระหว่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ประเทศภาคีสมาชิกจำนวน 193 ประเทศของอนุสัญญาชิคาโก (สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย, 2560) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามภายใต้อนุสัญญาดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ด้วยการอนุวัติการกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของอนุสัญญาชิคาโก

2. ผลการศึกษาพบว่าหลักการสอบสวนอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานตามอนุสัญญาชิคาโก ในภาคผนวก 13 มีวัตถุประสงค์เพียงอย่างเดียว คือ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการ ไม่ใช่เพื่อเป็นการตำหนิบุคคลหรือกำหนดให้บุคคลใดรับผิดชอบไม่ว่าทางใด ๆ (สมชนก, 2563) ซึ่งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการสอบสวนอุบัติเหตุที่เกี่ยวกับอากาศยานไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย แคนาดา และไทยได้อนุวัติการมาบังคับใช้ในกฎหมายภายในแล้ว

3. ผลการศึกษาพบว่าศาลสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย แคนาดา และไทยวินิจฉัยความรับผิดชอบของผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศซับซ้อนและมีขั้นตอนต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไปตามกฎหมายภายใน กล่าวคือแนวคำพิพากษาของศาลสหรัฐอเมริกา กำหนดหน้าที่การควบคุมจราจรของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศในขั้นตอนการทำการบินลงโดยการบินแยกเป็นกรณีการบินด้วยทัศนวิสัยและการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน ทั้งนี้การบินด้วยทัศนวิสัยเป็นการทำการบินโดยใช้สายตาของนักบินผู้ควบคุมอากาศยานเป็นหลัก โดยจะสามารถทำการบินลักษณะนี้ได้ในวันที่สภาพอากาศดีในการบินแบบนี้ โดยหลักแล้วนักบินเป็นผู้รับผิดชอบในขั้นต้น ส่วนการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินเป็นการบินโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการวัดประกอบการบินและเครื่องช่วยการเดินอากาศตลอดจนวิทยุสื่อสาร โดยจะต้องทำการบินตามทิศทางความสูง และกฎเกณฑ์ตามมาตรฐานที่กำหนด ในระหว่างการทำการบินนักบินต้องฟังคำสั่งคำแนะนำต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ เนื่องจากการบิน

ลักษณะนี้เป็นการบินในสภาพอากาศไม่ดี ซึ่งคำพิพากษาของศาลสหรัฐอเมริกากำหนดความรับผิดชอบขั้นต้นให้แก่กัปตันผู้ควบคุมอากาศยานและใช้ในขอบเขตที่ค่อนข้างกว้างกล่าวคือต้องรับผิดชอบในแทบทุกกรณีแม้เจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศประมาทเลินเล่อด้วยในบางส่วน ศาลจะถือว่าความประมาทเลินเล่อในบางส่วนของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศไม่ใช่ผลโดยตรงของความเสียหาย (Stuart M. Speiser and Charles F. Krause, 1979) โดยเฉพาะถ้าเป็นการทำการบินด้วยทัศนวิสัยจะใช้แนวคำพิพากษาให้ความรับผิดชอบขั้นต้นเป็นของกัปตันผู้ควบคุมอากาศยาน ส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศเป็นเพียงลำดับรองลงมา เป็นหลัก เว้นแต่ในบางกรณีที่มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพอันตรายที่อยู่ในความรับรู้ของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศโดยตรง และเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศละเลยไม่แจ้งข้อเท็จจริงให้นักบินทราบ ส่วนคำพิพากษาของศาลแคนาดา เครือรัฐออสเตรเลีย และไทย ได้มีการพิจารณาโดยใช้หลักความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญาภายในมาบังคับใช้กับกัปตันหรือผู้ควบคุมจราจรทางอากาศในส่วนของการกระทำโดยเจตนาและประมาท พร้อมทั้งมีคำพิพากษากำหนดความรับผิดชอบแก่นักบินผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศเป็นไปตามส่วนของความประมาท

4. ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่ากระบวนการพิจารณาคดีของสหรัฐอเมริกามีความแตกต่างจากแนวคำพิพากษาของศาลแคนาดา เครือรัฐออสเตรเลีย และไทย ซึ่งถือว่าโดยหลักแล้วความรับผิดชอบขั้นต้นเป็นของกัปตันผู้ควบคุมอากาศยาน โดยเฉพาะในการทำการบินด้วยทัศนวิสัย เจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำเท่าที่จำเป็นและนักบินผู้ควบคุมอากาศยานเป็นผู้มีอำนาจเต็มที่ในการทำการบิน และเป็นผู้อยู่ในตำแหน่งและสถานะที่ทราบถึงสภาพการจราจรและสภาพอันตรายต่าง ๆ ดีกว่าเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ การละเลยไม่ได้แจ้งเตือนสภาพอันตรายของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศจึงไม่มีความรับผิดชอบมากกว่านักบินผู้ควบคุมอากาศยานซึ่งทำการบินด้วยทัศนวิสัย (Helene Sasseeville, 1985)

5. ผลการศึกษาพบว่าสมควรมีการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศให้ชัดเจน กล่าวคือการพิจารณาความรับผิดชอบก็นำหลักความรับผิดชอบขั้นต้นของนักบินผู้ควบคุมอากาศยานมาใช้เป็นหลักในการพิจารณา เพราะการให้สภาพว่าง (Clearance)

ของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศมีผลเป็นการอนุญาต (Permission) ไม่ใช่หน้าที่ (Obligation) ที่นักบินต้องยึดถือตามเสมอ และไม่ส่งผลให้นักบินพ้นจากความรับผิดชอบในการต้องใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพื่อให้เป็นไปตามภาคผนวกที่ 2 แห่งอนุสัญญาชิคาโก อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกันในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากที่ได้ทำการศึกษาถึงความรับผิดชอบอันเกิดจากอากาศยานภายใต้อนุสัญญาชิคาโก ประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 ในส่วนของผู้ควบคุมอากาศยานกับเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศขอเสนอให้มีการพิจารณาการหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในส่วนของความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานไว้ดังนี้

1. ประเทศไทยควรมีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาเหมือนดังเช่น NTSB ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำการสอบสวนและวิเคราะห์ความปลอดภัยการบินพลเรือนของสหรัฐอเมริกา โดยทำหน้าที่ทำการสอบสวนทางเทคนิคโดยไม่ได้กระทำในลักษณะการตำหนิหรือหาผู้รับผิดชอบ แต่เพื่อรวบรวมข้อมูลในการป้องกันอุบัติเหตุในอนาคต (NTSB Bar Association, 2002)

โดยกำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการสอบสวนสืบสวน และการดำเนินคดีทางอาญาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการการบินพลเรือน คณะกรรมการเทคนิค คณะกรรมการสอบสวนอากาศยาน อุบัติเหตุ คณะกรรมการเปรียบเทียบความผิด ปลัดกระทรวงคมนาคม อธิบดี ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่กรมการบินพลเรือน พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวน และเอกชน เนื่องจากเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับอากาศยานภายใต้กฎหมายเดินอากาศมีมติหรือแนวทางร่วมกันในการตระหนักถึงความสำคัญในการสืบสวนอุบัติเหตุการบินพลเรือนเพื่อการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลเพื่อกำหนดสาเหตุของอุบัติเหตุและเหตุการณ์และเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและเหตุการณ์ในอนาคต

เหมือนดังเช่นแนวทางของสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาและตรงกับแนวทางของภาคผนวกที่ 13 แห่งอนุสัญญาชิคาโก

2. ตามที่ประเทศไทยได้มีการตรากฎหมายการเดินอากาศขึ้นใช้บังคับเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมการบินที่มีความเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากประเทศไทยในฐานะเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญาชิคาโกและมีพันธกรณีที่ต้องประสานงานกับองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและมีความร่วมมือประสานงานกันในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการบินเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และแม้ว่าในอดีตประเทศไทยได้มีการออกข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน พร้อมทั้งในปัจจุบันได้มีข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 94 ว่าด้วยกฎจราจรทางอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับภาคผนวกที่ 2 ว่าด้วยกฎทางอากาศ และภาคผนวกที่ 11 ว่าด้วยการให้บริการจราจรทางอากาศ (ชโล, 2543) แห่งอนุสัญญาชิคาโกก็ตาม

อย่างน้อยควรมีการแก้ไขและเพิ่มเติมกฎหมายการเดินอากาศโดยนำหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษรมาใช้ในส่วนของรูปแบบการบินภายใต้หลักการที่นักบินผู้ควบคุมอากาศยานจะต้องรับผิดชอบในขั้นต้นอันเป็นการบินด้วยทัศนวิสัย หรือ VFR และหลักการที่เจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศก็ต้องมีความรับผิดชอบร่วมกับนักบิน หากทำการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน หรือ IFR

เพราะหากไม่บัญญัติไว้ลักษณะดังกล่าวนี้หากมีการนำคดีขึ้นสู่ศาล ศาลอาจจะไม่ได้นำหลักดังกล่าวตามกฎหมาย

การเดินอากาศที่บัญญัติไว้มาใช้ในการตัดสินคดีเหมือนดังเช่นคำพิพากษาของศาลชั้นต้นในคดีหมายเลขแดงที่ 5041/2533 ทำให้การวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายในคดีดังกล่าวไม่ได้เป็นไปตามหลักกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ เพราะหากศาลนำหลักดังกล่าวมาใช้คำพิพากษาในคดีดังกล่าวหรือในอนาคตอาจจะเป็นไป

3. สำหรับกฎหมายการเดินอากาศ แม้ว่าจะไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะวางหรือกำหนดโทษในทางแพ่งหรือทางอาญาเอาไว้เป็นการเฉพาะ แต่หากเกิดอุบัติเหตุอันเกี่ยวกับอากาศยานขึ้นอย่างน้อยก็เพื่อความชัดเจนในการนำกฎหมายมาใช้บังคับในการพิจารณาคดี ควรมีการบัญญัติกฎหมายการเดินอากาศเพิ่มเติมในการนำกฎหมายอื่นมาใช้บังคับ

โดยกฎหมายการเดินอากาศอาจบัญญัติว่า “ในการพิจารณาความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับอุบัติเหตุทางอากาศยานที่เกิดในราชอาณาจักรให้นำบทบัญญัติประมวลอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลมเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้” เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาและพัฒนากฎหมายการเดินอากาศให้บัญญัติเรื่องความรับผิดชอบของผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ควบคุมจราจรทางอากาศตามรูปแบบการบินลักษณะต่าง ๆ เพื่อสร้างมาตรฐานในการวางบรรทัดฐานการวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับอุบัติเหตุทางอากาศยานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมการบินพาณิชย์. กองการสื่อสารและจราจรทางอากาศ. “กระบวนการบิน”. คำบรรยายเรื่องนำรู้ในการเดินอากาศ. กรุงเทพฯ : กองการสื่อสารและจราจรทางอากาศ กรมการบินพาณิชย์. หน้า 1-2.
- [2] เกรียงศักดิ์ โชติจรุงเกียรติ. (2557). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 2, อุตรธานี: ภาคอีสานการพิมพ์.
- [3] เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2551). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: พลสยามพริ้นติ้ง.
- [4] จุมพล ภิญโญสินวัฒน์. ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศและผู้ประกอบการให้บริการควบคุมจราจรทางอากาศ. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 23.
- [5] ชลอ ว่องวัฒนาภัก. (2543). กฎหมายอากาศ. พิมพ์ครั้งที่ 6, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 3-5
- [6] ณรงค์ ใจหาญ. (2543). กฎหมายอาญาว่าด้วยโทษ และวิธีการเพื่อความปลอดภัย, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- [7] ทวีเกียรติ มินะเกษิษฐ. (2547). กฎหมายอาญา : หลักและปัญหา, พิมพ์ครั้งที่ 6, กรุงเทพฯ: นิติธรรม, หน้า 8.
- [8] บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน). (2562). รายงานประจำปี 2562. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน), หน้า 147.

- [9] ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2564). *เรียนออนไลน์ช่วงโควิด ส่งผลเด็กหลุดจากระบบ 24 ล้านคนทั่วโลก*. เข้าถึงได้จาก <https://www.prachachat.net/education/news-599904>.
- [10] ประเสริฐ ป้อมป้องศึก (2545). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายอากาศระหว่างประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- [11] สมชนก เทียมเพียรรัตน์, “การสอบสวนอากาศยานอุบัติเหตุ ตอนที่ 4”. *วารสารTRAINER*, 42(สิงหาคม 2563), 44-46.
- [12] สมชาย พิพุทธวัฒน์. (2552). *กฎหมายเดินอากาศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: สุตรไพศาล, หน้า 237.
- [13] สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย. “องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ” ค้นคืน 19 กรกฎาคม 2560, จาก <https://www.caat.or.th/th>.
- [14] หยุต แสงอุทัย. (2538). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป*, พิมพ์ครั้งที่ 10, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [15] AEROTHAI, “การทำงานของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ”, ค้นคืน 1 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.aerothai.co.th/th/services/การทำงานของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ>
- [16] Cecile Hatfield, “Problems of Representation of Air Traffic Controllers in Mid-Air Litigation”, *Journal of Air Law and Commerce*, Retrieved March 9, 2022 from : <https://scholar.smu.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=2358&context=jalc>
- [17] Helene Sasseville. (1985). *The Liability of Air Traffic Control Agencies*. Master of Laws, McGill University, p.107-108
- [18] ICAO, “ICAO and the United Nations”, Retrieved 1 February 2022, from : <https://www.icao.int/about-icao/History/Pages/icao-and-the-united-nations.aspx>
- [19] Michael Milde. (2008). *International Air Law and ICAO*. Eleven international Publishing: Utrecht.
- [20] NTSB Bar Association, “Aviation Professionals and the Threat of Criminal Liability How Do We Maximize Aviation Safety?”. *AIR L. & COM*, 67(3), p. 904.

PRAGMATIC STRATEGIES USED BY THAI UNDERGRADUATE STUDENTS IN AN ELF PERSPECTIVE: A CASE STUDY OF ENGLISH MAJOR STUDENTS

KHUANCHAI THANASIPHANITCHAI¹, PATCHARIDA PINASA², PATTARAPORN SUWANNAMAJO³,
KANYAPHAT PHANTHACHAI⁴, JIRACHAYA CHAISANGRACH⁵, ARISSARA SARAPO⁶,
SUTTHIPONG PRASERTKAEW⁷ and RAENUMART CHANTARASIRIRAT^{8*}

ABSTRACT

This qualitative research aims at investigate how Thai undergraduate students communicate with interlocutors who have different L1 by using pragmatic strategies so as to reach successful communication. The 12 participants selected by using purposive and snowball sampling techniques were 8 Thai undergraduate students majoring in English and 4 foreigners, having group discussions on topics selected by the researchers. Due to the COVID-19 situation, the discussions were video recorded with their permission, and the spoken discourse was transcribed into text based on the VOICE transcription conventions (2007). A content analysis approach was used to analyze the collected data by coding and categorizing into themes and sub-themes.

The results showed that the participants employed a variety of strategies including code-switching, self-repetition, self-initiated repair, appeal for help, confirmation check, backchannel, lexical anticipation, and flow-keepers. It is concluded that pragmatic strategies should be consciously taken into account, and an awareness of using them appropriately should be raised because those pragmatic strategies cannot only solve misunderstanding problems or communicative breakdowns but also enhance successful communication in daily-basis conversations among any English users.

Keywords: ELF ; Pragmatic Strategies ; Communicative Breakdowns ; Successful Communication

¹⁻⁷ Bachelor of Arts degree students at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University.

⁸ Lecturer at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University.

* Corresponding Author, Email: raenumart.k@msu.ac.th

Received: Mar 31, 2022, Revised: May 24, 2022, Accepted: Jun 01, 2022

INTRODUCTION

The colonial period has influenced language usage since Europe initiated to seek for the new world, especially the British empire in 1600 - 1900 which it did not only lead to new country establishment but also native language was dominated by Europeans who use English as their mother tongue (Hickey, 2019). English has been widely used and known to communicate across the world as an official language, second language, and foreign language in a large number of countries. That is, English is considered to be used in several perspectives: English as a Native Language (ENL), English as a Second Language (ESL), English as a Foreign Language or English as a Lingua Franca (ELF). Crystal (2003) revealed that for international communication, it might be inevitable to choose English as the center language to achieve the conversation between a non-native English speaker and a native English speaker so as to avoid misunderstandings. Similarly, Ren (2016) demonstrated that ELF refers to the English usage as the communicative medium of choice in an interaction which is not overshadowed by native English speakers. Thailand has never been colonized by the British empire or any other powerful countries, more importantly, English is used for reasons such as academic purposes, and everyday-life conversations, political issues and tourism industry etc. (Baker, 2012). Therefore, English used in Thailand is reasonably categorized into ELF undeniably.

This investigation explores to what extent Thai undergraduate students majoring in English who are credited to use English frequently in life made use of their English and produced distinctive features of English in an ELF perspective. There must be a bunch of factors affecting or enhancing successful ELF communication, and one of significant features is

the use of pragmatic strategies in authentic communicative situations (e.g. Cogo, 2010; Cogo and Dewey, 2012; Cogo and Pitzl, 2016; Deterding, 2013; Cogo & House, 2017; Mauranen, 2006). Pragmatic strategies are used to both prevent and/or solve problems in ELF communicative interactions. More than that, not only to reach mutual understanding among all parties involved, the use of pragmatic strategies leads satisfaction as well as intimacy building and maintaining good relationships among them (Kotarpuh, 2020). Therefore, this study was designed to reveal pragmatic strategies hidden employed in the naturally-occurring English spoken discourse in an ELF perspective between Thais and multicultural-background interlocutors.

RESEARCH METHODOLOGY

According to the purpose of the research to identify pragmatic strategies use naturally in the current pandemic, this dissertation thus applied purposive sampling and snowball sampling techniques to select the participants. The study took place at a university in a northeastern part of Thailand. Therefore, the participants consisted of 12 participants who were willing to take part in this research: 8 Thai undergraduate students majoring in English and 4 foreigners from China, Germany, Italy, and New Zealand. Additionally, only the Thais' use of the strategies was the focus in this study because they had to be interviewed after the conversations, meanwhile the foreigners were not convenient to be conducted due to the different time zones.

The participants were divided into 2 groups (A and B). Thai participants were randomly divided, while the foreign participants were grouped according to the time zones that were closed to each other as follows: Group A: 4 Thai students, a German and an Italian

Group B: 4 Thai students, a Chinese and New Zealander

In a data collection phase, the researchers had provided interesting topics to all the non-Thai participants to communicate with all the Thai participants in order to find any use of pragmatic strategies while having the discussions. The topics discussed were about food, music, and dream destinations.

A group discussion method was implied as the main research instrument. Each of the group had a group discussion on selected topics, and later the 2 groups were gathered to have the last conversation on different topics. Later, in order to obtain the exact participants' purposes of using particular pragmatic strategies, a follow-up interview was conducted as an additional tool interviewing after the end of the conversations to confirm their intention of the strategy use.

The data collection process was set up through an online video conference because the participants stayed in different areas and/or countries. The video recording were made with all of the participants' permission through the consent form. The VOICE Transcription Convention (2007) was applied in the text transcription process so as to code and categorize all the data into themes.

The content analysis approach was applied in this qualitative research to analyze the data. Also, a deductive approach was adopted to aggregate and code the pragmatic strategies found. In addition, categorizing pragmatic strategies was based on previous research studies of Ollinger (2012) and Kotarpuh (2020) in terms of pragmatic strategies use in English communication divided into two themes: preventing and enhancing successful communication.

RESEARCH RESULTS

The findings demonstrated 8 pragmatic strategies used by the Thai undergraduate students including code-switching, self-repetition, self-initiated repair, appeal for help, confirmation check, backchannel, lexical anticipation, and flow-keepers while conversing with different linguistic and cultural background interlocutors in authentic and natural conversations. Samples of the findings are illustrated as follows.

Extract 1: code-switching

P7: thank you Rebecca. What about other
<L1th>Nong Nong</L1th>?

P4: me to::o. Like<L1th>P' KJ</L1th>
mentioned and Rebecca. K-pop right?

P7: <1> yeah </1>

FIT: <1> aha </1>

The code-switching strategy was also commonly used by participants in both Thais and Foreigners. It was observed twice in the conversation demonstrated in the above extract. P7 switches language into Thai by using the word “Nong Nong” which means “you guys” in English in order to ask about other Thai participants' opinions. The code-switching strategy also appeared in the next line “P'KJ” in Thai to mention to the previous speaker. P4 kept saying English but switched into, “P” which meant an older brother or older sister in English. This situation implied that the speakers P7 and P4 used the switching words based on their own cultural background. The conversation, however, kept going smoothly because FIT also responded to their utterances without confusion.

Extract 2: self-repetition

P7: uh. these days, and I really recommend you guys to try (.) e:r (.) what's it called? Bulkoki? **BULKOKI BULKOKI**, i think it's kind of like pork with rice or something.

The conversation talking about dream destination demonstrated the use of self-repetition strategy. It was to repeat the same word or phrase to preempt misunderstanding. P7 explained and repeated the word “BulkokiBolkoki” to her interlocutors thinking that if the interlocutors could not hear that word clearly.

Extract 3: self-initiated repair

FNZ: what is your favorite food? So (.) would somebody like to start and tell me? what food do they enjoy?

P2: hi. u:h (1) u:m (.) beingnow my favorite food is so many (2) **i can i can i could** not choose one but (1) I have one dish that all time my favorite (.) it is it is SOMTAM (2) uh i guess i guess that I am northeastern person from Isan and (.) i loving to eat Somtam you know? **how to** (.) uh **how us how being us** being Isan person, enjoying eating uh raw papaya eating e:r you know? (.) fish fish sauce **fermet fermented** fish sauce fish fish sauce er:m enjoying to eat like shrimp (.) crab that put inside that mix that mix together with somtam.

The self-initiated repair strategy was one of the frequently used one discovered in this study. In extract 3, firstly, P2 repaired herself by changing her word from “I can” into “I could ” to provide the interlocutor a more formal word. The speaker P2 said “how to” and “how us” and then immediately fixed the utterance to “how being us, being Isan person” to make its meaning clear (line 7). Lastly, the word “fermet” was immediately corrected to be

“fermented” because “fermet” is grammatically incorrect.

Extract 4: appeal for help

P1: it's like fried chicken and (.) **how does it called?** er:m noodles in in Korean

P4: Ramyon? =

P1: =RAMYON RAMYON (.) and one dishes that it's interesting is Jajangmyeon, but (1) when i first ate it, I found it wasn't really for me, it's kinda TOO sweet.

The appeal for help strategy was used to make the discourse ongoing and avoid any misunderstandings. In extract 4, it demonstrated that P1 used an appeal for help strategy when she tried to say the “Ramyon”, but she did not exactly know that word. Therefore, she asked her friend the question, “how does it called?”. After asking her friend, she was able to continue the conversation on the topic.

Extract 5: confirmation check

P7: thank you Rebecca. What about other Nong Nong?

P4: me too. Like P’KJ mentioned and Rebecca (1)K-pop **right?** (.)

P7: <1> yeah </1>

FIT: <1> aha </1>

The extract 5 showed the participants’ use of the confirmation check strategy. P4 said “right?” to make it clear in order to reassure if the information she had heard was correct. So, she use the word “right” with a rising intonation making it a question asking for a confirmation from the interlocutors.

Extract 6: backchannel

FNZ: YEAH SURE (.) i, i um when i was visiting in Thailand, (.)I remember (.) i think in Udon

Thani possibly er:m (1) and also i have been to MahaSarakhm (.)

P7: <1> uhm </1>

FNZ: <1> and </1>i guess it was a nightclub there (.) and i have uh a live band.

P7: =aha.

Extract 7: backchannel

P2: er:m (.) i mentioned that I love watching a horror movie till Taylor movie. Like you know (.) er crime crimecrime being one movie that come into my mind e:r (.) does anyone know SAW? (.) <spell> s a w</spell> SAW <1> franchise </1> the movie franchise

P1: <1> YEAH </1>

P2: i love watching that movie.

The backchannel strategy was rather frequently used by both Thai and foreign participants in the data collected. According to the two extracts above, they demonstrated that the listening participants actively listened to the speakers; the listeners responded to the speakers by using words and an explicit gesture making the conversations flowing well. In extract 6, P7 used the word “uhm” and “aha” responding to her interlocutor FNZ. Similarly, this strategy was observed when the listeners illustrated that they paid attention by answering the speakers’ questions in the extract 7 in that the participant P2 asked the listeners, “Does anyone know SAW?”, and then P1 immediately answered “YEAH” responding to the question that P2 had expressed.

Extract 8: lexical anticipation

P2: when when i (.) when i when i talk to you (1) when I talk in Music (1) i erm (.) e:r if you might, if you guys are my friends, you guys always know that i listen to Mor erm <1>Mor</1>

P1: <1> MOR LAM </1>

P2: <1> MOR LAM </1>

P2: MOR LAM (.) a type of folk song Thai Thai eastern folk song (.)

The lexical anticipation strategy was also discovered in the conversation when an interlocutor provided a word or a phrase for another interlocutor without any explicit asking for help to achieve the conversation. The extract 8 illustrated how the strategy was used during the discussion on the topic of favorite types of music.

In the extract, the lexical anticipation strategy occurred while P2 was talking to P2 on the topic of favorite music. Then, P1 immediately suggested the word “Mor Lum” to complete P2’s sentence and P2 accepted that word and repeat the phrase “Mor Lum” to complete their conversation.

Extract 9: flow-keepers

P7: i went to watch uh i forgot the name (2) Asen- Echan- Echanto Echanto? =

FIT: =Encanto.

P7: YEAH ENCANTO i cried twice **you know** (.) my mask was wet **was** kind of like soaking, so **it's kind of like** (.) i thought i can't explain and I can't use it anymore **you know** i came out of it, took it off and i just drove back to my dorm immediately **you know**, because it filled it, filled (.) with tears **you know**.

The flow-keepers strategy was used whenever speakers encountered difficulty assembling either language or content knowledge. In extract 9, the participant used the flow-keepers strategy to avoid blankness in the conversation. P7 used the phrases “kind of like” and “you know” to let their sentences flow without pauses. The structure of flow-keepers strategy seems like the self-repetition strategy, but it differs since the flow-keepers strategy is intentionally used to avoid dead air problems while the self-

repetition strategy is used to prevent misunderstanding in the conversation.

DISCUSSION OF RESEARCH RESULTS

All the 8 pragmatic strategies employed in various communicative circumstances in this study: code-switching, self-repetition, self-initiated repair, appeal for help, confirmation check, backchannel, lexical anticipation, and flow-keepers, could be categorized into 2 themes due to the purposes of use. They were to solve the misunderstanding problems or communicative breakdowns, and to enhance successful communication.

The pragmatic strategies working on solving misunderstanding problems included code-switching, lexical anticipation and self-repetition, whereas the strategies enhancing successful communication were self-initiated repair, appeal for help, confirmation check, backchannel and flow-keepers.

For the theme of solving misunderstanding problems, the code-switching strategy was often found used in English communication, especially in an ELF perspective. Similar to Cogo's (2009) study, the code-switching strategy was considered to be an approach that was mostly used within multilingual conversations in order to achieve efficiency in sociolinguistics. In addition, the lexical anticipation strategy was found in the conversations when the interlocutors provided a word or a phrase for another predicting words to be said by another party in the conversations to achieve the conversation and to let the conversations flow continuously. This phenomenon reassured the findings in Sato, Yujobo, Okada & Ogane (2019) in that this strategy appeared when listeners helped speakers express words or phrases that could be possibly used in particular situations, and also keep the communication running smoothly and naturally. For

the last strategy categorized into this theme, the self-repetition strategy was one of common strategies employed by the Thai participants so as to prevent communication breakdowns expected by the speakers even though no signs from the listeners were explicitly revealed. This was similar to the findings in Kangasharji's (2002), Lichtkoppler's (2007) and Mauranen and Ranta's (2009) studies showing that the speakers repeated their previous word(s) promptly in order to assure if the interlocutor heard the expressed word(s) clearly and correctly in ELF communicative circumstances.

For the theme of enhancing successful communication where the 5 pragmatic strategies were discovered in this study, it was interesting that all of these strategies were selected unconsciously aiming at showing solidarity and unity among the interlocutors in ELF communication. To start with the self-initiated repair, it was to support the previous research revealed by Cogo and House (2017) in that it was used with the speakers' consciousness that the participants recognized the incorrectly grammatical words or sentences or even word choices; they immediately fixed and changed them so as to make sure that they could prevent misunderstanding before it took place eventually in the conversations. Moreover, the study of Kongsom, (2009) demonstrated that the appeal for help strategy was used among interlocutors to achieve the conversation while they were expressing to make the discourse run smoothly. In this investigation, it was used by the particular participants asking other interlocutors to assist their conversational flow and approach appropriate expressions which should be said in the conversations. Moving onto the confirmation check strategy, Mauranen (2006) initially released the use of this strategy in ELF. The present investigation also confirmed that ELF users employed this strategy used in their conversations. This strategy

was used to make a confirmation if the listeners obviously understood the previous words, phrases as well as sentences expressed by the speakers correctly based on the speakers' intentions so as to avoid misunderstanding. Another more frequently used strategy found in a spoken discourse is a backchannel strategy. In Lee's (2020) study, the backchannel strategy was an immediate latching and overlapping with the main speaker, signifying active and enthusiastic participation in the conversation. This phenomenon also appeared in this study in that the participants frequently used it in the conversations in order to keep their conversations flow naturally. Besides, the participants could express positive attitudes, supportiveness and essentials for good communication by explicitly applying the backchannel strategy in their conversations. For the last strategy in the theme of enhancing successful communication, the flow-keepers strategy was found useful in ELF communicative situations as could be seen in this investigation. It was also to support Ollinger's (2012) study in that the speakers tried to avoid the dead air to happen in the conversations; therefore, this strategy was chosen to fill in the situations. Although this strategy seemed to be similar to the self-repetition strategy, the speakers intentionally kept repeating particular words and/or phrases to make the conversation continue without silence; the words or phrases had no additional meaning or focus, but it was used to by the time conversing natural conversations. In conclusion, there were 2 principal purposes of pragmatic strategy use by the ELF users revealed in this study: To solve the misunderstanding problems or communicative breakdowns and to enhance successful communication that occurs in the conversations among the interlocutors. The most common used strategies were "flow-keepers" and "backchannel" - both of which were in the same

category which was to enhance successful understanding strategies. In other words, it can be seen that the strategies to solve misunderstanding problems were infrequently used comparing to another one. However, to conduct the conversations smoothly and successfully, the strategies to enhance successful understanding were more frequently used instead. It can be confirmed from these results of this study that all the 8 strategies were discovered as mentioned above. Moreover, in order to support the research in this field and raise awareness for English language users to communicate successfully, it is better to educate people to realize the functions and usage of these strategies. The employment of a particular strategy in various situations depends on particular contexts, and it is critical for English language users to consider employing appropriate strategies to suit communicative purposes leading to effective and successful communication.

SUGGESTIONS

Due to the limitation of time conducting this research as well as the COVID-19 pandemic situation, the number and a variety of the participants were limited. This reflected in the adjustment of sampling techniques eventually resulting in the changing target groups into a smaller number of the participants.

Furthermore, there are more interesting aspects of ELF used in a Thai context to be investigated as this linguistic approach is still on the go; more and more empirical studies are needed to be discovered so as to raise an awareness of English language users around the world of how global citizens make use of English differently depending on a variety of factors as well as intentions of the use.

REFERENCES

- [1] Baker, W. (2012). English as a Lingua Franca in Thailand: characteristics and implications. *Englishes in Practice*, 1(1), 1-10.
- [2] Cogo, A. (2009). *Accommodating difference in ELF Conversation: A study of pragmatic Strategies*. Retrieved December 20, 2021, from https://www.researchgate.net/publication/313247453_Accommodating_difference_in_elf_conversations_a_study_of_pragmatic_strategies.
- [3] Cogo, A. (2010). Strategic use and perceptions of English as a Lingua Franca. *Poznan Studies in Contemporary Linguistics*, 46(3), 295–312. <https://doi.org/10.2478/v10010-010-0013-7>.
- [4] Cogo, A., & Dewey, M. (2012). *Analysing English as a Lingua Franca: A Corpus-driven Investigation*. London: Continuum.
- [5] Cogo, A., & House, J. (2017). *Intercultural Pragmatics*. In A. Barron, Y. Gu, & G. Steen (Eds.), *The Routledge Handbook of Pragmatics* (pp. 168–183). Oxon: Routledge.
- [6] Cogo, A., & Pitzl, M. L. (2016). Pre-empting and signalling non-understanding in ELF. *ELT Journal*, 70(3), 339–345. <https://doi.org/10.1093/elt/ccw015>
- [7] Crystal, D. (2003). *English as a Global Language*. (2nd ed.). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511486999>.
- [8] Deterding, D. (2013). *Misunderstanding in English as a Lingua Franca: An Analysis of ELF Interactions in South-East Asia* (J. Jenkins & W. Baker, Eds.). De Gruyter Mouton.
- [9] Hickey, R. (2019), (December 16). *The Colonial and Postcolonial Expansion of English*. Cambridge University. *The Colonial and Postcolonial Expansion of English* (Chapter 2) - *The Cambridge Handbook of World Englishes*.
- [10] Kangasharji, H. (2002). Alignment in disagreement: Forming Oppositional Alliances in Committee Meetings. *Journal of Pragmatics*. (34), 1447-1471.
- [11] Kongsom, T. (2009). *The effects of teaching communication strategies on Thai learners of English*. University of Southampton, Unpublished Doctoral Thesis.
- [12] Kotarputh, R. (2020). *Pragmatic Strategies and Politeness in Email Exchanges by Business English as a Lingua Franca (BELF) Users in a Thai Higher Education Setting: Managing Miscommunication, Enhancing Intercultural Communication and Indicating Levels of Formality*. University of Southampton. Unpublished Doctoral Thesis.
- [13] Lee, K. (2020). *Backchannels as a Cooperative Strategy in ELF Communications* (p. 258-259) (p. 265-266). <http://journal.kasell.or.kr/xml/25048/25048.pdf>.
- [14] Lichtkoppler, J. (2007). Male. Male. – Male? – The Sex is Male. The role of repetition in English as a Lingua Franca Conversations. *Vienna English Working Paper*. (16), 39-65.
- [15] Mauranen, A. (2006). Signaling and preventing misunderstanding in English as lingua franca communication. *International Journal of the Sociology of Language*, (177), 123–150. Retrieved January 10, 2022, from <https://doi.org/10.1515/ijsl.2006.008>.

- [16] Mauranen, A., & Ranta, E. (2009). *English as a Lingua Franca: Studies and Findings* (A. Mauranen & E. Ranta, Eds.). Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- [17] Ollinger, A. (2012). *The good ELF user: A qualitative meta-analysis of strategic language use behaviours in English as a lingua franca*. (master's thesis). Universität Wien, Austria. Retrieved December 20, 2021, from https://www.academia.edu/4499546/Communication_strategies_in_ELF?fbclid=IwAR02KDr0ICgYlzzhtR1JSlv6CDs1uVDU3Y544SXDF0EaLTy1ALoTSIEBtsQ.
- [18] Ren, W. (2016a). Pragmatic strategies to solve and preempt understanding problems in Chinese professionals' emails when using English as lingua franca communication. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 1–14.
- [19] Sato, T., Yujobo, Y. J., Okada, T., & Ogane, E. (2019). Communication strategies employed by low-proficiency users: Possibilities for ELF-informed pedagogy. *Journal of English as a Lingua Franca*, 8(1), 9–35. <https://doi.org/10.1515/jelf-2019-2003>.
- [20] VOICE Project. (2007). *VOICE Transcription Conventions [2.1]*. Retrieved December 5, 2021, from http://www.univie.ac.at/voice/voice.php?page=transcription_general_information.

ACQUIRED KNOWLEDGE OF THE MOST COMMONLY FOUND BUSINESS ENGLISH ABBREVIATIONS USED IN A WORKPLACE: A CASE STUDY OF THE 4th YEAR THAI UNDERGRADUATES MAJORING IN ENGLISH

KEWALIN SUKHAMPA¹, RAPATSORN SOTHONSANAK², HATHAICHANOK CHOMPOOPONG³, TAKSIYA JORNBUROM⁴,
JINJUTHA KUNADILOK⁵, HATAI CHAI-NGAM⁶, TANG-ON SRIRAK⁷ and THAWEPONG SUEBVATANA^{8*}

ABSTRACT

This study aimed to survey how well the 4th year students who would be graduating and entering into a business industry recognized the most commonly used business English abbreviations in a workplace. All of 160 students majoring in English at a university in the Northeast of Thailand received the questionnaire, a research instrument, generated by the researchers and all of them returned the questionnaires to the researchers. The students were selected by using a purposive sampling technique with the qualifications that having pass grades on all courses relating to business communication and correspondence provided by the university. The questionnaire was employed as a main research instrument gaining the participants' personal information and their recognition of the business English abbreviations most commonly found in a workplace as well as knowledge of how to use them in a professional context. The statistics used to analyze the quantitative data collected were frequency and percentage, whereas an interview – an additional research tool - was randomly conducted so as to gain in-depth information from the participants assuring they knew those abbreviations correctly – to triangulate the data gained. The results showed that 32.50% of the students gained scores ranging 21-30 out of 30, 46.87% gained scores ranging 11-20 and 20.63% received less than 10 points. Additionally, the findings revealed the reflection of the management of the courses in the department curriculum which are necessary to be reconsidered so as to prepare graduates better and appropriate knowledge of useful business abbreviations to be used in a written discourse in their jobs in the future.

Keywords: Acquired Knowledge ; Business English Abbreviations ; Business Correspondence

¹⁻⁵ Bachelor of Arts degree students at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University.

⁶⁻⁸ Lecturer at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University.

* Corresponding Author, Email: thawetoe@msu.ac.th

Received: Apr 01, 2022, Revised: Jun 11, 2022, Accepted: Jun 12, 2022

INTRODUCTION

There are various significant factors in the workplace that can be beneficial and productive in terms of job growth. To work with many people in a particular profession, getting along well with co-workers is a crucial factor, but successfully communicating with them is even more benefit and important for the sake of working professionally. In a business industry, it is accepted that an email exchange is considered as the most-used means of communication for multinational companies (Shachaf, 2005). In business communication, an email is normally and frequently used at work nowadays. Using an email in this digital age is very common due to the fact that it is cheap, easy and convenient for all communicators involved in including in professional environments (Tagg, 2015). Moreover, it is beneficial to be a proof of communication, as it is a written discourse, which is different from a face-to-face conversation, interacting between people within and outside organizations (Kotarpuh, 2020). That is, anyone who has to contact any organizations and/or people in English for professional reasons should be able to use this method of written communication effectively and successfully. Not only do people involved in these international communicative circumstances need to fulfill knowledge of English language skills, but also other useful and meaningful tactics must be applied in the business written communication.

One of those meaningful tactics in a written English business discourse is the use of abbreviations (e.g. 7ESL, n.d.; Belyh, 2019; Indeed Editorial Team, 2021; Kroos, 2016; Pujiyanti, Senowarsito&Ardini, n.d.; Triliska, 2017). English abbreviations are used to keep emails short and concise whereas the messages conveyed are still understandable and organized

systematically. The main reason why employing abbreviations in email correspondence is to provide a quick, easy and convenient way of recognizing or indicating actual meanings without wasting time writing full forms of all or particular words or phrases. The full-form can be crucial in many ways, such as a group of words that are generally used in a long paragraph in a scientific term. Therefore, it is important to recognize the commonly found abbreviations used in business interactions and also know how to use them properly, especially in a workplace.

Most of the 4th year students studying at universities are those who would be soon graduating and then potentially entering into a business industry immediately after they graduate. Therefore, they should be those who are soon to be workers working in business contexts. This leads to the results that knowledge and know-how to utilize widely used abbreviations are crucial to be explicitly introduced to them preparing the graduands well before entering into the workforce; the students need to acquire such abbreviations to communicate professionally with others at the workplace.

The researchers realized the findings of this quantitative study could uncover the 4th year students' perception of the commonly used abbreviation usage and how they recognized the abbreviations in average. Additionally, the findings could also suggest the curriculum to revise how to better manage and apply more crucial and applicable knowledge into teaching modules in the English curriculum.

RESEARCH METHODOLOGY

Research participants

The graduands seemed to be the target group of this piece of research, however, the focus of this study was intentionally put more on the use of the

4th-year students majoring in English as they were credited to be exposed with an English language more frequently than those of their peers who were majoring in other fields. Besides, the number of graduated English major students who works in business where English is compulsory for their career is increasing constantly.

Consequently, the participants of the study consisted of 160 English-major students studying at a university in the Northeastern region of Thailand. All of them were selected based on the purposive sampling technique to take part in this investigation due to the qualifications mentioned earlier.

Research Instruments

In order to obtain the information from the respondents, the researchers collected data by using the online questionnaire as the main research instrument. The reasons were that it was convenient for all the involved parties to access easily, the data collected could be immediately and systematically computed by the reliable formula, and this also could keep people physical and social distance during the COVID-19 pandemic. The questionnaire was divided into two parts: 1) The personal information and schema of the commonly used English abbreviations in business communication, and 2) In the second part of the questionnaire, the respondents were asked to declare if they had seen and/or used the abbreviations which were generated by the researchers. The 30 business English abbreviations in the questionnaire were chosen from the 30 most frequently used abbreviations and acronyms in a written English business discourse widely introduced by 7ESL (n.d.); Belyh (2019); Indeed Editorial Team (2021); Kroos (2016); Pujiyanti et al., (2017) and Triliska (2017).

Later, the additional follow-up interview was randomly conducted so as to assure if the respondents

recognized the abbreviations and they knew how to use the abbreviations correctly in different situations or contexts. The participants who were interviewed were selected by using a simple random sampling technique. The data gained from this stage were to confirm their answers expressing their understanding of the use of the abbreviations.

Data Collection

Once the questionnaire was constructed, the researchers transitioned the link to the respondents online. The participants were contacted and distributed the link in September 2021, and all the responses from all participants were totally received in November 2021. After receiving all of the responses, the researchers checked all the items if they were filled in completely, and some were found unmarked making the process of collecting data late than expected. Those containing missing parts were resent to the respondents asking them to redo and fill in all the items missed. Eventually, all the questionnaires were completely received in December 2021.

Regarding to the additional interview, some of the participants, selected using a simple random sampling technique, were contacted in December 2021 asking to have a follow-up interview with video recording in January 2022 confirming what they had answered in the questionnaire.

Data Analysis

The online survey collected through the questionnaire was analyzed using mean score and percentage illustrating the participants' characterizations and how well they have seen and used the selected business English abbreviations in a workplace.

In addition, the data collected by the method of the interview could confirm the data collected in

the first phase through the questionnaire whether the participants answered all the items in the questionnaire consciously and willingly.

RESEARCH RESULTS

The following tables and charts illustrate the quantitative data collected from the 160 participants.

Table 1 The respondents' personal information

Gender	Number of respondents	Percentage
male	23	14.38
female	137	85.62
total	160	100

The information in Table 1 shows that most of the participants in this study were female (85.62%) whereas the male participants were considered 14.38% of the participants.

Table 2 The respondents' demographic information of their dream jobs

Job title	Number of respondents	Percentage
Content creator	15	9.38
Flight attendant	22	13.75
Government official	4	2.50
Interpreter	5	3.13
Office worker	17	10.63
Receptionist	2	1.25
Secretary	7	4.38
Teaching staff	19	11.88
Tour guide	11	6.88
Translator	8	5.00
Writer	2	1.25
Other/not yet decided	48	30.00
Total	160	100

The data shown in Table 2 reveals the data of the dream careers of the 160 students. From the most selected careers in the near future to the least, most

of the participants (48 students) were in a stage of deciding what to do in the near future marked as 30%. 22 participants wanted to be flight attendants (13.75%). 19 participants wanted to work in a teaching profession (11.88%). 17 participants wanted to be office workers (10.63%). 15 participants wanted to be content creators (9.38%). 11 participants wanted to be tour guides (6.89%). 8 participants wanted to be translators (5.00%). 7 participants wanted to take part in secretarial positions (4.38%). 5 participants wanted to be interpreters (3.13%). 4 participants wanted to be government officers (2.50%). And the 2 least desired job titles are receptionists and writers that 4 students wanted to be – 2 for each, considered 1.25% equally.

Table 3 The number of the participants responding to perceptions of the commonly used business English abbreviations

No.	Abbs.	Seen and used	Seen, not used	Never seen
1	AM	94 (58.75%)	61 (38.13%)	5 (3.13%)
2	ASAP	143 (89.38%)	16 (10.00%)	1 (0.63%)
3	ATTN	74 (46.25%)	76 (47.50%)	10 (6.25%)
4	AWOL	66 (41.25%)	71 (44.38%)	23 (14.38%)
5	BCC	60 (37.50%)	86 (53.75%)	14 (8.75%)
6	BTW	132 (82.50%)	26 (16.25%)	2 (1.25%)
7	CC	73 (45.63%)	75 (46.88%)	12 (7.50%)
8	CEO	125 (78.13%)	31 (19.38%)	4 (2.50%)
9	COB	56 (35.00%)	74 (46.25%)	30 (18.75%)
10	COD	103 (64.38%)	46 (28.75%)	11 (6.88%)
11	Cr	141 (88.13%)	14 (8.75%)	5 (3.13%)
12	EOD	57 (35.63%)	83 (51.88%)	20 (12.50%)
13	ESP	59 (36.88%)	86 (53.75%)	15 (9.38%)
14	FAQ	122 (76.25%)	29 (18.13%)	9 (5.63%)
15	FYI	67 (41.88%)	81 (50.63%)	12 (7.50%)
16	Inc.	100 (62.50%)	41 (25.63%)	19 (11.88%)
17	N/A	68 (42.50%)	79 (49.83%)	13 (8.13%)
18	OOO	54 (31.88%)	79 (49.83%)	27 (16.88%)
19	PM	103 (64.38%)	52 (32.50%)	5 (3.13%)
20	POD	84 (52.50%)	46 (28.75%)	30 (18.75%)
21	PR	80 (50.00%)	70 (43.75%)	10 (6.25%)

Table 3 The number of the participants responding to perceptions of the commonly used business English abbreviations (Cont.)

No.	Abbs.	Seen and used	Seen, not used	Never seen
22	QC	100 (62.50%)	54 (33.75%)	6 (3.75%)
23	Qty	97 (60.63%)	45 (28.13%)	18 (11.25%)
24	RE	32 (20.00%)	105 (65.63%)	23 (14.38%)
25	RSVP	63 (39.38%)	68 (42.50%)	29 (18.13%)
26	TBA	98 (61.25%)	42 (26.25%)	20 (12.50%)
27	TBD	47 (29.38%)	83 (51.88%)	30 (18.75%)
28	TIA	59 (36.88%)	63 (39.38%)	38 (23.75%)
29	VIP	142 (88.75%)	14 (8.75%)	4 (2.50%)
30	YTD	91 (56.88%)	55 (34.38%)	14 (8.75%)

The information in Table 3 illustrates how well the respondents recognized and/or used the commonly used business English abbreviations along with the calculation in a form of percentage considering an individual one line by line.

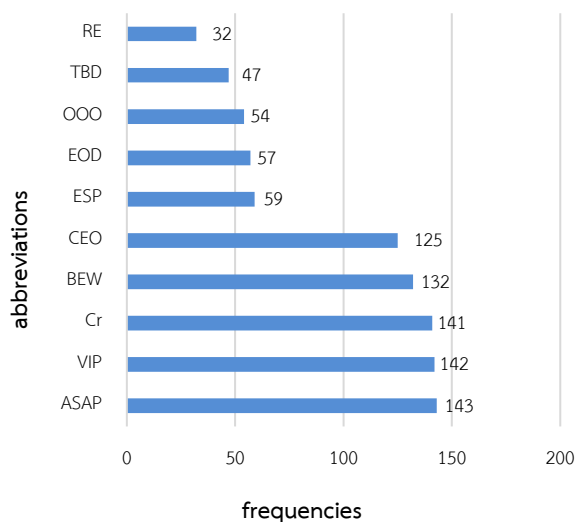

Chart 1 The 5 most and the 5 least seen and used abbreviations

In terms of the 5 most often seen and used abbreviations in Chart 1, they were 1) ‘ASAP’ chosen by 143 respondents marked as 89.38%, 2) ‘VIP’ indicted by 142 respondents marked as 88.75%, 3) ‘Cr’ selected by 141 respondents marked as 88.13%, 4)

‘BEW’ indicted by 132 respondents marked as 82.50%, and 5) ‘CEO’ indicted by 125 respondents marked as 78.13%. On the opposite side, the 5 least often seen and used abbreviations were 1) ‘RE’ chosen by 32 respondents marked as 20.00%, 2) ‘TBD’ selected by 47 respondents marked as 29.38%, 3) ‘OOO’ chosen by 54 respondents marked as 31.88%, 4) ‘EOD’ selected by 57 respondents marked as 35.63%, and 5) ‘ESP’ indicted by 59 respondents marked as 36.88%.

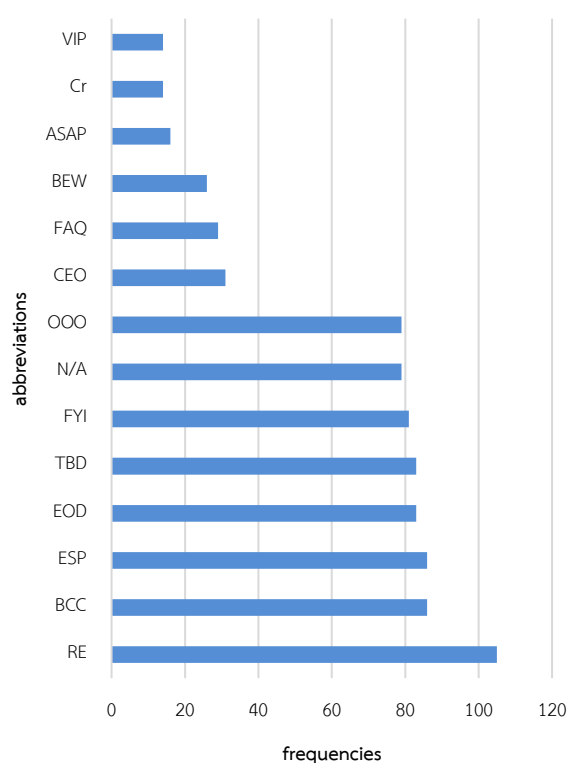

Chart 2 The 5 most and the 5 least seen but never used abbreviations

Interestingly, some of the respondents revealed the ideas that they had seen some of such abbreviations in their daily-life communication, but they had no idea what they really. In Chart 2, the 5 most frequently seen but never used abbreviations were 1) ‘RE’ revealed by 105 participants considered as 65.63%, 2) ‘ESP’ and ‘BCC’ revealed by 86 participants considered as 53.75%, 3) ‘EOD’ and ‘TBD’

revealed by 83 participants considered as 51.88%, 4) ‘FYI’ revealed by 81 participants considered as 50.63%, and 5) ‘N/A’ and ‘OOO’ revealed by 79 participants considered as 49.83%. Meanwhile, the 5 least frequently seen but never used abbreviations were 1) ‘Cr’ and ‘VIP’ revealed by 14 participants considered as 8.75%, 2) ‘ASAP’ revealed by 16 participants considered as 10.00%, 3) ‘BEW’ revealed by 26 participants considered as 16.25%, 4) ‘FAQ’ revealed by 29 participants considered as 18.13%, and 5) ‘CEO’ revealed by 31 participants considered as 19.38%.

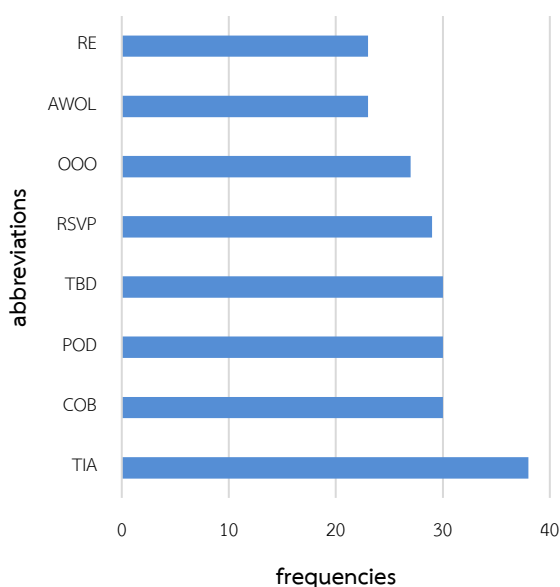

Chart 3 The 5 most never seen abbreviations

Apart from the noticed abbreviations, there were some that the participants had never seen in business written communication. In Chart 3, the top 5 unseen abbreviations were 1) ‘TIA’ responded by 38 students or 23.75%, 2) ‘COB’, ‘POD’ and ‘TBD’ responded by 30 students or 18.75%, 3) ‘RSVP’ responded by 29 students or 18.13%, 4) ‘OOO’ responded by 27 students or 16.88%, and 5) ‘RE’ responded by 23 students or 14.38%. Furthermore, there were some more abbreviations in the category of unseen or never that only a few respondents had

selected. That is, some of the most commonly found abbreviations generated from specific technical terms were rarely noticed by the participants in this study. They were 1) ‘QC’ reported never ever found by 6 participants considered as 3.75%, 2) ‘AM’, ‘Cr’ and ‘PM’ reported never ever found by 5 participants considered as 3.13%, 3) ‘CEO’ and ‘VIP’ reported never ever found by 4 participants considered as 2.50%, 4) ‘BEW’ reported never ever found by 2 participants considered as 1.25%, and 5) ‘ASAP’ reported never ever found by 1 participant considered as 0.63%.

DISCUSSION OF RESEARCH RESULTS

Relating to the results of the study, it was found that overall, the participants had known almost all of the 30 selected abbreviations in the questionnaire and also had opportunities to use them in communicative circumstances. It is not beyond the researchers’ expectations because all of the abbreviations gathered in this research instrument were systematically selected from various sources of the widely used abbreviations and acronyms as mentioned earlier in the part of constructing the research instrument. However, there still were some surprising data uncovering that in all of the 30 selected abbreviations, not any abbreviations were totally noticed by the participants. That is to say, in case of the most frequently seen and used ones ‘ASAP’, 159 participants reported that they had at least seen if never used, but there was 1 participant insisted that this abbreviation had never come through his life.

For the commonly found abbreviations in business English correspondence, ‘RE’, ‘CC’ and ‘BCC’ could be good examples as these abbreviations are definitely included in the course of business email and letter writing which all of the students in this

investigation had to enrolled and gained a pass grade. Nevertheless, ‘RE’ was revealed to be the 5th never seen abbreviations in this study. After the follow-up interview was generated, the participants replied the researchers in that they might have an opportunity to meet such abbreviations, but they might completely forget them as they had never used the abbreviations since they passed the courses when they were 2nd year students until they were asked to join the research at the stage of being 4th year students at the time of data collection. It is supported by Mirabela, P. A. and Ariana, S. M. (n.d.) in that even though not all of the abbreviations are commonly used and found, they are the most significant and dynamic area of business English language so as to let workers be well-prepared for particular professions.

SUGGESTIONS

The findings of the study can confirm that the process of introducing meaningful and useful abbreviations in English business contexts into the courses at a tertiary level is important, but more importantly, the process of maintaining the knowledge

gained is necessary; exposure to the essential abbreviations and their use cannot be overlooked. As Crystal (2009) proposed “The largest abbreviation dictionary contains more than half a million entries and the number is growing all the time”, all the graduands need to be educated with this kind of things so as to be well-prepared and ready to create effective and proficient written communication in their business contexts in their workplace in the near future after they enter into workplaces.

The limitation of this study was the questionnaire distribution. It could not be done as face-to-face due to the pandemic outbreak of COVID-19. As a result, the researchers obtained the data from the respondents using an online questionnaire because it is convenient and easy to use. For further study, one thing that the researchers could realize after analyzing the data is that the time limit for completing the questionnaire should be prior set before they were generated. It is because this possibly affected how the participants responded to the research questionnaire considering the reliability and trust worthiness when filling in the instrument.

REFERENCES

- [1] 7ESL. (n.d.). *250+ Common Business Acronyms, Abbreviations & Slang Terms*. Retrieved September 10, 2021, from <https://7esl.com/business-acronyms/>
- [2] Belyh, A. (2019). *120+ Most Common Business Acronyms And Their Meaning Where Necessary*. Retrieved September 10, 2021, from <https://www.cleverism.com/120-most-common-business-acronyms/>
- [3] Crystal, D. (2009). *English as a Global Language*. Retrieved November 16, 2021. from <https://doi.org/10.1017/CBO9780511486999>
- [4] Indeed Editorial Team. (2021). *100 Business Abbreviations and Their Definitions*. Retrieved September 10, 2021, from <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/business-abbreviations>
- [5] Kotarpuh, R. (2020). *Pragmatic Strategies and Politeness in Email Exchanges by Business English as a Lingua Franca (BELF) Users in a Thai Higher Education Setting: Managing Miscommunication, Enhancing*

Intercultural Communication and Indicating Levels of Formality. University of Southampton, Faculty of Humanities, PhD Thesis, 320.

- [6] Kroos, T. (2016). *Business English: 10 Most Popular Workplace Abbreviations & 80 Business Acronyms*. Retrieved September 10, 2021, from <https://www.fluentland.com/business-english-workplace-abbreviations/>
- [7] Mirabela, P. A. and Ariana, S. M. (n.d.). *THE USE OF ACRONYMS AND INITIALISMS IN BUSINESS ENGLISH*. Retrieved September 30, 2021. From <https://core.ac.uk/download/pdf/6303938.pdf>
- [8] Shachaf, P. (2005). Bridging cultural diversity through E-mail. *Journal of Global Information Technology Management*, 8(2), 46–60. <https://doi.org/10.1080/1097198X.2005.10856396>
- [9] Tagg, C. (2015). *Exploring Digital Communication*. Oxon: Routledge.
- [10] Triliska, F. (2017) *An Analysis of the English abbreviation, acronyms, and initialism used by Indonesian facebookers*. Unpublished thesis. Makassar: Hasanuddin University Retrieved September 24, 2021. From http://digilib.unhas.ac.id/uploaded_files/temporary/DigitalCollection/YWRjMmMzMmU0MmRiODc5NGEwMTI lODYwMGl4YTk5NmE2MGZmZDg4ZQ==.pdf
- [11] Pujiyanti, A., Senowarsito, & Ardini, S. (n.d). Analysis of Acronym and Abbreviations in IJAL Journal, *Journal of English Language Learning (JELL)*, 3(2), 9-21. Retrieved November 10, 2021, from <https://media.neliti.com/media/publications/318842-analysis-of-acronym-and-abbreviationsin ee2409c8.pdf>

การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยชุมชน

MANAGEMENT OF WATER FOR AGRICULTURE BY THE COMMUNITY

พันธุ์ทิพย์ นวานุช^{1*}, บุศรินทร์ ไหมรุ่งโรจน์², พัทธนันท์ สิริโชคตามณี³ และ พงศพล มหาวัจน์⁴

PUNTHIP NAVANUCH^{1*}, BUSSARIN MAIRUNGROJ², PATTANUN SIRICHOKRATAMANE³ and PONGSAPON MAHAWAT⁴

บทคัดย่อ

น้ำเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของโลก สิ่งมีชีวิตต้องอาศัยน้ำในการดำรงชีวิต ประกอบกับการพัฒนาประเทศมีความต้องการใช้ทรัพยากรทุกประเภท รวมทั้งทรัพยากรน้ำ ตลอดจนการเพิ่มของประชากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศประสบปัญหาที่เกิดจากความจำเป็นต้องใช้น้ำในทุกด้าน รวมทั้งด้านการเกษตรด้วย การบริหารจัดการน้ำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง บทความนี้จะศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยพื้นที่การเกษตรเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปริมาณน้ำต้นทุนมีแนวโน้มลดลง ประกอบกับชุมชนและองค์กรบริหารจัดการน้ำ เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทั้งการบริหารจัดการน้ำ และการใช้น้ำเพื่อการเกษตร นอกจากนี้บทความนี้มุ่งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยชุมชน นอกเหนือจากแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอยู่

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ ; น้ำเพื่อการเกษตร ; ชุมชน

¹⁻⁴ อาจารย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, Lecturer, Faculty of Law, North-Chiangmai University.

* Corresponding Author, Email: panitta@northcm.ac.th

Received: Mar 01, 2022, Revised: May 24, 2022, Accepted: Jun 01, 2022

ABSTRACT

Water is a valuable resource of the world. Living things need water to survive. Together with the development of the country to have the need for all kinds of resources including water resources as well as the continuous increase of the population causing the country to face problems caused by the need for water in all aspects including agriculture. Water management is therefore extremely important. This article aims to study the problems and obstacles of agricultural water management in more agricultural areas. While the quantity of water costs tends to decrease. In addition, communities and water management organizations have changed socio-cultural conditions. Resulting in conflict both water management and the use of water for agriculture. In addition, this article aims to suggest solutions for community-based agricultural water management. In addition to the approaches that local government organizations are operating.

Keywords: Management ; Water for Agriculture ; Community

บทนำ

น้ำเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของโลก สิ่งมีชีวิตทุกชนิดต้องอาศัยน้ำในการดำรงชีวิต น้ำเป็นส่วนประกอบที่สำคัญโดยมีจำนวนมากถึง 3 ใน 4 ส่วน ของพื้นโลก ถึงแม้ว่าจะมีน้ำจำนวนมากมหาศาล แต่การเพิ่มขึ้นของประชากรและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้มีความต้องการใช้น้ำมากขึ้น ประกอบกับการบุกรุกทำลายป่าต้นน้ำ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและภูมิอากาศ เกิดปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้ง และรุนแรงมากขึ้น ทั้งปัญหาอุทกภัย ภัยแล้ง ดินโคลนถล่ม และการชะล้างพังทลายของดิน รวมถึงการเพิ่มขึ้นของชุมชนเมือง และการขยายตัวของอุตสาหกรรม ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพน้ำ ทวีความรุนแรงมากขึ้น (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2560)

สถานการณ์ความต้องการใช้น้ำของประเทศไทย ยังคงพบว่ามีปริมาณสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจและจำนวนประชากรของ โดยสามารถแบ่งความต้องการใช้น้ำได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การใช้น้ำเพื่อการเกษตร ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีการใช้น้ำสูงสุด สัดส่วนร้อยละ 75 ของปริมาณการใช้น้ำทั้งหมด
2. การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการท่องเที่ยว มีความต้องการใช้น้ำปีละ 4,783 ล้านลูกบาศก์เมตร และคาดว่าจะปี พ.ศ. 2580 ความต้องการน้ำจะเพิ่มเป็นปีละ 5,991 ล้านลูกบาศก์เมตร ตามการขยายตัวภาคบริการและ

การท่องเที่ยวของประเทศ โดยเฉพาะตามเมืองหลักในภูมิภาค เช่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดสงขลา และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีชื่อเสียงระดับโลก เช่น กรุงเทพมหานคร ชายฝั่งทะเลอันดามัน และเกาะสมุย รวมถึงการเติบโตของแหล่งท่องเที่ยวในเมืองรอบบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันตก จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดชุมพร

3. การใช้น้ำเพื่อการอุตสาหกรรม มีความต้องการใช้ปีละ 1,913 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยคาดการณ์ความต้องการใช้น้ำในอนาคต ปี 2580 จะเพิ่มเป็นปีละ 3,488 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก เช่น กรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง รวมถึงพื้นที่ภาคตะวันออก ซึ่งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมหลักของประเทศ

4. การใช้น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ มีปริมาณความต้องการน้ำ เพื่อการรักษาระบบนิเวศในฤดูแล้ง รวมทั้งประเทศปีละมากกว่า 27,000 ล้านลูกบาศก์เมตร (คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ, 2561)

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรระบุว่า ประเทศไทยมีเนื้อที่ที่ใช้เพื่อทำการเกษตร 149.2 ล้านไร่ (สำนักงานทรัพยากรน้ำ, 2560) ดังนั้น การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมจะต้องเป็นการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งต้องอาศัยหลักการสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านสินค้า ด้านคน และด้านทรัพยากรธรรมชาติ (สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ, 2557) และทรัพยากรที่สำคัญของการเกษตรคือทรัพยากรน้ำ ซึ่งมาจากน้ำใต้ดิน น้ำท่า และน้ำฝน

(คณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการชลประทาน, 2551) การใช้น้ำเพื่อการเกษตร มีการใช้น้ำมากกว่าร้อยละ 75 ของปริมาณการใช้น้ำทั้งหมด โดยแบ่งเป็นพื้นที่เกษตรในเขตชลประทาน เป็นการใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำผ่านระบบชลประทาน ซึ่งมีการเพาะปลูกในฤดูแล้ง จึงมีการใช้น้ำปริมาณมากโดยมีพื้นที่ 32.75 ล้านไร่ และพื้นที่นอกเขตชลประทานเป็นการเกษตรใช้น้ำฝน น้ำท่า และน้ำใต้ดิน โดยมีพื้นที่ 117 ล้านไร่ การขาดแคลนน้ำขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนและสภาพภูมิประเทศ โดยสรุปความต้องการน้ำรวมทั้งประเทศ (ปี พ.ศ. 2558) ประมาณ 147.749 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถเข้าถึงแหล่งน้ำในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แหล่งเก็บน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน 102.140 ล้านลูกบาศก์เมตร ที่เหลือไม่สามารถจัดการน้ำให้กับพื้นที่เกษตรนอกเขตชลประทาน (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2560)

เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในปีพ.ศ. 2558 ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยจัดทำยุทธศาสตร์ 20 ปี (พ.ศ. 2561-พ.ศ. 2580) ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 60 ที่กำหนดให้รัฐบาลต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาวตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนให้สอดคล้องและบูรณาการให้บรรลุเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนด ภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ประเทศจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาว พร้อมทั้งแนวทางยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินการ โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยมีเป้าหมายการพัฒนา คือ การพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันอย่างบูรณาการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน มีการสร้างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน เพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง (คณะกรรมการยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ, 2561)

สืบเนื่องจากการพัฒนาประเทศ ที่ต้องมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทุกประเภท รวมทั้งทรัพยากรน้ำด้วย ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่อง

ทำให้ประเทศประสบปัญหาที่เกิดจากความจำเป็นต้องใช้น้ำ ไม่ว่าจะเป็นการทำการกิจกรรมอุปโภคบริโภค การเกษตร ตลอดจนการอุตสาหกรรม การบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนจึงมีความสำคัญ เพื่อให้เกิดความสมดุลของอุปสงค์อุปทานของการบริหารจัดการน้ำ จึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญในการแก้ปัญหาที่เกิดจากความจำเป็นต้องใช้น้ำภายใต้ปัญหาต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาการแย่งน้ำกัน ปัญหาการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างไม่เหมาะสม ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ฝนไม่ตกตามฤดูกาล เกิดสภาวะฝนทิ้งช่วงที่ติดต่อกันยาวนาน ประกอบกับระบบนิเวศของลุ่มน้ำที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของชุมชน กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ รวมทั้งการขยายพื้นที่การเกษตรทั้งในเขตชลประทาน และนอกเขตชลประทาน ทำให้ความต้องการน้ำเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร

การบริหารจัดการน้ำที่ดีและมีประสิทธิภาพ จะต้องมียุทธศาสตร์การจัดการที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาคritical คือ ปัญหาภัยแล้ง ปัญหาอุทกภัย และปัญหาคุณภาพน้ำ (สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ระบบออนไลน์) หน่วยงานของรัฐบาลที่จะแก้ปัญหานี้ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการน้ำ การจัดทำแผนแม่บท การจัดการน้ำ ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการน้ำ แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน (คณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ. ระบบออนไลน์) โดยความหมายการจัดการน้ำ คือ การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกันอย่างบูรณาการเกี่ยวกับน้ำและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาเรื่องน้ำ ไม่ว่าจะเป็นการขาดแคลนน้ำ น้ำท่วมและน้ำเสีย (สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2561)

การบริหารจัดการน้ำมีหลักสำคัญ ดังนี้

1. การจัดหาน้ำ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ตามศักยภาพของกรมทรัพยากรน้ำที่ได้วางแผนไว้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและยั่งยืน
2. การจัดการน้ำ เพื่อการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีกิจกรรมการจัดสรร และการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การอนุรักษ์น้ำ ในลุ่มน้ำที่ประกอบด้วยต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ พื้นที่ต้นน้ำต้องมีการอนุรักษ์ แหล่งน้ำธรรมชาติ หลายแห่งต้นเงิน มีวัชพืช สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการ พัฒนา จึงเป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องร่วมมือกันรักษาดูแล แหล่งน้ำให้มีคุณภาพ (ปราโมทย์ ไม่กัลด, 2541)

อย่างไรก็ดี การบริหารจัดการน้ำ ควรให้ความสำคัญ ด้านการพัฒนาระหว่างการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติกับการใช้ ประโยชน์

กล่าวโดยสรุปการบริหารจัดการน้ำ

1. หาน้ำได้ เป็นการจับเก็บข้อมูลน้ำ ปริมาณน้ำ ปริมาณ ฝนในชุมชน จัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ ระบุงานและเสนอ แนวทางแก้ไขไปสู่การหาแหล่งน้ำสำรองในชุมชน

2. เก็บน้ำไว้ เป็นการสำรองน้ำหลากและน้ำท่วมไว้ ในแหล่งกักเก็บน้ำ เช่น สระน้ำ แก้มลิง สระน้ำประจำไร่นา หรือบ่อน้ำ เพื่อไว้ใช้อุปโภคบริโภค และการเกษตร

3. ใช้น้ำเป็น การวางแผนใช้น้ำทางอุปโภคบริโภค และการเกษตรที่สอดคล้องกับปริมาณน้ำที่มีจัดการข้อมูล วิเคราะห์สมดุลน้ำ ดำเนินงานตามทฤษฎีใหม่

4. การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการปรับตัวเข้ากับ สถานการณ์ เพื่อให้มีน้ำใช้อย่างพอเพียง อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี (สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร, 2560)

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำของประเทศ พ.ศ. 2558- 2569 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ซึ่งน้ำ อุปโภคบริโภคนั้น เป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและ ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน จึงมีความสำคัญที่จะต้องจัดหา ให้ประชาชนมีน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคอย่างทั่วถึง ยุทธศาสตร์นี้จึงมีเป้าประสงค์ คือ เพื่อจัดหาน้ำเพื่ออุปโภค บริโภคให้แก่ชุมชนครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ชุมชนเมือง รวมทั้งพื้นที่ เศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม ภาคการผลิตในการเกษตรและ อุตสาหกรรมนั้น มีบทบาทที่สำคัญต่อสังคมและเศรษฐกิจ ของประเทศ การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการผลิตในภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรมนั้นจึงมีความสำคัญ มีเป้าประสงค์ คือ เพื่อจัดหาน้ำต้นทุน สร้างความมั่นคงในภาคการผลิตเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย มีเป้าประสงค์ คือ เพื่อลดความเสียหายจากอุทกภัยของชุมชน เมืองและพื้นที่เกษตร ลดความเสียหายจากดินโคลนถล่ม โดยมี เป้าหมายปรับปรุงเพิ่มอัตราการไหลมากกว่าร้อยละ 10 ในลำน้ำ สายหลัก 870 กิโลเมตร ลดความเสียหายจากน้ำในลุ่มน้ำวิกฤต 10 ลุ่มน้ำและพัฒนาพื้นที่รับน้ำองในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ มีเป้าประสงค์คือ เพื่อให้แหล่งน้ำมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายพัฒนาระบบบำบัด น้ำเสีย 201 แห่ง เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย 47 แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ ที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลายของดิน พื้นที่ป่าต้นน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการเก็บรักษาความชุ่มชื้น การดูดซับน้ำ การชะลอการไหลของน้ำ อีกทั้งยังเป็นแหล่งระบบ นิเวศที่สำคัญของพื้นที่ต้นน้ำ ยุทธศาสตร์นี้จึงมีเป้าประสงค์ คือ เพื่อปรับสมดุลระบบนิเวศ โดยมีเป้าหมายฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ 47,000,000 ไร่

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการด้านปัญหาทรัพยากร น้ำที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เกิดจากการบริหารจัดการที่ไม่เป็น เอกภาพทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ยุทธศาสตร์นี้ จึงมีเป้าประสงค์ คือ สร้างการบริหารที่มีเอกภาพ โดยผลักดันให้ มีองค์กรและนโยบายขับเคลื่อน มีระบบข้อมูลสนับสนุน การตัดสินใจในการวางแผน มีแผนประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน และมีการติดตามประเมินผล การดำเนินงาน (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2561)

การบริหารจัดการน้ำ ควรยึดหลักการใช้น้ำอย่างมี ประสิทธิภาพ โดยทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนและมีสิทธิ ในการใช้น้ำอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งทำให้เกิดความสมดุล ทางธรรมชาติ โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน มีการ วางแผนพัฒนาร่วมกัน (ลือโรจน์ จินดารัตนวงศ์, 2554. 12-13)

การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร มีระบบงานที่เกี่ยวข้อง คือ การชลประทาน ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการนำน้ำจาก แหล่งน้ำไปใช้ในการเพาะปลูกพืช ดังนั้น การชลประทานจึงเป็น เรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การก่อสร้าง ระบบส่งน้ำชลประทานซึ่งอาจเป็นระบบคลองหรือท่อส่งน้ำ การให้น้ำแก่พืชและการระบายน้ำออกจากแปลงเพาะปลูก ซึ่งในภาวะฝนตกมากเกินไปความต้องการจะก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วม ช่วงฤดูแล้งฝนตกน้อย น้ำก็จะไม่เพียงพอต่อการ เพาะปลูก จึงจำเป็นที่จะต้องแหล่งน้ำเพื่อการชลประทาน

ซึ่งอาจเป็นอ่างเก็บน้ำ บ่อหรือสระน้ำ แหล่งน้ำจะทำให้มีน้ำชลประทานเสริมในกรณีน้ำฝนไม่เพียงพอหรือช่วยให้สามารถปลูกพืชฤดูแล้งได้โดยมีระบบการส่งน้ำ ดังนี้

1. การส่งน้ำสำหรับฤดูฝน หลักการส่งน้ำสำหรับฤดูฝนต้องคำนึงถึงการใช้น้ำฝนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เมื่อน้ำฝนไม่พอ จึงใช้น้ำชลประทานเสริม ดังนั้น การส่งน้ำชลประทานในฤดูฝนจึงจำเป็นต้องดูสถิติการตกของฝนว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด แล้ววางแผนการเพาะปลูกและการส่งน้ำชลประทานในลักษณะที่มีการใช้ประโยชน์จากน้ำฝนให้มากที่สุดและใช้น้ำชลประทานให้น้อยที่สุด

2. การส่งน้ำสำหรับฤดูแล้ง การเพาะปลูกในฤดูแล้งจะใช้น้ำชลประทานเป็นหลัก จึงจำเป็นต้องมีการวางแผน โดยดูจากน้ำต้นทุนในแหล่งน้ำที่มีอยู่ ถ้ามีน้ำมากจะสามารถใช้เพาะปลูกในพื้นที่มาก แต่ถ้ามีน้ำต้นทุนน้อยจะต้องจำกัดพื้นที่เพาะปลูกตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่ โดยต้องมีการประชุมชี้แจงให้เกษตรกรทราบสถานการณ์น้ำและเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดพื้นที่เพาะปลูก

ในส่วนการบริหารจัดการน้ำชลประทานนั้น เป็นส่วนที่จะขับเคลื่อนให้ระบบชลประทานสามารถทำหน้าที่ส่งน้ำและให้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อาจแบ่งออก 2 ส่วน คือ

1. กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารจัดการน้ำซึ่งเรียกว่า ซอฟต์แวร์

2. บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำและรูปแบบการจัดองค์กรการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งเรียกว่า ฮาร์ดแวร์

อย่างไรก็ดี การบริหารจัดการน้ำชลประทานมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การส่งน้ำในปริมาณที่เหมาะสมส่งน้ำให้กับพื้นที่หรือบุคคลและช่วงเวลาที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้ (วรารุธ อ่างในกรมการปกครอง, มปป. 6)

1. การวางแผนการสร้างน้ำหรือวางแผนจัดการน้ำ หัวใจสำคัญของการวางแผนการจัดการน้ำ คือข้อมูล ถ้าข้อมูลถูกต้องเชื่อถือได้ แผนการจัดการน้ำก็จะถูกต้อง ตรงตามความต้องการของเกษตรกร

2. การควบคุมการส่งน้ำ คือ การควบคุมการส่งน้ำให้ถึงมือเกษตรกรตามแผนที่วางไว้ ได้แก่ คน ซึ่งหมายถึงทั้งเจ้าหน้าที่เกษตรกร โดยต้องมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ให้รู้จักการควบคุม

สร้างน้ำ ฝึกอบรมเกษตรกรให้รู้จักการทำงานของระบบและการให้น้ำชลประทานอย่างประหยัดและถูกวิธี

3. การติดตามประเมินผลการส่งน้ำจริงในสนาม ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่า การส่งน้ำจริงเป็นไปตามแผนหรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามแผน อะไรคือสาเหตุ เพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำมีตัวชี้วัด 3 ตัว คือ

1. ประสิทธิภาพการชลประทาน คือ ดัชนีที่แสดงให้เห็นว่า น้ำที่ส่งเข้าระบบชลประทาน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกได้มากน้อยเพียงใด

2. ความน่าเชื่อถือของระบบ คือ ดัชนีที่แสดงให้เห็นว่ามั่นใจว่า จะได้รับน้ำในปริมาณและเวลาที่ต้องการ ไม่ว่าสถานการณ์น้ำของระบบจะเป็นเช่นไร

3. ความทั่วถึงและยุติธรรม คือ ดัชนีที่แสดงให้เห็นว่า น้ำที่ส่งเข้าระบบชลประทานถูกแบ่งให้ผู้ใช้น้ำอย่างทั่วถึงและยุติธรรมมากน้อยเพียงใด

ระบบชลประทานที่ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือสูงและสามารถส่งน้ำได้อย่างทั่วถึงและยุติธรรม ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จมี 3 กลุ่ม คือ

1. ฮาร์ดแวร์ของระบบชลประทาน ได้แก่ ระบบคลองส่งน้ำอาคารควบคุมน้ำต่าง ๆ ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการส่งน้ำจากแหล่งน้ำไปยังพื้นที่เพาะปลูก ได้รับการออกแบบและก่อสร้างอย่างถูกต้อง และได้รับการบำรุงรักษาซ่อมแซมอยู่เสมอพร้อมจะทำหน้าที่ตามที่ได้รับการออกแบบไว้

2. ซอฟต์แวร์ ได้แก่ กฎระเบียบ วินัย วิธีปฏิบัติ วิธีการบริหารงาน คู่มือต่าง ๆ ซึ่งทำหน้าที่กำกับการทำงานของฮาร์ดแวร์

3. ฮิวแมนแวร์ ได้แก่ คนที่เกี่ยวข้องกับระบบชลประทาน มี 2 กลุ่ม คือ เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในการบริหารควบคุมการทำงานและดูแลบำรุงรักษาของระบบชลประทานหลัก และกลุ่มที่ 2 คือ เกษตรกรซึ่งทำหน้าที่บำรุงระบบชลประทานในไร่นาและผู้ใช้ (กลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, มปป. 6-10)

การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน

การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน เป็นรูปแบบของการบริหารจัดการน้ำรูปแบบหนึ่ง ซึ่งชุมชนท้องถิ่นมีการดำเนินงานด้วยภูมิปัญญา ประเพณี และวัฒนธรรมของตนเอง จนเกิดเป็น

รูปธรรม ความสำเร็จอันเป็นที่ประจักษ์แก่สังคม เช่น การทำเหมืองฝาย ซึ่งใช้กันมาตั้งแต่ก่อนสมัยพระยาเม็งราย โดยมีหลักการสำคัญคือการจัดสรรน้ำในรูปแบบของกรรมสิทธิ์ร่วม ซึ่งก็หมายความว่า เหมืองฝายเป็นของทุกคนที่มีสิทธิใช้ร่วมกัน โดยถือว่าชุมชนได้ช่วยสร้างฝายก็มีสิทธิทดน้ำเข้านาของตนเอง แต่หากไม่ได้ช่วยลงแรงหรือซ่อมแซมเหมืองฝายร่วมกันสิทธิก็จะไม่มี

นอกจากนี้ จาริตประเพณียังกำกับเงื่อนไขการใช้น้ำในฤดูแล้งขาดแคลนน้ำ ทำให้ฝายลูกล่างมีโอกาสได้รับน้ำน้อยกว่าฝายลูกบนซึ่งอยู่ต้นทางได้รับน้ำก่อน หัวหน้าของแต่ละฝายจะช่วยเหลือโดยจะปิดกั้นประตูน้ำฝายลูกบน เพื่อปล่อยให้ฝายลูกล่างได้รับน้ำก่อน แล้วจึงเปิดประตูรับน้ำที่หลัง จะเห็นได้ว่า ระบบเหมืองฝายนี้ ไม่เป็นเพียงการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรเท่านั้น ยังเป็นระบบการจัดการความสัมพันธ์ของกลุ่มร่วมกัน ความเคารพนับถือและศรัทธาของผู้คนในระบบเหมืองฝาย ไปจนถึงความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ของผู้ใช้น้ำจากเมืองฝายลูกเดียวกัน (สำนักวิจัยพัฒนาและอุทกวิทยา, 2552.)

การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนนั้น เริ่มต้นจัดการด้วยเงื่อนไขและกิจกรรม มีการสร้างกลุ่ม การแสวงหาความร่วมมือจากทั้งภายในและภายนอกชุมชน มีการส่งผ่านความรู้ไปสู่คนรุ่นใหม่และเยาวชน และการประยุกต์ความรู้และเทคโนโลยีทันสมัย เพื่อการจัดการในลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรูปแบบของการจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่หลากหลาย ดังนี้

1. การจัดการแบบมีส่วนร่วมที่เกิดจากความขัดแย้ง ซึ่งอาจจะเกิดความขัดแย้งภายในชุมชนด้วยตนเอง และต่อมาสามารถที่จะประสานความร่วมมือได้ หรือเป็นความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐและนำไปสู่การเคลื่อนไหวทางสังคมจนในที่สุดนำไปสู่การมีส่วนร่วม

2. การจัดการแบบมีส่วนร่วมเกิดจากประเพณีดั้งเดิมที่สืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง หรือบางกรณี ประเพณีดังกล่าวหายไปแล้ว ภายหลังกลับรื้อฟื้นมาใหม่ และได้ดำเนินการจนเป็นที่ยอมรับของสังคม

3. การจัดการแบบมีส่วนร่วมที่เกิดจากหน่วยงานของรัฐเข้าไปดำเนินการจัดตั้ง ซึ่งส่วนใหญ่จะดำเนินการผ่านผู้นำระดับพื้นที่ การจัดการรูปแบบมีส่วนร่วม รูปแบบนี้อาจจะยังไม่สามารถที่จะสรุปได้อย่างชัดเจนว่าจะสามารถดำเนินการแบบมีส่วนร่วมได้เช่นนั้นตลอดไป ยังต้องพิจารณาข้อมูลหรือตัวชี้วัดอื่นๆ

ประกอบ จึงจะสามารถที่จะชี้ให้เห็นแนวโน้มได้ (ไพสิฐ พาณิซย์ชกุล อ้างในสำนักวิจัยพัฒนาอุทกวิทยา, 2552.)

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์, 2527 ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการ ควบคุมการใช้ และกระจายทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม เป็นการพัฒนาความรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเองเป็นตัวของตัวเอง ในเรื่องการจัดการทรัพยากรน้ำโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น มีการจัดการในรูปแบบระบบเหมืองฝาย

อุไรวรรณ ตันกิมหยง, 2528 ได้กล่าวถึงระบบเหมืองฝายว่า เป็นการรวมกลุ่มกันเอง บุกเบิกที่ดินทำไร่ ทำนาและสร้างเหมืองฝายขึ้น มีการจัดการการใช้น้ำด้วยชุมชนเอง โดยเห็นว่าในภาคเหนือ ระบบเหมืองฝายนั้น เป็นวิธีการที่ชาวนาต้องปรับตัวภายใต้ข้อจำกัดในเรื่องที่ดินที่เพาะปลูก และจำนวนที่เพิ่มขึ้นของประชากร อย่างไรก็ดี ก็พบว่าระบบเหมืองฝายเหมาะสมในการนำมาจัดการน้ำของชุมชนในภาคเหนือ นอกจากนี้ ระบบเหมืองฝายยังมีวิธีการมีส่วนร่วม โดยมีการสร้างกฎเกณฑ์และปฏิบัติตามข้อตกลงที่มีร่วมกัน ตลอดจนมีการกระจายหน้าที่และผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชน ภายใต้การจัดการทรัพยากรน้ำให้มีใช้อย่างเพียงพอ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรน้ำให้มีความสอดคล้องกับทรัพยากรอื่นในพื้นที่ เพื่อที่จะนำน้ำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้เป็นบทบาทและหน้าที่ของชุมชน ไม่ต้องการการถูกรัฐเข้ามาแทรกแซงระบบชลประทานของชาวบ้านโดยไม่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดการปัญหาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาจกล่าวได้ว่า ระบบเหมืองฝายเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งชัชวาล ทองดีเลิศ ได้กล่าวไว้ว่า ระบบเหมืองฝายภาคเหนือเป็นการที่ชุมชนท้องถิ่น คิดค้นวิธีการจัดการทรัพยากรน้ำโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เริ่มตั้งแต่ระดมความคิดเห็นสำรวจพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เพื่อกำหนดที่ตั้ง การใช้วัสดุในการก่อสร้างทางน้ำไปตามตัวเมืองในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การบำรุงรักษาเหมืองและน้ำไม่ให้เน่าเสีย ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนี้ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการและคิดค้นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน

ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม น้ำซึ่งมีความสำคัญที่เป็นปัจจัยหลักในการทำเกษตรกรรม จึงจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีงานชลประทานเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้ปัญหาและอุปสรรคจากการใช้น้ำเพื่อการเกษตร จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรมี ดังนี้

1. พื้นที่เกษตรกรรมและกิจกรรมอื่น ๆ มีเพิ่มมากขึ้นตามทิศทางการพัฒนา ในขณะที่ปริมาณน้ำต้นทุนกลับมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การตัดไม้ทำลายป่าและการทำลายแหล่งต้นน้ำ ส่งผลให้เกิดภาวะความแห้งแล้ง ฝนทิ้งช่วง ป่าไม้และแหล่งน้ำธรรมชาติลดจำนวนลง ไม่สามารถกักปริมาณน้ำตามธรรมชาติได้มากเพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำ เกิดการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ประกอบกับแหล่งกักเก็บน้ำที่มีอยู่เดิม ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติและที่สร้างขึ้น เกิดการทับถมของตะกอน ฝายเก็บน้ำและลำเหมืองของชาวบ้านตื้นเขิน ขำรุดไม่สามารถจัดเก็บปริมาณน้ำฝนไว้ได้อย่างเพียงพอ ในบางพื้นที่ลำเหมืองแห้งเนื่องจาก การขาดลำเหมืองคอนกรีต ส่งผลให้ปริมาณน้ำธรรมชาติที่ซึมลงสู่พื้นดินลดลง

2. ชุมชนและองค์กรบริหารจัดการน้ำ เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคม วัฒนธรรม สภาพเศรษฐกิจและการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งผลให้คนในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ ความเชื่อและวิถีชีวิตดั้งเดิมหายไป ลักษณะการใช้น้ำ การให้ความสำคัญต่อทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรน้ำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ขาดการดูแลรักษา ขาดการอนุรักษ์และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้แก้ปัญหา ขาดการเตรียมตัวและเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น ปัญหาที่เกิดจากความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ความเหลื่อมล้ำระหว่างชุมชนเมืองและชนบท ทำให้การรวมกลุ่มและระดับความสัมพันธ์อันดีลดน้อยลง เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทั้งการใช้น้ำและการบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชลธร ทิพย์สุวรรณ, 2557)

บทสรุป

การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยชุมชนที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีความยั่งยืน และมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาภัยแล้ง อุทกภัย และปัญหาคูณภาพน้ำ โดยดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกันอย่างบูรณาการเกี่ยวกับน้ำ และทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ภายใต้หลักการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

1. การจัดหาหน้า การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร จะมีระบบงานที่เกี่ยวข้อง คือ การชลประทาน ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการนำน้ำจากแหล่งน้ำ ไปใช้ในการเกษตร โดยการชลประทานมีหน้าที่ส่งน้ำในระบบคลอง หรือท่อส่งน้ำไปยังพื้นที่เพื่อการเกษตรในปริมาณเหมาะสม และให้กับพื้นที่ หรือบุคคลที่เหมาะสม ตลอดจนสามารถส่งน้ำได้อย่างทั่วถึงและยุติธรรม ดังนั้น การจัดหาหน้าเพื่อการเกษตรของชุมชนโดยรวมแล้วจะได้รับการส่งน้ำจากการชลประทาน

2. การจัดการน้ำ การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนนั้น เป็นการดำเนินงานด้วยภูมิปัญญา ประเพณี และวัฒนธรรมของตนเอง จนเกิดเป็นรูปธรรม เช่น การทำเหมืองฝาย โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ การจัดสรรน้ำในรูปแบบของกรรมสิทธิ์ร่วม กล่าวคือทุกคนมีสิทธิ์ใช้ร่วมกัน โดยถือว่าชุมชนได้ช่วยกันสร้างฝายที่มีสิทธิ์ทอดน้ำเข้ามาของตนเอง

ระบบเหมืองฝาย ยังมีวิธีการมีส่วนร่วมโดยมีการสร้างกฎเกณฑ์ และมีการปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน ตลอดจนมีการกระจายหน้าที่ และผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชน ภายใต้การจัดการน้ำให้มีใช้อย่างพอเพียง เพื่อการใช้น้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในรูปแบบของระบบชลประทานของชาวบ้าน

นอกจากการบริหารจัดการน้ำในระบบเหมืองฝายแล้ว ยังมีการบริหารจัดการในรูปแบบของการเกิดน้ำไว้ซึ่งเป็นการสำรองน้ำหลากและน้ำท่วมในลักษณะของแหล่งกักเก็บน้ำ เช่น สระน้ำ แก้มลิง สระน้ำประจำไร่นา หรือบ่อน้ำ เพื่อไว้ใช้ในหน้าแล้งน้ำ

การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนนั้น อาจเริ่มด้วยเงื่อนไขและกิจกรรม มีการสร้างกลุ่มการใช้ความร่วมมือจากภายในและภายนอกชุมชน มีการนำความรู้ไปสู่คนรุ่นใหม่ และเยาวชน และการประยุกต์ความรู้และเทคโนโลยีทันสมัย เพื่อการจัดการในลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. การอนุรักษ์น้ำ เกษตรกรในฐานะผู้ใช้น้ำ มีหน้าที่บำรุงรักษาโดยการมีส่วนร่วมโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสร้างความเข้าใจให้แก่เกษตรกร ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และดำเนินการอย่างจริงจังผ่านกระบวนการเรียนรู้ ให้เห็นถึงความสำคัญและสมัครใจเข้าร่วมดำเนินการ เช่น การเปิดให้เกษตรกรในฐานะผู้ใช้น้ำ ได้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งในด้านการส่งน้ำและการบำรุงรักษาน้ำ โดยเข้ามาร่วมรับผิดชอบ มีทั้งสิทธิและหน้าที่ควบคู่กันไป พร้อมกับสนับสนุนให้ชุมชนฟื้นฟูวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ใช้ในการบริหารจัดการน้ำ

เช่น การบำรุงรักษาเหมืองฝาย ดูแลลำห้วย ลำน้ำ จนนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชน ในลักษณะของเครือข่ายชุมชน สนับสนุนให้เครือข่ายเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากน้ำ พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกให้ความร่วมมือ ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะทรัพยากรน้ำ ผ่านกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยยึดหลักการตามนโยบายทรัพยากรน้ำของชาติ คือ ประสิทธิภาพ ยุติธรรม และยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมการปกครอง (มปป.). *มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร*. กระทรวงมหาดไทย.
- [2] กรมทรัพยากรน้ำ. (2563). *การจัดการทรัพยากรน้ำ*. <http://www.dwr.go.th>. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2564.
- [3] คณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการน้ำ. (2558). *แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ*. <http://www.onep.go.th>. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2564.
- [4] คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ. (2561). *แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (2561-2580)*.
- [5] ชลธร ทิพย์สุวรรณ. (2557). *การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ ลุ่มน้ำสาขาแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่*.
- [6] ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ. (2542). *สืบสานลำนานา สืบต่อลมหายใจของแผ่นดิน*. มิ่งเมือง นวัตกรรมพิมพ์. จังหวัดเชียงใหม่.
- [7] ปราโมทย์ ไหมกัถ. (2541). *การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ*. โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ.
- [8] ปราโมทย์ ไหมกัถ. (2554). *การจัดการน้ำของชาติ เหลียวหลังแลหน้าแก้ปัญหา* ตอนที่ 16. มูลนิธิสภาเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ.
- [9] ผ่องใส เพชรรักษ์, สิริราชฎ์ แจ่มรักษ์สกุล. (2558). *การบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในโซ่อุปทาน ผลิตภัณฑ์ถยนต์นั่ง*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [10] ลือโรจน์ จันทรรัตน์วงศ์. (2554) *การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืนด้วยระบบท่อและภูมิปัญญาท้องถิ่น*. ตำบลตะพง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง.
- [11] สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร. (2560). *คู่มือการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*.
- [12] สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. (2561). *แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)*
- [13] สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2558). *แนวทางการพัฒนาตลาดเกษตรกร ระยะ 3 ปี พ.ศ. 2559-2561. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์*. กรุงเทพฯ.
- [14] สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2560). <http://www.onep.go.th>. สืบค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2564
- [15] สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ. (2557). *การบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมนโยบายปฏิรูปการเกษตรประเทศไทยปี 2556-2561*. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

- [16] สำนักวิจัยพัฒนาและอุทกวิทยา. (2552). การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ.
- [17] อุไรวรรณ ตันกิมหยง. (2528). องค์กรสังคมในระบบชลประทานเหมืองฝายและการระดมทรัพยากร : เปรียบเทียบระหว่างชุมชนพื้นที่ราบในภาคเหนือประเทศไทย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปัญหาการค้ายาเสพติดภัยคุกคามรูปแบบใหม่

THE PROBLEM OF DRUG TRAFFICKING NEW THREAT

กัญญิกา ตัญคำภีร์¹, เกศินี สิริสิทธิ์², ปาณิษตรา บุญส่ง^{3*} และ รุ่งอรุณ นน่อคำ⁴

KANNIKA TUIKUMPEE¹, KASINEE SIRISIT², PANITTA BOONSONG^{3*} and RUNGAROON NNORCOM⁴

บทคัดย่อ

ปัญหายาเสพติดเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ทั่วโลกให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาสังคม โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย คือ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีพรมแดนติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งพื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ และท่าขี้เหล็กของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีกลุ่มขบวนการเครือข่ายค้ายาเสพติดหลายกลุ่มได้ใช้เป็นสถานที่ซื้อขาย และเป็นแหล่งผลิตยาเสพติด มีการตั้งโรงงานยาบ้า ยาไอซ์ เฮโรอีน และฝิ่น โดยลำเลียงเข้าเขตประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งจำหน่ายให้กับผู้เสพยาเสพติดในประเทศไทย และส่งไปขายยังประเทศที่สาม กลุ่มขบวนการเครือข่ายค้ายาเสพติดเหล่านี้ส่วนใหญ่ดำเนินงานระบบเครือข่าย มี การส่งต่อกันเป็นทอด ๆ ตั้งแต่แหล่งผลิต จนถึงมือผู้เสพอย่างทั่วถึงกัน

คำสำคัญ : ปัญหาการค้ายาเสพติด ; ภัยคุกคามรูปแบบใหม่

¹⁻⁴ อาจารย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, Lecturer, Faculty of Law, North-Chiangmai University

* Corresponding Author, Email: panitta@northcm.ac.th

Received: Mar 01, 2022, Revised: Jun 01, 2022, Accepted: Jun 01, 2022

ABSTRACT

Drug problem is a new threat around the world, focusing on solving social problems. Especially the upper northern part of Thailand, namely Chiang Rai, Chiang Mai and Mae Hong Son. Which borders with the Republic of the Union of Myanmar and the Lao People's Democratic Republic which the area around the Golden Triangle and Tachilek of the Republic of the Union of Myanmar. From the past to the present, there have been many drug trafficking groups used as trading site is a source of drug production amphetamine, ice, heroin and opium factories have been set up, which are continually transported to Thailand. Some of which are sold to drug users in Thailand and sent to sell to third countries. Most of these drug cartels operate in kinship. It has been passed on in a long line since the source of production until the hands of the addicts thoroughly.

Keywords: The Problem of Drug Trafficking ; New Threat

บทนำ

ปัญหายาเสพติดในประเทศไทยได้ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และเป็นปัญหาสังคมร้ายแรงระดับชาติ ชุมชนต่างได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติด คนจำนวนมากกำลังเผชิญกับปัญหายาเสพติดแพร่ระบาดในสังคมไทย แม้ว่ารัฐบาลได้มีมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้ลักลอบจำหน่ายและเสพยาเสพติด แต่ยังไม่สามารถขจัดยาเสพติดให้หมดไปจากสังคมไทยได้เนื่องจากเป็นขบวนการเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดจำนวนมากทั้งในประเทศและภายนอกประเทศ และขบวนการเหล่านี้ยังมีความซับซ้อน ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญยิ่งของประเทศไทย เนื่องจากส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ มากมาย ในประเทศ ปัญหายาเสพติดในประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงและขยายตัวมากขึ้นจากผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึงการที่ประเทศเพื่อนบ้านใกล้ประเทศไทยได้เปิดประชาคมอาเซียน ทำให้กลุ่มเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดสามารถลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านชายแดนได้มากกว่าเดิม และยังสะดวกอีกด้วย

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาความมั่นคงปลอดภัยของมนุษยชาติ (Human Security) และบ่อนทำลายทรัพยากรบุคคลของชาติ ทุกรัฐบาลที่ผ่านให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับที่สูงมาก ในอนาคตปัญหายาเสพติดยังคงมีแนวโน้มรุนแรงอยู่และนับวันจะทวีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ประชาชนยังคงคาดหวังให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดในการควบคุม ป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาอย่างมี

ประสิทธิภาพ มีความรู้สึกร่วมกันคงปลอดภัยในการดำรงชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558 : 1) อย่างไรก็ตาม ปัญหายาเสพติดได้ส่งผลกระทบต่อสังคม การเมือง และเศรษฐกิจโดยรวม รัฐต้องทุ่มเงินงบประมาณมหาศาลเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้น ต้องสูญเสียเงินของแผ่นดินโดยไร้ประโยชน์

สถานการณ์ยาเสพติดทั่วไปมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกมิติ โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบน และบริเวณแนวชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และเชียงราย ซึ่งถือเป็นพื้นที่สำคัญในการจับกุมยาเสพติดเกือบทุกชนิด ได้แก่ ยาบ้า เฮโรอีน ผีน และไอซ์ เนื่องจากภาคเหนือตอนบนเป็นพื้นที่ในการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้านและลักลอบเข้าสู่ในเมืองหลวง อีกทั้งการเปิดเสรีการค้าอาเซียน ส่งผลให้มีสินค้าที่ลำเลียงผ่านประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ยาเสพติดที่มีแนวโน้มแพร่ระบาดรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่องคือ ไอซ์ นอกจากนั้น การลักลอบนำเข้ายาบ้าหลักล้านเม็ดก็จะทวีความรุนแรงขึ้นเช่นกัน (แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จังหวัดเชียงราย พ.ศ.2558 – 2562 : 7) จากการศึกษาของผู้เขียน พบว่า จังหวัดชายแดนภาคเหนือ มีเขตชายแดนประเทศติดกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเมียนมาร์ และมีความยาวหลายร้อยกิโลเมตร ซึ่งยากแก่การควบคุม ดูแลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงทำได้เพียงการตั้งด่านสกัดจับเป็นจุดๆ พร้อมทั้งจัดชุดเจ้าหน้าที่ออกลาดตระเวนในเส้นทางที่คาดว่ากลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดใช้เป็นเส้นทางในการลักลอบลำเลียงเพื่อส่งต่อเข้ามายังเขตพื้นที่ในเมือง และตรงบริเวณอำเภอเชียงแสน จังหวัด

เชียงราย ซึ่งเป็นพื้นที่ “สามเหลี่ยมทองคำ” (ไทย พม่า ลาว) มีแม่น้ำโขงขวางกั้นง่ายแก่การลักลอบขนยาเสพติดโดยใช้เรือหาปลาของชาวบ้านในการลำเลียง

ซึ่งจากการติดตามข่าวสารที่ผ่านมา ปริมาณยาเสพติดภายนอกประเทศยังคงมีอยู่ล้นเหลือ และมียาเสพติดจำนวนมากลักลอบตามแนวชายแดนเพื่อคอยังหวั่นโอกาสที่จะนำเข้ามาในประเทศไทย พื้นที่นำเข้ายาเสพติดหลักยังคงเป็นพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ถึงแม้เจ้าหน้าที่รัฐจะได้มีการสกัดกั้นปราบปรามจับกุม เครือข่ายขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตามแนวชายแดนได้มากขึ้นก็ตาม แต่เชื่อว่ายังมียาเสพติดที่หลุดรอดเข้ามาในพื้นที่ในเมืองได้อีกเป็นจำนวนมากเช่นกัน กลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติดยังมีความพยายามลักลอบลำเลียงยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง จากพื้นที่ชายแดนเข้ามาในพื้นที่ในเมืองหลวง ทั้งนี้เครือข่ายการค้ายาเสพติดจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นลักษณะองค์กรอาชญากรรมที่ขยายตัวกว้างขวางยิ่งขึ้น เครือข่ายนักโทษในเรือนจำยังคงเป็นกลุ่มหลักในการเชื่อมโยงการค้ากับกลุ่มนักค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน การค้าระดับรายย่อยยังคงมีอยู่ในชุมชนเมือง การค้าและการเสพมีการขยายตัวเข้าไปในกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษามากขึ้น ด้วยยาเสพติดจะมีความหลากหลายมากขึ้น มีการดัดแปลงตัวยาเสพติด ในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น ยาบ้ายังคงเป็นตัวยาหลัก รองลงมาได้แก่ ผิ่น ส่วนตัวยาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นได้แก่ ไอซ์ เฮโรอีน กัญชาและสารระเหย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558 : 13) ปัจจุบัน สารตั้งต้นของยาเสพติดกลุ่มผู้ผลิตสามารถผลิตได้เอง และไม่ต้องนำเข้าสารเหล่านี้ และการค้าขายยาเสพติดก็ง่ายขึ้น สมัยก่อนผลิตตามออร์เดอร์ที่ลูกค้าสั่ง แต่ปัจจุบันมียาเสพติดรอจำหน่ายจำนวนมาก อีกทั้งระบบการจ่ายเงินก็ทันสมัยโอนผ่านแอป (Mobile Banking) ซึ่งมีความเสี่ยงน้อยกว่าวิธีการเดิม (หิ้วเงินสดไปซื้อ)

ดังนั้น ขบวนการเครือข่ายค้ายาเสพติดในเขตชายแดนภาคเหนือมีหลายกลุ่มเครือข่าย ได้สร้างปัญหาให้กับสังคมไทยเป็นอย่างมาก ที่ผ่านมามีการศึกษาแต่การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด และการร่วมมือการแก้ไขปัญหา ซึ่งยังไม่มีการศึกษาถึงขบวนการเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่มีการเชื่อมโยงประสานกันเป็นโครงสร้างขนาดใหญ่ เพื่อให้การแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในประเทศไทยได้ผลและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ ขบวนการเครือข่ายค้ายาเสพติดในพื้นที่บริเวณชายแดนภาคเหนือของไทยที่อยู่ติดเขตรอยต่อของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นแหล่งผลิตยาเสพติดอันดับหนึ่งของโลก และใช้หมู่บ้านตามแนวชายแดนไทยเป็นแหล่งพักยาเสพติดโดยนำเข้ายาเสพติดจากแหล่งผลิตด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อหลบเลี่ยงสายตาของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยวิธีการเดินเท้าลัดเลาะตามเส้นทางภูมิประเทศ แล้วนำมาพักคอยไว้ในหมู่บ้านตามแนวตะเข็บชายแดน เพื่อรอเคลื่อนย้ายเข้ามาจำหน่ายให้ผู้เสพในพื้นที่เขตเมือง ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วนด้วยกัน ดังนี้ 1) แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติด 2) นโยบายรัฐกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด 3) ความร่วมมือของประชาคมอาเซียนในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด และ 4) ในส่วนสุดท้ายเป็นบทสรุป

แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติด

สถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดจากนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวชายแดนที่มีเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึงสาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามที่มีเชื่อมติดต่อกัน ได้ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และยังคงมียาเสพติดจำนวนมากเตรียมส่งเข้ามาในประเทศไทยได้ตลอดเวลา ถึงแม้ว่าจะมีการเจรจาหยุดยั้งของรัฐบาลประเทศเพื่อนบ้านกับชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทยแล้วก็ตาม ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีรายได้จากการผลิตยาเสพติด โดยนำเงินที่ได้ไปซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหารมาเก็บสะสมไว้ และตลาดการค้ายาเสพติดที่สำคัญของกระบวนการค้ายาเสพติดเหล่านี้ คือประเทศไทย (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5, 2558 : 1) อย่างไรก็ตาม สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีเส้นพรมแดนติดกับเขตประเทศไทยมีความยาวกว่าสองพันกิโลเมตร และเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดรายใหญ่ของโลก ซึ่งแหล่งผลิตยาเสพติดอยู่ในพื้นที่ รัฐฉานเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ เฮโรอีน ยาบ้า และยาไอซ์ โดยมีกลุ่มผู้ผลิตหลักเป็นชนกลุ่มน้อย จำนวน 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ กลุ่มว้า (UWSA) กลุ่มโกกั้ง และกลุ่มมูเซอ ส่วนผู้ลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นชาวเขาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน เพราะมีความชำนาญ

ด้านเส้นทางเดินเท้าในป่า ได้แก่ กลุ่มม้ง จีนฮ่อ และมุเซอ กลุ่มโกกั้ง มีศูนย์กลางอำนาจอยู่ที่เมืองลา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และกลุ่มว้า มีศูนย์กลางอำนาจอยู่ที่เมืองปางซาง (เปา หยู่ จ้าง และ หเวยเซียง กัง) ปัญหายาเสพติดที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ ส่วนใหญ่แหล่งผลิตอยู่ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ติดกับชายแดนภาคเหนือของไทย โดยมีกลุ่มขบวนการเครือข่ายค้ายาเสพติดทั้งชนกลุ่มน้อย และกลุ่มชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ โดยมีกลุ่มที่ผลิตและค้ายาเสพติดหลักๆ เป็นกลุ่มโกกั้ง กลุ่มว้า (หเวย เซียง กัง) และกลุ่มเมืองลา ในรัฐฉาน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

การลักลอบผลิตยาเสพติด ด้านสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ยังคงมีสถานะเป็นประเทศผู้ผลิตยาเสพติดหลักในภูมิภาคอาเซียนทั้งฝิ่น เฮโรอีน ยาบ้า และยาไอซ์ โดยเฉพาะยาบ้า ซึ่งผลิตเพื่อส่งตลาดในประเทศไทยเป็นหลัก ที่ผ่านมามีว่ารัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ได้พยายามการเจรจาหยุดยั้งกับชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสงบสุขภายในประเทศ โดยสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้สร้างกระบวนการประชาธิปไตย และมีการเลือกตั้งครั้งแรกภายในประเทศ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อปัญหาเสพติดในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เนื่องจากกลุ่มว้ามักจะไม่เข้าร่วมในการเจรจาที่สำคัญ นอกจากนี้ หากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ต้องการกวาดล้างแหล่งผลิตยาเสพติด ต้องใช้ทั้งงบประมาณ อาวุธ และกำลังพลจำนวนมาก จึงไม่ใช่เรื่องสำคัญลำดับต้น ๆ ของนโยบายของรัฐบาล ซึ่งรัฐไม่มั่งบประมาณเพียงพอในการดูแลสวัสดิการชนกลุ่มน้อยที่ขาดรายได้จากการจำหน่ายยาเสพติด และอาจก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีหากใช้ความรุนแรงในการปราบปราม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558 : 8-9) อย่างไรก็ตาม สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากโดยเฉพาะในเรื่องของการเมืองการปกครอง การเลือกตั้งทั่วไปที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 ที่ผ่านมา ซึ่งพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) ที่มาโดย อองซานซูจี สามารถได้รับชัยชนะเหนือพรรคสหสามัคคีและการพัฒนา (USDP) ที่ก่อตั้งขึ้นจากอดีตสมาชิกรัฐบาลเผด็จการทหาร โดยได้คะแนนกว่าร้อยละ 80 ของผู้สิทธิเลือกตั้งทั้ง 14 รัฐทั่วประเทศ

จากการศึกษาข้อมูลชนกลุ่มน้อยซึ่งเป็นผู้ผลิตยาเสพติดรายสำคัญไม่เพียงแค่ว่า ฝิ่น และเฮโรอีนเท่านั้น แต่ยังรวมถึง

ไร่กัญชาด้วย อุตสาหกรรมผิดกฎหมายนี้มีมูลค่าหลายล้านดอลลาร์ และถูกขับเคลื่อนโดยความยากจน ความขัดแย้ง และความต้องการของสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย ทั้งนี้เมื่อปี พ.ศ. 2560 เจ้าหน้าที่ ปปส. ของไทยได้จับกุมเครือข่ายค้ายาเสพติดรายใหญ่ที่มีเครือข่ายอยู่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศไทย อีกทั้งกัญชากำลังเป็นที่นิยมของวงการแพทย์ในการรักษาโรค เช่น น้ำมันกัญชา รักษาโรคมะเร็ง และโรคพาร์กินสันได้ เป็นต้น

ด้านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประเทศที่ผลิตกัญชา ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากที่สุดในอาเซียน รวมทั้งมีการปลูกฝิ่นในพื้นที่ทางตอนเหนือของประเทศเพิ่มสูงขึ้นทุกปี สะท้อนถึงความต้องการฝิ่นดิบจำนวนมากเพื่อส่งโรงงานผลิตเฮโรอีน นอกจากนั้น ยังมีสถานะเป็นประเทศทางผ่านยาเสพติดสำคัญจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพื่อส่งต่อไปยังประเทศไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และราชอาณาจักรกัมพูชา ก่อนที่จะลำเลียงต่อไปยังประเทศต่าง ๆ รวมถึงเป็นทางผ่านสารตั้งต้นเข้าสู่แหล่งผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ เป็นพื้นที่รอยต่อระหว่าง 3 ประเทศ คือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศไทย เป็นแหล่งผลิตฝิ่น 1 ใน 3 ของโลก โดยพื้นที่ปลูกฝิ่นในลาวทรงตัว ขณะที่ไทยมีเพียงไม่กี่ร้อยไร่

ด้านพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย การลักลอบปลูกฝิ่นมีแนวโน้มทรงตัว การเพิ่มขึ้น หรือลดลงของพื้นที่ปลูกในแต่ละปีมีไม่มากนักสามารถควบคุมปัญหาได้ ในแต่ละปีสามารถดำเนินการตัดฟันทำลายต้นฝิ่นได้มากกว่าร้อยละ 95 ผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่เหลือเพียงใช้เสพในพื้นที่เท่านั้น แม้ว่าผลผลิตที่ได้จะไม่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ยาเสพติดภายในประเทศ แต่ต้องมีการเฝ้าระวังและป้องปรามในพื้นที่เดิมที่มีการปลูก โดยเฉพาะพื้นที่ที่ทุรกันดารยากต่อการเข้าถึงของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ อำเภออมก๋อย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก และอำเภอบาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ, 2559) ซึ่งชาวบ้านมีโอกาสลักลอบปลูกเพิ่มขึ้น ปัญหาฝิ่น มีลักษณะซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านอื่นๆ ของประเทศด้วย

การลักลอบนำเข้ายาเสพติด การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางบก ประเทศไทยมีพื้นที่ชายแดนทางบกติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นระยะทางยาวมาก ปัจจัยด้านสภาพ

ภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการลักลอบนำเข้ายาเสพติดอยู่พื้นที่นำเข้าหลัก (เกินกว่าร้อยละ 80) ยังคงเป็นพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ โดยเฉพาะพื้นที่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับแหล่งผลิตและแหล่งพักยาเสพติดของกลุ่มผู้ผลิต และเป็นเขตอิทธิพลของชนกลุ่มน้อยในประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตาม หากเจ้าหน้าที่รัฐมีการสกัดกั้นในพื้นที่ชายแดนภาคเหนืออย่างเข้มข้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เครือข่ายค้ายาเสพติดจะเปลี่ยนเส้นทางโดยลักลอบนำเข้าในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มมากขึ้น และเป็นพื้นที่ที่ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดเนื่องจากการมีการนำเข้าในปริมาณมากอย่างต่อเนื่อง หรือเป็นพื้นที่ใหม่ที่เริ่มปรากฏการนำเข้าในปริมาณมาก ได้แก่ อำเภอแม่สาย อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย อำเภอฝาง อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาว อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่คาดว่าจะส่งผลต่อการลักลอบลำเลียงยาเสพติดในอนาคตที่ต้องเฝ้าระวัง ได้แก่ โครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกและนิคมอุตสาหกรรมทวาย โดยจะมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางถนนที่สำคัญหลายเส้นทางชายแดนประเทศไทย/สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ และเส้นทางประเทศไทย/สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่เชื่อมต่อไปยังสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รวมถึงการพัฒนาทางรถไฟเพื่อเชื่อมท่าเรือน้ำลึกทวายกับชายแดนประเทศไทยที่บ้านพุน้ำร้อน และโครงการพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจสายอาเซียนซึ่งเชื่อมต่อระหว่างเมืองสำคัญ ๆ ในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง 6 ประเทศ คือ ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน (มณฑลยูนนาน) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

การลักลอบค้ายาเสพติด กลุ่มนักค้าชาวแอฟริกันยังคงมีบทบาทสำคัญในการบงการการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการเข้าดำเนินการในประเทศเพื่อนบ้านอาศัยการเปิดประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งจะเอื้อประโยชน์ในการลำเลียงยาเสพติด ขณะที่กลุ่มผู้ลำเลียงภายในประเทศที่สำคัญ คือ กลุ่มม้ง มูเซอ ลีซอ และอาข่า โดยเฉพาะกลุ่มม้งที่มีเครือข่ายใหญ่ครอบคลุมในพื้นที่ภาคเหนือจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการลำเลียง โดยการลำเลียงจากแหล่งผลิตประเทศ

เพื่อนบ้านแล้วนำมาพักคอยไว้ที่หมู่บ้านญาติที่รู้จักกัน เพื่อรอจังหวะลักลอบขนเข้าสู่ตัวเมืองต่อไป รวมทั้งการพัฒนาตนเองเป็นนักค้ายาเสพติด ช่วงที่ผ่านมารัฐยังไม่สามารถตรวจจับการค้ายาสำคัญที่อยู่ในและนอกเรือนจำ รวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ จากสถิติการจับกุมพบว่ากลุ่มนักค้ารายใหญ่ยังคงมีบทบาทในการบงการการค้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกลุ่มนักโทษรายสำคัญในเรือนจำและเจ้าหน้าที่รัฐถือเป็นตัวจักรสำคัญต่อสถานการณ์ปัญหาเสพติดในอนาคต

แม้ว่ากลุ่มการค้าส่วนใหญ่มักจะใช้วิธีการเดิม ๆ ในการวิธีการซุกซ่อนยาเสพติด ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การซ่อนด้วยถุงพลาสติกแล้วกลืนลงท้อง การยัดใส่ช่องอวัยวะของตนเอง เป็นต้น แต่ช่วงหลังพบการลักลอบขนส่งโดยรถโดยสารประจำทาง รถไฟ บริษัทขนส่งสินค้า การส่งทางพัสดุไปรษณีย์บ่อยครั้งขึ้น เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงต้องประสานความร่วมมือกับบริษัทไปรษณีย์ไทยจำกัด การรถไฟแห่งประเทศไทย และกรมการขนส่งทางบก เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันตรวจสอบ และพิจารณาดำเนินการเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามจากการจับกุมคดีผลิตไอซ์ ในช่วงปี 2552 มีผู้ต้องหาระบุว่า ได้เรียนรู้การผลิตและการสั่งซื้อสารตั้งต้นจากอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีหลายเว็บไซต์ที่มีการโฆษณาเชิญชวนและจำหน่ายยาเสพติดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างใกล้ชิด ในขณะเดียวกันหากเจ้าหน้าที่รัฐมีการปราบปรามยาเสพติดอย่างรุนแรงและต่อเนื่องจะนำไปสู่ภาวะการขาดแคลนยาเสพติดในพื้นที่ และหาซื้อยาก อาจส่งผลทำให้ราคายาเสพติดพุ่งสูงขึ้นตามลำดับ ส่งผลให้ราคาของยาเสพติดมีราคาแพง จนกลายเป็นแรงจูงใจให้มีคนบางกลุ่มหันมาค้ายาเสพติดมากขึ้นเพื่อหวังผลรวยเร็ว และหาเงินได้ง่าย

นโยบายรัฐกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ที่ผ่านมา หลายรัฐบาลมีความพยายามแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศอย่างจริงจัง มีทั้งปรับปรุงกฎหมายเพิ่มโทษ และกำหนดแผนและนโยบาย รวมทั้งตั้งหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบโดยตรง ในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนครินทร์ ชินวัตร ได้ประกาศสงครามกับยาเสพติด มีการปราบปรามอย่างจริงจัง จับกุมดำเนินคดี ยึดทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดได้จำนวนมาก และได้มีเหตุการณ์ฆ่าตัดตอนของกลุ่มขบวนการเครือข่ายยาเสพติด เพื่อป้องกันมิให้สืบสาวถึงตัวผู้บงการราย

ใหญ่หากมีการถูกจับกุมดำเนินคดี เป็นเหตุให้มีการร้องเรียนว่ามีการสวมรอยฆ่าผู้บริสุทธิ์มากมาย และทำให้บ้านเมืองเกิดความวุ่นวายจนสุดท้ายทหารก็ออกมาทำการรัฐประหาร โดยการนำของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หลังจากโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรียกซิ่น ชินวัตร แล้ว ได้มีการแต่งตั้งพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี และมีการเลือกตั้งในทั่วไปในเวลาต่อมา ซึ่งผลการเลือกตั้งปรากฏว่านางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้รับเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของประเทศไทยด้วยคะแนนเสียงที่ท่วมท้น

ต่อมาในรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้มี คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 306/2553 เรื่อง ปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็ง ชนเขาเสียดียังยืนภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3 (เดือนพฤศจิกายน 2553 – กันยายน 2554) ตามที่รัฐบาลได้ประกาศนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน เป็นยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นการบูรณาการการทำงานในทุกระดับ ถึงแม้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจังจนสามารถมีผลดำเนินงานในด้านต่างๆ ได้สูงขึ้นมากกว่าการดำเนินงานที่ผ่านมา แต่ด้วยข้อจำกัดและเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคง มีส่วนให้ปัญหายาเสพติดขยายตัวมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวม ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2553 ให้ความเห็นชอบในหลักการของปฏิบัติการ ประเทศไทยเข้มแข็งชนเขาเสียดียังยืน ระยะที่ 3 ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน เพื่อเป็นทิศทางหลักของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ ในปี 2554 นั้น เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นไปตามนโยบายอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง สามารถลดระดับปัญหายาเสพติด และขจัดความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี

มาตรการในการดำเนินงาน กำหนด 5 มาตรการสำคัญในการแก้ไขปัญหานี้

มาตรการที่ 1 : มาตรการทั่วไป เป็นมาตรการที่ยึดแนวทางดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน โดยจะเน้นบูรณาการระหว่างรั้ว/โครงการให้มากขึ้น มีจุดเน้นหนักที่ต้องเร่งรัดดำเนินการโดยเร่งด่วน ประกอบด้วย

- รั้วชายแดน กำหนดพื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบนเป็นพื้นที่เป้าหมายหลักในการสกัดกั้นยาเสพติด และพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ภาคกลาง เป็นเป้าหมายรอง

- รั้วชุมชน กำหนดหมู่บ้านและชุมชนที่ยังคงมีปัญหาเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะต้องแก้ไข และพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เข้มแข็ง เป็นแนวป้องกันยาเสพติด

- รั้วสังคม กำหนดปัจจัยเสี่ยงหรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงในแต่ละอำเภอ/จังหวัด เป็นเป้าหมายสำคัญ และเร่งรัดแก้ไขปัญหายาปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ใกล้สถานศึกษา

- รั้วโรงเรียน กำหนดสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์เสี่ยง/เสี่ยงสูงในแต่ละพื้นที่อำเภอ/จังหวัด เป็นเป้าหมายป้องกันและแก้ไขปัญหายา

- รั้วครอบครัว กำหนดครอบครัวที่มีปัญหายาเสพติดเป็นความเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ

มาตรการที่ 2 : มาตรการแก้ไขปัญหายาในพื้นที่เฉพาะเป็นมาตรการที่แก้ไขปัญหายาในกลุ่มพื้นที่ที่ต้องเร่งรัดเป็นการเฉพาะ ได้แก่ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคเหนือตอนบน พื้นที่กรุงเทพมหานคร พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มุ่งเน้นโดยบูรณาการ 5 รั้วป้องกันและทุกโครงการหลักที่เกี่ยวข้อง

มาตรการที่ 3 : พัฒนาประสิทธิภาพของมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติด พัฒนาประสิทธิภาพการป้องกันกลุ่มเสี่ยงและผู้เสพยาเสพติดรายใหม่เพื่อลดอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้เสพยาใหม่ พัฒนาประสิทธิภาพการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมายเพื่อนำผู้กระทำความผิดให้ถูกลงโทษตามเหมาะสม และพัฒนาประสิทธิภาพของมาตรการ บำบัดรักษาแบบบูรณาการเพื่อลดจำนวนผู้เสพ

มาตรการที่ 4 : มาตรการทางเลือก เป็นมาตรการที่มุ่งลดอันตรายของสังคม- ชุมชนต่อการใช้ยาเสพติด และเปิดทางเลือกให้ผู้เสพยาได้รับการบำบัดรักษาอย่างเหมาะสม เพื่อลดความหนาแน่นของระบบบังคับบำบัดฯ และลดจำนวนผู้กระทำความผิดบางส่วนที่ถูกคุมขังในเรือนจำ

มาตรการที่ 5 : มาตรการการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน - ประชาสังคม เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อเสริมสร้างบทบาทของภาคประชาชน-ประชาสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553) รัฐได้มีความพยายามแก้ไขปัญหายาเสพติดมาโดยตลอดและต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าว สอดคล้องกับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน ได้ส่งผลให้เกิดความร่วมมือในอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรม มีการประชุมความก้าวหน้าในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของทุกประเทศ และยังได้รับความร่วมมือจากประเทศจีนในการดูแลแม่น้ำโขงเพื่อป้องกันการลักลอบขนยาเสพติดภายใต้ “โครงการความปลอดภัยแม่น้ำโขง”

ความร่วมมือของประชาคมอาเซียนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ในช่วงปี พ.ศ.2541 รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาร่วมสำหรับการเป็นเขตปลอดยาเสพติดอาเซียน ภายในปี 2563 (ค.ศ. 2020) เพื่อเป็นการยืนยันพันธะผูกพันของประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะจัดการผลิต กระบวนการแปรรูป การลักลอบค้า และการใช้ยาเสพติดที่ผิดกฎหมายในภูมิภาคอาเซียน ภายในปี 2563 (ค.ศ. 2020) ต่อมาในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ 33 เมื่อปี 2543 (ค.ศ. 2000) ได้เห็นชอบที่จะร่นระยะเวลาของปีเป้าหมายของการเป็นเขตปลอดยาเสพติดเร็วขึ้นจากปี 2563 (ค.ศ. 2020) เป็นปี 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อให้เป้าหมายของการเป็นเขตปลอดยาเสพติดสอดคล้องกับปีเป้าหมายของการเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งนี้เรื่องอาเซียนปลอดยาเสพติด ได้ถูกบรรจุอยู่ในแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนด้วย

ซึ่งต่อมาเลขาธิการอาเซียนได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนเสนอให้บรรจุ เรื่อง “Realizing Drug-Free ASEAN 2015” เป็นหัวข้อการหารือของผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 20 ระหว่างวันที่ 3-4 เมษายน 2555 เนื่องจากเห็นว่า ผู้นำอาเซียนจำเป็นต้องให้แรงกระตุ้นทางการเมือง (political impetus) แก่องค์กรเฉพาะสาขา (Sectoral Bodies) ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้อาเซียนเป็นประชาคมที่ปลอดจากยาเสพติดภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 20 ใน พ.ศ.2555 ที่กรุงพนมเปญ ทุกประเทศได้ให้การสนับสนุนปฏิญญาอาเซียนดังกล่าว และเห็นว่ายาเสพติดเป็นความท้าทายร่วมของภูมิภาค ทั้งนี้ เมียนมาร์แจ้งว่าจะเร่งดำเนินการให้เมียนมาร์ปลอดยาเสพติดในปี 2557 (ค.ศ. 2014) ในส่วนของไทย

ได้ขอให้ทุกประเทศให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นวาระสำคัญของอาเซียน และได้เสนอเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนวาระพิเศษว่าด้วยเรื่องยาเสพติดภายในปี 2555 โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) กำหนดจะจัดการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนวาระพิเศษว่าด้วยเรื่องยาเสพติด ที่โรงแรมแซกริลา กรุงเทพฯ ใน พ.ศ.2555 (กรมอาเซียน, 2555) อย่างไรก็ตามการเปิดประเทศเสรีของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนปัญหายาเสพติดอาจส่งผลกระทบกับประชากรได้ รวมทั้งปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติอีกด้วย

กรอบความร่วมมือของอาเซียนในด้านยาเสพติด กลไกของอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านยาเสพติด ซึ่งอยู่ภายใต้ที่ประชุมระดับรัฐมนตรี ด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime – AMMTC) มีดังนี้

- การประชุมประจำปีของเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านยาเสพติด (ASEAN Senior Officials on Drug Matters – ASOD) โดยเริ่มมีการประชุมเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2519 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการต่อต้านยาเสพติด และแสวงหามาตรการต่างๆ ทั้งในด้านการปราบปราม การป้องกัน และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยประเทศสมาชิกจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพเรียงตามลำดับตัวอักษร ทั้งนี้ การประชุมในรอบนี้จัดมาแล้ว 32 ครั้ง และประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ครั้งที่ 27 ในช่วง พ.ศ. 2549

- การประชุมประจำปีของเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนว่าด้วยอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Senior Officials on Transnational Crime – SOMTC) ซึ่งจะดูแลภาพรวมด้านอาชญากรรมข้ามชาติทั้งหมด ทั้งนี้ ที่ประชุม AMMTC ครั้งที่ 1 เมื่อปี 2540 ได้ร่วมลงนามในปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Declaration on Transnational Crime) และต่อมาในการประชุม AMMTC ครั้งที่ 3 เมื่อปี 2544 ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ (Work Programme to Implement the ASEAN Plan of Action to Combat Transnational Crime) โดยกำหนดความร่วมมือในด้านการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติทั้งหมด 8 ด้าน โดยเรื่องการลักลอบค้ายาเสพติดเป็น 1 ใน 8 ความร่วมมือนั้น และไทยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

(Lead Shepherd) ด้านการปราบปรามยาเสพติด โดยมีสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นหน่วยงานหลัก และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานสนับสนุน

- การประชุมผู้อำนวยการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง หัวหน้ากรมการกงสุลของกระทรวงการต่างประเทศ (ASEAN Directors of Immigration Departments and Heads of Consular Affairs Divisions on the Ministries of Foreign Affairs – DGCIM) ซึ่งเป็นการประชุมประสานงานหน่วยปฏิบัติ ในด้านการต่อต้านยาเสพติด

- การประชุมประจำปีในรอบ ARF Inter-Sessional Meeting on Counter Terrorism and Transnational Crime (ARF on ISM-CTTC) เป็นการหารือและติดตามผลการดำเนินการภายใต้ ARF CTTC Work Plan โดยไทยได้รับมอบหมายให้เป็น Lead Country ด้านการต่อต้านยาเสพติด (บุษรา สุขวิบูลย์, 2559) จากสถานการณ์ยาเสพติดในอาเซียนที่ยังรุนแรงอยู่โดยเฉพาะการลักลอบผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ และการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาจากภูมิภาคอื่นโดยรวมถึงการใช้อาเซียนเป็นทางผ่านเพื่อลักลอบส่งไปยังประเทศที่สาม ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าเมื่อมีการเปิดประชาคมอาเซียน ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดอาจทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นได้เนื่องจากมีความสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวของกลุ่มบุคคล สินค้า และการท่องเที่ยวที่มีความไร้พรมแดนมากขึ้น ซึ่งต้องการความร่วมมือแก้ปัญหาระหว่างประเทศอาเซียนในเรื่องนี้อย่างจริงจัง

การใช้โอกาสจากการเกิดประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนในอันที่จะทำให้การแก้ปัญหาเสพติดในภูมิภาคบรรลุผลนั้นจำเป็นต้องอาศัยข้อผูกพันระหว่างประเทศในการกำหนดนโยบายด้านยาเสพติด ทั้งในด้านกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและมาตรการส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยในการแก้ปัญหาหนี้ ประเทศอาเซียนต้องมองปัญหาร่วมกัน แลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านวิชาการจัดการอบรมด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดร่วมกัน (พนารักษ์ ปรีดากรณ์, 2558) ทั้งนี้ทุกประเทศในอาเซียนต่างมีปัญหายาเสพติดด้วยกันทั้งสิ้น และเป็นปัญหาที่เกิดกับอาเซียนมานานแล้วด้วยเช่นกัน สังเกตได้จากการที่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร่วมแก้ปัญหาเสพติดกันมาตามลำดับ ดังนี้

1. พ.ศ. 2519 มีการประกาศปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยหลักการในการต่อต้านการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิด (ASEAN

Declaration of Principles to Combat the Abuse of Narcotic Drugs)

2. พ.ศ. 2541 มีการประกาศปฏิญญาว่าด้วยการปลอดยาเสพติดในอาเซียน พ.ศ.2563 (Joint Declaration For A Drug-Free ASEAN)

3. พ.ศ. 2543 รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนเห็นควรให้เร่งเวลาการปลอดยาเสพติดในอาเซียนจากปี พ.ศ.2563 เป็นปี พ.ศ. 2558

4. พ.ศ. 2548 มีการยกร่างแผนปฏิบัติการอาเซียนเพื่อต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด

5. พ.ศ. 2552 เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านยาเสพติดให้การรับรองแผนปฏิบัติการอาเซียนเพื่อต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด พ.ศ. 2552-2558 (ASEAN Work Plan on Combating Illicit Drug Manufacturing, Trafficking and Abuse 2009-2015)

6. พ.ศ. 2553 มีการกำหนดเกณฑ์วัดผลสำหรับการดำเนินงานการปราบปรามการผลิตและการลักลอบลำเลียงยาเสพติด ได้แก่

6.1 การจัดเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการผลิตยาเสพติด

6.2 การจัดเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบลำเลียงยาเสพติด

6.3 การจัดการลักลอบและการนำสารตั้งต้นไปใช้ในการผลิตยาเสพติด

6.4 ส่งเสริมความร่วมมือข้ามพรมแดนและการปฏิบัติการด้านการปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ (สันติพงษ์ กลัปดี, 2558) เพื่อให้การสกัดกั้นและปราบปราม ขบวนการเครือข่ายค้ายาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยทุกประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนต้องให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจัง

บทสรุป

สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในภาคเหนือตอนบน ปัจจุบันมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในประเทศเมียนมาร์ ซึ่งเมื่อปลายปี พ.ศ. 2558 ได้มีการเลือกตั้งทั่วไปในประเทศ และพรรค NLD ของนาง ออง ซาน ซูจี ชนะการเลือกตั้งครั้งนี้ ทำให้เมียนมาร์เริ่มเข้าสู่การเป็น

ประชาธิปไตยมากขึ้น หลังจากที่มีรัฐบาลแล้ว ภายใต้การนำของประธานาธิบดี ถิ่น จอ และได้เชิญผู้นำชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ เข้าเจรจาเพื่อสร้างความปรองดอง และหยุดยิง แต่มีอยู่ 2 – 3 กลุ่มที่ไม่เข้าร่วมเจรจา เนื่องจากกลุ่มเครือข่ายค้ายาเสพติดเหล่านี้เสียผลประโยชน์ทางการค้ายาเสพติด และจากการกวาดล้างยาเสพติดอย่างหนักของรัฐบาลสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ในช่วงการดำเนินงานของรัฐบาลใหม่ทำให้กลุ่มขบวนการดังกล่าวเร่งระบวยาเสพติดออกสู่ท้องตลาด ซึ่งขบวนการเครือข่ายค้ายาเสพติดมีความเชื่อมโยงกันเป็นระบบเครือข่าย มีปัจจัยและสาเหตุหลายประการที่ทำให้กลุ่มขบวนการเหล่านี้ยอมเสี่ยงกระทำผิดกฎหมาย ดังนี้

ประการแรก พื้นที่อาศัยของชาวบ้านตามแนวตะเข็บชายแดน เป็นพื้นที่ที่อำนาจรัฐเข้าควบคุมไม่ถึงจึงง่ายแก่การกระทำผิด โดยมีการลักลอบปลูกฝิ่นหรือพืชเสพติด เพื่อขายให้กับผู้เสพยาเสพติดที่มีความต้องการ และมีการพัฒนาสูตรยาเสพติดไปเรื่อยๆ เพื่อให้ได้ยาเสพติดที่มีคุณภาพและผลิตน้อยลง ประกอบกับชาวบ้านไม่มีรายได้แน่นอน ความยากจนก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งของปัญหายาเสพติดในพื้นที่

ประการที่สอง การลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้านด้วยวิธีเดินเท้าตามภูมิประเทศตามป่าเขาสูงชัน โดยใช้วิธีขนแบบกองทัพนมดขำมายังเขตไทยเข้าตามช่องทางธรรมชาติ เนื่องจากเขตรอยต่อพื้นที่ชายแดนประเทศไทย – สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ไม่มีรั้วกันและมีความยาวหลายร้อยกิโลเมตร มีเพียงด่านเจ้าหน้าที่รัฐบางจุดเท่านั้น อีก

ทั้งชายแดนมีความยาวมากเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ จึงมียาเสพติดหลุดลอดเข้ามาได้บางส่วน

ประการที่สาม ขบวนการเครือข่ายค้ายาเสพติดส่วนใหญ่มีการเชื่อมโยงกันเป็นระบบเครือข่าย เป็นญาติพี่น้องกันทั้งในประเทศไทยและสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ โดยกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดดังกล่าว มักใช้หมู่บ้านชาวเขาเผ่าเดียวกับตนเป็นแหล่งพักยาเสพติด เช่น กลุ่มอาข่า กลุ่มมูเซอ และกลุ่มม้ง เป็นต้น กลุ่มเหล่านี้มีความชำนาญเส้นทางเดินป่าในเวลากลางคืนเพื่อหลบเลี่ยงเจ้าหน้าที่และเมื่อลำเลียงยาเสพติดมาจากแหล่งผลิตมายังแหล่งพักตามแนวชายแดนแล้ว จะมีคนอีกกลุ่มลำเลียงเข้าสู่พื้นที่ในเมือง โดยมีวิธีการอำพรางเจ้าหน้าที่ที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งซุกซ่อนในร่างกาย ดัดแปลงรถ หรือบรรทุกปะปนไปกับพืชผลทางการเกษตร

ประการสุดท้าย เจ้าหน้าที่ถูกซื้อตัวจากกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด โดยมีการอำนวยความสะดวกตามเส้นทางลักลอบลำเลียงยาเสพติด ซึ่งเป็นความอภัยของวงการราชการไทยอย่างมาก เจ้าหน้าที่รัฐที่รับใช้ประชาชน รักษาความสงบเรียบร้อยและบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่เป็นสุขแต่ตนเองกลับมาทุจริตเสียเอง ในขณะเดียวกัน กำลังของเจ้าหน้าที่ที่รักษาพื้นที่ตามแนวชายแดนมีจำนวนน้อย อาวุธยุทโธปกรณ์ก็ไม่ทันสมัย หากมีการปะทะต่อสู้กันอาจเกิดการสูญเสียบาดเจ็บล้มตาย จึงทำให้การป้องกันและปราบปรามปัญหายาเสพติดไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมการปกครอง (มปป.). *มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร*. กระทรวงมหาดไทย คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 306/2553เรื่อง ปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็ง ชนยาเสพติดยั่งยืน ภายใต้ ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน ระยะที่ 3 (พฤศจิกายน 2553 – กันยายน 2554), 28 กุมภาพันธ์ 2554 ใน http://drug.chiangmaipoc.net/info_news/show_news.php?news_id=00012.>(4 July 2011)
- [2] บุขรา สุขวิบูลย์. (2559). *ความร่วมมือของประเทศสมาชิกอาเซียนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด*. ใน<http://contentcenter.prd.go.th/contentviewfullpage.aspx?folder>
- [3] พนารัช ปรีดากรณ์. (2558). *การรับมือกับปัญหายาเสพติดภายใต้ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน*. กรมประชาสัมพันธ์ ส่วนอาเซียน ใน <http://thailand.prd.go.th/1700/>
- [4] ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ. (2559). *เอกสารประกอบการประชุมประจำเดือน*. เชียงใหม่. (อัครา).

- [5] สันติพจน์ กลับดี. (2558). *ปัญหายาเสพติดในประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน*. กรมประชาสัมพันธ์ ส่วนอาเซียน ใน http://thailand.prd.go.th/1700/ewt/asean thai/ewt_news.
- [6] สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2558). *แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558 – 2562*. กรุงเทพฯ : สำนักยุทธศาสตร์.
- [7] สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5. (2558). *แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัด เชียงรายระยะ 5 ปี พ.ศ.2558 – 2562*. เชียงใหม่ : สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5.
- [8] Busara Sukwiboon. (2016). *Cooperation of ASEAN Member Countries in Solving Drug Problems*. in <http://contentcenter.prd.go.th/contentviewfullpage.aspx?folder>
- [9] Department of Provincial Administration (M.O.A.). *Standards for management of water resources for agriculture. Ministry of Interior Order of the Prime Minister's Office No. 306/2010 on Action for Strong Thailand Winning Sustainable Drugs under Strategic 5 Defense Fence Phase 3 (November 2010 – September 2011)*.
- [10] Northern Border Drug Prevention and Suppression Operations Center. (2016). *Documents supporting the monthly meeting*. Chiang Mai. (Copy).
- [11] Office of Narcotics Prevention and Suppression Region 5 (2015). *Strategic Plan for Drug Prevention and Solution, Chiang Rai Province, Phase 5, 2015-2019*. Chiang Mai : Narcotics Prevention and Suppression Agency, Region 5.
- [12] Office of the Narcotics Control Board. (2015). *Strategic Plan for Drug Prevention and Solution 2015-2019*. Bangkok: Strategic Office.
- [13] Panarat Preedakorn. (2015). *Coping with the drug problem under the ASEAN political and security community*. Department of Public Relations, ASEAN Section at http://thailand.prd.go.th/1700/ewt/asean thai/ewt_news.php?nid=4203&filename=index
- [14] Santipote Klapdee (2015). *Drug problem in ASEAN social and cultural community*. Department of Public Relations, ASEAN section at http://thailand.prd.go.th/1700/ewt/asean thai/ewt_news.

การถ่ายทอดสังคมในการทำงานสู่การเป็นนวัตกรรม

WORK SOCIALIZATION TOWARD INNOVATOR

นิตยา สุภาภรณ์^{1*}

NITTAYA SUPAPHON^{1*}

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดสังคมในการทำงานไปสู่การเป็นนวัตกรรม ซึ่งมีช่วงที่สำคัญ คือ 1) ช่วงระยะเวลาก่อนเข้าสู่อาชีพ โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดคือสถาบันครอบครัว มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูและสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นพื้นฐานสู่การสร้างนวัตกรรม รองลงมาคือสถาบันการศึกษาซึ่งมีบทบาทในการถ่ายทอดสังคมในการทำงานที่จะผลิตคนให้สามารถสร้างนวัตกรรมได้ และ 2) ระยะเวลาก่อนดำรงอาชีพ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดสังคมในการทำงานสู่การเป็นนวัตกรรม คือ กลุ่มงาน ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน และการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่ส่งเสริมให้มีการสร้างนวัตกรรม นอกจากนี้การถ่ายทอดแบบไม่เป็นทางการจะสามารถสร้างนวัตกรรมได้นั้นปัจจัยสำคัญ คือ แนวทางในการถ่ายทอดสังคมในการทำงานเริ่มตั้งแต่ระยะเวลาก่อนเข้าสู่อาชีพ องค์การจะต้องมีวิธีการคัดเลือกเพื่อให้ได้ทรัพยากรบุคคลที่สามารถสร้างนวัตกรรมได้ และที่สำคัญเมื่อได้พนักงานเข้ามาทำงานในองค์กรแล้ว องค์กรต้องมีแนวทางเพื่อการถ่ายทอดสังคมในการทำงานเพื่อให้พนักงานสามารถสร้างนวัตกรรมได้ โดยจะต้องคำนึงถึงตัวแทนในการถ่ายทอด เนื้อหาในการถ่ายทอด และวิธีการในการถ่ายทอดที่เหมาะสมในแต่ละบริบทขององค์กรเพื่อให้สามารถพัฒนาพนักงานให้สร้างนวัตกรรมได้ ซึ่งบทความวิชาการนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับองค์กรในการถ่ายทอดสังคมในการทำงานเพื่อพัฒนาพนักงานให้สามารถสร้างนวัตกรรมให้แก่องค์กรได้ รวมทั้งเป็นแนวทางเพื่อนำไปวิจัยในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ : การถ่ายทอดสังคมในการทำงาน ; นวัตกรรม

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, Lecturer, Faculty of Business Administration, Rajapruk University.

* Corresponding Author, Email: nisupa@rpu.ac.th

Received: Mar 16, 2022, Revised: Jun 01, 2022, Accepted: Jun 01, 2022

ABSTRACT

This article has an objective to educate about work socialization toward innovator. There are important periods which are 1) preparation time before entering the profession. Family institution has an important role in nurturing and creating an atmosphere of creativity which is the basis for creating innovator. Followed by educational institutions, which play a role in work socialization that will develop workforce to be able to create innovator; and 2) working and beyond period, who play an important role in work socialization towards innovator are work groups, which are colleagues, supervisors, and advocacy of organizational culture that encourages the creation of innovation. In addition, informal transfer can create innovator, the key factor is the way to transfer social norm in the workplace, starting from the period prior entering the work profession. The organization must have a selection method for obtaining human resources that can create innovation. Furthermore, when employees have come to work in the organization, the organization must have guidelines for work socialization so that employees can create innovation. Agent in the broadcast must be predetermine when broadcasting content and methods of transfer that are appropriate in each context of the organization so that employees can be developed to create innovator. This research will provide usefulness for organizations in the social transfer in the workplace to develop employees, who would be able to create innovation to the organization. This research serves as a guideline for further research in the future.

Keywords: Work Socialization ; Innovator

บทนำ

การถ่ายทอดสังคม (Socialization) คือ กระบวนการที่บุคคลได้รับความรู้ ทักษะ และการแสดงออกจะมากหรือน้อยตามสังคมนั้น ๆ หรือตามที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถเป็นสมาชิกของสังคมได้ (Brim, 1966 อ้างถึงใน Lee et al., 2016) สอดคล้องกับ Van Maanen and Schein (1979) และ Waldeck and Myers (2008) กล่าวว่า การถ่ายทอดสังคมคือ กระบวนการเรียนรู้ของบุคคลเกี่ยวกับบรรทัดฐานทางสังคม ค่านิยมทางสังคม และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่สังคมกำหนดผ่านการเรียนรู้และปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสังคมในฐานะของสมาชิกที่ดีของสังคมที่จะช่วยสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับสังคมหรือองค์กร โดยการถ่ายทอดสังคมนั้นถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับปฐมภูมิ (Primary socialization) และระดับทุติยภูมิ (Secondary socialization) โดยระดับปฐมภูมิเป็นการถ่ายทอดสังคมภายในครอบครัวเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อสร้างบุคลิกภาพพื้นฐาน และระดับทุติยภูมิเป็นการถ่ายทอดทางสังคมเพื่อให้บุคคลมีความรู้ ความชำนาญ

เป็นพิเศษเฉพาะอย่างตามความต้องการของสถาบันทางสังคม เป็นการฝึกอบรมบทบาทของบุคคล ซึ่ง ฐาศุภกร จันประเสริฐ และ ณัฐพงษ์ ธรรมรักษาสี (2558) กล่าวว่า การถ่ายทอดสังคมนั้นมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างและการเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนไปสู่วัยทำงาน และถือได้ว่าเป็นการพัฒนาการถ่ายทอดสังคมการทำงานของบุคคลก่อนเข้าสู่ชีวิตการทำงาน

การถ่ายทอดสังคมในการทำงาน (Work Socialization) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะนำความสำเร็จมาสู่องค์กร และบุคคลผู้เป็นสมาชิกขององค์กร เป็นกระบวนการที่บุคคลได้รับความรู้ ทักษะ วัฒนธรรม และบทบาทที่จะเป็นสมาชิกขององค์กร (Fisher, 1986; Klein and Weaver, 2000; Van Maanen and Schein, 1979) รวมถึงการเรียนรู้และการปรับกระบวนการทำงานตามบทบาทของแต่ละคนภายในองค์กร (Schein, 1971) ซึ่งถ้าจะมองไปถึงความสำเร็จของการถ่ายทอดสังคมในองค์กร จะหมายถึง การที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลลัพธ์ในการทำงานของบุคคล เช่น ผลงาน ความพึงพอใจในการทำงาน การมีส่วนร่วมในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กร (Allen and Meyer, 1990, Feldman, 1981; Fisher, 1986) เป็นต้น

มุมมองของการถ่ายทอดสังคมในการทำงานเพื่อพัฒนาบุคลากรให้สามารถสร้างนวัตกรรมให้แก่องค์กรได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ เนื้อหา และวิธีการในการถ่ายทอดที่ดี เพื่อที่สามารถต่อยอดหรือสามารถสร้างนวัตกรรมได้ ทั้งนี้เนื่องจากนวัตกรรมสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ดังที่ Krause (2004) กล่าวว่า สิ่งหนึ่งที่ภาคธุรกิจทั้งภายในประเทศ หรือต่างประเทศ นิยมใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน คือ การสร้างนวัตกรรมองค์กร และการให้ความสำคัญต่อการนำนวัตกรรมล่าสุดเข้าสู่ตลาดก่อนคู่แข่ง สอดคล้องกับ Seeloum (2002 อ้างถึงใน ตรีทิพย์ บุญเยี่ยม, 2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมและผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัทมหาชนที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย จำนวน 22 บริษัท พบว่า นวัตกรรมองค์กร (Organizational Innovation) ทำให้อัตราผลตอบแทนของการลงทุน (Return On Investment) เพิ่มขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Drucker (1991) กล่าวว่า นวัตกรรมสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับองค์กรทุกประเภททั้งภาครัฐและภาคธุรกิจ ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้ดีขึ้นกว่าเดิม และสามารถพัฒนาการสื่อสารได้รวดเร็ว และไร้พรมแดน มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการองค์กรในทุกภาคส่วน รูปแบบการแข่งขันทางธุรกิจที่เน้นกลยุทธ์ด้านราคา และปริมาณการขายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถใช้ได้ ธุรกิจจะต้องสามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อให้สินค้ามีคุณภาพสูงและมีความแตกต่าง

ในยุค Thailand 4.0 ที่รัฐบาลมุ่งหวังให้การพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่ก้าวพ้น 3 กับดัก คือ 1) กับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) 2) กับดักความเหลื่อมล้ำ (Inequality Trap) และ 3) กับดัก ความไม่สมดุลของการพัฒนา (Imbalance Trap) เพื่อนำประเทศมุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรมโดยการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยนวัตกรรมทางปัญญา เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งในระยะแรกจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้เป็นนวัตกรรมเป็นลำดับต้นๆ เพื่อที่จะไปสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2559) อย่างไรก็ตามองค์กรในประเทศไทยปัจจุบันยังขาดบุคลากรที่มีทักษะในการสร้างนวัตกรรม เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้เป็นนวัตกรรมเพื่อที่จะสร้างสรรค์นวัตกรรมให้กับองค์กรให้ได้ การวิจัยที่ผ่านมาพบว่าการถ่ายทอดสังคมในการทำงาน เช่น การแบ่งปันความรู้ระหว่างเพื่อนร่วมงานส่งผลต่อการมีพฤติกรรม

ในการสร้างนวัตกรรม หรือทำให้บุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมให้กับองค์กรได้ (İşık et al., 2021)

สำหรับการถ่ายทอดสังคมในการทำงาน หากจะถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานเพื่อให้สมาชิกขององค์กรไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชนหรือภาครัฐสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมได้นั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ บทความเรื่องนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดสังคมในการทำงานไปสู่การเป็นนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นการเป็นตัวแทนในการถ่ายทอด (Agent) เนื้อหา (Content) และวิธีการถ่ายทอด (Tactic) เพื่อให้เป็นข้อมูลสำหรับองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่สนใจศึกษาพัฒนาการถ่ายทอดสังคมในการทำงานสู่การเป็นนวัตกรรมเพื่อสร้างนวัตกรรมให้กับองค์กรทั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมซึ่งองค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนหากมีบุคลากรที่สามารถสร้างนวัตกรรมได้ก็จะทำให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้เพราะยุคปัจจุบันแข่งขันกันด้วยนวัตกรรม

แนวคิดการถ่ายทอดสังคมในการทำงาน (Work Socialization Concept)

การถ่ายทอดสังคมในการทำงาน (Work Socialization) เป็นกระบวนการของการถ่ายทอดความรู้ในวัยผู้ใหญ่เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้ และทักษะในการอาชีพนั้น ๆ รวมทั้งมีบุคลิกภาพตามบทบาทในการทำงาน มีเอกลักษณ์ และความยึดมั่นผูกพันในอาชีพ กระบวนการนี้รวมถึงการที่บุคคลซึมซับวัฒนธรรมของอาชีพ ค่านิยม บรรทัดฐาน และจริยธรรมอาชีพของตน รวมทั้งยกเลิกลักษณะบางอย่างทางสังคมที่มีอยู่เดิม และเกิดลักษณะบางอย่างทางสังคมที่ถูกยึดถือโดยสมาชิกในอาชีพนั้น ๆ (Stryker, 1978) โดยการถ่ายทอดดังกล่าวจะเกิดขึ้นในการกระทำระหว่างกันหรือปะทะสังสรรค์กับสถานการณ์และบุคคลที่ได้พบได้ทำงานร่วมกันอยู่ตลอดเวลา ได้แก่ การอบรมถ่ายทอดภายในองค์กร อาจมาจากผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายหรือกลุ่มงาน ทีมงานหรือผู้ร่วมงาน อย่างเป็นทางการและจากสังคมภายนอกองค์กรอย่างไม่เป็นทางการ (Feldman, 1981, 1999 อ้างถึงใน วิริติ ปานศิลา, 2542) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดสังคมในการทำงาน พบว่ามีการแบ่งช่วงเวลาของการอธิบายปรากฏการณ์ที่แตกต่างกันออกไป แต่มีประเด็นที่สอดคล้องและคล้ายคลึงกันอยู่หลายประการ ดังนี้

ตารางที่ 1 แนวคิดการถ่ายทอดสังคมในการทำงาน

Donald Edwin Super (1975)	Katz and Kahn (1978)	Deaux and Wrightsman (1988)	Donald Edwin Super (1990)	Champoux (2000)
1) ระยะเจริญเติบโต 2) ระยะสำรวจ 3) ระยะเริ่มต้นประกอบอาชีพ 4) ระยะความมั่นคงในอาชีพ 5) ระยะประสิทธิภาพ	1) การถ่ายทอดสังคมในระยะแรก 2) การถ่ายทอดล่วงหน้า 3) การถ่ายทอดเพื่อเข้าสู่สมาชิกขององค์การในสังคม	1) การถ่ายทอดสังคมในระยะแรก 2) ขั้นบรรจุเข้าทำงาน 3) ขั้นเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ของสมาชิกใหม่ 4) ขั้นยอมรับ 5) ขั้นดำรงรักษา 6) ขั้นหันเห 7) ขั้นทบทวน 8) ขั้นออกจากองค์การ 9) ขั้นจดจำความหลัง	1) เจริญเติบโต 2) ระยะสำรวจ 3) ระยะการคงตัวของอาชีพ 4) ระยะรักษาความมั่นคงในอาชีพ 5) ระยะเสื่อมถอย	1) ขั้นการเลือกหรือการถ่ายทอดสังคมล่วงหน้า 2) ขั้นการเข้างานหรือเผชิญงานใหม่ 3) ขั้นเปลี่ยนเป็นสมาชิกองค์การ

จากตารางที่ 1 แนวคิดการถ่ายทอดสังคมในการทำงาน ผู้เขียนเห็นว่าการถ่ายทอดสามารถแบ่งช่วงการถ่ายทอดสังคมในการทำงานออกเป็น 2 ช่วงหลัก ๆ คือ ระยะเวลาก่อนเข้าสู่อาชีพ และระยะเวลาดำรงอาชีพ

ช่วงที่ 1 ระยะเวลาก่อนเข้าสู่อาชีพ

ช่วงระยะเวลาก่อนเข้าสู่อาชีพ มีทฤษฎีของ Super (1975, 1990) คือระยะเวลาเจริญเติบโต และระยะเวลารวบรวม โดยระยะเวลาเจริญเติบโตเป็นช่วงที่สร้างสมเจตคติ และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างโน้ตทัศน์หรือภาพที่มีต่อตนเอง ส่วนระยะเวลารวบรวมเป็นระยะเวลาที่มองหาอาชีพ เพื่อค้นหาลักษณะที่ตรงกับความต้องการขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมที่จะตัดอาชีพเพื่อค้นหาลักษณะที่เป็นไปได้ออกไป สอดคล้องกับ Katz and Kahn (1978) ในช่วงการถ่ายทอดสังคมระยะแรก (Early Socialization) ซึ่งเป็นการถ่ายทอดในวัยเด็กภายในครอบครัวเพื่อเข้าสู่อาชีพ และระยะเวลาที่สองการถ่ายทอดล่วงหน้า (Anticipation Socialization) เป็นการถ่ายทอดความรู้ บรรทัดฐาน และคุณค่าภายในระบบการศึกษา และเป็นการเตรียมสมาชิกเพื่อเข้าสู่สมาชิกขององค์การ สอดคล้องกับ Champoux (2000) ในขั้นการเลือกหรือการถ่ายทอดสังคมล่วงหน้า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Deaux and Wrightsman (1988) ในช่วงการถ่ายทอดสังคมในระยะแรก ช่วงปลายของระยะนี้จะเริ่มเรียนรู้ในโลกอาชีพและสั่งสมประสบการณ์เพื่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ตัวแทนสำคัญในการถ่ายทอดสังคมในช่วงนี้ ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน สื่อ (Media) และกลุ่มเพื่อน (Peer) Smelser (1998, อ้างถึงใน งามตา วณิชานนท์, 2545) กล่าวว่าการศึกษาเรียนรู้ทักษะและเจตคติที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคมของคนจะพัฒนาบุคลิกของตน จากการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นในสังคม คนจึงกลายเป็นสมาชิกของวัฒนธรรมของเขาโดยผ่านทางอิทธิพลของพ่อแม่ ครู เพื่อน และตัวแทนอื่น ๆ มีตัวอย่างงานวิจัยหลายเรื่องชี้ให้เห็นว่าครอบครัวและสถาบันทางการศึกษามีความสำคัญต่อการถ่ายทอดสังคมในการทำงานในระยะก่อนดำรงอาชีพ เช่น 1) วลัยกร รุจิขจร (2558) ศึกษาแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้เป็นมัลติเทคกัลดิจิทัล : กรณีศึกษามัลติเทคกัลดิจิทัลในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวมีผลต่อการก้าวเข้าสู่อาชีพมัลติเทคกัลดิจิทัล โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครอบครัวมัลติเทคกัลดิจิทัลดำเนินการเป็นกรณีศึกษาก่อให้เกิดความรักและความผูกพันกับวัดและวัง นอกจากนี้สถาบันการศึกษาก็เช่นเดียวกันมีบทบาทสำคัญมากต่อการเข้าสู่อาชีพมัลติเทคกัลดิจิทัลโดยมีบทบาทในการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ทักษะการพูด รวมถึงพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับอาชีพมัลติเทคกัลดิจิทัล ซึ่งถือว่าเป็นเนื้อหาที่ใช้ในการถ่ายทอดของอาชีพมัลติเทคกัลดิจิทัล 2) ภาณุภา แฉ่มดอน (2551) ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเข้าสู่อาชีพและสภาพการทำงานของผู้รับงานไปทำที่บ้าน พบว่ากระบวนการเข้าสู่อาชีพในกิจการตัดเย็บเสื้อผ้าเกิดจากการแนะนำของญาติพี่น้องเพื่อนคนรู้จักและยังเกิดจากการที่สมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพเย็บผ้าอยู่ก่อน ซึ่งเนื้อหาการถ่ายทอดในช่องก่อน

เข้าสู่อาชีพนั้นส่วนใหญ่พบว่าอยู่ในช่วงของการศึกษาในสถาบันการศึกษาโดยเน้นเนื้อหาหลัก ๆ อย่างด้านความรู้พื้นฐาน และทักษะในสาขาวิชาชีพที่เรียน เทียบเคียงได้กับแนวคิดของ Chao et al. (1994) ซึ่งตัวแทนเหล่านี้ เช่น พ่อแม่ ครู เพื่อน รวมถึงสื่อต่าง ๆ ที่สนใจ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ในช่วงก่อนเข้าสู่อาชีพอีกด้วย ดังผลการวิจัยของ วรวิทย์ มัสพันธ์ (2556) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว เพื่อน โรงเรียน และการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลใช้หลักเหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

จะเห็นได้ว่าเนื้อหาในช่วงระยะเวลาก่อนเข้าสู่อาชีพหลักๆ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในการอ่านออกเขียนได้ ทักษะการสื่อสาร ความรู้พื้นฐานในแต่ละสาขาอาชีพ และทักษะในสาขาวิชาชีพ

ช่วงที่ 2 ขั้นระยะดำรงอาชีพ

ระยะเวลาการดำรงอาชีพนั้นสามารถแบ่งเป็นช่วงย่อย ๆ ได้ 3 ช่วง คือ ช่วงระยะเวลาเริ่มต้นประกอบอาชีพ ช่วงระยะเวลาความมั่นคงในอาชีพ และช่วงระยะเวลาลเสื่อมถอย โดย

2.1 ช่วงระยะเริ่มต้นประกอบอาชีพ

ช่วงระยะเวลาเริ่มต้นประกอบอาชีพเป็นช่วงที่บุคคลเริ่มเข้าสู่อาชีพด้วยการบรรจุเข้าทำงาน (Entry) (Deaux and Wrightsman, 1988) ในขั้นนี้ Super (1975) เรียกว่าระยะเวลาการเริ่มต้นประกอบอาชีพ และระยะเวลาการคงตัวของอาชีพ (Establishment) (Super,1990) เป็นช่วงที่บุคคลจะต้องมีการเรียนรู้เพื่อเข้าไปสู่การเป็นสมาชิกขององค์การ (Katz and Kahn,1978; Champoux, 2000)) โดยเนื้อหาในการถ่ายทอดอาชีพ องค์การจะเตรียมการฝึกและอบรมเพื่อบุคคลยอมรับในกฎ กติกา ระเบียบ วินัย ตลอดจนเป้าหมายขององค์การจนทำให้สมาชิกขององค์การผู้นั้นยอมรับองค์การและแสดงตนเป็นฝ่ายองค์การ ในช่วงนี้จะมีการปรับตัวเพื่อผสมผสานมโนทัศน์ที่มีต่อตนเองกับการพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพ และอาจมีการปรับเปลี่ยนไปสู่อาชีพอื่นหากพบว่าอาชีพที่ดำรงอยู่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

2.2 ระยะความมั่นคงของอาชีพ

ช่วงระยะความมั่นคงของอาชีพ มีทฤษฎีของ Super (1975) ระยะเวลาคงในอาชีพ และระยะเวลารักษาความมั่นคงในอาชีพ (Maintenance) (Allen and Meyer,1990) เป็นช่วงชีวิตที่มีความมั่นคงและแสวงหาความก้าวหน้าในการทำงานเป็นช่วงต่อเนื่องจากการสร้างฐานะให้ตนเอง สอดคล้องกับ Deaux and Wrightsman (1988) ขั้นยอมรับ(Acceptance) และขั้นดำรงรักษา (Maintenance)

2.3 ระยะเวลาลเสื่อมถอย

ช่วงระยะเวลาลเสื่อมถอย มีทฤษฎีของ Super (1990) กล่าวว่าระยะเวลาลเสื่อมถอย (Decline) เป็นช่วงเกษียณหรือก่อนเกษียณอายุ ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของการทำงาน บุคคลในวัยนี้มักทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย เพื่อรักษาดำรงตำแหน่งไว้มากกว่าการทุ่มเทเพื่อการสร้างสรรค สอดคล้องกับ Deaux and Wrightsman (1988) กล่าวถึงขั้นหันเห ขั้นทบทวน ขึ้นออกจากองค์การ

ในช่วงระยะการดำรงอาชีพมีตัวแทนสำคัญ คือ เพื่อนร่วมงาน ลูกน้อง และหัวหน้างาน ซึ่งเทียบเคียงได้กับผลการศึกษาของ วัลลภ รุจิขจร (2558) ศึกษารูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความเป็นมัคคุเทศก์วัดวัง : กรณีศึกษามัคคุเทศก์วัดวังในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าในช่วงระยะเวลาการดำรงอาชีพตัวแทนที่ ถ่ายทอดที่สำคัญคือ เพื่อนร่วมงาน รุ่นพี่ และหัวหน้างาน และผลการศึกษาของ วิรติ ปานศิลา (2542) พบว่าเพื่อนร่วมงานในวงการสาธารณสุขด้วยกันมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานรวมถึงหัวหน้างานมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดงาน โดยเนื้อหาที่ได้รับการถ่ายทอดในช่วงนี้ยังคงเป็นเรื่องของความรู้พื้นฐาน และทักษะในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาเกี่ยวกับการถ่ายทอดสังคมในการทำงานที่ส่งผลให้เกิดการสร้างนวัตกรรมนั้น ผลการศึกษาของ Nemati (2015) ศึกษาการถ่ายทอดสังคมองค์การ ทูทางจิตวิทยา การแบ่งปันความรู้ และความไว้วางใจกับแนวโน้มในการเกิดนวัตกรรมของพนักงาน พบว่าการถ่ายทอดสังคมในองค์การมีผลกระทบโดยตรงเชิงบวกระหว่างทุนทางจิตวิทยา ความไว้วางใจ การแบ่งปันความรู้ กับแนวโน้มที่สร้างสรรค์นวัตกรรม

นอกจากนี้สิ่งสำคัญอีกประการในการถ่ายทอดสังคมในการทำงานสู่การเป็นนวัตกรรม เพื่อให้การถ่ายทอดบรรลุ

ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือจะมีวิธีการหรือกลวิธีอย่างไรในการถ่ายทอดสังคมในการทำงาน

กลวิธีในการถ่ายทอดสังคมในการทำงาน

กลวิธีที่ดีที่สุดแบบหนึ่งคือรูปแบบของทฤษฎีการพัฒนาของการถ่ายทอดสังคมของ Van Maanen and Schein (1979) ซึ่งกล่าวว่ากลวิธีในการถ่ายทอดสังคมคือ “วิธีการฝึกประสบการณ์ของบุคคลให้มีการเปลี่ยนแปลงจากบทบาทหนึ่งไปสู่อะไรโดยบุคคลอื่นในองค์กร” ซึ่ง Van Maanen and Schein (1979) แบ่งกลวิธีในการถ่ายทอดสังคมในการทำงานออกเป็น 12 วิธีการ ดังนี้

1. การถ่ายทอดสังคมแบบเป็นกลุ่ม (Collective Socialization Tactic) โดยแบบกลุ่มเป็นแบบองค์การจัดประสบการณ์ให้พนักงานใหม่ได้เรียนรู้แบบเดียวกันพร้อมกันเป็นกลุ่ม เช่น การจัดปฐมนิเทศพนักงานใหม่เป็นกลุ่ม การจัดอบรมทางด้านการวิจัยให้กลุ่มอาจารย์ และการอบรมทีมขาย เป็นต้น
2. การถ่ายทอดสังคมแบบรายบุคคล (Individual Socialization Tactic) องค์การจัดประสบการณ์ให้พนักงานใหม่ได้เรียนรู้แบบเดียว ๆ โดยแยกออกจากคนอื่น ๆ ในองค์กร เช่น การฝึกงานเป็นรายบุคคล การปฐมนิเทศเป็นรายบุคคล และการสอนงานเป็นรายบุคคล
3. การถ่ายทอดแบบเป็นทางการ (Formal Socialization Tactic) องค์การแยกจัดประสบการณ์ให้พนักงานใหม่ได้เรียนรู้การทำงานอย่างชัดเจนอย่างเป็นทางการ
4. การถ่ายทอดแบบไม่เป็นทางการ (Informal Socialization Tactic) การพบปะของกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่ต่างแผนกกันอาจมีการถ่ายทอดเรื่องงานอย่างไม่เป็นทางการให้ในกลุ่มเพื่อน
5. การถ่ายทอดตามลำดับขั้นตอน (Sequential Socialization Tactic) องค์การจัดประสบการณ์ให้พนักงานใหม่เรียนรู้งานไปตามลำดับ จนกว่าจะสามารถปฏิบัติงานได้
6. การถ่ายทอดไม่เป็นลำดับขั้นตอน (Random Socialization Tactic) การจัดประสบการณ์ให้พนักงานใหม่ได้เรียนรู้ไม่เน้นความสำคัญของลำดับขั้นตอน จะจัดประสบการณ์อะไรให้ก่อนหรือหลังก็ได้
7. การถ่ายทอดแบบตารางเวลาคงที่ (Fixed Socialization Tactic) การจัดประสบการณ์ให้พนักงานโดยใช้

เวลาเป็นองค์ประกอบว่าระยะเวลาสั้นเท่าไรจึงจะจัดประสบการณ์ได้

8. การถ่ายทอดสังคมแบบที่ตารางเวลาไม่คงที่ (Variable Socialization Tactic) องค์การจัดประสบการณ์พนักงานใหม่โดยไม่กำหนดเวลาที่แน่นอน
9. การถ่ายทอดแบบมีตัวแบบ (Serial Socialization Tactic) การที่องค์การจัดประสบการณ์ให้พนักงานที่เข้าใหม่ โดยจัดผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่งที่ใกล้เคียงกับพนักงานเข้าใหม่ทำงานอย่างใกล้ชิดกับพนักงานใหม่
10. การถ่ายทอดสังคมแบบที่ไม่มีตัวแบบ (Disjunctive Socialization Tactic) องค์การเปิดโอกาสให้พนักงานใหม่ทำงานเอง โดยไม่มีผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่งที่ใกล้เคียงกับพนักงานใหม่ให้คำแนะนำและทำงานอย่างใกล้ชิดกับพนักงานใหม่
11. การถ่ายทอดสังคมแบบยอมรับลักษณะเดิม (Investiture Socialization Tactic) การที่องค์การเปิดโอกาสให้พนักงานใหม่ ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการทำงาน
12. การถ่ายทอดสังคมแบบถอดถอนลักษณะเดิม (Divestiture Socialization Tactic) พนักงานเข้าใหม่รับรู้ว่าตนเองถูกปฏิเสธคุณสมบัติที่มีอยู่ ทั้งความรู้ ความสามารถ และแนวคิดในการทำงาน โดยองค์การใส่เอกลักษณ์ซึ่งเป็นแนวคิดในการทำงานใหม่เข้าไปแทน

แนวคิดการพัฒนานวัตกรรม (Innovator Development Concept)

นวัตกรรม (Innovator) เป็นผู้สร้างนวัตกรรม โดยนวัตกรรม (Innovation) เป็นการใช้องค์ความรู้ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (เสาวณี จันทะพงษ์ และขวัญวิ ยงตันสกุล, 2559) บวกกับความพยายาม (Effort) เพื่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิม (พูลสวัสดิ์ เผ่าประพันธ์, 2557; เสาวณี จันทะพงษ์ และขวัญวิ ยงตันสกุล, 2559) ที่แตกต่างจากสินค้าของคู่แข่งในท้องตลาด (Sethi, Smith, and Park, 2001) และมีคุณค่าหรือเป็นประโยชน์ต่อลูกค้า ต่อองค์กร ต่อสังคม และประเทศชาติ (พูลสวัสดิ์ เผ่าประพันธ์, 2557) ซึ่งนวัตกรรมประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการทำงานใหม่ รูปแบบขององค์การใหม่ และการตลาดใหม่ (พูลสวัสดิ์ เผ่าประพันธ์, 2557;

เสาวณี จันทะพงษ์ และ ขวัญรวี ยงตันสกุล, 2559; Sethi, Smith, and Park, 2001)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นนวัตกรรมนั้นมีมุมมองในสองประเด็น คือ ประเด็นแรกจะต้องมีความใหม่ การสร้างใหม่หรือพัฒนาจากสิ่งเดิม และประเด็นสอง เป็นประโยชน์ หรือมี

คุณค่า ทั้งต่อลูกค้า องค์กร สังคม และประเทศชาติ โดยรูปแบบของนวัตกรรม ได้แก่ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมกระบวนการ รูปแบบขององค์กรใหม่ และการตลาดใหม่ ซึ่งผู้ที่สามารถสร้างนวัตกรรมได้จะต้องมีคุณลักษณะดังแสดงตาราง 2

ตารางที่ 2 ลักษณะของนักนวัตกรรม (Innovator)

พยัต วุฒิรงค์ (2559)	Adison (1978 อ้างถึงใน Gelb and Caldicott, 2007)	Dyer, Gregersen, and Christensen (2009).	ผู้วิจัยสรุปได้ว่า
1) ความเชี่ยวชาญในสิ่งที่ทำ (Specialty) ต้องมีการฝึกฝนร่วมกัน 2) คุณลักษณะทั่ว ๆ ไป (Generality) ต้องมี 7 สมรรถนะ คือ 1. อดทนต่อการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างและมีความยืดหยุ่น (Toughness) 2. ต้องตัดสินใจ (Decisiveness) 3. ความพยายามหาทางออกใหม่ ๆ (Problem Discovery and Solution) 4. การจัดการความเสี่ยง (Risk Management) 5. ทักษะการสื่อสาร (Communication) 6. ขอบความท้าทาย (Challenging) 7. มีระเบียบวินัยที่เป็นสากล (Interdisciplinary)	กล่าวถึงการสร้างสรรค์นวัตกรรม 5 ระบบขั้นตอนสำหรับการพัฒนาความสำเร็จของธุรกิจ ประกอบด้วย 1. มุ่งมั่นที่จะหาคำตอบ (Solution Centered Mindset) 2. ผสมผสานแนวคิดที่หลากหลายเพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่ดีกว่า (Kaleidoscopic Thinking) 3. มุ่งมั่นและให้เวลาอย่างเต็มที่ (full-spectrum engagement) 4. มีความเป็นเลิศในการสร้างความร่วมมือ (Master-Mind Collaboration) 5. สร้างมูลค่า/คุณค่าเพิ่ม (super-value creation)	1. ทักษะการเชื่อมโยงความคิด (Associating) 2. ทักษะการตั้งคำถาม (Questioning) 3. ทักษะในการสังเกต (Observing) 4. ทักษะในการสร้างเครือข่าย (Networking) 5. ทักษะในการทดลอง (Experimenting)	1. มีความเชี่ยวชาญในสิ่งที่ทำ และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม 2. ตั้งคำถาม มุ่งหาคำตอบและหาทางออก 3. สร้างเครือข่าย สร้างความร่วมมือ 4. การเชื่อมโยงและผสมผสานความคิด 5. มีทักษะในการตัดสินใจ 6. การจัดการความเสี่ยง 7. มีทักษะในการสังเกต 8. มีทักษะในการทดลอง 9. ขอบความท้าทาย 10. มีระเบียบวินัย

สิ่งเหล่านี้เป็นเนื้อหาสำคัญที่จะต้องทำการถ่ายทอดสังคมในองค์กรหรือการพัฒนาบุคลากร เพื่อมุ่งให้บุคลากรให้กลายเป็นนวัตกรรมให้สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ หรือนวัตกรรมได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นฤชา ศิริวัฒน์ (2556) ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นนวัตกรรม ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาที่จำเป็นที่จะพัฒนาบุคลากรให้เป็นนวัตกรรมได้นั้น

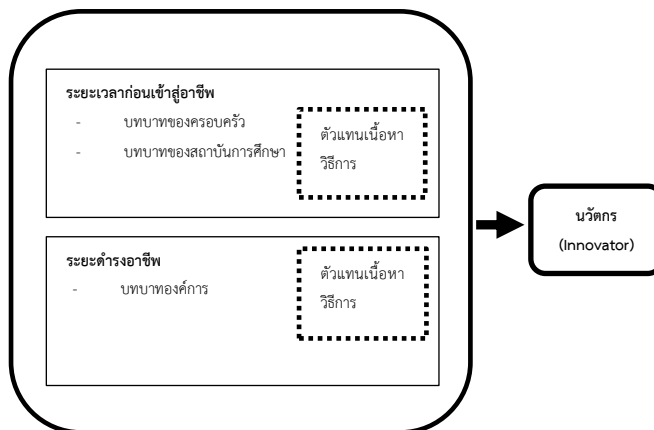
ประกอบด้วย 1) การคิดนอกกรอบ 2) การริเริ่มหรือทดลองสิ่งใหม่ 3) การจินตนาการ 4) กล้าทำกล้าเสี่ยง และ 5) การคิดสร้างสรรค์ โดยต้องทำการจำแนกลำดับการเรียนรู้ตามความยาก-ง่ายของลำดับเนื้อหา ก่อน-หลัง ตามระดับสมรรถนะตั้งแต่ระดับเริ่มต้น ระดับทักษะทางเทคนิค ระดับประยุกต์ใช้ ระดับเชี่ยวชาญ และระดับเชี่ยวชาญพิเศษ โดยปัจจัยสำคัญที่จะสร้าง

บุคคลากรให้เป็นนวัตกรรมได้นั้นปัจจัยหนึ่งคือการถ่ายทอดสังคมในการทำงาน เช่นการแบ่งปันความรู้ระหว่างเพื่อนร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชา (Işık et al., 2021) ซึ่งจะทำให้พนักงานมีพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมหรือเป็นนวัตกรรมได้ (Kim and Koo, 2017)

อย่างไรก็ตามการที่จะเกิดนวัตกรรม (Innovator) ขึ้นนั้นยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกหลายปัจจัย ดังผลการวิจัยของตรีทิพ บุญแย้ม (2554) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสร้างนวัตกรรมระดับบุคคล และระดับกลุ่มงานเพื่อสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ในบริษัทเอกชนไทย พบว่าปัจจัยด้านเครือข่าย มีผลต่อการสร้างนวัตกรรม นอกจากนี้ยังพบว่าการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การ พฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในกลุ่มงาน และบรรยากาศส่งเสริมในกลุ่มงาน มีผลต่อการสร้างนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ Mathisen and Einarsen (2004) พบว่า สิ่งแวดล้อมในการทำงาน (Work Environment) มีส่วนช่วยสร้างความคิดสร้างสรรค์และนิยมนวัตกรรมของพนักงานได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของแพรววิไล จันทร์บุญ และ กล้าหาญ ณ น่าน (2564) ศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรและแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูการณศึกษา : สำนักงานอัยการสูงสุด เกี่ยวกับความรู้ในงานโอกาสก้าวหน้า องค์การควรสนับสนุนจัดให้มีการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน การสร้างกลุ่มงานเพื่อให้มีความก้าวหน้าในสายอาชีพ เพื่อเติบโตในสายงานที่ปฏิบัติงานต่อไป

จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมผู้เขียนจึงได้สรุปเป็นภาพแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อเตรียมบุคลากรที่จะเข้าสู่สถานประกอบการหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีคุณลักษณะที่สามารถสร้างนวัตกรรมได้หรือเป็นนวัตกรรม คือ มีความเชี่ยวชาญในสิ่งที่ทำและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร สามารถแก้ไขปัญหาได้ มีความสามารถในการสร้างเครือข่าย และสร้างความร่วมมือ เชื่อมโยงและผสมผสานความคิดได้ มีทักษะในการตัดสินใจ มีความสามารถในการจัดการความเสี่ยง มีทักษะในการสังเกต มีทักษะในการทดลอง ชอบความท้าทาย และมีระเบียบวินัยสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องมีการเตรียมตั้งแต่ช่วงก่อนเริ่มอาชีพ หรือเรียกว่าระยะเวลาก่อนเข้าสู่อาชีพ โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญเป็นครอบครัว และสถาบันการศึกษา มีตัวแทนการถ่ายทอดเป็นสมาชิกในครอบครัว กลุ่มเพื่อน และครู มีเนื้อหาในการถ่ายทอดแตกต่างกันไปตามอาชีพที่สนใจ และ

วิธีการถ่ายทอดทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และในระยะต่อมาคือเมื่อบุคคลเข้าไปอยู่ในองค์กรแล้วระยะนี้เรียกว่าระยะดำรงอาชีพเป็นช่วงระยะเวลาที่มีความสำคัญและท้าทายสำหรับองค์กรที่จะสร้างนวัตกรรม โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญในองค์กรที่จะเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดประกอบไปด้วยเพื่อนร่วมงาน และหัวหน้างาน โดยเนื้อหาในการถ่ายทอดจะแตกต่างกันไปตามอาชีพ สำหรับวิธีการถ่ายทอดมีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ภาพที่ 1 แนวคิดการถ่ายทอดสังคมในการทำงานสู่การเป็นนวัตกรรม

จากแนวคิดการพัฒนานวัตกรรมดังที่กล่าวมานั้น ได้มุ่งเน้นเฉพาะบทบาทสำคัญของการถ่ายทอดทางสังคมและการถ่ายทอดสังคมในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาให้คนกลายเป็นนวัตกรรม ซึ่งเป็นเพียงมุมมองหนึ่งในการเป็นเครื่องมือสำหรับองค์กรที่จะสนับสนุนให้บุคลากรกลายเป็นนวัตกรรมได้ รวมถึงเป็นเครื่องมือที่จะมองย้อนไปถึงระยะเวลาของบุคคลที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรในช่วงที่พวกเขายังเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ เพื่อเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจรับบุคคลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ดังนั้นแนวคิดของการพัฒนานวัตกรรมที่ใช้การถ่ายทอดสังคมในการทำงานเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนานวัตกรรมจึงมีข้อดีและข้อเสีย กล่าวคือ ในประเด็นของข้อดี คือใช้เป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาบุคลากรภายในองค์กรโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนานั้นหมายถึงตัวแทนขององค์กรเช่น เพื่อนร่วมงาน และหัวหน้างาน ที่จะใช้ถ่ายทอดความรู้ให้กันและกัน และการถ่ายทอดความรู้ให้กันและกันก็จะตรงจุดมุ่งหมายขององค์กร เพราะถือว่าเป็นการเรียนรู้และฝึกฝนในหน้าที่การงาน วิธีการในการถ่ายทอด และเนื้อหาในการถ่ายทอดก็จะสอดคล้องกับงาน

ส่วนประเด็นข้อเสียเนื่องจากการถ่ายทอดสังคมในการทำงานนั้น บางครั้งการได้รับมุมมองจากภายในองค์กรอาจจะมีข้อจำกัด ต่อความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของนักนวัตกรรมหรือนวัตกรรม ดังนั้นจึงต้องได้รับการฝึกฝนจากภายนอกองค์กรร่วมด้วย

บทความวิชาการนี้เป็นข้อเสนอเพื่อนำไปศึกษาต่อ เพื่อการพัฒนาบุคลากรให้เป็นนวัตกรรม โดยใช้การถ่ายทอดสังคมในการทำงานเป็นกรอบทฤษฎีซึ่งประกอบด้วยสองระยะ คือ ระยะเวลาการเข้าสู่อาชีพโดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือครอบครัว และสถาบันการศึกษา และระยะเวลาที่ดำรงอาชีพอยู่ในองค์กร ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา โดยในทั้งสองระยะจะศึกษาในรายละเอียดเกี่ยวกับตัวแทนในการถ่ายทอด เช่น บทบาทของเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา เนื้อหาของการถ่ายทอด เช่น 1) การคิดนอกกรอบ 2) การริเริ่มหรือทดลองสิ่งใหม่ 3) การจินตนาการ 4) กล้าทำกล้าเสี่ยง และ 5) การคิดสร้างสรรค์ และวิธีการถ่ายทอด เช่น ถ่ายทอดแบบกลุ่ม หรือแบบรายบุคคล แบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถกลายเป็ นนักนวัตกรรม หรือนวัตกรรมได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับองค์กร ธุรกิจต่าง ๆ ให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมได้ ทั้งนี้ การที่องค์กรสามารถพัฒนาบุคลากรให้สามารถสร้างนวัตกรรม หรือเป็นนวัตกรรมได้นั้นจะทำให้้องค์กรสามารถที่จะดำรงอยู่ รวมถึงมีความได้เปรียบทางการแข่งขันเพราะสามารถสร้าง นวัตกรรมให้กับองค์กรให้สามารถตอบสนองความต้องการ ของลูกค้าได้ เหมาะกับในยุคปัจจุบันที่มีการเกิดโรคระบาดไวรัส โควิด-19 ขึ้นทำให้องค์กรต่าง ๆ ยากลำบากในการดำเนิน ธุรกิจ ดังนั้นหากองค์กรใดสามารถสร้างนวัตกรรมให้สามารถ ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ จะทำให้องค์กรสามารถสร้างรายได้ให้องค์กรอยู่รอดและ เจริญเติบโตได้

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรนั้นหากองค์กรใดที่ต้องการ ให้พนักงานสามารถสร้างนวัตกรรมให้แก่องค์กรได้ต้องคำนึงถึง

แนวทางในการถ่ายทอดสังคมในการทำงาน เริ่มตั้งแต่ระยะก่อน เข้าสู่อาชีพ องค์กรจะต้องมีวิธีการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร เพื่อให้ได้ทรัพยากรบุคคลที่สามารถสร้างนวัตกรรมได้ และที่สำคัญเมื่อได้พนักงานเข้ามาทำงานในองค์กรแล้ว องค์กรต้องมีแนวทางเพื่อการถ่ายทอดสังคมในการทำงานเพื่อให้ พนักงานสามารถสร้างนวัตกรรมได้ โดยต้องคำนึงตัวแทนในการ ถ่ายทอดว่าใครมีหน้าที่ในการถ่ายทอด เช่น เพื่อนร่วมงาน หรือหัวหน้างาน เนื้อหาการถ่ายทอดว่ามีประเด็นเนื้อหาในการ ถ่ายทอดอย่างไรให้กับบุคลากรเพื่อที่จะให้สามารถสร้าง นวัตกรรมได้ รวมถึงวิธีการถ่ายทอดที่เหมาะสมอย่างไรที่จะทำให้ บุคลากรคนหนึ่งกลายเป็ นนักนวัตกรรมได้

บทสรุป

การถ่ายทอดสังคมในการทำงานเพื่อสร้างนวัตกรรม หรือเพื่อให้พนักงานสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมให้แก่องค์กร ได้นั้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมาผู้เขียนเห็นว่า มีช่วงสำคัญสำหรับการถ่ายทอดสังคมในการทำงานเพื่อสร้าง นวัตกรรมได้ โดยช่วงแรก ช่วงระยะก่อนเข้าสู่อาชีพ ผู้ที่มีบทบาท สำคัญในการถ่ายทอดคือสถาบันครอบครัว ซึ่งจะต้องมีการอบรม เลี้ยงดูและสร้างบรรยากาศให้บุตรเกิดความคิดสร้างสรรค์ รองมา คือสถาบันการศึกษา ซึ่งมีบทบาทในการถ่ายทอดสังคมในการ ทำงานล่วงหน้าที่จะผลิตคนให้สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ และช่วงระยะดำรงอาชีพ ผู้มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดสังคม ในการทำงานสู่การเป็นนวัตกรรม คือ กลุ่มงาน ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน หัวหน้า ลูกน้อง โดยเนื้อหาที่สำคัญคือ ด้านความรู้และทักษะใน การทำงาน ซึ่งจะต้องมีบรรยากาศการส่งเสริมในกลุ่มงาน และ การสนับสนุนวัฒนธรรมขององค์กรที่ส่งเสริมให้มีการสร้าง นวัตกรรม นอกจากนี้การถ่ายทอดแบบไม่เป็นทางการก็เป็นสิ่ง หนึ่งที่ส่งเสริมให้พนักงานสามารถสร้างนวัตกรรมให้แก่องค์กรได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] งามตา วณินทานนท์ (2545). *การถ่ายทอดสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- [2] ฐาศุภร์ จันประเสริฐ และ ญัฐพงษ์ ธรรมรักษาสีทธิ. (2558). การถ่ายทอดสังคมเชิงวิชาชีพ : กระบวนการพัฒนาสู่ความเป็น มืออาชีพในชีวิตการทำงาน. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์, (21)1, 193-205.*

- [3] ตริทิพ บุญเยี่ยม. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสร้างนวัตกรรมระดับบุคคล และระดับกลุ่มงาน เพื่อสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ในบริษัทเอกชนไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [4] นฤชา ศิริวัฒน์. (2556). รูปแบบการพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [5] พยัต ภูมิรงค์. (2559). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] พูลสวัสดิ์เผ่าประพันธ์. (2557). B2B เคล็ดลับกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรม. ค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://www.7innovationawards.com/knowledge/detail-610>.
- [7] แพรววิไล จันทร์บุญ และ กล้าหาญ ณ น่าน. (2564). การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรและแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูการณศึกษา : สำนักงานอัยการสูงสุด. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล, 7(2), 9-17.
- [8] ภาณุภา แจ่มดอน. (2551). กระบวนการเข้าสู่อาชีพและสภาพการทำงานของผู้รับงานไปทำที่บ้าน : กรณีศึกษาผู้รับงานไปทำที่บ้านในกิจการตัดเย็บเสื้อผ้าชุมชนจิตถาวรณ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- [9] วรวิทย์ มัสพันธ์. (2556). ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [10] วิรติ ปานศิลา. (2542). การถ่ายทอดสังคมในการทำงาน จิตลักษณะ และการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบล ในภาคเหนือของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [11] สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2559). สัมภาษณ์ สุวิทย์ เมษินทรีย์ Thailand 4.0. ค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2563, จาก <https://issu.com/adaybulletin/docs/adb431>.
- [12] เสาวณี จันทะพงษ์ และขวัญวิทย์ ยงตันสกุล. (2559). “นวัตกรรม”: แรงขับเคลื่อนใหม่ของเศรษฐกิจไทย. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2564, จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAadPublications/DocLib_/Article19_07_59.pdf.
- [13] Allen, N.J., & Meyer, J.P. (1990). The Measurement and Antecedents of Affective, Continuance, and Commitment to the Organization. *Journal of Occupational Psychology*, 53, 337-318.
- [14] Champoux, J. E. Z. (2000). *Organizational Behavior: Essential Tenets for a New Millennium*. Singapore: South-Western College Publishing.
- [15] Chao, G. T., O'Leary-Kelly, A. M., Wolf, S., Klein, H. J., & Gardner, P. D. (1994). Organizational socialization: Its content and consequences. *Journal of Applied Psychology*, 79(5), 730-743.
- [16] Deaux, K. & Wrightsman, L. S. (1988). *Social psychology* (5th ed). Monterey, CA: Brooks/Cole.3
- [17] Drucker, Peter F. (1991). *The Discipline of Innovation*. Innovation: Harvard Business Review Paperback. MA: Harvard Business School Publishing Division.
- [18] Dyer, J. H., Gregersen, H. B., & Christensen, C. M. (2009). The innovator's DNA. *Harvard business review*, 87(12), 60-128.
- [19] Feldman, D. C. (1981). The Multiple Socialization of Organization Members. *The Academy of Management Review*, 6(2), 309-318.
- [20] Fisher, C. D. (1986). Organizational Socialisation an Integrative Review. *Research in Personnel and Human Resources Management*, 4, 101-145.
- [21] Gelb, M. J., & Caldicott, S. M. (2007). *Innovate Like Edison: The Five-Step System for Breakthrough Business Success*: Penguin Publishing Group.
- [22] Işık, C., Aydın, E., Dogru, T., Rehman, A., Alvarado, R., Ahmad, M., & Irfan, M. (2021). The Nexus between Team Culture, Innovative Work Behaviour and Tacit Knowledge Sharing: Theory and Evidence. *Sustainability*, 13(8), 4333.

- [23] Katz, D., & Kahn, R.L. (1978). *The Social Psychology of Organizations*. New York: Wiley.
- [24] Kim, M.-S., & Koo, D.-W. (2017). Linking LMX, engagement, innovative behavior, and job performance in hotel employees. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 29(12), 3044-3062.
- [25] Klein, H.J., & Weaver, N.A. (2000). Effectiveness of an Organizational-level Orientation Training Program in The Socialization of New Hires. *Personnel Psychology, Inc.*, 53, 47-66.
- [26] Krause, D.E. (2004). Influence-based Leadership as a Determinant of The Inclination to Innovate and of Innovation-Related Behaviors: An Empirical Investigation. *Leadership Quarterly*, 15(1), 79-102.
- [27] Lee, J.; Oh, S., & Burnett, G. (2016). Organizational Socialization of Academic Librarians in the United States. *The Journal of Academic Librarianship*, 42, 382-389.
- [28] Mathisen, G, & Einarsen, S. (2004). A Review of Instruments Assessing Creative and Innovative Environment within Organizations. *Creativity Research Journal*, 119-140.
- [29] Sazabdrusgvuli, N. (2009). *Contextual and Personal Antecedents of Innovative Behavior Mediation Effect of Learning Goal Orientation on The Relationship between job Anatomy and Innovative Behavior*. Master Thesis Project. University of Twente. USA.
- [30] Schein, E. H. (1971). The Individual, the Organization, and the Career: A Conceptual Scheme. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 7(4), 401-426.
- [31] Sethi, R., Smith, D. C., & Park, C. W. (2001). Cross-Functional Product Development Teams, Creativity, and the Innovativeness of New Consumer Products. *Journal of Marketing Research*, 38, 73 - 85.
- [32] Stryker. S. (1978). *Symbolic Interaction an Approach to Family Research In Symbolic Interaction*. A Reader in Social Psychology 3rd Manis, Jenome G; & Meltzer, Bernard N.. (Eds). Boston.
- [33] Super, D. E. (1975). Career Education and Career Guidance for the Life Span and for Life Roles. *Journal of Career Education*, 2(2), 27-42.
- [34] Super, D.E. (1990). *A Life-Span, Life-Space Approach to Career Development*. In D. Brown, L. Brooks & Associates (eds.) *Career Choice and Development: Applying Contemporary Theories to Practice* (2nd ed., pp. 197-261). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- [35] Van Maanen, J., & Schein, E. H. (1979). Toward a Theory of Organizational Socialization. *Research in Organizational Behavior*, 1, 209-264.
- [36] Waldeck, J., & Myers, K. (2008). *Organizational Assimilation Theory, Research, and Implications for Multiple Areas of The Discipline: A State of The Art Review*. Inc. Lawrence Erlbaum Associates Inc.

SME CREDIT FINANCING IN COMMERCIAL BANKS TALKING CHINA MERCHANTS BANK AS AN EXAMPLE

LE LI¹ and SOMRERK KANWIVAT^{2*}

ABSTRACT

At present, China's social economy is undergoing rapid development. Under this circumstance, enterprises have also been greatly developed. Similarly, enterprises have also made important contributions to the development of the national economy. The proportion of small and medium-sized enterprises is greater than 94 % of all types of enterprises in China. China's socio-economic development has also played a role in promoting this, which cannot be ignored, and it has also allowed the government to continue to increase the degree of emphasis on SMEs. This article first introduces the concept of risk control for SMEs and commercial banks, and elaborates the current control methods for loan risk control in commercial banks, as well as the characteristics and risk types of SME credit. Then on this basis, by analyzing the actual situation of the development of SME loan business of China Merchants Bank, the problems existing in the emerging stage are mentioned. In response to these problems, combined with the actual situation, put forward targeted solutions, such as strengthening the application of big data, opening the national taxation system to commercial banks, and optimizing the approval process.

Keywords: Commercial Bank ; SME Loans ; Risk Control

INTRODUCTION

As we all know, small and medium-sized enterprises are important supporting forces for economic development and social progress, and occupy an important position in our economy. In the 40 years of reform and opening up, the private economy represented by SMEs has grown from small to large, from weak to strong, and has flourished. It has played an important role in stable growth, promotion of innovation, increase in employment, and improvement of people's livelihood. Become an important force to

promote economic and social development. The scale of small and medium-sized enterprises continues to grow and increase, and the role of small and medium-sized enterprises in active development has become increasingly apparent, which has provided more jobs and entrepreneurial opportunities for society. Whether small and medium-sized enterprises can achieve long-term sustainable development has greatly affected the overall sustainable development of the economy. However, SMEs often face a shortage of funds. must rely on the source Funds from financial institutions for use in investing or expanding investments or as working

¹ Ph.D. Candidate, School of Management, Shinawatra University, Pathum Thani, Thailand.

² Ph.D. Lecturer, School of Management, Shinawatra University, Pathum Thani, Thailand.

* Corresponding Author, Email: zakpeace7052@gmail.com

Received: Nov 02, 2021, Revised: Feb 03, 2022, Accepted: Feb 04, 2022

capital in the business by commercial bank It is an important source of funds for investors. Current business credit demand as a whole continued to increase This corresponds to the increased loan approval rate. (Boughaci, D. and Alkhawaldeh, A. A. K., 2018)

Statement of Problems

At present, the phenomenon of insufficient financing for SMEs has become an important bottleneck restricting social and economic development. Some SMEs often default. and there is even a malicious intention to default on the principal and interest of the loan. Second, there are false transactions between some SMEs, and even misappropriation of funds, resulting in SME loans. The increase in non-performing ratios has led commercial banks to fear and to take extreme measures to refuse loans to all SMEs. Third, the quality of some SME's managers is not high. (Moon and Sohn, 2010) Moreover, corporate credit consciousness is very weak, even to provide false information in order to obtain loans, and even do everything possible to avoid due loans, leading commercial banks to reduce the non-performing loan ratio and even refuse to provide loans to SMEs. In recent years, with the continuous development of the economy and the continuous deepening of financial reforms, competition among commercial banks has become increasingly fierce. (Niu, B.;Ren, J.and Li, X., 2019) In addition, in recent years, China's macroeconomic growth has slowed down, the real economy is weak, bad banks have risen, and macro-micro situations such as financial disintermediation, interest rate liberalization, and deposit financing have raised new challenges for major banks. The diversified development of the financial institution system has brought unprecedented competition and pressure to commercial banks, this paper examines local

governments' behavior in supplying industrial land at different technological intensities and its contribution to economic growth from 2007 to 2018. The results are as follows: (1) As time passed, basic industrial land (BIL) supply became increasingly agglomerated, while technology-intensive industrial land (TIL) supply gradually dispersed. (2) A TIL supply corridor could be identified in the central part of the BTH region. (3) The contribution of TIL supply to local economic growth was significantly greater than that of BIL supply. (4) There existed a 'zero-sum inter-regional linkage effect' among neighboring counties, and TIL supply made a greater contribution than BIL supply in the zero-sum game. Finally, important implications for industrial land supply and regional development policies in the BTH region are proposed. (Lin Zhou, Li Tian, Yandong Cao, Linchuan Yang., 2021)

Research purposes

1. Taking effective measures to control bank credit risk scientifically and reasonably is a problem that commercial banks and small and medium-sized enterprises need to pay attention to at this stage.
2. Improve the financing default of small and medium-sized enterprises.
3. Enhance the business capacity of financing support departments and teams of small and medium-sized enterprises.

Research Significance

1. Small and medium-sized financial organizations have obtained certain financial returns through SME financing. Under the background of the Belt and Road Initiative, local economies have developed. Each region is vigorously developing local small and medium-sized insurance companies, credit guarantee enterprises, and trust enterprises. These institutions complement banks and provide financing

for local SME financing. Through financing activities, the bank will establish corresponding control and feedback mechanisms within the bank to achieve a good interaction between the financial institution and the outside world. Through such a resource allocation model, a joint fund is formed to promote better development of the local economy.

2. To improve the lack of incentives for SME financing within banks. At present, China's commercial banks implement a credit-to-person policy. Bank credit managers have basically abandoned those risks that are higher but have higher risks. Projects with expected returns, further limiting SME loans.

3. Provide directions for practical tools for enterprises to tailor their access and investment management. In order to better promote the development of science and technology and finance, and provide accurate marketing services, combining the characteristics of regional economics and industry investment policies from investment and situations, risk mitigation, corporate team qualifications, scientific research strength, corporate finance, government support, investment and the dimensions of industry-leading technology, Establish a standardized index evaluation system with industry characteristics, focus on leading technologies, and strong operability.

Structural framework

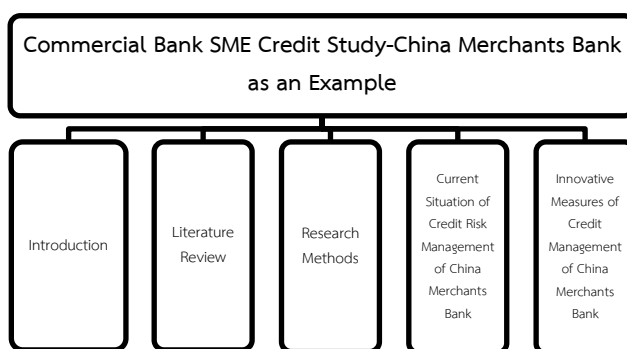
Part 1: Introduction. By introducing the difficulty of SME loans, SMEs play an important role in the Chinese market.

Part 2: reviewing a large amount of literature, summarizing the existing domestic and foreign theories on credit risk control and prevention and control.

Part 3: introduces research methods. Analyze the current status of China Merchants Bank's credit business and non-performing loans.

Part 4: analyzes the credit business of small and medium-sized enterprises and the credit of China Merchants Bank. To pave the way for the formulation of subsequent measures. According to the problems raised in the previous section and the hidden risks, corresponding countermeasures are formulated in this section.

Part 5: Analyze corresponding risk control management measures and risks of existing SME credit business. It is recommended to point out the direction for future research and development trends.

Picture 1 Conceptual Framework

Research Scope

Research on the related problems in China Merchants Bank's SME credit risk management system to reflect the common problems of commercial banks in credit management. (Shuijun Peng, Zhongqiao Shu, Wencheng Zhang, 2022) At the same time, based on the conclusions of analysis and research, a set of effective, scientific and reasonable SME credit risk is proposed management plan.

Expected Results

Chinese SMEs account for about 99.5% of the total number of enterprises and provide about 75% of urban employment opportunities. About 60% of China's total exports originate from SMEs. SMEs have become the main force of China's economic development. Through research, improving perceptions between SMEs

and commercial banks, and harmonizing the relationship between the two parties. Collaborate with each other to improve the current credit risk situation. Commercial banks need to strengthen their trust in SMEs and make accurate estimates of their solvency so as to provide differentiated loan rates for different enterprises and promote the healthy development of high-quality SMEs. Small and medium-sized enterprises must also continuously improve their own operations and management, and ensure that information is transparent so that commercial banks can correctly estimate risks and clearly define the amount of credit risk they will bear. In addition, commercial banks cannot lend to companies blindly in order to develop business. Prior to the loan, the company's operating conditions should be thoroughly inspected to determine the company's ability to pay its debts. In this way, a risk-resistance plan is correctly formulated to reduce the bank's credit risk.

Literature Review

This study for establishing the conceptual models from latent variables to study.

Theoretical basis

1. Credit rationing theory

European-wide data concerning both companies and households indicate that the credit rationing phenomenon, which has been predicted by theory, does in fact occur to a significant degree in the European credit market. Among SMEs, micro companies are most vulnerable and the current economic crisis has only made these concerns more pressing. Top-down use of the monetary transmission mechanism alone is insufficient to counter the problem. The other solution consists of a bottom-up, microeconomic stimulation of lending transactions, by focusing on collateral and guarantees. The data confirm the high importance that

lenders – especially individual households and micro companies – attach to collateral and guarantees when making their lending decisions. As a consequence, we would argue that those parts of the law governing security interests and guarantees should be one of the primary targets for government policy aimed at improving credit flows, especially in avoiding a conflict between consumer protection measures and laws on surety and guarantees. (Frederic, H.& Ales, C., 2014)

2. Related theories of SME supply chain financing

Small and medium enterprises (SMEs) are an important part of the private sector. In fact, SMEs have been present in most regions, localities, and these businesses have made good use of and exploited local resources. SMEs employ about half of the non-agricultural production workforce (accounting for 49%) in the country and in some regions have employed most of the non-agricultural production workforce (Pham & Phan, 2020). In addition to labor, SMEs also use the financial resources of the people in the area, the source of raw materials in the region for production and business. Although the number of SMEs is large, the size of small and micro enterprises accounts for a very large proportion, the number of medium-sized enterprise only accounts for 1.6% of the total number of SMEs. However, Capital, Market, and Management are 3 issues affecting business operation and development. Lack of working capital is one of the problems that many business owners and leaders have headaches and try to solve but have no optimal solution, causing more than 50% of businesses to "break" in just a short time (Dubey et al., 2017). short time in operation. Supply chain financing is one of the essential elements to improve the competitiveness of supply chains in Vietnam. Supply chain financing services not only help suppliers and distributors increase working capital, but also enable them to do more book-keeping transactions,

thus having the advantage of attracting global buyers' demand (Li et al., 2019). Supporting the release of working capital for parties involved in the supply chain is an activity that has been widely deployed in many countries around the world, especially in the developed world. rapidly in Europe, Asia and America. Transactional parties increasingly realize the outstanding benefits of SCF products, both in domestic and international payments (Nagati & Rebolledo, 2013).

3. Credit Risk Management Theory

Credit risk refers to the risk that the approver of a bank issues loans based on the credit status of individuals, enterprises, and organizations. The transaction exists or occurs in the entire process before the transaction between the bank and the lender ends. (Anjan V. Thakor., 2016)

At present, credit risk management mainly includes two aspects:

3.1) Identification of credit risk

Risk identification is to discriminate and analyze the types and causes of the risks before the occurrence of the credit risks of the goods, so as to measure, control and deal with the credit risks. It is the first step of credit risk management and the qualitative analysis of credit risk. (Shen P, Ren R, Ma J., 2000)

3.2) Handling of credit risk

There is objectivity in credit risk, so it is difficult to eliminate the occurrence of credit risk fundamentally.

4. Information Asymmetry Theory

The information asymmetry theory means that the amount and content of the data held by the parties to the transaction are not exactly the same. This means that the party with more information acquirers has the upper hand in the transaction, and when the internal information they have is less than others, the situation in the transaction is relatively difficult. (Jiri Chod & Evgeny Lyandres, 2021)

5. Agency Theory.

The agency theory was created by Stephen Ross as cited in Farouk & Hassan. (2014) it came into existence as a result of information asymmetry and self-interest, principals lack reasons to trust their agents and will seek to resolve these concerns by putting in place mechanisms to align the interests of agents with principals and to reduce the scope for information asymmetry. Agency problems occur when one person or entity (agent) can make decisions on behalf of or, another party or entity being the "principal".

Literature research

1. Theoretical analysis of credit financing difficulties for SMEs

Domestic research

Shuijun Peng, Zhongqiao Shu, Wencheng Zhang. (2022) pointed out that service trade liberalization alleviates financial constraints of Chinese enterprises through strengthening their ability to obtain both external and internal financing. There exist heterogeneous outcomes for different types of firms. While service trade liberalization eases exporters' financial constraints, it deteriorates financial constraints of non-exporters through tightening their commercial credit financing. In addition, non-SOEs or SMEs gain from service trade liberalization through easing internal and external financing constraints while SOEs or large enterprises lose due to commercial credit financing constraints.

Trong Lam Vu et. al. (2022) pointed out that supply chain finance has a statistically significant impact on supply chain financing performance and SMEs performance. Finally, the innovation capability and the market response capability act as full mediators in the relationship between supply chain finance and supply chain financing performance. Based on the research

results, we propose solutions and recommendations to help small and medium enterprises better access capital and improve business performance.

Xuejun Jin, Yuanyuan Ke, Xiaohui Chen. (2022) pointed out that the leverage effect occurs in the loans of non-high-tech and nonentrepreneurial enterprises, and the credit constraint effect is dominant in the loans of high-tech enterprises and entrepreneurial enterprises. Especially for high-tech enterprises, regarding the elements of interest rate premium, the statistically significant difference involves the amount and term.

Research abroad

Duy Nhien Nguyen et. al.. (2022) pointed out that supply chain finance has a statistically significant positive impact on supply chain effectiveness, SMEs performance and supply chain risk resilience. At the same time, supply chain finance has a negative impact on the supply chain risk of Vietnam SMEs in the global supply chain. Finally, we offer recommendations to help SMEs improve supply chain effectiveness and performance through the supply chain finance tool.

2. Theoretical Research on Credit Risk Management of SMEs in Commercial Banks

Domestic research

Limei Wang, Yun Wang. (2022). The core of supply chain financing tightening is to establish an optimized plan that can effectively control supply chain financing. By integrating the financing literature of the supply chain, the settlement cost in the supply chain can be solved. Based on theoretical research, this article analyzes supply chain financing and block chain technology. Combined with the current specific situation of block chain in supply chain financing, the management system, cash flow of the supply chain, and risk control system are analyzed. All parties to the supply chain financing optimize the supply chain financing risk control system while reducing business

costs and improving corporate efficiency, which greatly reduces the risks of all parties in the supply chain financing. The block chain Iota environment based on shared data and advanced data processing has very powerful theoretical and practical significance for promoting the development of commercial banks and enterprises.

Research abroad

Rostami A, Sommerville J, Wong IL et al (2017) pointed out that SMEs responding, most highlighted that the main difficulty experienced is how to scale RM process to meet their requirements. None of the available standards explain the fundamental principle of applying RM to the situations that SMEs find themselves in. This difficulty is further exacerbated by a lack of management skills and knowledge in the adoption of RM tools or techniques to identify and analyse the business' risks.

Tan Y., (2022) pointed out to analyse the financial management of small and medium-sized enterprises in the Internet. This article uses a combination of bibliographic analysis and comparative analysis to implementation of the research. In the research process of this article first examines the types of financial risks for small and medium-sized enterprises and the reasons for the formation of risks and analyses of the Internet environment by comparing the characteristics of financial risks with medium-sized enterprises

Chapter Summary

Domestic scholars have conducted research at different levels based on some strategies for commercial bank credit risk and also proposed some solutions: First, it is necessary to establish a sense of risk prevention. In actual work, it is necessary to first establish a sense of risk, so as to strengthen the work, predict and control the potential series of risks in the business, and take effective measures to control;

secondly, it is necessary to strengthen internal management, enhance the effectiveness of management, and strengthen internal control. Responsibilities for risk prevention and control need to be divided, and credit risk control needs to be carried out in a comprehensive manner. Prior to the loan, it is necessary to strengthen the review of the customer's creditworthiness, and also to strengthen the risk management after the loan. Finally, it is necessary to build a sound credit risk prevention system. The missing part is to mobilize the enthusiasm of the staff, actively prevent risks, clearly define their work responsibilities, and then reduce and avoid credit risks.

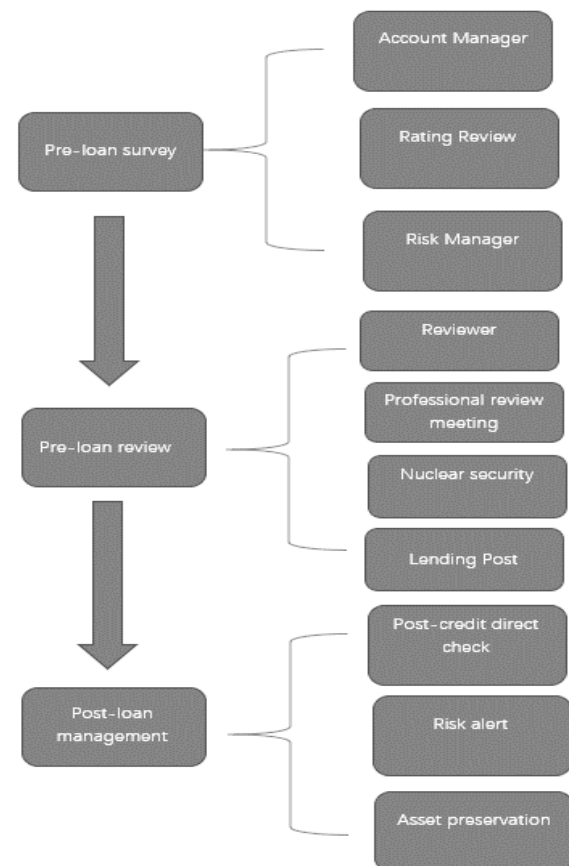
A common problem in commercial banks and small and medium-sized enterprises' credit business is that information is asymmetric, so that commercial banks have their own subjective opinions on loan investment. Western scholars analyze the internal models and information comparisons of commercial banks at the macro level to optimize internal processes and effectively control the risk management system of SMEs. In the context of the big data era, western scholars have also begun to analyze large databases. To make use of it, by virtue of its advantages, an effective credit risk management control platform is established, so that commercial banks can obtain more accurate information and reduce the probability of their non-performing loans.

Research Methods

Normative research

Normative research is a study of the desirability of economic goals, economic outcomes, economic decisions, and economic systems. It addresses the question of what should be done in the economic process, and aims to do "good" and "bad" economic problems Out judgment. The first task of normative analysis is to propose an optimal solution to the goals

of economic operation, that is, the two economic goals of efficiency and equity

Picture 2 Credit scheme of China Merchants Bank from researcher idea

Research findings

Status of Credit Business for SMEs

- (1) Commercial banks are not actively lending to SMEs
- (2) The economic contribution does not match the loan support.
- (3) Uncertainty in risk
- (4) Credit risk management is difficult

Major Risk Factors for SME Credit

- (1) Credit risk

Credit risk is the most common risk factor in the credit risk of SMEs, and it is also the main factor leading to the generation of non-performing assets.

- (2) Liquidity risk

Liquidity risk mainly refers to the probability that an enterprise acquires sufficient assets in a short period of time for normal production and operation.

(3) Market risk

Market risk refers to the possibility of changes in the market in which an enterprise is located, leading to uncertain future returns or loss of profits.

(4) Operational risk

Operational risk refers to the risk factors that lead to the loss of loans due to inadequate supervision by commercial banks or employee violations.

Status of China Merchants Bank Credit Business

The Company has steadily promoted the release of corporate loans and continued to optimize the structure of corporate loans. It has paid close attention to key national construction projects, especially the key projects of the Belt and Road Initiative, Beijing-Tianjin-Hebei, Xiong'an, the Yangtze River Economic Belt, and the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area. Priority support The financing needs of strategic emerging industries, green industries and infrastructure construction, and in combination with changes in the external situation, flexibly adjust the lending to real estate and local government financing platforms. As of the end of the reporting period, the company's green credit balance was 170.247 billion yuan, an increase of 4.214 billion yuan from the end of the previous year, accounting for 10.89% of the total corporate loan; the strategic emerging industry loan balance was 148,866 million yuan, an increase of 18.337 billion yuan from the beginning of the year, accounting for the total corporate loan 9.51%;

Problems facing China Merchants Bank's credit risk to SMEs

(1) Insufficient understanding of credit risk in credit

- (2) Inaccurate target customer positioning
- (3) In the face of short-term benefits, credit officers are not clear-headed
- (4) The evaluation settings are unreasonable
- (5) Account manager's business ability needs to be improved

Causes of the problem

- (1) Reasons for credit risk
- (2) Reasons for Inaccurate Target Customer Positioning
- (3) Reasons for the lack of soberness of credit personnel in the face of short-term benefits
- (4) Evaluation not only motivates employees but also puts great pressure on employees
- (5) Reasons for the existence of the account manager

Suggestions on Credit Management of China Merchants Bank

In the course of carrying out operations, China Merchants should not only focus on individual businesses. It needs to analyze the excellent supply chain of each business to the greatest extent, carefully select it, pay attention to the construction of China's business as a guideline, and focus on the application that is suitable for our business. In addition, in the economic operation of the supply chain, it is necessary to maintain the efficient and safe implementation of the supply chain to regulate the operational risks.

CONCLUSION

This paper analyzes the current situation of SME credit business development and credit cases through China Merchants Bank, and summarizes the risk control of SME credit business of commercial banks and a series of problems in SME credit business of commercial

banks. In the overall research, it can be divided into several parts to explain:

The first point is that the credit personnel in commercial banks rely too much on the borrower's corporate credit materials and historical financial data to predict the development and actual operation of the company. the second aspect is that the credit personnel in commercial banks pay more attention to the industry of SMEs, and do not pay attention to small and medium-sized enterprises. The third point is that the approver in many banks will agree that the project with a small credit amount will have a lower risk, which will cause a lot of problems in the fund approval limit of many SMEs. The fourth point is that credit personnel in commercial banks are more likely to have the "Stockholm effect" and bias the borrower's credit needs assessment. The four viewpoints mentioned above will have a great impact on the risk control of SME credit business of commercial banks.

The data analysts on corporate loan, SMEs loan and retail loans. About 9% of SME customers by loan value in five "deep red zone" provinces (highest risk). Possible more soft loan programs suppressing our margins.

The data analysis on inherent risk, Quality of risk management by Waters Technologies & Expertise Can Help You Navigate Regulatory Guidelines. Learn How. Ensure Better Quality Data Efficiently On Quality Systems You Can Trust. Learn More Today Produce Safer Medicine Higher Quality Data Faster Release To Market.

The operational management of corporate and SME and retail & small sme that optimize Eliminate financial weaknesses Human Resources, Processes, Cost Reduction and Continuous Improvement creating long-term stability for the business add value innovate Focus on meeting customer needs and creating convenience for customers.

The oversight functions in group of financial analysis, internal audit board of director and senior management to perform the duty of reviewing financial reports internal control system as well as to have complete disclosure of connected transaction information, etc., by having qualifications for independence in accordance with the minimum criteria in accordance with the regulations of the Stock Exchange of China. in other words, it is The Audit Committee must be an independent director.

REFERENCES

- [1] Anjan V. Thakor. (2016). The Highs and the Lows: A Theory of Credit Risk Assessment and Pricing through the Business Cycle. *J. Finan. Intermediation*, 25, 1–29. Available online: DOI:10.2139/ssrn.2565499
- [2] Boughaci, D. and Alkhawaldeh, A. A. K. 2018. Appropriate machine learning techniques for credit scoring and bankruptcy prediction in banking and finance: A comparative study. *Risk and Decision Analysis*, 1, 1-10.
- [3] Dubey, R., Gunasekaran, A., Childe, S. J., Papadopoulos, T., Blome, C., & Luo, Z. (2017). Antecedents of resilient supply chains: An empirical study. *IEEE Transactions on Engineering Management*, 66(1), 8-19.
- [4] Duy Nhen Nguyen, Thi Thu Hoai Nguyen, Thi Tho Nguyen, Xuan Nguyen, Thi Kim Thu Do, Hoai Nam Ngo. (2022). The effect of supply chain finance on supply chain risk, supply chain risk resilience, and performance of Vietnam SMEs in global supply chain. *Quarterly Publication*, 10(1), 225-238. Available online: DOI: 10.5267/j.uscm.2021.9.005

- [5] Farouk, M. A., & Hassan, S. U. (2014). Impact of audit quality and financial performance of quoted cement firms in Nigeria. *International Journal of Accounting and Taxation*, 2(2), 1-22.
- [6] Frederic, H.& Ales, C. (2014). Collateral and Credit Rationing The role of collateral in explaining and remediating the limited flow of credit to households and SMEs. *ECRI Policy Brief*, 7, 1-13.
- [7] Jiri Chod & Evgeny Lyandres. (2021). A Theory of ICOs: Diversification, Agency, and Information Asymmetry. *Management Science*, 67(10), 1-33. Available online: <https://doi.org/10.1287/mnsc.2020.3754>
- [8] Li, S., & Chen, X. (2019). The role of supply chain finance in third-party logistics industry: a case study from China. *International journal of logistics research and applications*, 22(2), 154-171.
- [9] Limei Wang, Yun Wang. (2022). Supply chain financial service management system based on block chain IoT data sharing and edge computing. *Alexandria Engineering Journal*, 61(1), 147-158. Available online: <https://doi.org/10.1016/j.aej.2021.04.079>
- [10] Lin Zhou, Li Tian, Yandong Cao, Linchuan Yang. (2021). Industrial land supply at different technological intensities and its contribution to economic growth in China: A case study of the Beijing-Tianjin-Hebei region. *Land Use Policy*, 101, 105087. Available online: <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2020.105087>
- [11] Moon, T.H. and Sohn, S.Y. (2010). Technology credit scoring model considering both SME characteristics and economic conditions: The Korean case. *Journal of the Operational Research Society*, 61, 666-675.
- [12] Nagati, H., & Rebolledo, C. (2013). Supplier development efforts: The suppliers' point of view. *Industrial marketing management*, 42(2), 180-188.
- [13] Niu, B.; Ren, J. and Li, X. (2019). Credit Scoring Using Machine Learning by Combing Social Network Information: Evidence from Peer-to-Peer Lending. *Information*, 10, 397.
- [14] Pham, T., & Phan, T. (2020). How to improve financial performance of tourism and travel enterprises: The case of Vietnam. *Accounting*, 6(3), 335-344.
- [15] Rostami A, Sommerville J, Wong IL et al (2017) Risk management implementation in small and medium enterprises in the UK construction industry. *Eng Constr Archit Manag*, 22(1), 91–107
- [16] Shuijun Peng, Zhongqiao Shu, Wencheng Zhang. (2022). Does service trade liberalization relieve manufacturing enterprises' financial constraints Evidence from China. *Economic Modelling*, 106, 105710. Available online: <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2021.105710>
- [17] Tan Y. (2022) Financial Risk Management of Small and Medium Sized Enterprises in the Internet Environment. In: Atiquzzaman M., Yen N., Xu Z. (eds) *2021 International Conference on Big Data Analytics for Cyber-Physical System in Smart City*. Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies, 103. Springer, Singapore. Available online: https://doi.org/10.1007/978-981-16-7469-3_23
- [18] Trong Lam Vu, Duy Nhen Nguyen, Tuan Anh Luong, Thi Thanh Xuan Nguyen, Thi Thai Thuy Nguyen, Thi Diep Uyen Doan. (2022). The impact of supply chain financing on SMEs performance in Global supply chain. *Uncertain Supply Chain Management*, 10, 255–270.
- [19] Xuejun Jin, Yuanyuan Ke, Xiaohui Chen. (2022). Credit pricing for financing of small and micro enterprises under government credit enhancement: Leverage effect or credit constraint effect. *Journal of Business Research*, 138, 185-192. Available online: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.09.019>

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล (Santapol College Academic Journal : SCAJ)

คำแนะนำการเตรียมต้นฉบับและการส่งบทความ

(Guidelines for Manuscript Preparation and Submission)

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล เป็นวารสารฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้จัดทำเป็น 2 รูปแบบ ทั้งรูปแบบตีพิมพ์ (Print) หมายเลข ISSN 2408-1728 (Print) และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Online) ISSN 2586-9868 (Online) ที่พิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Article) มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าวในกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี การตลาด การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีดิจิทัล นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐศาสน ประสานศาสตร์ สหวิทยาการจัดการ การจัดการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เทคโนโลยีมีเดียและแอนิเมชัน นิเทศศาสตร์ ภาษาศาสตร์ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นสื่อกลางแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดแนวคิด เทคนิค วิธีการนำไปพัฒนาทางวิชาการ ตลอดจนเป็นเวทีนำเสนอเผยแพร่ผลงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปทุกหน่วยงาน โดยมีกำหนดออกราย 6 เดือน หรือ 2 ฉบับต่อปี บทความทุกบทความจะต้องผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 2 ท่าน แบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อกันและกัน (double-blind review)

ประเภทของบทความที่รับพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ

หน้าแรกของบทความที่เป็นชื่อเรื่อง ควรมีข้อมูลที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามลำดับดังนี้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้พิมพ์ สังกัด (ภาควิชา คณะ มหาวิทยาลัย) หรือในกรณีที่เป็นนักศึกษา ควรมีรายละเอียด เช่น หลักสูตร สาขา มหาวิทยาลัย ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) ตำแหน่งงาน หน่วยงานต้นสังกัดของผู้พิมพ์ ให้ถูกต้องชัดเจนของทุกคน

ผู้พิมพ์ควรตรวจสอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทความที่นำเสนออย่างละเอียด ข้อมูลที่นำเสนอจะต้องไม่เฉพาะเจาะจงผู้อ่านที่อยู่ในสาขาของบทความเท่านั้น แต่ต้องนำเสนอข้อมูลที่ผู้อ่านในสาขาอื่นๆ บุคคลทั่วไป หรือนิสิตนักศึกษาในระดับอื่นๆ สามารถเข้าใจได้ง่าย

1. บทความวิจัย (Research Article) หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยที่มีวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้โดยง่าย อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยหัวข้อหลัก **บทคัดย่อ** และ **ABSTRACT** ต้องระบุถึงความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย (ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่ม เครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย) ผลการวิจัย และบทสรุปความยาวไม่เกิน 250 คำ **บทนำ** (วัตถุประสงค์ของการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย สมมติฐานของการวิจัย) **วิธีการดำเนินการวิจัย** (ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่ม เครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัยผลการวิจัย) **สรุปผลการวิจัย** (ตารางวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าสถิติที่ใช้) **อภิปรายผลการวิจัย** (อภิปรายถึงเหตุผลประกอบของผลวิจัยที่ได้ซึ่งมีการเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการวิจัยว่าได้ข้อค้นพบอย่างไร) **ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย** (ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป) และ **เอกสารอ้างอิง** (จากบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร หนังสือ รายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ที่สามารถตรวจสอบได้ทางระบบออนไลน์เท่านั้น (หากอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ต ใช้ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลทางด้านสถิติเท่านั้น) และทั้งหมดต้องไม่เกิน 5 ปี

2. **บทความวิชาการ (Academic Article)** หมายถึง บทความที่เขียนขึ้นในลักษณะที่มีวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้โดยง่าย อย่างเป็นระบบ มีการใช้แนวคิดทฤษฎี หรือเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานวิชาการที่ได้เรียบเรียงมาจากผลงานทางวิชาการของตนเองหรือของผู้อื่น หรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้น เพื่อเป็นความรู้สำหรับผู้สนใจทั่วไป ประกอบด้วยหัวข้อหลัก **บทคัดย่อ** และ **ABSTRACT บทนำ** (ความเป็นมาของปัญหา เนื้อหา วัตถุประสงค์ แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เสนอแนวทางการแก้ไข) **บทสรุป** (ว่าได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ อย่างไร) และ **เอกสารอ้างอิง** (ใช้รูปแบบตามบทความวิจัย)

การเตรียมบทความและส่งบทความ (Full Paper)

1. องค์ประกอบต่างๆ ของบทความวิจัยหรือบทความวิชาการให้จัดทำตามคำแนะนำการเตรียมต้นฉบับนี้ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และข้อบัญญัติตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ควรหลีกเลี่ยงการเขียนภาษาอังกฤษปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น กรณีจำเป็นให้เขียนคำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยในวงเล็บภาษาอังกฤษ โดยคำแรกให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ ส่วนอักษรและคำที่เหลือทั้งหมดให้พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะทุกคำให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ การปรากฏอยู่หลายที่ในบทความของศัพท์คำเดียวกันที่เป็นภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษ ให้ใช้คำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษเฉพาะครั้งแรก ครั้งต่อไปใช้เฉพาะคำศัพท์ภาษาไทยเท่านั้น

2. ตั้งค่าน้ำกระดาษ : กำหนดให้ระยะขอบบน 2.5 ซม. ระยะขอบซ้าย-ขวา-ล่าง 2 ซม. และระยะเย็บกระดาษ 0 ซม.

3. การแบ่งคอลัมน์ : เนื้อหาในหน้าบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเอกสารอ้างอิง คำตั้งเป็นแบบหนึ่งคอลัมน์ ส่วนหน้าเนื้อหา ให้ตั้งคำเป็นแบบสองคอลัมน์ (เนื้อหาที่เป็นตารางหรือรูปภาพประกอบ ให้ผู้พิมพ์ปรับเป็นแบบหนึ่งหรือสองคอลัมน์ก็ได้ตามความเหมาะสมดูตัวอย่างได้ในไฟล์ template)

4. บทความมีจำนวนไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ A4 ตัวหนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ด้วยฟอนต์ TH SarabunNew

5. ชื่อบทความจัดไว้ชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ ขนาด 18 พอยต์ ตัวหนา ชื่อหัวข้อหลักของบทความ ขนาด 16 พอยต์ ตัวหนาจัดไว้กึ่งกลางของคอลัมน์ ส่วนหัวข้อย่อย ตัวหนา และเนื้อหา ตัวปกติของบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 14 พอยต์ เจริญรอยอยู่ส่วนท้ายหน้าแรกที่เป็นชื่อตำแหน่งทางวิชาการของผู้เขียนบทความและสังกัดใช้ตัวอักษรขนาด 12 พอยต์ ตัวปกติ

6. บทคัดย่อทั้งไทยและภาษาอังกฤษ ต้องระบุ คำสำคัญ และ Keywords อย่างน้อย 3 คำ ให้ใช้สัญลักษณ์ “ ; ” คั่นวรรคระหว่างคำ

7. ตารางที่ และภาพที่ พิมพ์ตัวหนาชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ เช่น **ตารางที่ 10** ความพึงพอใจของนักเรียน... กรณีข้อความตัดไปหน้าใหม่ให้พิมพ์ว่า **ตารางที่ 10 (ต่อ)** (ในกรณีเป็นการอ้างอิงตาราง ต้องระบุแหล่งที่มาไว้ได้ตาราง) หรือ **ภาพที่ 2** การตัดใบต้นข้าวในแปลง..กรณีข้อความตัดไปหน้าใหม่ให้พิมพ์ว่า **ภาพที่ 2 (ต่อ)** (ในกรณีเป็นการอ้างอิงรูปภาพ ต้องระบุแหล่งที่มาไว้ได้รูปภาพนั้นๆ)

8. การเขียนเอกสารอ้างอิง APA 6th มีรายละเอียดตามที่กำหนดดังนี้ (ให้มีวงเล็บหมายเลขด้านหน้ากำกับตามลำดับ)

8.1 [1] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อหนังสือ./พิมพ์ครั้งที่./สถานที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.

8.2 [2] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่)./เลขหน้า.

8.3 [3] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./รายงานการวิจัยหรือระดับวิทยานิพนธ์./หลักสูตร./สังกัดคณะ./
ชื่อมหาวิทยาลัย.

8.4 [4] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./สืบค้นเมื่อ./จาก/ระบุเว็บไซต์.

9. ผลงานวิชาการที่ส่งมาต้องไม่ได้รับการเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณากับวารสารฉบับอื่น

การส่งต้นฉบับบทความ (Full Paper)

สามารถดาวน์โหลดเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ ได้ที่ www.scaj.stu.ac.th หรือ <https://www.tcithaijo.org/index.php/scaj/index>

1. ส่งต้นฉบับบทความตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ดาวน์โหลดเอกสาร และลงทะเบียนสมัครสมาชิกฟรีได้ที่เว็บไซต์ www.scaj.stu.ac.th หรือ <https://www.tcithaijo.org/index.php/scaj/login> พร้อมยืนยันการสมัครสมาชิกทางอีเมลล์ (กรณีที่ลืมรหัสผ่านให้เข้าเว็บ Tci-thaijo > ค้นหาวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล หรือวารสารที่ท่านเคยสมัครผ่านระบบ Tci-thaijo

- 1) ที่หน้า login ให้คลิกที่ลืมรหัสผ่าน > ใส่อีเมลล์ > คลิก Reset Password > ระบบจะส่งข้อมูลกลับไปทางเมลล์
- 2) เข้าเมลล์ ไปคลิกลิ้งค์ที่ระบบส่งให้เพื่อยืนยันตัวตน > หน้าจอจะพาเข้ามาที่หน้าระบบ thaijo แล้วให้คลิก login
- 3) เข้าเมลล์ของท่านอีก 1 รอบ ระบบจะส่ง Username และ password ใหม่มาให้
- 4) สามารถนำ Username และ password มาเข้าระบบได้เพื่อส่งหรือแก้ไขบทความตามที่ท่านต้องการ)

ขั้นตอนที่ 2 เข้าสู่ระบบสมาชิกเพื่อส่งบทความ (Submissions) โดยแนบส่งไฟล์เอกสารให้ครบ ดังนี้

- 1) แบบนำส่งบทความ
- 2) บทความฉบับเต็ม ไฟล์ .pdf และไฟล์ .doc รวม 2 ไฟล์ (แล้วรอตอบรับจากเจ้าหน้าที่ทางระบบก่อนจึงจะชำระเงิน)

2. เจ้าหน้าที่ตรวจหลักฐานการสมัคร พร้อมตรวจบทความให้เป็นไปตามรูปแบบของวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล หากได้รับการแจ้งว่าบทความผ่านประเมินขั้นต้นแล้ว ให้ชำระค่าธรรมเนียม โอนเงินได้ทุกช่องทางผ่าน ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาบักชีอุดรธานี ชื่อบัญชี “กองทุนวิจัย โดย วิทยาลัยสันตพล” เลขที่บัญชี 829-2-04024-6 ประเภทบัญชี ออมทรัพย์) แล้วส่งสำเนาหลักฐานการชำระค่าธรรมเนียม โดยเข้าไปที่ ; หัวข้อกระทู้สนทนา Pre-Review > ตั้งกระทู้สนทนา > แนบไฟล์หลักฐานการโอนเงิน (ต้องระบุชื่อ-สกุล เจ้าของบทความ ดังนี้ ชื่อ- นามสกุล..... เบอร์โทร. 08x xxx xxxx, Email; โอนวันที่.....เดือน.....ปี..... เวลา..... จำนวน.....บาท) โปรดระบุที่อยู่เพื่อจัดส่งเอกสาร ใบเสร็จรับเงิน แบบตอบรับฯ ชื่อที่อยู่.....เลขที่.....หมู่.....ซอย.....ตำบล/เขต.....อำเภอ/แขวง.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

3. ผู้ลงบทความปรับปรุงแก้ไขรูปแบบไม่เกิน 1 เดือน ถ้าเกิน 1 เดือน สำนักงานวารสารจะตัดสิทธิ์ การลงบทความ

4. กรณีที่ผู้ลงบทความสมัครแล้วไม่ส่งบทความ หรือขาดการติดต่อเกิน 1 เดือน กองบรรณาธิการวารสารฯ จะตัดสิทธิ์การลงบทความ

5. กองบรรณาธิการวารสารส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน โดยใช้เวลาประมาณ 1 เดือน หรือตามกำหนดการของแต่ละรอบปีโดยจะแจ้งผลการประเมินให้ผู้ลงบทความทราบผ่านระบบ tci-thaijo โดยระบบการแจ้งเตือนกลับไปยังอีเมลล์ที่ท่านได้ลงทะเบียนไว้

6. ผู้ลงบทความปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ประเมิน จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับกระบวนการของผู้ลงบทความ

6.1 กรณีที่ผู้ประเมินขอการแก้ไขอีกครั้งหนึ่งต้องส่งไปให้ผู้ประเมินใหม่

6.2 กรณีที่ผู้ประเมินท่านหนึ่งไม่ให้งานจะต้องส่งผู้ประเมินใหม่ (ผู้ทรงคุณวุฒิฯ คนที่ 3 ประเมินรอบ 2)

7. กรณีที่สมัครลงบทความไม่ดำเนินการตามข้อ 1 – 6 ทางวารสารจะไม่คืนเงิน

8. กรณีเป็นบทความเพื่อสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องสอบ 5 บทความ (ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์)

9. การใช้เอกสารอ้างอิง ให้อ้างอิงจากบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย ที่สามารถตรวจสอบได้ทางระบบออนไลน์เท่านั้น (หากอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ตให้เป็นข้อมูลทางด้านสถิติเท่านั้น) และทั้งหมดต้องไม่เกิน 5 ปี

10. ผู้ลงบทความจะต้องปฏิบัติตามกระบวนการและวิธีการดำเนินการจัดทำวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล กำหนดไว้เท่านั้น มิฉะนั้นวารสารมีสิทธิ์ในการยกเลิกการลงบทความ

* หมายเหตุ กรณีโอนชำระเงินมาแล้วยกเลิกไม่ลงบทความกับวารสาร ทางวารสารไม่คืนเงิน เนื่องจากได้ถือว่ารับเข้าสู่กระบวนการแล้วและเจ้าของบทความเป็นผู้ที่ยินยอมรับผิดชอบ

** ผู้ประสานงาน อาจารย์สัจจิ รุจิฉาย โทร.082 306 6100 และ อาจารย์กวิณภพ ศรีวัฒนานาศาสตร์ โทร.085 003 9638

Santapol College
Academic Journal (SCAJ)
วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Humanities & Social Sciences

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565 Volume 8 No.2 July - December 2022

วิทยาลัยสันตพล อุดรธานี ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท

299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

โทร 042-323-464 โทรสาร 042-204-263 Website : www.stu.ac.th

ISSN 2586-9868 (Online)

2565 02

9 772408 172009

